

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Drobné církevní stavby

Bc. Štěpánka Rottová

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Štěpánka Rottová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Drobné církevní stavby

Název anglicky

Small sacral buildings

Cíle práce

Cílem práce je zjistit zda se vlastníci pozemků, na kterých stojí památky drobné církevní architektury, o památky starají tak, jak jim ukládá zákon. V případě zjištěných nedostatků navrhnout řešení jejich odstranění.

Metodika

Hypotéza, že se vlastníci pozemků, na kterých se památky nacházejí, o ně řádně pečují, jak jim ukládá zákon, bude ověřována daty získanými na základě terénního výzkumu zahrnujícího dokumentaci, fotodokumentaci, popis aktuálního stavu a údaje pro topografickou orientaci, posouzení aktuálního stavu památky na posuzovací stupnici. V případě zjištěných nedostatků budou navržena opatření k jejich odstranění a zdroje financování. Jedním z praktických výstupů výzkumu bude zavedení pasportizačních listů pro evidenci těchto památek a návrh trasy cyklostezky s uvedením rozpočtu.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

drobné církevní stavby, typy památek, památková péče, čerpání dotací

Doporučené zdroje informací

BĚLOHRADSKÝ, René, BELISOVÁ, Natálie, BOŘIL, Petr. Kamenné kříže Čech, Moravy a Slezska. Liberec: Knihy 555, 2013. 272 s. ISBN 978-80-86660-37-0. DAVID, Petr. 777 kostelů, klášterů a kaplí ČR. Praha: Kartografie, 2002. 308 s. ISBN 80-701170-84. HÁJEK, P., NOVOTNÁ, H., VINAŘOVÁ, A., VEVERKOVÁ, Z., LAVIČKA, R. Obnova a údržba drobné sakrální architektury. Základní principy a zásady. České Budějovice: Halama, 2010. ISBN 978-80-87082-18-8. CHODURA, Radko. Malý slovník pojmů sakrální architektury: stručný výklad pojmů typologie sakrální architektury a stavebně historického tvarosloví. V Českých Budějovicích: Jihočeská univerzita, Teologická fakulta, 1999. 60 s. Studie Teologické fakulty Jihočeské univerzity; sv. 7. ISBN 80-7040-312-8. VALENČÍK, M. Ohrožené památky: Kostely, kaple, kapličky v České republice. Praha: Miloš Uhlíř – Baset. 2006. 293 s. ISBN 80-7340-082-0.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 ZS – PEF (únor 2019)

Vedoucí práce

PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 5. 2. 2019

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Drobné církevní stavby" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. 3. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. RNDr. Michalu Kubálkovi, Ph.D. a PhDr. Miroslavu Polišenskému, CSc. za vedení této práce a cenné rady při jejím zpracování.

Dále děkuji mému trpělivému manželovi, který na rozdíl ode mě, umí číst v mapách a absolvoval se mnou výlety za památkami. A také za to, že zatímco já o kapličkách psala, on vlastníma rukama kapličku postavil.

Drobné církevní stavby

Souhrn

Diplomová práce pojednává o problematice drobných církevních staveb na vymezeném území. Podkladem pro vypracování diplomové práce jsou data získaná terénním výzkumem, provedeném na území Mikroregionu Radbuza. Praktické části předchází nezbytné shrnutí a zpracování teoretických poznatků z oblasti ochrany kulturních památek, jejich funkce a rozdělení, ale i jejich evidence, legislativního ukotvení jejich ochrany a nejčastějším problémům při snaze o zachování našeho kulturního dědictví. Velký prostor je věnován i způsobům financování obnovy a údržby památek a možnostem čerpání finančních prostředků pro vlastníky památek při jejich správě a udržování. Praktická část je spojena s místním šetřením na vymezeném prostoru a následném vyhodnocení shromážděných dat. Výstupem výzkumu je zodpovězení otázky, zda se vlastníci památek o ně starají tak, jak jim ukládá zákon.

Klíčová slova: Kulturní památka, drobná církevní stavba, sakrální památka, obnova a údržba, financování

Small sacral buildings

Abstract

This thesis deals with the topic of minor sacral architecture in a designated area. The source of data for this thesis is a field research done on the area of the Microregion of Radbuza. Before the practical part goes a necessary summary and processing of theoretical knowledge in the field of protection of cultural monuments, its functions and division, its registration and legislative enshrinement of protection as well as the most common problems with effort to conserve our cultural heritage. An important part is dedicated to the ways of financing the upkeep of the monuments and to the ways of drawing the subsidies for the owners. The practical part is connected to a local investigation on the designated area and the processing of the collected data. The outcome of the research is an answer to the question of whether the owners take care of the monuments in the manner prescribed by the law.

Keywords: cultural monument, small sacral building, sacred monument, reconstruction and upkeep, financing

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	13
3.1 Památky a jejich ochrana	13
3.1.1 Stručný pohled do historie památkové ochrany.....	13
3.1.2 Stát jako pečovatel a ochránce.....	14
3.1.3 Právní úprava památkové péče	15
3.1.4 Institucionální zajištění památkové péče	18
3.1.5 Péče o památky prakticky	19
3.1.6 Financování památkové péče.....	20
3.1.6.1 Příspěvky ze státního rozpočtu	21
3.1.6.2 Příspěvky z rozpočtu krajů a obcí	23
3.1.6.3 Prostředky z fondů Evropské unie.....	25
3.1.6.4 Ostatní zdroje.....	26
3.2 Drobné památky	29
3.2.1 Typologie drobných památek	31
3.2.1.1 Typologie dle slohového období	31
3.2.1.2 Typologie dle objednavatele.....	32
3.2.1.3 Typologie dle materiálu.....	32
3.2.1.4 Typologie dle funkce	32
3.3 Sakrální památky.....	34
3.3.1 Sochařské památky	34
3.3.2 Boží muka	35
3.3.3 Kříže.....	35
3.3.4 Výklenkové kaple	35
3.4 Specifika památkové péče v oblasti drobných církevních staveb	36
4 Praktická část	38
4.1 Vymezení zkoumaného území – Mikroregion Radbuza.....	38
4.2 Plán výzkumu.....	45
4.3 Předmět výzkumu.....	45

4.4	Dokumentace objektu a jeho popis	47
4.4.1	Kritéria pro subjektivní zhodnocení technického stavu.....	47
4.5	Terénní výzkum	49
4.5.1	Stručná charakteristika jednotlivých obcí.....	49
5	Výsledky a diskuse	59
5.1	Průběh a výstupy terénního výzkumu	59
5.1.1	Zkoumané objekty v jednotlivých obcích.....	59
5.1.2	Zkoumané objekty podle druhu	61
5.1.3	Zkoumané objekty podle druhu památkové ochrany.....	63
5.1.4	Zkoumané objekty z hlediska vlastnictví.....	65
5.1.5	Zkoumané objekty z hlediska hodnocení stavu objektu	66
5.2	Syntéza dílčích dat a vyhodnocení výsledků	71
5.3	Drobné církevní památky a jejich využití v turistickém ruchu	78
5.4	Vnímání problematiky drobných sakrálních staveb veřejností	80
5.5	Příklad dobré praxe	87
6	Závěr.....	91
	Slovník sakrální architektury	93
	Seznam použitých zdrojů	98
	Seznam obrázků	104
	Seznam tabulek	105
	Seznam grafů.....	106
	Seznam příloh.....	107

1 Úvod

Drobné sakrální stavby. Pojem, který není nikde přesně definován, či legislativně zakotven a přesto každý z nás naprosto přesně ví, co znamená, co si pod ním představit. A také pro každého z nás znamená něco jiného, vždyť prapůvodní význam i důvody toho, kdo a proč je zbudoval, dávno odvál čas. Jsou to tiší svědci naší historie a připomínkou lidí, kteří již dávno nežijí. To oni vložili do těchto křížků, božích muk či kapliček svoji práci, svoji lásku k Bohu i svoje naděje. To u nich šeptali svoje nejvroucnější přání, svoje strachy i touhy.

Územím, rozprostírajícím se v údolí řeky Radbuzy, se přehnal mnoho dějinných událostí, někdy dobrých, většinou však každá historická éra, přinesla nějakou pohromu. Hlavně pro lidi, pro prosté obyvatele tohoto venkovského kraje. Lidé zmizeli, ale jejich dílo tu zůstalo. Zdejší kraj se vyznačoval národnostní nejednotou a netolerancí vůči jiným národnostem, původní německé obyvatelstvo po válce odešlo, ale „jejich“ památky tu po nich zůstaly. Každý nový režim, ovšem rád začíná s čistým štítem, nechce se obklopovat starými symboly, má svoje vlastní. Křivdy, které se staly mezi lidmi, se mnohdy obrátily i proti dědictví jejich kultury, mnoho památek bylo zničeno ať z nenávisti, z ideologických důvodů nebo prostě jen nebyla chuť a vůle pečovat o odkaz „cizích“ a tak je zub času či vandalství přivedli k dokonalé zkáze.

Čím to je, že naše generace znovunalézá chuť objevovat tyto drobné ozdůbky krajiny, nalézat je, zajímat se o ně a pečovat? Proč právě naše generace, která se tolik vyznačuje odklonem od víry? Snad je třeba času, který zahladí všechno zlé, snad je třeba odstupu jedné generace, nezátížená starými křivdami. Snad je to tak dobře.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této práce je zodpovězení otázky, zda se vlastníci jednotlivých monitorovaných objektů o ně starají tak, jak jim ukládá zákon. V případě nalezení objektů, kde tomu tak není, pak bude úkolem navrhnout vlastníkově možnosti nápravy nevyhovujícího stavu a nalezení možností finančního krytí projektu. Cestou k dosažení cíle je koncentrace poznatků o problematice drobných církevních staveb obecně a následně je aplikovat na konkrétních objektech ve vymezeném území, kterým je Mikroregion Radbuza. Tyto poznatky následně mohou být dále aplikovány na problematiku ochrany těchto památek a zajištění jejich udržení pro budoucí generace. Dále mohou sloužit i k nalezení oblastí k jejich využití a to zejména v oblasti zatraktivnění daného území z hlediska turistiky a cestovního ruchu. Práce následně může posloužit i jako manuál pro vlastníky objektů při údržbě a obnově památek a ukázat způsoby, jakými lze postupovat při jejich správě.

2.2 Metodika

Před zahájením samotného terénního výzkumu je nezbytné shromáždit a prostudovat informace k řešené problematice. Tu je možné rozdělit do několika oblastí, které se navzájem prolínají a doplňují. Teoretický blok se opírá hlavně o studium odborné literatury, ale i veřejně dostupných elektronických zdrojů subjektů veřejné správy, digitalizovaných obecních kronik a jiných relevantních pramenů. Velký prostor bude věnován i roli státu při péči o kulturní bohatství naší země.

Praktická část práce bude provedena formou terénního výzkumu na vymezeném území za účelem shromáždění komplexních dat o jednotlivých monitorovaných objektech. Výstupem z terénního výzkumu bude popis jednotlivých objektů, jejich fotodokumentace, informace o okolnostech a době vzniku, stručný popis objektu, informace o vlastníkově i zhodnocení technického stavu. Získaná data budou přehledně uspořádána do jednoduché databáze a dále bude pro každý objekt vypracován pasportizační list, ve kterém budou získané údaje přehledně uspořádány. Pro další práce se získanými daty bude vytvořena hodnotící škála, přičemž hodnocení lze přirovnat k hodnocení ve škole a to 1 – 5. Známkou 1 bude znamenat výborný stav, známka 2 bude znamenat velmi dobrý stav, známka 3 bude

znamenat dobrý stav, známka 4 bude znamenat neuspokojivý stav a nakonec známka 5 bude označovat stav havarijní. Pro účely zodpovězení otázky, zda se vlastníci starají o jednotlivé objekty v souladu se zákonem, bude stanovena hodnotící škála tak, že objekty ohodnocené známkou 1 a 2 budou zařazeny do kategorie „vlastníci se starají“ a objekty ohodnocené známkou 3 až 5 budou zařazeny do kategorie „vlastníci se nestarají“ řádně o památky tak, jak jim ukládá zákon.

Sebraná a seříděná data budou dále analyzována tak, aby výstupem bylo potvrzení nebo vyvrácení hypotézy, že se vlastníci starají o objekty v souladu se zákonem. Součástí praktické části bude i provedení dotazníkového šetření, jehož výsledky zhodnotí vnímání této problematiky pohledem veřejnosti, obyvatel či návštěvníků Mikroregionu Radbuza a zjištění míry souladu empiricky získaných dat pomocí terénního výzkumu s názory respondentů.

3 Teoretická východiska

3.1 Památky a jejich ochrana

Díla našich předků, která se zachovala do dnešní doby, mají obrovskou vypovídající hodnotu o dobách minulých. Pro stávající generace jsou tak zdrojem inspirace, poučení i radosti z krásy řemeslného a uměleckého odkazu našich předků. Jedná se o stavby či umělecká díla, ovšem i o hudební skvosty nebo technické unikáty. Těchto objektů a předmětů je nepřehledné množství a pro orientaci v této problematice bylo nutné stanovit určitý řád. Hlavním aktérem při ochraně kulturních památek je bezesporu stát. Ten disponuje množstvím nástrojů, kterými může regulovat péči o památky a dohlížet na to, aby vlastníci pečovali o tyto památky v souladu s platnou legislativou a tím se zasadili o zachování památek i pro generace příští.

Hlavním tématem této práce budou drobné církevní památky. Význam slova „drobné“ by však v tomto případě neměl znamenat „nedůležité“ či „opomíjené“. Péči si zaslouží už proto, že dochované artefakty drobné sakrální kultury v sobě nesou stopy lidské každodennosti, někdy snad až obyčejnosti, zbožnosti, která byla samozřejmostí. Snad o to větší péči zasluhují, neboť jako povinnost se bere péče o památky „velké“, které jsou slavné a opečovávané. Ovšem drobné artefakty, křížky, smírčí kameny, boží muka, jsou většinou bez pána a tím i bez ochránce, o to více jsou zranitelné a proto je třeba se o tuto problematiku zajímat.

3.1.1 Stručný pohled do historie památkové ochrany

Problematika ochrany památek však není pouze doménou naší novodobé historie, ale lidé si již dříve v minulosti uvědomovali, že historické a kulturní bohatství lidského společenství je významný kapitál, který je nutno chránit a pečovat o něj. Již v první polovině 19. století se tak objevují první počiny právní regulace ochrany památek, stejně tak, jako vznik prvních institucí, zabývajících se touto problematikou. Jedním z nejvýznamnějších počínů té doby byl císařský patent z 31. prosince 1850, který nařizuje dát stavební památky pod státní ochranu a pro tento účel zřizuje Centrální komisi pro výzkum a zachování stavebních památek. Do období před vznikem našeho samostatného státu, spadají také zákony stavební, tzv. stavební řády, které byly vydávány pro jednotlivé regiony monarchie, např. Stavební řád pro Čechy z roku 1894, Stavební řád pro Prahu

z roku 1889 či Stavební řád pro Brno z r. 1884. Tato legislativa byla Recepčním zákonem přejata i pro fungování samostatného Československého státu po roce 1918 a byla v platnosti v podstatě až do roku 1949. Mnohem dynamičtější byl zrod státních institucí v oblasti ochrany kulturního bohatství. V roce 1911 je zřízen ve Vídni Státní památkový úřad, pro oblast Čech Zemský konzervátorský úřad, v roce 1918 C. K. zemský památkový úřad pro Království České. Po zániku monarchistického uspořádání a vzniku samostatného státu přešla problematika památkové péče do gesce Ministerstva školství a národní osvěty, byl také založen Státní fotometrický ústav v Praze, který se zabýval dokumentací historických objektů a Státní archeologický ústav v Praze. V důsledku politických změn po roce 1948 opět dochází k reorganizaci památkové péče a to vládním nařízením č. 112/1951 o reorganizaci památkové péče. Tímto nařízením se orgány památkové péče stávají krajské odbory školství, věd a umění, reorganizací též vzniká Státní památkový ústav. V období padesátých let byly vyhlášeny první městské památkové zóny. V roce 1953 došlo k institucionálnímu zastřešení památkové péče vznikem Státní památkové správy. Roku 1956 začíná fungovat Státní ústav pro rekonstrukce památkových měst a objektů, ten rozsahem a všestranností činností, lze označit, za v té době, zcela ojedinělý v celé Evropě. Samostatný zákon upravující péči o památky vznikl v roce 1958, a to zákon č. 22/1958 Sb., zákon o kulturních památkách. Tato úprava byla nahrazena roku 1987 zákonem č 20/1987 Sb. o státní památkové péči. Tento zákon, ovšem s mnoha novelizacemi, zůstává v platnosti dodnes. Dá se konstatovat, že zatímco legislativní i institucionální zázemí památkové péče bylo dostatečné a v mnoha ohledech i v evropském měřítku jedinečné, ideologické aspekty, zejména v letech 1948 – 1989, způsobily mnohdy nenapravitelné škody na hmotném historickém dědictví. Zejména v oblasti sakrálních staveb, byl popírán jejich původní náboženský účel a byly využívány zcela nevhodně například zemědělskými družstvy či lidovou armádou.¹

3.1.2 Stát jako pečovatel a ochránce

Již v nejvyšším právním předpisu našeho státu, v preambuli Ústavy, je zmíněno, že lid naší země je odhodlán střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní

¹ PETRÍKOVÁ, Olga, *Legislativní analýza právních předpisů v oblasti památkové péče*, Pardubice, Univerzita Pardubice, 2013, ISBN 978-80-7395-741-4.

bohatství.² Stát, aniž by nadměru zasahoval do vlastnických práv majitelů památek, disponuje řadou nástrojů a institutů, kterými může dohlížet, kontrolovat, ale i donucovat vlastníky památek, aby o ně řádně pečovali a zasadili se o to, aby byly zachovány i pro budoucí generace. Současně však disponuje i řadou nástrojů, jak vlastníkům v jejich snaze pomoci. Jsou jimi jak nástroje legislativní, jimiž je soubor platných předpisů, upravujících památkovou péči, tak soubor institucí, které tuto agendu vykonávají jménem státu a ve veřejném zájmu. V neposlední řadě jsou to pak nástroje finanční, kdy stát může poskytnout podporu vlastníkům památek při jejich snaze o zachování umělecké či historické hodnoty památky.

3.1.3 Právní úprava památkové péče

Česká republika je v oblasti ochrany kulturního bohatství vázána nejen národními předpisy, ale i celou řadou mezinárodních úmluv. Naše země je jedním ze zakládajících členů Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO), která se zasazuje na mezinárodním poli prostřednictvím výchovy a vzdělávání o zachování hmotného i nehmotného kulturního dědictví.³ V souvislosti s naším členstvím jsme ratifikovali řadu mezinárodních smluv, mezi něž patří například Úmluva o opatřeních k zákazu a zamezení nedovolenému dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků, Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví nebo například Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů. Dále je to celá řada mezinárodních smluv jako například Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy.⁴

Ovšem na mezinárodní úrovni existuje celá řada dokumentů, které mají ve svém názvu smlouva, charta či úmluva. Příkladně jde o Athénskou chartu z roku 1931, Haagskou úmluvu na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu z roku 1954, Mezinárodní charta kulturního turismu z roku 1976, Mezinárodní charta o lidovém stavebním dědictví

² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>,

³ MZVČR, *Stručně o UNESCO*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/strucne_o_unesco/index.html

⁴ MZVČR, *Seznam vyhlášených mezinárodních smluv, k jejichž ratifikaci dal souhlas zákonodárny sbor a jimiž je Česká republika vázána, které jsou v evidenci MZV*, [online], (pdf), [cit. 17.2.2018], dostupné z https://www.mzv.cz/public/4f/37/6/2714699_1860857_Smlouvy_leden_2018.pdf*

z roku 1999 a mnoho dalších. Je znakem civilizovaného společenství, takovéto dokumenty ratifikovat a připojit se tak k úsilí o zabezpečení kulturního bohatství a dědictví v celosvětovém měřítku.⁵

Stěžejním národním předpisem, upravujícím organizaci památkové péče, je zákon č. 20/1987 Sb., zákon o státní památkové péči (dále jen památkový zákon) z roku 1987. Za dobu své existence byl již mnohokrát novelizován, avšak snaha o novou komplexní úpravu této problematiky neprošla v roce 2017 hlasováním Poslanecké sněmovny, kdy byl návrh nové podoby zákona vypracovaný Ministerstvem kultury, zamítnut.⁶ Za hlavní úkol památkového zákona lze považovat vytvoření organizačního rámce pro péči o kulturní památky, o jejich zachování, ale i vhodné využívání.

Památkový zákon je členěn do šesti částí:⁷

1. Základní ustanovení (§ 1-8)

Zde se nachází vysvětlení účelu tohoto zákona, definice základní terminologie, jak lze definovat kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci a památkovou zónu. Osvětluje postup při vyhlášení i rušení prohlášení věci za kulturní památku, obsahuje ustanovení o evidenci národních kulturních památek, ustanovuje zákonnou pravomoc státních orgánů při této činnosti.

2. Péče o kulturní památky (§ 9-20)

Druhá část zákona obsahuje ustanovení, které upravují ochranu a užívání kulturních památek, vymezuje povinnosti správních úřadů, ale i právnických a fyzických osob. Dále upravuje oznamovací povinnost vlastníka kulturní památky nebo právo státu na přednostní odkoupení kulturní památky. V této části zákona jsou také stanovena pravidla pro restaurování kulturní památky a stanovení potřebných kvalifikačních předpokladů ke způsobilosti k této činnosti, opatření k zajištění péče o kulturní památky i možnosti

⁵ PETRÍKOVÁ, Olga. *Legislativní analýza právních předpisů v oblasti památkové péče*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013. ISBN 978-80-7395-741-4.

⁶ Novinky.cz, *Poslanci odmítli novelu památkového zákona*, [online], [cit. 11.2.2018], dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/443316-poslanci-odmitli-novelu-pamatkoveho-zakona.html>

⁷ *Zákon č. 20/1987 zákon o státní památkové péči*, [online], [cit. 1.12.2017], dostupné z: www.zakonyprolidi.cz

příspěvku na tuto péči. Upravuje též problematiku kulturních památek a jejich vztahu k zahraničí.

3. Archeologické výzkumy a nálezy (§ 21-24)

Zde je upravena problematika udělování oprávnění k archeologickému výzkumu, uznávání odborné kvalifikace pro provádění těchto výzkumů, jejich vlastní provádění, vlastnictví nálezů, vymezení území s archeologickými nálezy či náhrady za majetkovou újmu dotčených osob.

4. Orgány a organizace státní památkové péče (§ 25-34)

Upravuje působnost a pravomoc orgánů a institucí provádějící památkovou péči jménem státu a její organizaci.

5. Přestupky

Zde jsou uvedena protiprávní jednání v oblasti památkové péči osob právnických a fyzických podnikajících osob i osob fyzických. U jednotlivých přestupků jsou uvedeny i výše pokut a opatření, které lze za porušení právních předpisů uložit.

6. Ustanovení společná a závěrečná

V závěrečné části zákona je řešena problematika platnosti dřívějších právních předpisů, stanovuje působnosti krajských a obecních úřadů, zmocňuje Ministerstvo kultury k vydávání upřesňujících obecně závazných předpisů v oblasti památkové péče.

Výše jmenovaný zákon lze považovat za stěžejní právní předpis, který je závazný. Ovšem není zákonem či právním předpisem v této oblasti jediným. Na problematiku památkové péče, lze narazit při jakékoli lidské činnosti, proto okruh právních předpisů je poměrně široký a to s různou právní silou, od těch nejvyšších jako je Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod a také ratifikované mezinárodní smlouvy, přes zákony, příkladně Zákon č. 256/2013 Sb., zákon o katastru nemovitostí, Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, až po podzákoné předpisy například nařízení vlády o prohlášení a zrušení kulturních památek za národní kulturní památky, vyhlášky ministerstev, například prohlášení

konkrétních lokalit za památkovou rezervaci apod., vyhlášky krajů a Hl. m. Prahy a mnoho dalších.⁸

3.1.4 Institucionální zajištění památkové péče

Institucionální a organizační uspořádání památkové péče je dáno památkovým zákonem. V § 25 jsou vyjmenovány jednotlivé orgány a to Ministerstvo kultury, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Ministerstvu kultury je podřízená odborná organizace památkové péče.⁹

Ústředním orgánem státní správy, do jehož gesce spadá ochrana kulturního bohatství, je Ministerstvo kultury (dále jen MK). Záběr působnosti MK je poměrně široké. Kromě záležitostí památkové péče, je jím například i správa záležitosti ve věcech umění, církevních a náboženských společností, výchovně vzdělávací činnost a v neposlední řadě i příprava návrhů zákonů a předpisů z oblasti péče o památky.¹⁰

Obrázek 1 Logo Ministerstva kultury České republiky¹¹

Péči o památky je pověřena příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je MK a to Národní památkový ústav (dále jen NPÚ). V rámci Památkového zákona je mu svěřena celá řada úkolů z oblasti památkové péče, zejména evidence památkového fondu, památkový a archeologický průzkum, restaurování památek, ale i činnost vědecká a vzdělávací. Mezi nejvýznamnější, ale i nejviditelnější činnosti patří dozor nad projekty a stavbami a tím napomáhá utvářet tvář kulturní krajiny.¹²

⁸PETŘÍKOVÁ, Olga. *Legislativní analýza právních předpisů v oblasti památkové péče*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013. ISBN 978-80-7395-741-4.

⁹ *Zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči*, [online], [cit. 13.12.2017], dostupné z: www.zakonyprolidi.cz

¹⁰ Ministerstvo kultury, *Působnost ministerstva*, [online], [cit. 15.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/pusobnost-ministerstva-1113.html>

¹¹ Ministerstvo kultury, *Logo Ministerstva kultury České republiky*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/>

¹²Národní památkový ústav, *Činnosti NPÚ*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z <https://www.npu.cz/cinnosti>

Obrázek 2 Logo Národního památkového ústavu¹³

Celní úřady jsou dalším orgánem veřejné moci působící v oblasti památkové péče. Jejich úkolem je ochrana památek před nepovoleným vývozem do zahraničí.

Krajské úřady řídí památkovou péči na území kraje, dozírají na dodržování Památkového zákona, vyjadřuje se k územní dokumentaci s ohledem na výskyt kulturní památky a vykonávají mnoho dalších úkolů.

Obecní úřady s rozšířenou působností vykonávají a organizují památkovou péči na svém správním území, plánují programy obnovy kulturních památek, spolupracují na vytvoření územně plánovací dokumentaci, usměrňují činnost obcí při péči o kulturní památky, vykonávají dozor při obnově, koordinují jednotné označování kulturních památek a samozřejmě dohlíží na dodržování památkového zákona.

Obec se stará o kulturní památky na svém území a sleduje, zda vlastníci plní své zákonné povinnosti. V případě potřeby může obec zřídit právnickou osobu nebo organizační složku pro výkon úkolů spojených s obnovou kulturních památek. Toto však musí být předem projednáno s obecním úřadem obce s rozšířenou působností.¹⁴

3.1.5 Péče o památky prakticky

Hodlá-li vlastník památky provést údržbu, restaurování, rekonstrukci či nějakou jinou úpravu, jedná se o termín obnova památky. V případě, že se jedná o objekt, který je památkově chráněn, tedy o kulturní památku či dokonce národní kulturní památku, je nutné si pro tento záměr vyžádat stanovisko obecního úřadu s rozšířenou působností resp. krajského úřadu. V případě, že si vlastník není jistý, zda je objekt památkově chráněn, může se obrátit s dotazem na místně příslušné Územní pracoviště NPÚ. Je také možné

¹³Národní památkový ústav, *Logo NPÚ*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.npu.cz/cs>

¹⁴PETŘÍKOVÁ, Olga. *Legislativní analýza právních předpisů v oblasti památkové péče*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013. ISBN 978-80-7395-741-4.

využít vyhledávače na webových stránkách NPÚ, kde je zpřístupněn Památkový katalog, kde lze, podle zadaných kritérií konkrétní kulturní památku vyhledat.¹⁵ V případě, že se jedná o památkově chráněný objekt, je při obnově nutné postupovat v souladu s památkovým zákonem a to zejména v případě, že se při obnově artefaktu budou provádět restaurátorské zásahy na objektu nebo jeho částech, které jsou výtvarnými díly či uměleckořemeslnými pracemi. V případě, že na objektu budou prováděny zásahy do částí kulturní památky, jež jsou uměleckořemeslnými pracemi či výtvarnými díly, je nutné pro tyto práce přizvat odborníka, který splňuje podmínky odborné kvalifikace pro tyto restaurátorské zásahy a to ve smyslu památkového zákona. Dále v případě, že se jedná o památkově chráněný objekt, je před zahájením prací nutné, vyžádání stanoviska obecního úřadu s rozšířenou působností. Pokud by se jednalo dokonce o národní kulturní památku, je třeba závazného stanoviska krajského úřadu.

Není-li památka chráněna zákonem a není prohlášen některý z typů památkové ochrany, je na rozhodnutí a vůli vlastníka, jakým způsobem bude obnovu provádět. Je zřejmé, že jednodušší opravy či úpravu okolí památky, zvládne i zručný kutil, ovšem je třeba vždy reálně zvážit, zda laické zásahy, nezpůsobí nezvratné poškození a mnohdy, byť v dobré vůli, i poškození artefaktu či jeho částí. Proto je vždy lepší, se před zahájením prací, obrátit na odborníka z oblasti památkové péče o odbornou radu.

V případě, že vlastník o památku řádně nepečuje, pamatuje památkový zákon na možnosti, jak stát může vlastníka donutit k této řádné péči.¹⁶

3.1.6 Financování památkové péče

Památkový zákon mimo jiné pamatuje i na financování památkové péče. Náklady, které vznikají při péči o jakýkoli majetek, nese na svých bedrech vlastník a ani památky proto nejsou výjimkou. Tento problém není ovšem nijak nový. Již ve třicátých letech 19. století začal vyvstávat problém, co s drobnými církevními památkami, o které nikdo nepečuje. Bylo proto vydáno nařízení, aby jednotlivé farnosti zhotovili soupisy těchto objektů, aby bylo možno dohledat jejich majitele. Od té doby bylo vystavění a vysvěcení

¹⁵ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 20.7.2018], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/>

¹⁶ *Zákon č. 20/1987 Sb., zákon ČNR o památkové péči*, [online], [cit. 20.7.2018], dostupné z: www.zakonyprolidi.cz

nové kapličky, božích muk či křížku, podmíněno složením kapitálu na jejich údržbu. Mnohdy i jejich původci, zahrnovali povinnost péče o danou památku do svojí poslední vůle.¹⁷

I v současnosti je v celospolečenském zájmu zachování památek pro další generace a proto stát disponuje finančními nástroji, kterými může vlastníkům památek pomoci při jejich úsilí v péči o památky. Každému vlastníkovu památky pak může, na základě žádosti, poskytnout finanční pomoc na zachování a obnovu kulturní památky obec či kraj. Je však kladen důraz na vícezdrojové financování, to tedy znamená, že vlastník památky může žádat o příspěvek různé organizace, instituce a úřady a čerpat tak příspěvky z různých dotačních programů.¹⁸

3.1.6.1 Příspěvky ze státního rozpočtu

V případě, že se jedná o památku, na jejímž zachování je mimořádný celospolečenský zájem, může vlastník žádat stát o poskytnutí příspěvku přímo ze státního rozpočtu. Jedná se o případy, kdy je památka jedinečná na území ČR, kdy se nachází v havarijním stavu, který však není vlastníkem zaviněn, nebo je památka zařazena v některém z programů MK specializovaných na problematiku péče o památky. Poskytovatelem příspěvku ze státního rozpočtu je MK a v současném období disponuje šesti dotačními programy, které jsou přímo zaměřeny na pomoc při financování obnovy památek a třemi dalšími programy zaměřenými na podporu dalších aktivit spojených s kulturním dědictvím.¹⁹

¹⁷ BELIS, Jiří, Natalie BELISOVÁ, Petra ČERVINKOVÁ, *Krajina kovaných křížů*, Praha, Národní muzeum, 2015, ISBN 978-80-7036-472-7, str. 139-140

¹⁸ Národní památkový ústav, *Financování*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.npu.cz/cs/opravujete-pamatku/financovani>

¹⁹ Ministerstvo kultury, *Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Program záchrany architektonického dědictví

Je určen pro financování péče o nejvýznamnější a jedinečné památky, ty památky, které tvoří nejcennější část našeho kulturního dědictví. V roce 2017 činil příspěvek státu z tohoto programu na objekty v celé ČR 232 630 000 Kč.²⁰

Havarijní program

Již z názvu tohoto programu je zřejmé, že je určen pro záchranu nejohroženějších památek a nejvíce naléhavých oprav nemovitých kulturních památek. V roce 2017 stát přispěl v tomto programu částkou 84 884 000 Kč.²¹

Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

Dotační program je určen pro města, jejichž necennější části byly vyhlášeny památkovými zónami. Stát se zde spolupodílí s vlastníky na obnově kulturní památky. V roce 2017 stát přispěl z tohoto programu částkou 200 111 878 Kč.²²

Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny

Kapličky, boží muka, ale i selské usedlosti a lidová architektura. Právě tyto památky mohou být financovány z tohoto programu. V roce 2017 činil příspěvek státu 36 000 000 Kč.²³

²⁰ Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení programu záchrany architektonického dědictví 2017*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

²¹ Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Havarijního programu za rok 2017*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

²² Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón za rok 2017*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

²³ Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Programu péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny za rok 2017*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Program restaurování movitých kulturních památek

Předmětem podpory z tohoto specializovaného programu je restaurování uměleckých děl movitého charakteru. Jedná se například o sochy či obrazy. Objem prostředků pro rok 2017 činil 29 995 000 Kč.²⁴

Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

Tento program funguje od roku 2008 pro ty případy, které účelně a efektivně neřeší žádný z výše uvedených programů. Jedná se například o případy, kdy památka není zákonem chráněna, nebo kdy jejím vlastníkem není stát. Pro rok 2017 zde bylo alokováno 144 631 000 Kč.²⁵

Další programy, prostřednictvím kterých MK přerozděluje zdroje ze státního rozpočtu jsou Program na podporu památek UNESCO, Program na podporu kulturních aktivit v oblasti památkové péče a Program na podporu záchranných archeologických výzkumů.²⁶

3.1.6.2 Příspěvky z rozpočtu krajů a obcí

Též krajské úřady a jednotlivé obce mají zájem na zachování kulturních hodnot na svém území a proto mají ve svých rozpočtech vyčleněné prostředky na podporu obnovy památek. Přístup jednotlivých krajů i výše poskytovaných prostředků se liší a proto je třeba jednotlivé druhy podpor zjistit individuálně. Vlastníkům památek, kteří mají zájem čerpat finanční prostředky z krajských nebo obecních rozpočtů, lze doporučit, aby se obrátili o pomoc a radu na územní pracoviště NPÚ, které poskytuje vlastníkům bezplatné konzultace a to nejen z oblasti financování, ale i z oblasti projektové dokumentace,

²⁴ Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Programu restaurování movitých kulturních památek za rok 2017*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

²⁵ Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností za rok 2017*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

²⁶ Ministerstvo kultury, *Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

legislativní oblasti, případně vyhotoví znalecký posudek či vydají stanovisko k vydání stavebního povolení.²⁷ O možnostech čerpání prostředků z rozpočtů obecních se vlastník může informovat na obecním úřadě, do jehož katastrálního území umístění památky spadá.

- **Příklady vyhlášení dotačních titulů Plzeňského kraje**

Zachování a obnova památkové hodnoty a podstaty nemovité kulturní památky nebo národní kulturní památky 2018 – určeno pro vlastníky kulturní nemovité památky i národní památky na restaurátorské a stavební práce, jejichž účelem je její zachování či obnova. V programu je alokováno pro rok 2018 22 mil. Kč.²⁸

Dotace na restaurování ohrožených nemovitých kulturních památek – děl v exteriéru 2018 – určeno pro vlastníky kulturních památek na restaurování uměleckořemeslných a výtvarných děl v exteriéru. Pro rok 2018 je vyčleněno 22 mil. Kč.²⁹

Obnova původního řešení nemovitostí a drobných staveb na území památ. rezervací a zón 2018 – určeno pro zachování a obnovu původního uměleckořemeslného řešení drobných staveb, jež nejsou kulturními památkami. Objem finančních prostředků pro r. 2018 je 4,5 mil. Kč.³⁰

Mikrogranty Plzeňského kraje na podporu a oživení kulturních a uměleckých aktivit pro rok 2018 – určeno pro přímou i nepřímou podporu uchování kulturních hodnot, vytváření kvalitního veřejného prostoru a prohloubení vztahu občanů k místu, kde žijí. Příjemci mohou být fyzické osoby, fyzické osoby podnikající i osoby právnické. Celkový objem vyčleněných prostředků je 1 mil. Kč. Výše dotace na každý projekt max. 20 tis. Kč.³¹

²⁷Národní památkový ústav, *Co, proč a jak chráníme*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.npu.cz/cs/opravujete-pamatku/jak-postupovat/co-proc-a-jak-chranime>

²⁸Plzeňský kraj, *Dotační tituly Plzeňského kraje*, [online], [cit. 20.8.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/544/>

²⁹ Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 20.8.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/545/>

³⁰ Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 20.8.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/548>

³¹Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 20.8.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/543/>

- **Příklad dotace z rozpočtu města Dobřany**

Vyhlášení „**Globálního dotačního titulu města Dobřany**“ poskytuje možnost čerpat žadateli prostředky z obecního rozpočtu na každý projekt v rozpětí 3 – 100 tis. Kč. Účelem poskytnutí dotace je obohacení kulturního a společenského života obyvatel města.³²

3.1.6.3 Prostředky z fondů Evropské unie

Nacházíme se ve třetím programovém období, kdy Česká republika může čerpat z Evropských strukturálních a investičních fondů prostředky ve výši téměř 24 mld. eur. Památková péče určitě není prioritou číslo jedna při využití těchto prostředků, přesto je možné vyhledat ten správný program, který umožní vlastníkovu památky čerpat prostředky i z těchto zdrojů. Programové období 2014 – 2020 se vyznačuje zjednodušením administrace, elektronizace žádostí, ale i zeštíhlením rozpočtu. Při výběru správného programu je třeba posoudit, zda jsou sladěny cíle projektového záměru a cíle příslušného programu. Velká pozornost musí být také věnována rozpočtu a mít zajištěno krytí prostředků, protože dotace bývá vyplacena až zpětně. Žadatel též musí sledovat lhůty a termíny pro podání žádosti, tzn., kdy příslušný řídicí orgán vypíše konkrétní výzvu pro vhodnou realizaci projektu. Aktuální harmonogram výzev je dostupný na www.dotaceEU.cz.³³

Příkladem této možnosti financování v současné době může být pro menší obce, a to s počtem obyvatel do 3 tis., projekt s označením DT 117d8210G Obnova drobných sakrálních staveb a hřbitovů. Tento projekt je součástí programu Podpora obnovy a rozvoje venkova a je určen pro drobné sakrální objekty, které nejsou prohlášeny kulturní památkou. Může se jednat o objekty, jako jsou kaple či kaplička, boží muka, sochy a kříže. Rozsah poskytovaných financí je od 50 tis. Kč a horní hranice je až 500 tis. Kč. Dotace v tomto případě může být poskytnuta až do výše 70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů. I v tomto případě je třeba věnovat pozornost úplnosti podkladů potřebných pro podání žádosti o dotaci, neboť jejich správnost a úplnost může být rozhodujícím kritériem

³²Město Dobřany, *Globální dotační program města Dobřany (GDT)*, [online], [cit. 25.6.2018], dostupné z: <https://www.dobransy.cz/mesto-dobransy/globalni-dotacni-titul-mesta-dobransy/>

³³*Abeceda fondů EU 2014-2020*, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha 2018, 978-80-7538-169-9

pro výběr projektu. Kromě formální správnosti žádosti o dotaci, je třeba, aby daný projekt byl ve shodě s cílem podprogramu, resp. dotačního titulu, vypracovaný rozpočet a finanční náročnost projektu. Pro tento konkrétní projekt je termín pro podávání žádostí do konce února 2019.³⁴

3.1.6.4 Ostatní zdroje

Nezanedbatelnou složkou financování zachování památek jsou i zdroje, které lze označit jako neveřejné financování veřejných záležitostí. Jsou to různé druhy fondů či nadací, pocházejících z převážně soukromých zdrojů či z podnikatelské činnosti a lze je označit za sponzorské až filantropní. V případě podnikatelských subjektů pak podniky naplňují svůj díl společenské zodpovědnosti a vedle účelů ryze charitativních, lze nalézt i důvody marketingové či možnosti daňového zvýhodnění. Existuje jich celá řada a působí zejména tam, kde je dárce nějakým způsobem spjat s daným regionem nebo je k němu citově vázán. Zde uvedený výčet je tedy jen ilustrativní a zahrnuje subjekty, které jsou obecně známé.

Nadace Občanského fóra

Občanské fórum, jako hlavní síla revolučních událostí v roce 1989 ve své původní podobě již neexistuje. Přesto nadace nesoucí toto jméno, která vznikla v květnu 1990, jako první nevládní, nepolitická nezisková organizace, s úspěchem funguje dodnes. Zatímco v prvopočátku své činnosti se nadace soustředila na poměrně široký okruh dobročinných aktivit jako třeba zdravotnictví, vzdělávání, humanitární pomoc a památkovou péči, od roku 1995 se její činnost soustředí výhradně do oblasti ochrany památek a podpory výjimečných kulturních projektů.

Obrázek 3 Logo Nadace Občanského fóra

³⁴ Ministerstvo pro místní rozvoj, *17D8210-Podpora obnovy a rozvoje venkova* [online], [cit. 14.1.2019], dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/2a54bf24-151b-4521-895d-e2f6d8dc008e/Zasady-podprogramu-Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova.pdf.aspx?ext=.pdf>

V roce 2013 byla nadace oceněna Známkou kvality, kterou jako důvěryhodné nadaci s profesionálním a efektivním řízením, uděluje Fórum dárců.³⁵

Obrázek 4 Označení Certifikátu kvality³⁶

Pro rok 2018 byly Nadací Občanského fóra vypsány 2 grantové programy a to „Opomíjené památky“ a „Památky a zdraví“. Zejména první program se věnuje problematice, o které tato práce pojednává a to péče o drobné památky, památky mnohdy opomíjené, místního významu, zachraňované dobrovolníky a lokálními občanskými sdruženími.³⁷

Nadace ČEZ

Tato nadace vznikla v roce 2002 s názvem Nadace Duhová energie, jako průkopník tzv. firemních nadací. V tomto případě tak zcela neplatí, že se jedná o neveřejné prostředky, protože majoritním vlastníkem společnosti ČEZ a. s., která je hlavním dárce této nadace, je stát. Nicméně charitativní charakter těchto aktivit, tuto nadaci řadí právě do této skupiny. Do okruhu aktivit této nadace patří celá řada oblastí. Charakteristickým vizuálním znakem jejich aktivit je oranžová barva, evokující i logo společnosti a s ní spojené názvy projektů, např. Oranžové hřiště, Oranžové kolo, Oranžové učebny atp. Společnost však podporuje řadu projektů, které reagují na aktuální potřeby společnosti a vypisuje řadu grantových programů mimo jiné i na podporu regionů.³⁸

³⁵Nadace Občanského fóra, *Vznik a vývoj Nadace Občanského fóra*, [online], [cit. 14.6.2018], dostupné z: <http://www.nadaceof.cz/o-nadaci#poslani-nadace>

³⁶Nadace Občanského fóra, *Známka kvality*, [online], [cit. 14.6.2018], dostupné z: <http://www.nadaceof.cz/o-nadaci#poslani-nadace>

³⁷Nadace Občanského fóra, *Vznik a vývoj Nadace Občanského fóra*, [online], [cit. 14.6.2018], dostupné z: <http://www.nadaceof.cz/o-nadaci#historie-nadace>

³⁸Nadace ČEZ, *O nadaci*, [online], [cit. 14.6.2018], dostupné z: <http://www.nadacecez.cz/cs/o-nadaci.html>

Obrázek 5 Logo Nadace ČEZ³⁹

Nadace VIA

Již více než 20 let funguje v oblasti komunitního a společenského života Nadace VIA. Filozofií této nadace je mimo jiné i pomoc společenstvím lidí, kteří jsou ochotni proměňovat veřejný prostor, vylepšovat jej, oživit a tím vytvářet dobré sousedské vztahy. Příkladem může být například projekt Živá komunita, který se zaměřuje na tzv. lokální dárcovství a jeho prostřednictvím zapojení občanů do komunitního života a tím i vytváření vztahu k místu, kde lidé žijí. Nadace poskytuje finanční podporu ve výši 20 – 80 tis. Kč.⁴⁰

Obrázek 6 Logo Nadace VIA⁴¹

Ale i mnoho dalších fondů a nadací s podobnou náplní např.

- Nadační fond Dominanty na obnovu kulturního dědictví v západních Čechách
- Nadační fond OKD
- Nadační fond Adopce památek
- Česko-německý fond budoucnosti

Veřejná sbírka

³⁹Nadace ČEZ, *Logo nadace ČEZ*, dostupné z: <http://www.nadacecez.cz/cs/o-nadaci.html>

⁴⁰Nadace VIA, *Živá komunita*, [online], [cit. 14.6.2018], dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/ziva-komunita/>

⁴¹Nadace VIA, *Logo Nadace VIA*, [online], [cit. 25.8.2018], dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/>

Finanční prostředky pro krytí nákladů spojených s péčí o památky, lze získat i formou dobrovolných peněžních příspěvků a to od předem neurčeného okruhu dárců na konkrétně určený účel veřejně prospěšného charakteru. Veřejnou sbírku může organizovat pouze kraj, obec či právnická osoba. Podmínky pro konání veřejné sbírky stanovuje zákon č. 117/2001 Sb., Zákon o veřejných sbírkách a je zde kladen důraz zejména na transparentnost využití finančních prostředků.⁴²

3.2 Drobné památky

Nejprve je potřeba najít odpověď na otázku, jak správně, terminologicky i obsahově definovat pojem památka a následně pak i pojem drobná památka. Památkový zákon definuje pouze pojem kulturní památka. Toto označení však nemůže být chápáno v širším slova smyslu, jako vše „staré a krásné“. Ne každý objekt, movitý či nemovitý, byť má historickou či uměleckou hodnotu, může být považován za kulturní památku. Jak tedy rozhodnout, zda předmět či objekt, může být považován za kulturní památku a bude požívat ochrany a péče státu? Tato problematika je v České republice upravena celou řadou předpisů, z nichž nejdůležitějším památkový zákon. Ten mimo jiné zavádí i terminologii, kterou je nutné se v dané problematice řídit i kategorizaci památek podle jejich významu a míry ochrany, která je jim poskytována. Označení kulturní památka je tedy výsledkem určitého procesu, kdy je objekt úředně za kulturní památku prohlášen a zapsán do ústřední evidence. Památkovému zákonu lze vytknout nedůsledné vymezení pojmu památka či pamětihodnost. Chybí výčet určitých charakteristických znaků, jejichž naplnění by znamenalo, že se jedná o objekt, jehož zachování pro další generace je žádoucí. Při orientaci v dané problematice snad může být vodítkem definice pojmu „předmět kulturní hodnoty“ uvedený v Zákonu č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Ten definuje a vyjmenovává, které přírodniny a výtvořiny lidské činnosti, vyjma kulturních památek, jsou pod ochranou tohoto zákona a jsou významné pro historii, literaturu, umění, vědu nebo techniku. Z hlediska problematiky tohoto výzkumu lze nalézt v příloze tohoto zákona taxativně určené objekty, splňující určité rysy, kdy jejich naplnění terminologicky jednoznačně určuje objekt jako předmět kulturní hodnoty. Příkladem může

⁴²MVČR, *Konání veřejných sbírek*, [online], [cit. 14.6.2018], dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>

být například v odd. XVII Předměty z oboru architektury a exteriérové objekty uvedené jako: „*drobná exteriérová architektura, např. kapličky, zvoničky, boží muka, polní a smírčí kříže a jejich součásti a fragmenty*“ s dobou vzniku: „*starší 50 let*“.⁴³

Další otázka vyvstává nad otázkou termínu „*drobná stavba*“. Ani tento termín není jednoznačně určen. V této otázce je možné najít vodítko v Zákonu č. 256/2013 Sb. zákon o katastru nemovitostí (katastrální zákon), který definuje drobné stavby jako ty, které nepřesáhnou zastavěnou plochu 16 m².⁴⁴

Pro účely této práce bude použita definice „*drobná památka*“, uvedená v odborné publikaci Metodika dokumentace drobných památek. Drobné stavby a artefakty jsou významnou podmnožinou památek. Tyto drobné skvosty jsou součástí naší krajiny již od nepaměti. Za nejstarší dochované drobné památky lze považovat menhiry, spojené s keltským osídlením našeho dnešního území. Rozkvět však tyto drobné stavby zaznamenaly vlivem rozšiřujícího se křesťanství, byť objekty z této nejranější doby z 9. až 10. století, se nedochovaly. Již v následujícím období se však památky, zejména pod vlivem křesťanství, pevně zabydlely v naší krajině. Artefakty, nazývané sakrální, vznikly vlivem působení církve a odkazují na určitý děj či osobu, připomínající filozofii dané církve, na území Čech a Moravy se jedná především o víru křesťanskou. Jak však odlišit drobné památky od památek ostatních, jak přesně tyto památky vymezit vůči ostatním typům památek či pamětihodností? Vodítkem nemůže být ani pojem „*drobná*“, neboť leckterý objekt je velmi mohutný. Proto lze využít tu charakteristickou vlastnost, že jsou či nejsou prostorově přístupné, tzn., zda lze či nelze vstoupit do vymezeného prostoru památky. Dalším hlediskem, kterým se odlišují drobné památky, je to, že jsou pevně spojeny ze zemí a jsou jen těžko přemístitelné. Současně musí být splněna podmínka, že artefakt byl vytvořen cílevědomou lidskou činností pro určitý účel a plnit funkci, pro kterou byla vytvořena.⁴⁵

⁴³ Zákon č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: www.zakonyprolidi.cz

⁴⁴ Zákon č. 256/2013 Sb. zákon o katastru nemovitostí (katastrální zákon), [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: www.zakonyprolidi.cz

⁴⁵ HRUBÝ, Petr, Eva ALTOVÁ a Antonín KADLEC, *Metodika dokumentace drobných památek: certifikovaná metodika. Ústí nad Labem: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, 2015. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). ISBN 978-80-85036-57-2., str. 9-10*

Zásadní odlišností od ostatních druhů pamětihodností je to, že v drtivé většině nejsou tyto objekty předmětem právní ochrany státu. Je tudíž čistě na úvaze vlastníků památek, zda o ně budou pečovat tak, jak si zaslouží. Objekty jsou také, kromě obydlených území a frekventovaných silnic, rozesety volně v krajině, v polích, lukách i u cest, které časem pozbyly svého významu, bez ochrany před případnými zloději či vandaly. Dalším rysem je i to, že na rozdíl od velkých staveb jako jsou například kostely či hrady, nejsou mnohdy zachovány doklady o jejich vzniku, o tom jak a proč vznikly či kdy a kým byla památka vybudována. Za charakteristiku, která vystihuje odlišitelné rysy, je považováno rozdělení dle funkce památky.

3.2.1 Typologie drobných památek

Drobné památky jsou velmi rozmanité, a proto není jednoduché určit, podle jakých kritérií tato díla a dílka členit. Pocházejí z různých období, napříč výtvarnými slohy a jsou z různých materiálů. Rozdílná je i kvalita provedení a to jak po stránce umělecké, tak i řemeslné. Nelze je proto jednoznačně zařadit do skupin dle určité charakteristiky. V odborné literatuře se proto setkáváme s různými členěními i typologií těchto objektů. Pro základní rozčlenění památek bude v úvodu této práce čerpáno z publikace, obsahující certifikovanou metodiku, již udělilo osvědčení MK „Metodika dokumentace drobných památek“.⁴⁶

3.2.1.1 Typologie dle slohového období

Drobné památky zahrnují velmi širokou škálu objektů, které spolu mnohdy nijak nesouvisí. Většina jich vznikala napříč obdobími a není možné určit druh památky, která by byla pro danou dobu typická a jedinečná.

⁴⁶HRUBÝ, Petr, Eva ALTOVÁ a Antonín KADLEC. *Metodika dokumentace drobných památek: certifikovaná metodika*. Ústí nad Labem: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, 2015. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). ISBN 978-80-85036-57-2, str. 11-21

3.2.1.2 Typologie dle objednavatele

Ani zde nelze nalézt jednoznačný typově odlišitelný rys. Objednavatelé památek pocházeli z širokého spektra společenských vrstev, od bohaté šlechty až po prostý lid. Opět nelze stanovit památku, která by byla pro určitý okruh osob jedinečná či typická.

3.2.1.3 Typologie dle materiálu

Zde lze vystopovat určité shodné rysy v použití materiálů pro určité typy památek, např. smírčí kříž – kámen. Přesto i při užití této typologie vzniká nesourodý soubor objektů, neumožňující bližší rozlišení.

3.2.1.4 Typologie dle funkce

Jak bylo uvedeno výše, tato charakteristika poměrně dobře odlišuje jednotlivé typy památek a umožňuje jejich seskupení do charakteristicky stejnorodých skupin a je proto považováno za metodu nejpřesnější.

Sakrální památky

Sakrální nebo také církevní památky jsou skupinou drobných památek, která bude v této práci podrobně rozebírána. Její podrobná charakteristika bude předmětem samostatné kapitoly.

Pamětní památky

Tato skupina drobných památek je velmi obsáhlá a různorodá. Tyto památky vznikly jako vzpomínka na nějakou osobnost či událost, která byla pro lid této doby nějakým způsobem důležitá a zapamatováníhodná.

Památky pietní

Jsou spjaty s místem, kde se udála nějaká nešťastná událost.

Památky oslavné

Připomínají významné historické události a osobnosti. Míra jejich významu je mnohdy velmi subjektivní. Jsou to události a osobnosti všeobecně známé či uctívané, ale také jsou památkou na to, co bylo pro danou dobu a místo pro zdejší lid nějakým

způsobem významné. V mnoha případech zde dochází k prolínání s charakterem památky sakrální.

Pomníky osobností

Mohou mít různé ztvárnění, většinou to však bývají sochy nebo busty, které zachycují podobu dané osobnosti. Jednodušším způsobem vyjádření také mohou být i desky s nápisem či reliéfem. V tomto případě nemusí být vyobrazovaná osobnost přímo spjata s místem, ve kterém je památka lokalizována.

Pomníky válečné

Ve většině případů se jedná o vertikálně orientovaný objekt například vztyčený obelisk. Složitost a výtvarné zpracování je různé, od hrubě otesaného kamene až po architektonicky a umělecky složitá díla.

Památky právního charakteru

Památky spojené s výkonem práva. Nejsou proto pouhým objektem, ale označují daný právní akt.

Smírčí kříže

Většinou jednoduchý kamenný kříž. Zejména ve středověku sloužil jako součást smíru mezi poškozeným a tím, kdo škodil. Později ztratily část svého původního významu a vznikaly jako připomínka místa, kde k události došlo. Jelikož se jednalo o škodu či neštěstí, splývají zde s památkami pietními.

Pranýře

Připomínají výkon práva trestního, kdy zde docházelo k potrestání odsouzené osoby. Většinou jsou to jednoduché sloupy, bez výtvarného vyjádření.

Mezní a hraniční kameny

I v dnešní době slouží k vytyčení hranic mezi jednotlivými pozemky. Jedná se většinou o kamenný obelisk menších rozměrů, ve kterých jsou vytesány údaje. Někdy bývá nahrazen nápisem či vytesaným obrazcem ve skále.

Milníky

Jsou řazeny mezi památky právní, i když do této kategorie zcela nezapadá. Většinou mají podobu kamenného, jednoduchého sloupu s vytesanými směrovými údaji a datem.

Památky zkrášlující krajinu

Do této skupiny lze zařadit artefakty, nezapadající do žádné z výše uvedených charakteristik. Účel jejich vzniku byl většinou duchovní ochranný a vznikly čistě pro okrášení okolí. Příkladem mohou být například reliéfy ve skalách.

Obdobná typologie drobných památek je uváděna v různých zdrojích. Například v publikaci Příběh drobných památek jsou mezní a hraniční kameny řazeny do skupiny tzv. topografických terénních památek, plnící funkci orientační.⁴⁷

3.3 Sakrální památky

Jinak také památky církevní, jsou skupinou drobných památek, jejichž charakteristickým rysem je, že jejich vznik je spjat s působením církve a vyobrazují nebo připomínají osobu nebo událost, která je důležitá pro dané náboženství a tím napomáhají k jeho šíření. Sakrální památky patří mezi nejpočetnější skupinu drobných památek, které se dochovaly do dnešní doby. V oblasti Čech a Moravy se jedná především o připomínku víry křesťanské. Tato skupina obsahuje množství typově rozdílných artefaktů, které lze dále členit do různých kategorií.

3.3.1 Sochařské památky

Mohou to být jak jednotlivé sochy, tak i jejich soubory ve formě sousoší. Vyobrazují světce či výjevy důležité pro křesťanství. K jejich výrobě byl většinou použit kámen místně dostupný. V mnoha případech se však setkáváme i se dřevem či kovem. Tyto objekty jsou většinou datovány od 2. poloviny 17. století a k jejich největšímu rozkvětu došlo i ve století 18. a 19.

⁴⁷ HÁJEK, Tomáš a Irena BUKAČOVÁ, *Příběh drobných památek: (od nezájmu až k fascinaci)*, Lomnice, Studio JB, 2001, Krajina domova, ISBN 80-900903-9-7, str. 51

3.3.2 Boží muka

Jedná se o drobnou památku, připomínající událost umučení Ježíše Krista. Podoba této památky bývá obdobná. Mívá vertikální charakter, většinou se skládající se ze soklu, sloupku a hlavice, v níž bývá umístěna výzdoba. Výtvarné provedení se může lišit, i doba vzniku je různorodá. Nejstarší dochovaná díla se datují od poloviny 15. století.

3.3.3 Kříže

Zde se jedná opět o připomenutí umučení Ježíše Krista. Podoba křížů může být velmi rozmanitá a to od jednoduchých dřevěných či kovových, se sochou Krista i bez ní, ale leckdy se může jednat i o náročné kamenosochařské práce. Mohou být doplněné i malovaným obrázkem. Nejběžnějším typem kříže je kombinace kamenného podstavce, do kterého je zasazen litinový kříž. Kříže dřevěné, které byly jejich předchůdci, se do dnešní doby ve své původní podobě nedochovaly. Jejich existence je patrná již jen ze starých map.

3.3.4 Výklenkové kaple

Tento typ památky typologicky navazuje na boží muka, od jejichž podoby je odvozena. Kaple jsou zasvěceny konkrétnímu světci či světcům a připomínají jejich činy. Mívají podobu jednoduché stavby skládající se z podstavce, výklenku či výklenků s vyobrazením a stříškou. Výzdoba může být malovaná, s jednoduchým reliéfem, ale i se sochami. Liší se i počet výklenků, může být jeden, ale i osm. Do této skupiny památek patří i tzv. křížové cesty, zachycující výjev pašijového cyklu, jenž bývá završen křížem či kalvárií.⁴⁸

Naši předkové, kteří nám zanechali kulturní a historické odkazy ve formě těchto drobných artefaktů, asi netušili, že za několik desetiletí, spíše století, budou mít jejich potomci potřebu třídit jejich dílka do typologických tabulek a zkoumat, pro jaký účel byly vlastně vytvořeny a jakou funkci plnily. Snad ani oni nevěděli přesně, obraceli se prostě jen k Bohu, který je životem provázel od narození až do smrti, jako samozřejmost brali rytmus života řízený termíny církevního roku a tak prostě měli potřebu poděkovat za něco

⁴⁸HRUBÝ, Petr, Eva ALTOVÁ a Antonín KADLEC. *Metodika dokumentace drobných památek: certifikovaná metodika*. Ústí nad Labem: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, 2015. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). ISBN 978-80-85036-57-2, str. 11-21

hezkého, co se stalo, poděkovat, že se něco zlého nestalo, uctít místo, kde někdo zemřel, nebo naopak díky božské ochraně nezemřel a mnohdy třeba jen pro radost a krásu.

3.4 Specifika památkové péče v oblasti drobných církevních staveb

Památková péče v oblasti drobných církevních staveb se v zásadě nijak neliší z hlediska památkového zákona a povinností, které v této oblasti vlastníkům ukládá. Jak již bylo popsáno výše, tato oblast kulturního bohatství má svoje určitá specifika, která je nutné při péči o tyto památky zohlednit. Vodítkem, jak postupovat při péči o ně, může být například přehledně zpracovaná brožura, dostupná na webových stránkách MK „Příručka vlastníka kulturní památky a péče o ně“.⁴⁹ Tento stručný návod shrnuje základní principy péče o kulturní památky, seznamuje s institucemi, na které je možné se obrátit o radu, ovšem také varuje před sankcemi, které vlastníkovi hrozí v případě, že se o kulturní památku nestará v souladu se zákonem. Narážíme zde ovšem opakovaně na stejný problém, v jakém režimu pečovat o „drobnou památku“, která terminologicky nespadá do kategorie kulturní památka? Je to památka „obyčejná“?

Dalším problém, na který lze narazit je to, že mnohdy lze jen velmi těžko dohledat vlastníka objektu. Dá se predikovat, a to i v souladu s ustanovením nového občanského zákoníku, že majitel pozemku je i majitelem nemovitosti, která se na něm nachází. Před účinností tohoto zákona, zákona č. 89/2014 Sb., občanský zákoník, však mohl nastat případ, kdy vlastník pozemku a nemovitosti byl odlišný a nemovitost na něm pak byla samostatnou věcí. Vzhledem k tomu, že tento druh drobných staveb, jako jsou např. boží muka či křížky nejsou zapsány do katastru nemovitostí, je dohledání takových vlastníků obtížné. Právě vlastník však má právo takovou věc užívat i povinnost se o ni starat. Vzhledem k tomu, že ve většině případů je takové „dědictví“ spíše zdrojem povinností než zpeněžitelné hodnoty, mnohdy se vlastníci ani nepřihlásí. Proto většinou berou tyto objekty pod ochranná křídla právě obce. Je však zřejmé, že pokud obec bude investovat vlastní prostředky do případné obnovy památky, je snaha o to, aby zůstala v jejím vlastnictví. Aby bylo vše podle platných právních předpisů, rozhodla se celá řada radnic vyřešit tento

⁴⁹Ministerstvo kultury, *Příručka vlastníka kulturní památky a péče o ně*, [online], [cit. 14.2.2018] dostupné z: <https://www.mkcr.cz/prirucka-vlastnika-kulturni-pamatky-kulturni-pamatky-a-pece-o-ne-290.html?searchString=p%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka%20pro%20vlastn%C3%ADka>

problém tím, že věc, tedy konkrétní objekt s uvedením popisu a umístění v katastrálním území, prohlásil za věc opuštěnou a vyzval vlastníka, aby se v určené lhůtě přihlásil a hodnověrně doložil svoje majetkové právo.⁵⁰

⁵⁰iDnes.cz, *Nepatří vám kříž a boží muka? ptá se dolanská radnice*, [online], [cit. 7.2.2018], dostupné z: https://plzen.idnes.cz/dobranska-radn-nice-chce-opravit-krizky-a-bozi-muka-v-okoli-pn8-/plzen-zpravy.aspx?c=A140106_140543_plzen-zpravy_pp

4 Praktická část

4.1 Vymezení zkoumaného území – Mikroregion Radbuza

Mikroregion Radbuza se nachází se na jihozápad od Plzně a je tvořen 28 obcemi v okolí měst Dobřany, Holýšov a Stod. Územím protéká řeka Radbuza, odtud také pochází pojmenování tohoto Mikroregionu. Charakter území lze definovat jako venkovský, rozkládá se na ploše 470 km² a žije v něm téměř 42 tis. obyvatel.⁵¹

Obrázek 7 Logo Mikroregionu Radbuza

Mikroregion vznikl v roce 1999 a jeho hlavní priority tvoří společný postup obcí při řešení technické infrastruktury, občanské vybavenosti, zlepšení v oblasti dopravní obslužnosti a dalších problémů venkovského prostoru. Jedním z největších úspěchů společného postupu obcí, je realizace projektu „Čistá Radbuza“, který přinesl rapidní zlepšení kvality vody v řece Radbuze v důsledku odkanalizování obcí a vybudování čističek odpadních vod. Z hlediska ochrany památek, je nejvýznamnějším úspěchem postupná obnova areálu poutního kostela na Křížovém vrchu, lidově zvaném Vrabina, který se podařilo získat do vlastnictví Mikroregionu Radbuza a postupný návrat k tradicím spjatých s tímto poutním místem. Jednou z obcí, tvořících toto uskupení je také Chotěšov, jehož klášter zcela dominantně a zásadně ovlivňoval život v regionu již od svého založení ve 13. století. Vymezený region je velmi rozmanitý, jak do velikosti sídel, tak do charakteru jednotlivých obcí. Zatímco v minulosti byla stěžejním zdrojem obživy místních obyvatel zejména činnost spojená s hornictvím a těžbou kaolinu a keramické hlíny, dnes se

⁵¹Mikroregion Radbuza, *Základní informace*, [online], [cit. 27.12.2017], dostupné z: <http://www.mikroregion-radbuza.cz/o-nas/zakladni-informace-a-seznam-clenu/>

v oblasti snoubí průmyslová výroba i výrazný vliv zemědělství a vše je doplněno oblastí služeb.⁵²

Historie regionu je velmi bohatá a byla ovlivněna celou řadou faktorů, které formovaly život zdejšího obyvatelstva. Zcela jistě nelze vyjmenovat všechny, ovšem ty nejzásadnější, lze shrnout do několika bodů. V světle historických souvislostí je totiž možné dohledat i osudy drobných církevních památek. Kdo a proč je postavil, kdo a proč je rozbořil a kdo a proč je opět přivádí k životu.

Region ve světle a stínu chotěšovského klášteřa

První písemné zmínky o zdejších regionu jsou spjaty právě se vznikem ženského premonstrátského klášteřa v Chotěšově. Ten vybudoval a daroval svojí sestře blahoslavený Hroznata v letech 1202 až 1210. Pod jeho správou velmi brzo spadala velká část okolních pozemků, vsí a osad a zejména za vlády Karla IV. zažíval nebývalý rozkvět. Jeho osud byl však velmi pohnutý ve všech svých historických etapách. Za husitských výprav byl roku 1421 vypálen, za třicetileté války vypleněn. Vždy však následovala obnova a poté znovu příchod vojsk, mansfeldovských, polských, švédských. Další ranou pro klášteř byly josefínské reformy z 1781, jenž zrušil celou řadu „neužitečných řádů“ a jejich majetky byly vloženy pod správou státu do náboženského fondu.⁵³

Následně klášteř sloužil jako výběřová škola pro dívky z lepších rodin, kterou založil nový majitel chotěšovského panství kníže Karel Alexander Thurn-Taxis z Regensburgu pod patronací jeptišek řádu Navštívení Panny Marie. Na krátkou dobu se tak do klášteřa vrátil řeholní život. Řádové sestry, které následně klášteř za symbolickou cenu odkoupily, pak zůstaly sloužit i v době druhé světové války, kdy zde byl zřízen ženský starobinec. V této době také konvent sloužil jako ubytovna pro totálně nasazené ženy. V padesátých letech byly sestry vystěhovány a do klášteřa se nastěhovala opět armáda, tentokrát Československá lidová a tím byl osud klášteřa zpečetěn nadobro.

⁵²Mikroregion Radbuza, *Strategie rozvoje Mikroregionu Radbuza na období 2012 – 2020*, [online], [cit. 25.6.2018] dostupné z: http://www.mikroregion-radbuza.cz/e_download.php?file=data/editor/227cs_2.pdf&original=strategie+mikroregionu+2012.pdf

⁵³Spolek klášteř Chotěšov, *Historie chotěšovského klášteřa*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <http://www.klasterchotesov.eu/?st=historie>

Armáda opustila zcela zdevastovaný objekt v roce 1973 a od té doby pouze chátral. Dnes je objekt zčásti v majetku obce Chotěšov a zčásti v majetku Biskupství plzeňského.⁵⁴

Celkově jsou náklady na opravy a rekonstrukce areálu vyčísleny na zhruba 1 mld. Kč. To je částka, která k dispozici není, ovšem obec systematicky získává prostředky z dotací, ze sponzorských darů, veřejných sbírek a v posledních 20 letech bylo na objektu proinvestováno více jak 40 mil. Kč.⁵⁵

Velký posun ve snaze o záchranu této národní kulturní památky přináší získaná dotace z fondů EU. V programovém období 2014-2020 byla schválena dotace z fondu ERDF, jejímž příjemcem je obec Chotěšov a to ve výši 53 986 358,55 Kč, z národních veřejných zdrojů bude spoluúčast ve výši 9 527 63 513 363 Kč, celkově se tedy jedná o částku 63 513 363 Kč.⁵⁶

Region dvou národností

Velká část obcí, které jsou dnes součástí Mikroregionu Radbuza, byla za druhé světové války součástí Sudet, tedy území násilně odtrženého a zabraného německou říší. Tento kraj byl ovšem i dříve vnímán jako německý a spíše čeští dosídlenci, kteří na počátku průmyslové revoluce přišli do zdejšího kraje za prací, byli vnímáni jako cizáci. Po třicetileté válce byl totiž zdejší zemědělský kraj, již tak řídko osídlený, zdecimován válečnými útrapami a morovými ranami i nucenou emigrací, že stav populace klesl až o třetinu. Vylidnění kraje znamenalo, že na konci 17. století, byla až pětina pozemků opuštěných a půda ležela ladem. Pozemky tak ve velkém skupuje německá šlechta a současně přichází za živobytím i slabší vrstvy germánského obyvatelstva. Průmyslová revoluce a zejména rozvoj černouhelných dolů na konci 18. století, v regionu způsobila příliv pracovních sil z vnitrozemí a spolu s tím i nárůst národnostních střetů mezi německým a českým obyvatelstvem, které vyvrcholilo vznikem samostatného

⁵⁴Spolek klášter Chotěšov, *Historie chotěšovského kláštera*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <http://www.klasterchotesov.eu/?st=historie>

⁵⁵Spolek klášter Chotěšov, *Opravy v klášteře Chotěšov*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <http://www.klasterchotesov.eu/?st=opravy>

⁵⁶DotaceEU.cz, *Záchrana a využití konventu kláštera v Chotěšově*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/Statistiky-a-analyzy/Mapa-projektu/Projekty/06-Integrovaný-regionální-operacní-program/06-3-Dobrá-správa-území-a-zefektivnění-veřejných-i/Zachrana-a-vyuziti-konventu-klastera-v-Chotesove>

Československého státu v 1918, které zdejší německy hovořící obyvatelstvo neslo s nelibostí, ale i s obavami. Snaha o vytvoření tzv. Deutschböhmen, státu s vlastní vládou a sněmem, byla vojensky potlačena a mírovými smlouvami bylo rozhodnuto o státní příslušnosti sudetoněmeckých obyvatel k nově vzniklé ČSR. Ovšem nástup hospodářské krize počátkem 30. let 20. století způsobil nárůst separatismu a radikalizace německého obyvatelstva. Po Mnichovu 1938 byli Češi nuceni odejít do vnitrozemí nebo zůstávali jako levná pracovní síla. Toto období patří také mezi nejtragičtější ve zdejší historii.⁵⁷

Křivdy, které se staly mezi oběma etniky v této pohnuté době, nikdy zapomenuty nebudou, ovšem z hlediska tématu této práce, stojí za připomenutí jedna příhoda, která se týká sakrálních památek. V roce 1927 byl v Dobřanech na náměstí odhalen pomník Jana Husa. Byl pořízen nákladem 45 tis. Kč místními českými spolky.⁵⁸ Tento symbol slovanského křesťanství údajně natolik překážel německým povozům při jízdě přes náměstí, že byl stržen a jeho kusy byly naházeny do řeky Radbuzy u dobřanského mostu. Po osvobození v roce 1945, při čekání na odsun, byla pro německé obyvatele vyhlášena tzv. pracovní povinnost. Ovšem v čase volna, museli za dohledu místních, holýma rukama lovit z řeky části rozbité sochy. Byla ovšem natolik poničena, že se zachovala pouze hlava světce, která je dnes uložena v depozitu místní radnice. Trosky sochy jsou pak uloženy v zahradě místního kostela.

⁵⁷JÍLEK, Tomáš, *Kapitoly z historie západních Čech: od pravěku do současnosti*, Západočeská univerzita v Plzni, Ústav celoživotního vzdělávání, Plzeň, 2010, ISBN 978-80-7043-910-4., str. 36

⁵⁸BAXA, Václav, *Dobřansko na starých pohlednicích: Dobrzan und Umgebung in alten Ansichtskarten*, Přeložil Hana KYRALOVÁ, Hostivice, Baron, 2016. ISBN 978-80-88121-17-6., str. 73

Obrázek 8 Dobová pohlednice z r. 1931⁵⁹

Obrázek 9 Hledání trosek sochy⁶¹

„Češi usoudili, že Jan měl dost času vychladnout, a rozhodli se opět ozdobit náměstí jeho přítomností. Monument však nebyl k nalezení. Jeho zbytky jsou nyní za katolickým kostelem v Dobřanech a zůstanou tam, jako památka pravděpodobně na mnoho puchýřů, které si při tom lidé udělali na rukou.“⁶⁰

Krajina nad černým pokladem

Dalším faktorem, který zcela zásadně ovlivňoval po dlouhá desetiletí, snad i století, život v regionu, byla činnost spojená s dobýváním nerostného bohatství, které se skrývá pod povrchem země. Lze jen souhlasit s přirovnáním, které uvedl autor Jan Drnek ve své knize o dolování na Plzeňsku, kdy tento region nazval „*Krajinou nad pokladem*“. Lidé znali již od pradávna kameny, co hoří, ale kutali je jen pro vlastní potřebu, či drobný prodej, z mělkých povrchových jam. Na přelomu 18. a 19. století ovšem nastal prudký nárůst zájmu o uhlí a to zejména způsobený rozvojem hutnictví a též rozvoje technologie parních strojů. Spolu s tím přicházeli do zdejší oblasti Sudet i významné demografické

⁵⁹ BAXA, Václav, *Dobřansko na starých pohlednicích: Dobřan und Umgebung in alten Ansichtskarten*, Přeložil Hana KYRALOVÁ, Hostivice, Baron, 2016, ISBN 978-80-88121-17-6., str. 73

⁶⁰ *Jižní Plzeňsko ...: historickovlastivědný sborník Muzea jižního Plzeňska v Blovicích*, Blovice, Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích, 2003, ISBN 978-80-87495-09-4., str. 165

⁶¹ foto převzato z periodika *Dobřanské listy*, pro které zapůjčili ze soukromé sbírky M. Suchomel a M. He-ger, 12/2010, roč. VIII., Město Dobřany

změny. Velká potřeba pracovních sil do hornických provozů způsobuje příliv českého živlu z vnitrozemí a promísení se zdejším německým obyvatelstvem, což způsobovalo nemalé problémy. Jako prevence před vznikem národnostních třenic, jsou v této době budovány hornické kolonie, což vedlo ke snaze o oddělení nacionálních skupin a možnost jejich kontroly. Do dnešní doby jsou zachována jejich místopisná označení jako například Pančava, Krimich, Pankrác či Rendlák. Zalidnění zdejší krajiny bylo velmi dynamické a to z nepatrného osídlení počtem 38 obyvatel na km² v roce 1843 až na 221 obyvatel na km² roku 1900. Zatímco na počátku dolování, bylo podnikání většinou v rukou šlechty např. hraběte Waldsteina, Thurn-Taxisa, Schönborna či Metternicha, s příchodem průmyslové revoluce následovala éra obřích podnikatelských subjektů jako příkladně Pražská železářská společnost, Západočeská hutní a horní společnost, Mantovské těžařstvo nebo Západočeská báňská společnost.

Obrázek 10 Krucifix v hornickém duchu⁶²

Po znárodnění dolů v roce 1948 byla veškerá důlní díla soustředěna do národního podniku Západočeský uhelný revír a Západočeské doly Zbůch.⁶³ Bez ohledu na vlastnictví majetku či historickou éru, je třeba zdůraznit, že provoz uhelných dolů zcela zásadně ovlivnil zejména demografickou strukturu regionu.

⁶²foto převzato z periodika: *Dobřanské listy*, listopad 2015, roč. XIII., Město Dobřany

⁶³DRNEK, Jan, *Krajina nad pokladem: průvodce po historii kamenouhelného dolování na Plzeňsku*, Plzeň, Street, 2012, ISBN 978-80-904746-0-4

Pevná hráz socialismu

Dějiny tohoto regionu, a to i zcela nedávné, také poznamenala přítomnost lidové armády. Do historie se zapsala existence vojenského letiště, které se až do dnešní doby nachází v jeho středu. Bylo postupně vybudováno v katastru obcí Líně, Nová Ves, Vodní Újezd a Dobřany a rozkládá se na ploše 340 ha. Začalo vznikat hned po válce v roce 1945 a jeho vznik ovlivnil celou řadu obcí v jeho okolí, kdy byl zcela zásadně zpomalen či zcela zastaven jejich rozvoj. Kromě toho, že se letiště rozkládá na poměrně velké ploše, jednalo se letiště vojenské a z toho důvodu byl až do devadesátých let přístup do okolí vojenského prostoru značně omezen a kontrolován. Ze stejného důvodu byly přilehlé obce vyklidňovány, domy a pozemky byly vykoupěny a rozvoj v přilehlých obcích byl po dlouhá léta brzděn. Ani porevoluční změny však nepřinesly změny k lepšímu. Armáda sice letiště vyklidila a pronajala, ovšem oblast nebyla plně využita a v současné době probíhá snaha o převod majetku do vlastnictví Plzeňského kraje. Dnes však areál chátrá a kromě pronájmů budov pro drobné podnikání, zázemí pro sportovní letce či záchrannou službu, zůstává bez využití.⁶⁴ Památky, které se na tomto území nacházejí resp. před příchodem armády, nacházely, dnes již zřejmě neexistují a oblast není zmapovaná, protože areál je i v současné době nepřístupný.

Podobný osud, tedy bránit socialistický stát proti imperialismu, měli i vojenské posádky, umístěné ve zdejších kraji. V již zmíněném Chotěšovském klášteře byla umístěna vojenská jednotka spojařů. Obecně známo je, že zde sloužil zpěvák a skladatel Karel Kryl a to v době své základní vojenské služby. Důsledkem pobytu armády, která opustila areál roku 1973, byla jeho totální devastace. Určitě není pochyb, kde vzal Karel Kryl inspiraci pro svoji píseň *Anděl*, která začíná slovy: „*Z rozmláceného kostela, v krabici s kusem mýdla přinesl jsem si anděla. Polámali mu křídla...*“⁶⁵

A armáda do třetice. Na Křížovém vrchu, lidově zvaném Vrabina, který se nachází nedaleko Chotěšova. Na jeho vrcholu bylo poutní místo, kde stával velký dřevěný kříž.

⁶⁴MERHOUT, Jaromír, Jakub BACÍK, Jakub VILINGR, Monika VILINGROVÁ a Milena BULÍNOVÁ, *Líně - 900 let: historie známá i neznámá*, Plzeň, pro obec Líně vydala Nava - Nakladatelská a vydavatelská agentura, 2017, ISBN 978-80-7211-509-9.

⁶⁵Novinky.cz, *V chotěšovském klášteře, ojedinělé církevní památce, sloužil na vojně Karel Kryl*, [online], [cit. 25.8.2018], dostupné z: <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/plzensky-kraj/plzen-jih/1297-52263-v-chotešovskem-klasteru-nejedinele-cirkevni-pamatce-slouzil-na-vojne-karel-kryl.html>

Následně tu byl v polovině 18. zbudován kostel. Na vrchol kopce byla vybudována i křížová cesta. Po první světové válce jeho význam upadal a poslední pouť se zde konala v roce 1959. Od roku 1967 zde byla umístěna armádní rota protivzdušné obrany státu a ve věži kostela byla umístěna protiletectká pozorovatelná. I zde po sobě armáda zanechala spoušť, mimo jiné i podobě totálního zničení křížové cesty. Objekt byl vrácen církvi až po roce 1995 a v roce 2004 areál převzal Mikroregion Radbuza, který zde postupně obnovuje společenský život.⁶⁶

4.2 Plán výzkumu

Přesto, že se jedná o území poměrně rozsáhlé, podle předběžných informací zjištěných z map turistických, historických, vojenských a ostatních zdrojů, jsou tyto objekty rozesety poměrně řídké. Snahou však bude zmonitorovat celé území komplexně tak, že budou případně nalezeny i drobné sakrální objekty, které v mapách zaneseny nejsou. Před započítím terénního výzkumu, je třeba dané území rozdělit na jednotlivé sektory a naplánovat harmonogram výzkumu. Ještě před návštěvou daného území je třeba důkladně se seznámit se všemi dostupnými informacemi. Po vyhledání konkrétního objektu v terénu, je třeba důkladně se seznámit se všemi dostupnými lokálními informacemi například nápisy a letopočty na objektu, popisky z informačních tabulí, z popisek naučné stezky, z vývěsky obecního úřadu. Nezastupitelnou roli pak mají i informace od vlastníka objektu, od místních obyvatel, pamětníků nebo pracovníků obecního úřadu.

4.3 Předmět výzkumu

Předmětem výzkumu budou drobné sakrální stavby na vymezeném území. To je však pojem poměrně široký a problematická je i interpretace tohoto termínu v souladu s platnou legislativou. Jelikož však není pevně terminologicky stanoven význam tohoto termínu, budou před zahájením výzkumu vytýčena kritéria, které objekty budou či nebudou do výzkumu zahrnuty. Jako vodítko zde bude opět použito kritérií uváděných v publikaci Metodika dokumentace drobných památek.

⁶⁶ KRČMÁŘ, Luděk *Putování je IN: poutní místa a místa zvláštní zbožnosti plzeňské diecéze*, Plzeň, Biskupství plzeňské, 2012, ISBN 978-80-260-3827-6., str. 30

Za drobnou památku lze označit takový artefakt, který je vytvořen vědomou lidskou činností, jeho existenci lze smysluplně zdůvodnit, měl by plnit účel, pro který byl vytvořen, je umístěn volně v krajině či obydleném území tak, aby byl volně přístupný, památka je viditelná. Zároveň platí, že drobná památka je pevně spojena se zemským povrchem. Velikost památky zde není zcela rozhodujícím faktorem, je jím spíše tzv. prostorová přístupnost, tzn., zda do objektu lze či nelze vstoupit.⁶⁷

Objekty, které budou předmětem terénního výzkumu:

- Jedná se o objekt splňující termín „*kulturní památka*“ ve smyslu Památkového zákona nebo „*předmět kulturní hodnoty*“ ve smyslu Zákona č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Jedná se drobnou stavbu ve výměře zastavěné plochy do 16 m².
- Jedná se o drobnou stavbu, do které se nedá vstoupit, ev. se vstoupit dá, ale není určena pro pobyt osob (např. vstup pro účel úpravy výzdoby).

Objekty, které nebudou předmětem terénního výzkumu:

- Jedná se o objekty, které jsou součástí funerální architektury.
- Jedná se o objekty, které jsou lokalizovány v objektu kláštera Chotěšov.
- Jedná se o objekty, které jsou lokalizovány v prostoru Křížový vrch.
- Jedná se o objekty, které jsou určeny pro pobyt osob v jeho interiéru, např. pro možnost konání bohoslužby.
- Jedná se o objekty, které nejsou památkami stavebními či uměleckými, např. smírčí kříže.
- Jedná se pomníky, pietní památky válečné apod.

Tato předem stanovená pravidla sice vyřazují řadu objektů, které zcela jistě stojí za pozornost, ovšem jsou určitým sjednocujícím faktorem pro hodnocení objektů. Nedojde tím k disproporcii například mezi hodnocením velké kaple s celou řadou uměleckých a stavebních prvků a smírčím kamenem, jehož hodnota je zcela jistě obrovská, ovšem podíl lidské práce, zhodnocující tyto artefakty je zcela nesrovnatelný.

⁶⁷HRUBÝ, Petr, Eva ALTOVÁ a Antonín KADLEC, *Metodika dokumentace drobných památek: certifikovaná metodika*, Ústí nad Labem, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, 2015, Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav), ISBN 978-80-85036-57-2, str. 11-21

Stejně tak v oblasti funerální architektury a výzdoby je řada umělecky i památkově cenných děl, ovšem je to oblast tak široká, že by naplnila obsah celé práce.

4.4 Dokumentace objektu a jeho popis

Terénní výzkum bude proveden metodou pozorování. Pro potřebu dalšího zpracování dat, je nutné stanovit parametry, které budou při výzkumu sledovány, kritéria, podle kterých následně bude možné jednotlivé objekty evidovat, třídit je, vyhledávat v nich, hodnotit jejich stav. Pro účely této práce budou sledovány tyto parametry.

- Umístění objektu – katastrální území, jeho stručný popis
- Druh objektu – stručný popis, např. křížek, kaple
- Vlastník objektu
- Subjektivní zhodnocení technického stavu a jeho popis
- Další dostupné informace

Získaná data budou zpracována do pasportizačního listu, ve kterém budou všechna získaná data přehledně uspořádána, doplněna fotodokumentací a souřadnicemi GPS a výřezem z mapy. Dokumentační fotografie budou vždy vlastní, pořízené při autentické prohlídce objektu, pro mapové výřezy bude vždy použito aplikace mapy.cz⁶⁸.

4.4.1 Kritéria pro subjektivní zhodnocení technického stavu

Jedním ze sledovaných parametrů je hodnocení technického stavu objektu. Pro následnou práci s daty a pro potřebu jejich vyhodnocení je stanovena hodnotící škála. Stupnice hodnocení je v intervalu 1 - 5 a to tak, že váhu bodového ohodnocení lze přirovnat ke školní klasifikaci. Každý monitorovaný objekt lze zařadit do některé z následujících kategorií:

1 – výborný stav - sledovaný objekt je ve stavu, který nejeví žádné známky technického ani jiného opotřebení. Objekt prošel rekonstrukcí, i okolí objektu je udržované. Objekt je opatřen informačním popiskem. Není nutný žádný zásah.

⁶⁸Seznam.cz, dostupné z. <https://mapy.cz>

2 – velmi dobrý stav – objekt je v dobrém stavu, nevykazuje známky výraznějšího poškození. Jsou viditelné známky opotřebení, rekonstrukce proběhla před delším časem. Lze nalézt stopy vlivu povětrnostních vlivů či vandalismu, okolí není zcela udržované. Nevyskytují se však závady, které vyžadují okamžitou nápravu. Náprava stavu nevyžaduje žádných větších nákladů.

3 – dobrý stav – objekt včetně přilehlého okolí je neudržovaný, rekonstrukce proběhla před delším časem nebo byla provedena nekvalitně. Může se jednat též o závažnější poškození vlivem povětrnostních vlivů, poškození vandalismem či zloději. Oprava objektu je nutná.

4 – neuspokojivý stav – alarmující stav, vyžadující okamžitou nápravu. Stav, kdy lze obnovit původní funkce a vzhled objektu, ovšem již provedením celkové rekonstrukce. Jedná se již o narušení statiky, praskliny, chybějící části. Okolí objektu koresponduje s celkovým stavem monitorovaného objektu. Nutná komplexní rekonstrukce

5 – havarijný stav – objekt je zcela znehodnocen. Chybějící zásadní komponenty objektu, statika je narušena, hrozí pád či celkové zborcení objektu. Okolí neudržované. Nutná kompletní obnova včetně restaurování i nového zhotovení celých částí objektů

4.5 Terénní výzkum

Výzkum probíhá na monitorovaném území Mikroregion Radbuza. Sledované území se nalézá v prostoru katastrálního území obcí Dnešice, Dobřany, Holýšov, Honezovice, Chlumčany, Hradec, Chotěšov, Kotovice, Kvíčovice, Líně, Lisov, Líšina, Merklín, Neuměř, Nová Ves, Přehýšov, Přestavky, Stod, Střelice, Štichov, Tlučná, Ves Touškov, Vstíš, Zbůch a Zemětice.

4.5.1 Stručná charakteristika jednotlivých obcí

Dnešice

Obec Dnešice se nalézá zhruba 6 km severozápadně od města Přeštic a její vznik se datuje kolem roku 1115, kdy obec patřila ke kladrubskému panství. Nejvýznamnější památkou je kostel sv. Václava, o němž je první písemný záznam již z roku 1352. Z drobných staveb zde můžeme nalézt výklenkovou kapličku s vyobrazením sv. Vojtěcha, jejíž vznik je datován v první polovině 19. století. Pod správu obce patří i nedaleká vesnička Černotín. Z návsi je jedno z výchozích míst na poutní místo Křížový vrch.⁶⁹ V obci a přilehlém okolí je rozseto množství křížků a božích muk. V centrální části vsi se nachází šestiboká kaplička a ve zdi jednoho z historických statků malá výklenková kaplička.

Dobřany

Město Dobřany jeden ze stěžejních bodů mikroregionu. Obec s pověřeným obecním úřadem je přirozeným administrativním střediskem pro okolní obce. Osídlení města patří mezi nejstarší na Plzeňsku, dochované nálezy pocházejí již z doby kamenné. Jméno Dobřany údajně pochází z označení „dobré půdy a vody“ v okolí. Život města již od 12. století ovlivňuje blízkost chotěšovského kláštera, který byl po mnoha staletí určujícím fenoménem celého okolí. Již kolem poloviny 13. století se osada stává městem. Přes bezpočet válek, požárů a jiných katastrof se městu dobře dařilo. Těžilo vždy ze své výhodné polohy v blízkosti Plzně a dokázalo vždy rozvíjet svůj potenciál. Ve městě a jeho

⁶⁹Obec Dnešice, *Současnost*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <http://www.dnesice.cz/informace-o-obci/soucasnost/>

okolí se dařilo jak výrobě zemědělské, tak zde prosperovalo i hornictví a těžba keramických hlín. Také měšťanský pivovar těží ze své dlouholeté tradice dodnes. V dnešní době jsou Dobřany prosperujícím městem s více než 6 tisíci obyvateli.⁷⁰ Dominantou města jsou dva kostely a to kostel sv. Víta a kostel sv. Mikuláše. Kamenný most přes řeku Radbuzu, je čtvrtým nejstarším mostem v ČR.⁷¹ Centrum města Dobřany je ošperkováno řadou historických budov a objektů, o jejichž historické hodnotě vypovídá to, že historické jádro města je prohlášeno za památkovou zónu. Pod správu města Dobřany spadají i dvě menší vsi v bezprostředním okolí, a to Šlovice a Vodní Újezd.⁷²

Holýšov

Také Holýšov je obec s velmi bohatou historií. První dochované důkazy o existenci osídlení pocházejí již z doby bronzové. I město Holýšov patřilo k majetku choťšovských Premonstrátů. Výrazný rozkvět obec zaznamenala koncem 19. století, kdy se díky sklářské továrně rodiny Zieglerů, která patřila mezi největší podniky tohoto druhu v monarchii, rozrostl výrazně počet obyvatel. V roce 1960 získal Holýšov statut města.⁷³

Za druhé světové války, byla historie Holýšova zle poznamenána nejen existencí muniční továrny na výrobu protiletadlových střel, ale zejména zřízením pobočky koncentračního tábora Flossenbürg. Dělníky v továrně na munici byli vězni z holýšovského tábora, totálně nasazení a také váleční zajatci.⁷⁴

Součástí obce jsou i dvě menší sídla a to Dolní Kamenice a Nový dvůr. Spolu s nimi dnes počet obyvatel Holýšova dosahuje 5 tis. obyvatel.⁷⁵

⁷⁰Město Dobřany, *Charakteristika města*, [online], [cit. 16.2.2018] dostupné z: <https://www.dobrany.cz/mesto-dobrany/>

⁷¹*Dobřany - Členská obec Mikroregionu Radbuza*, propagační leták města

⁷²*Mikroregion RADBUSA*, informační brožura, str. 11

⁷³Město Holýšov, *Historie*, [online], [cit. 16.2.2018], dostupné z: <https://www.mestoholysov.cz/mesto/historie/>

⁷⁴*Mikroregion RADBUSA*, informační brožura, str. 14

⁷⁵*RISY.cz, Holýšov, základní data*, [online], [cit. 16.2.2018], dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=553654&zsj=300306#zsj>

Honezovice

Také o Honezovicích je první písemná zmínka až v souvislosti s jejím držením chotěšovským panstvím, ale i tady lze vystopovat osídlení již z mladší doby bronzové. Již v průběhu třicetileté války došlo ke germanizaci obyvatelstva a architektonický charakter obce je působením německého vlivu, poznamenáno dodnes. V obci dnes trvale žije 255 obyvatel.⁷⁶

Vliv původního německého osídlení, je patrný i z architektonického uspořádání. Na návsi je zachována řada usedlostí v klasicistním stylu a její dominantou je šestiboká hrázděná kaple s kulovitou bání. Součástí obce je i vesnička Hradišťany, ve které jsou zachované roubené stavby, které jsou v tomto regionu unikátní. V okolí Hradišťan jsou i významná archeologická naleziště. Počet obyvatel dnes dosahuje čísla 250.⁷⁷

Hradec

Historie této obce sahá do hluboké minulosti, patří totiž k místům s prastarým slovanským osídlením. Hradec patřil do majetku kladrubského kláštera a následně kláštera chotěšovského. I zdejší život byl silně ovlivněn německým živlem, v roce 1921 zde žilo více než 86 % obyvatel, hlásících se k německé národnosti. V obci je celá řada významných památek, z nichž památkově chráněny jsou Kostel sv. Jiří, pocházející ze 14. století a slovanské hradiště z doby kolem 10. století. Zhruba 1,5 km jižně od Hradce, na pravém břehu řeky Radbuzy, se nachází pravěké mohyly.⁷⁸ Dnes trvale v obci žije 520 obyvatel.⁷⁹

Chlumčany

Převážně zemědělský ráz této obce byl koncem 19. století setřen prudkým rozmachem těžby kaolinu a spolu s tím i s rozvojem keramických závodů. Provoz těchto závodů probíhá kontinuálně dodnes a zásadním způsobem ovlivňuje život v obci. Významnou památkou v obci je barokní kaple Panny Marie Pomocné, která pochází z 18.

⁷⁶Obec Honezovice, *O obci - historie*, [online], [cit. 16.2.2018], dostupné z: <http://www.honezovice.cz/informace-o-obci/historie/>

⁷⁷*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str. 15

⁷⁸*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str. 17

⁷⁹Hradec, *O obci Hradec*, [online], [cit. 17.2.2018], dostupné z: <http://www.ou-hradec.cz/menu/omeste.html>

století. K obci patří i 3 km vzdálená osada Hradčany, spolu s ní mají Chlumčany 2 400 obyvatel.⁸⁰

Chotěšov

Život v Chotěšově byl vždy silně spjat s existencí ženského premonstrátského kláštera.⁸¹

Součástí obce jsou okolní vsi Hoříkovice, Losina, Mantov, Metálka, Pančava a Týnec. Spolu s nimi má dnes Chotěšov 2 800 obyvatel.⁸² Život zde v minulosti silně ovlivňovala těžba uhlí, dnes zde převažuje zejména lehká průmyslová výroba.

Kromě areálu kláštera, který je zapsán jako národní kulturní památka, je v Chotěšově celá řada další nemovitých památek, které jsou památkově chráněny, např. kostel Narození Panny Marie, objekt městského pivovaru či unikátní měšťanské domy. Po účely tohoto výzkumu, lze území označit jako velmi cenné i z hlediska výskytu drobných církevních staveb.⁸³

Kotovice

I pro obec Kotovice platí, že její život byl silně ovlivněn chotěšovským klášteřem. V centru vsi se dochovala řada historicky cenných objektů. Nedaleko obce se nachází historická budova barokního statku Gigant, který pochází z 16. století. Památka, která je zařazena do Programu záchrany architektonického dědictví.⁸⁴ Do administrativního území obce patří též okolní vsi Nový a Záluží a spolu s nimi žije v Kotovicích 275 obyvatel.⁸⁵

⁸⁰*Mikroregion RADBUIA*, informační brožura, str. 19

⁸¹DRNEK, Jan, *Krajina nad pokladem: průvodce po historii kamenouhelného dolování na Plzeňsku*, Plzeň, Street, 2012, ISBN 978-80-904746-0-4

⁸²RISY.cz, *Chotěšov, základní data*, [online], [cit. 17.2.2018], dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=557838>

⁸³Národní památkový ústav, *Památkový katalog*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?mode=fulltext&keywords=Chot%C4%9B%C5%A1ov®ion%5B0%5D=Plze%C5%88sk%C3%BD+kraj&order=relevance%3Adesc&presenter=ElementsResults>

⁸⁴*Kotovice, Členská obec Mikroregionu Radbuza*, informační leták

⁸⁵*Mikroregion RADBUIA*, informační brožura, str. 21

Kvíčovice

Malebná obec Kvíčovice se nachází v blízkosti města Holýšov a první písemná zmínka je z roku 1379. Centrum obce tvoří historická náves, jejíž dominantou je šestiboká kaplička se zvonící v barokním slohu, která je zapsána jako nemovitá kulturní památka. Obec se snaží zatraktivnit v rámci cestovního ruchu a turistiky, byla zde postavena dřevěná rozhledna, znovuotevřena historická kovárna a v budově mateřské školky bylo vybudováno minimuzeum herečky Štěpánky Haničincové, místní rodačky. V obci žije 376 obyvatel.⁸⁶

Líně

Obec Líně se rozkládá při hlavní komunikaci Plzeň – Domažlice a to asi 11 km od centra krajské metropole. Život v obci byl silně ovlivněn horní činností, stejně jako okolní obce, byl rozvoj obce ovlivněn jejím umístěním v tzv. Plzeňské kamenouhelné pánvi, což způsobilo její pronikavý rozvoj.⁸⁷ a v poválečných letech byly Líně jednou z obcí, na jejímž území bylo vybudováno armádní letiště. I proto je jednou z dominant obce památník vojenských letců, do kterého je zakomponován kompletní vojenský letoun MIG 19. Z pamětihodností stojí za zmínku návesní kaplička, která je zasvěcena sv. Václavovi a je prohlášena kulturní památkou. Součástí obce je také bývalá hornická osada Sulkov. Spolu s ní zde bydlí 2 300 obyvatel.⁸⁸

Lisov

Vesnička ležící 6 km od Stoda, byla po staletí majetkem chotěšovského kláštera. I zde došlo k postupné germanizaci obyvatelstva, která byla ukončena po druhé světové válce nuceným odsunem. Z hlediska pamětihodností stojí za zmínku zachovalá náves s lidovou architekturou a dominanta návsi – kaplička se zvonící.⁸⁹ Podle údajů k 1. 1. 2017 žije v obci 116 obyvatel.⁹⁰

⁸⁶ *Mikroregion RADBUIA*, informační brožura, str. 22

⁸⁷ *FOUD, Karel, Vesnice Plzeňského kraje: [okres Plzeň-sever a Plzeň-město, Plzeň: Plzeňský kraj, 2010, ISBN 978-80-260-2146-9, str. 75*

⁸⁸ *Mikroregion RADBUIA*, informační brožura, str. 23

⁸⁹ *Mikroregion RADBUIA*, informační brožura, str. 24

⁹⁰ *RISY.cz, Lisov, základní data*, [online], [cit. 17.2.2018], dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=540064>

Líšina

Jihozápadně od krajské metropole asi 20 km směrem na jihozápad, se při břehu říčky Merklínky, nachází obec Líšina. I ona byla majetkem chotěšovského kláštera, nicméně původní osídlení sahá do 4. století př. n. l. Kromě několika drobných pamětihodností, stojí za zmínku osmiboká návesní kaple Povýšení svatého Kříže, která je kulturní památkou. Obec je vnímána spíše jako rekreační oblast, přesto zde trvale žije 149 obyvatel, kteří ovšem dojíždějí za prací mimo obec, zejména do nedalekého Stoda a Chotěšova.⁹¹

Merklín

Další obcí, ležící na říčce Merklínka, je obec Merklín. Osídlení území se dokládá již pravěku a první dochovaná zmínka o obci je datovaná rokem 1356. V minulosti zde byla rozšířena hornická činnost, zejména kovových rud a kamene. Dominantou obce je zámek s přílehlými hospodářskými budovami a kostel svatého Mikuláše. Po celé obci jsou rozesety monumentální sochy svatých a několik kapliček, které budou také předmětem zkoumání. Součástí obce jsou i přílehlé vsi Kloušov, Lhota a Na Radosti. Spolu s nimi má Merklín přes 1 200 obyvatel.⁹²

Neuměř

Obec Neuměř byla zřejmě založena někdy v období husitských válek a až do konce 17. století spadala pod Holýšov. Z pamětihodností stojí za zmínku místní kaplička, datovaná rokem 1832. V obci jsou tak vybudovány 2 pietní místa k připomenutí obětí druhé světové války. Dnes žije ve vsi kolem 130 obyvatel.⁹³

Nová Ves

První písemná zmínka o obci je z roku 1591, kdy vzniká jako zemědělská ves s řadou menších zemědělských usedlostí. Větší rozmach obec zažila počátkem 20. století, kdy byla zahájena těžba uhlí v nedalekém kamenolomu. Za druhé světové války byla Nová Ves zasažena náletem britských bombardérů. Nová Ves je další obcí, jejíž osud

⁹¹*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str. 25

⁹²*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str. 25

⁹³*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str. 27

poznamenala existence vojenského letiště. Od roku 1952 až do devadesátých let bylo v blízkosti obce vybudováno a provozováno armádní letiště. V centru obce je upravená návěs, jejíž dominantou je kaple svatého Jana.⁹⁴ V současné době zde žije 290 obyvatel.⁹⁵

Přehýšov

Obec se nachází v blízkosti Stoda a její vznik je zdokumentován z roku 1248. Z hlediska pamětihodností stojí za zmínku kaple Navštívení Panny Marie v centru návsi, ale i řada klasicistních zemědělských budov. Stejně tak i řada zachovalých industriálních staveb, například řada továrních budov z počátku 20. století nebo větrací jáma nedalekého kamenolomu. Součástí obce jsou vsi Bítov a Radějovice, spolu s kterými zde žije kolem 500 obyvatel.⁹⁶ Celé území obce je velmi cenné z hlediska výskytu, ve zdejším regionu, unikátních usedlostí pocházející z období pozdního klasicismu. Patří sem roubené usedlosti i vstupní brány do místních statků.⁹⁷

Přestavky

Jihozápadně od Dobřan, na březích Lažanského potoka se rozkládá obec Přestavky. První písemná zmínka je z roku 1243 a byla v držení panů Chlumčanských z Přestavk. Následně byla ves v majetku chotěšovského kláštera. Dominantou obce je kostel svatého Petra a Pavla s přilehlým hřbitovem.⁹⁸ Součástí obce jsou Horní a Dolní Lažany a v současné době zde žije kolem 230 obyvatel.⁹⁹

Stod

Stod, obec se statutem města, patří se svými zhruba 3 600 obyvateli k největším sídlům mikroregionu. Je obcí s rozšířenou působností a je tak přirozeným centrem

⁹⁴ *Nová Ves, Členská obec Mikroregionu Radbuza*, informační leták

⁹⁵ *RISY.cz, Nová Ves, základní data*, [online], [cit. 18.2.2018], dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=540269>

⁹⁶ *Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str. 30

⁹⁷ FOUDEK, Karel, *Vesnice Plzeňského kraje: [okres Plzeň-sever a Plzeň-město]*, Plzeň, Plzeňský kraj, 2010, ISBN 978-80-260-2146-9, str. 126

⁹⁸ *Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str. 31

⁹⁹ *RISY.cz, Přestavky, základní data*, [online], [cit. 17.2.2018], dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=530131#samosprava>

obslužnosti z hlediska veřejné správy, zdravotnictví i školství. Součástí obce je i vesnička Lelov.¹⁰⁰

Město se rozkládá v údolí řeky Radbuzy a leží na hlavní spojnici mezi Plzní a Domažlicemi. První písemná zmínka je z roku 1235 a i Stod, jako celá řada okolních vsí, byla v majetku chotětovských premonstrátů. Již v dávné historii byla obec prohlášena za městys s celou řadou práv a svobod. Až do nuceného odsunu po druhé světové válce, bylo více než 2/3 obyvatelstva německého původu.

Ve městě je celá řada pamětihodností, a to nejen velkých staveb, jako například dominanta Stodu kostel svaté Máří Magdaleny či kaple svatého Jana Nepomuckého, ale i celá řada historicky cenných měšťanských domů nebo unikátní budova staré pošty, dům č. p. 12.¹⁰¹ Z hlediska objektů tohoto terénního výzkumu je lokalita bohatá i na drobné sakrální stavby.

Střelice

Nedaleko od Stoda leží vesnička Střelice a i ona byla majetkem premonstrátek z Chotěšova až do zrušení kláštera v roce 1781. Z pamětihodností stojí za zmínku kamenný most, klenoucí se přes místní potok, starý mlýn na řece Radbuze a také dvě místní kapličky.¹⁰² Podle údajů k 1. 1. 2017 žije v obci 169 obyvatel.¹⁰³

Štichov

V údolí potoka Chuchla, leží nevelká obec Štichov, patřící k okresu Domažlice. V minulosti byla osada ve vlastnictví Lobkoviců a ti ji připojili k nedalekému Horšovskému Týnu. Samostatnost obec získala již roku 1850, následně pak byla opět v rámci správní reformy v roce 1960 připojena k obci Kvíčovice a následně k Holýšovu.

¹⁰⁰RISY.cz, *Stod, základní data*, [online], [cit. 15.2.2018]dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=558389>

¹⁰¹*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str. 32

¹⁰²*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str.33

¹⁰³RISY.cz, *Střelice, základní data*, [online], [cit. 19.2.2018], dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=540056#samosprava>

Opětovné samostatnosti obec nabyla až roku 1990. Centrum obce tvoří čtvercová náves, jejíž dominantou je šestiboká kaple.¹⁰⁴ V současnosti žije v obci pouhých 79 obyvatel.¹⁰⁵

Tlučná

Obec, jejíž osud je úzce spjat s těžbou černého uhlí v 19. a 20. století, se řadí, se svými téměř 3 300 obyvateli, k větším obcím regionu. Leží na hlavní dopravní tepně z krajské metropole k hranicím s Německem a díky dobrému dopravnímu spojení se velmi dynamicky rozvíjí. Historie Tlučné sahá více než 900 let do minulosti a první písemná zmínka z roku 1115 praví, že obec daroval kníže Vladislav I. klášteru v Kladrubech. Zcela unikátní pamětihodností jsou boží muka datovaná roku 1078.¹⁰⁶

Ves Touškov

Obec se nachází 4 km na severozápad od Stoda a první zmínku nalzáme již roku 1243, kdy stejně jako okolní obce, byla majetkem chotěšovských premonstrátek. V centru obce se rozkládá rozlehlý rybník lemovaný budovami zemědělských usedlostí. V obci se nachází kostel svaté Markéty, před nímž jsou k vidění dva barokní sloupy se sochami Panny Marie a svatého Jana Nepomuckého. Do administrativního území obce patří i nedaleká vesnička Mířovice, která byla v minulosti majetkem kláštera kladrubského. I zde jsou k vidění zachovalé objekty zemědělských usedlostí a v prostoru návsi malá kaplička, postavená roku 1857. Dohromady dnes obě obce čítají něco kolem 300 trvale žijících obyvatel.¹⁰⁷

Vstiš

Obec leží na spojnici mezi Chotěšovem a Dobřany na soutoku Dnešického potoka a řeky Radbuzy. I o této obci je první písemná zmínka z roku 1243 v souvislosti s přechodem do majetku chotěšovského kláštera. Také zde ovlivnila život zdejších obyvatel těžba černého uhlí zejména v blízkém Bayerově dole. Z památek se zde nalzá

¹⁰⁴*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str.34

¹⁰⁵RISY.cz, *Štichov, základní data*, [online], [cit. 19.2.2018], dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=566101>

¹⁰⁶*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str.35

¹⁰⁷*Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str.35

návesní kaple svatých Andělů strážných, datovaná r. 1906 a několik drobných sakrálních památek. V současnosti má obec kolem 470 obyvatel.¹⁰⁸

Zbůch

Život v této obci byl až do nedávné minulosti silně ovlivňován existencí naleziště kvalitního černého uhlí, které se zde těžilo od konce 19. století až do doby zcela nedávné. Hornickou činnost dodnes připomínají obrovské haldy vyvážky, které tvoří dominantu obce. Také Zbůch byl roku 1253 darován do majetku Chotěšovskému klášteru. Během třicetileté války došlo ke zdecimování českého obyvatelstva, a proto bylo území dosídleno obyvatelstvem německým. Díky své výborné dopravní obslužnosti, zažívá obec velký rozmach, co do budování infrastruktury, tak i zájem o výstavbu pro bydlení.¹⁰⁹ V současnosti má Zbůch spolu s přidruženými sídly Starý Důl a Červený Újezd kolem 2 300 obyvatel.¹¹⁰

Zemětice

Obec, jejíž původ lze najít již v 10. století, založil, jak název napovídá, zeman Zeměta. Dnes jsou součástí obce i přilehlé vesnice Chalupy a Čelákovy. V obci je celá řada zachovalých zemědělských usedlostí z 19. století s umělecky řešenými fasádami a zdobenými branami. Z památek se zde vyskytují drobné stavby a křížky.¹¹¹ V současnosti zde žije 275 obyvatel.¹¹²

¹⁰⁸ *Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str.37

¹⁰⁹ *Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str.37

¹¹⁰ RISY. cz, *Zbůch, základní data*, [online], [cit. 19.2.2018], dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=559661#samospava>

¹¹¹ *Mikroregion RADBUZA*, informační brožura, str. 38

¹¹² RISY.cz, *Zemětice, základní data*, [online], [cit. 19.2.2018], dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=558591#samospava>

5 Výsledky a diskuse

5.1 Průběh a výstupy terénního výzkumu

Terénní výzkum probíhal od října 2017 do října 2018 na předem vymezeném území Mikroregionu Radbuza. Celkem bylo navštíveno zhruba 150 objektů, z nichž kritéria výzkumu splnilo 110 objektů. Dílčí data byla u každého z pozorovaných objektů zaznamenávána do archu, který byl následně zpracováván do evidenčního listu a také byla, získanými daty, plněna jednoduchá databáze, která je součástí této práce jako Příloha č. 1. Z ní následně byla vygenerována výstupní data pro jednotlivé sledované oblasti, ze kterých následně bude vyhodnocena hlavní otázka výzkumu a to, zda se vlastníci památek o ně řádně starají v souladu se zákonem.

5.1.1 Zkoumané objekty v jednotlivých obcích

Zkoumání proběhlo na celém území Mikroregionu Radbuza, kromě obcí Bělá nad Radbuzou, Poběžovice a Horšovský Týn, které se zapojily do mikroregionu pouze pro jednorázový účel, kterým je projekt „Odkanalizování a čištění odpadních vod v povodí řeky Radbuzy“, po jehož ukončení svoje působení ve svazku ukončí.¹¹³ Jednalo se tedy celkem o 25 obcí, z čehož ve 2, a to ve Štichově a Neuměři, nebyl vyhledán žádný objekt vyhovující předem stanoveným kritériím, které byly dány pro účely této práce pro naplnění termínu „drobné církevní stavby“.

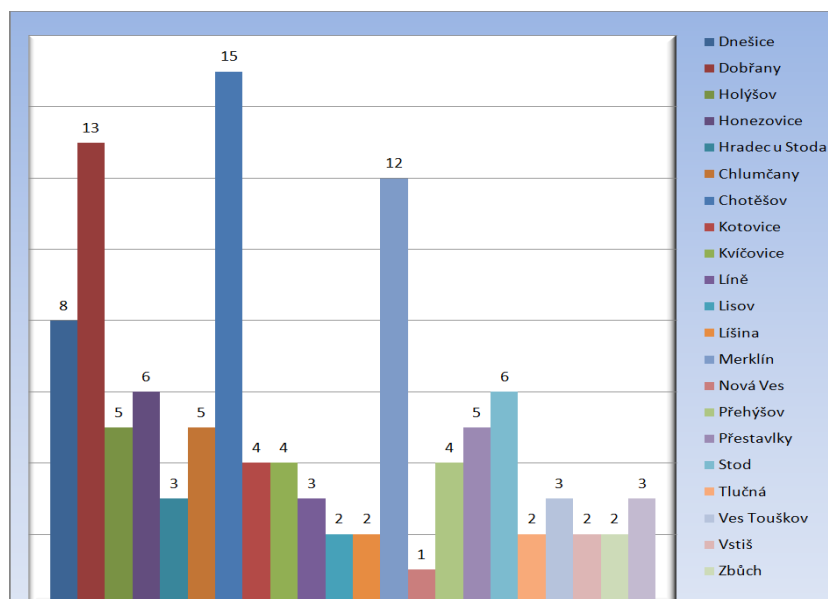
Celkem tedy výzkum zahrnuje 110 artefaktů, nacházejících se na katastrálním území 23 obcí. Počty objektů v jednotlivých obcích znázorňuje následující tabulka:

¹¹³Mikroregion RADBUZA, *Strategie rozvoje mikroregionu Radbuza na období 2012 – 2020*, [online], [cit. 17.2.2018], dostupné z: http://www.mikroregion-radbuza.cz/e_download.php?file=data/editor/227cs_2.pdf&original=strategie+mikroregionu+2012.pdf

Obec	Počet objektů
Dnešice	8
Dobřany	13
Holýšov	5
Honezovice	6
Hradec u Stoda	3
Chlumčany	5
Chotěšov	15
Kotovice	4
Kvíčovice	4
Líně	3
Lisov	2
Líšina	2
Merklín	12
Nová Ves	1
Přehýšov	4
Přestavky	5
Stod	6
Tlučná	2
Ves Touškov	3
Vstiš	2
Zbůch	2
Zemětice	3
Celkem	110

Tabulka 1 Počet zkoumaných objektů v jednotlivých obcích

Vzhledem k rozdílné velikosti sídel, počty nemají žádnou vypovídající hodnotu, pouze slouží jako evidenční podklad a pro větší přehlednost jsou též uspořádány do grafu.

Graf 1 Počet zkoumaných objektů v jednotlivých obcích

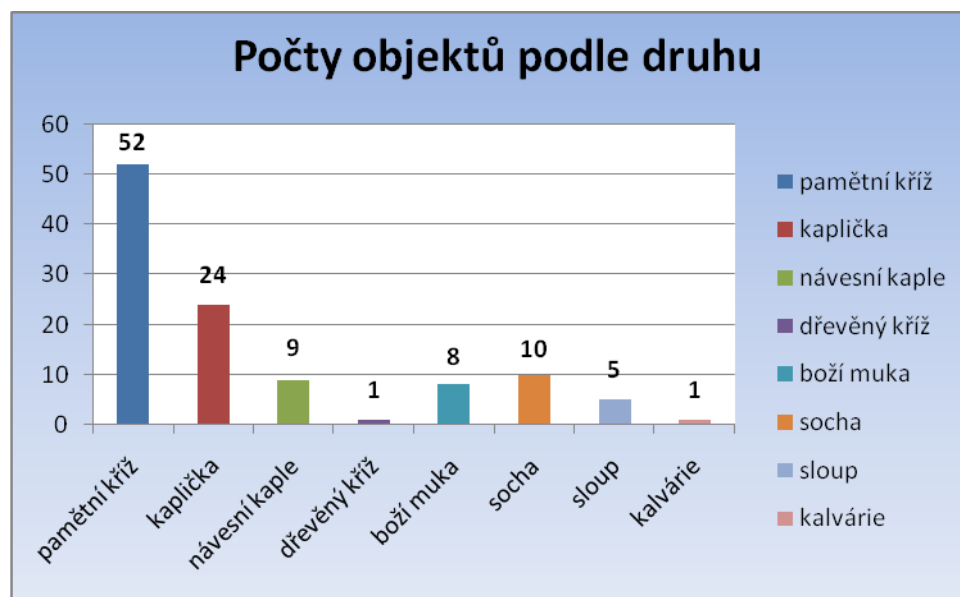
5.1.2 Zkoumané objekty podle druhu

Během výzkumu bylo zkoumáno 110 objektů, které lze členit do určitých typových kategorií. Mnohdy jsou hranice mezi jednotlivými druhy velmi těžko rozeznatelné, mnohdy možná došlo i k jejich přetváření i změně vzhledu, snad i funkce, ovšem základní typové kategorie rozeznat lze. Počty jednotlivých druhů jsou uvedeny v následující tabulce.

Druh artefaktu	Počet objektů
pamětní kříž	52
kaplička	24
návesní kaple	9
dřevěný kříž	1
boží muka	8
socha	10
sloup	5
kalvárie	1
Počet	110

Tabulka 2 Počet objektů podle druhu

Pro větší přehlednost jsou jednotlivé druhy zobrazeny i v grafu.

Graf 2 Počet objektů podle druhu

Z výše uvedeného vyplývá, že jednoznačně nejrozšířenějším druhem drobné sakrální památky ve zdejším regionu je pamětní kříž (52x). I jeho výtvarné pojetí bývá obdobné. Jedná se vždy o kombinaci kamenného podstavce a kovového kříže. Odlišnosti lze nalézt pouze v použitém materiálu a tím je většinou pískovec, ve výjimečných případech žula. Kovové části jsou pak většinou litinové, někdy železné. Příliš velká pestrost není ani v případě jejich sakrální výzdoby. Téměř ve všech případech se jedná o zobrazení ukřižovaného Ježíše Krista, někdy doplněné o postavy dalších světců, většinou Panny Marie. V některých případech je kříž doplněn tabulkou s nápisem. U pamětních křížů jsou zásadní rozdíly pouze v bohatosti a pestrosti zdobných ornamentálních prvků.

Druhým nejrozšířenějším druhem je kaplička (24x) následovaná návesní kaplí (9x). Rozdíl mezi nimi, je mnohdy těžko rozeznatelný. V tomto případě je návesní kaplí nazýván objekt, který je sice opatřen vstupními dveřmi, ovšem je uzpůsoben tak, že není určen pro pobyt osob. Vstup do objektu slouží pouze pro „servis“ v oblasti údržby a úpravy interiéru, zejména oltáře a sakrální výzdoby. Na rozdíl od toho výraz kaplička značí opravdu malý výklenkový prostor, jenž je opatřen pouze okénkem nebo malými dvířky. V některých případech je to pouze výklenek bez jakéhokoliv krytí. Ve zdejším regionu je však celá řada návesních kaplí, které však nespádají, jak velikostí, tak funkcí, do oblasti tohoto výzkumu. Téměř v každé vesnici se na návsi nachází objekt, který může být nazýván kaplí, někdy i kostelíčkem, v mnohých jsou prováděny i církevní obřady.

Třetí skupinou objektů jsou sochy (10x). Ve zdejšímu regionu není příliš velká pestrost, co se týče ikonografie světců. Zjevně nejoblíbenějším je svatý Jan Nepomucký následován vypodobením Panny Marie. S jinými světci se zde téměř nesetkáme, snad kromě oblasti Merklínska, kde vznikaly sochy pro výzdobu zdejšího zámku, například svatý Gotthard či svatý Florian nebo svatá Anna.

Následují menší skupiny objektů, jako jsou boží muka (8x), které svým vznikem patří mezi nejstarší památky tohoto typu. Jsou celokamenná, většinou pískovcová, a ve svém vrcholu mají většinou malý výklenkový prostor, mnohdy se slepými, pouze naznačenými okénky.

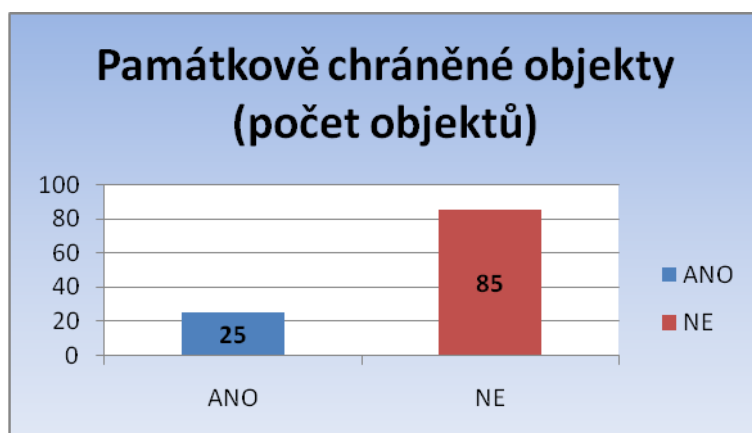
Další skupinou, která již však není tak rozšířená jsou sloupy (5x) s vyobrazením figur světců. I ty patří mezi starší artefakty. Mnohdy se však stírá rozdíl mezi sloupem a sochou, snad i proto, že se do dnešní doby nedochovala původní podoba, sloup byl zničen a umístěn na nižší sokl, až se z něj stala socha. I zde opět platí, že jednoznačně největší oblibě se mezi místními obyvateli těšila postava svatého Jana Nepomuckého a Panny Marie.

Závěr skupiny artefaktů tvoří kalvárie a dřevěný kříž, které byly v daném regionu nalezeny pouze v zastoupení 1 objektu. Pojem kalvárie, v tomto případě kalvárie v Přehýšově, zahrnuje 3 objekty již výše jmenované a to dvoje boží muka a jeden pamětní kříž. Dřevěný kříž, který se nachází v Dobřanech je ve zdejšímu okolí opravdový unikát. Dříve zřejmě hojně rozšířené dřevěné kříže se do dnešní doby nedochovaly a to z prostého důvodu, že dřevo, jako materiál pro exteriérové použití, do dnešních dob nevydržel.

5.1.3 Zkoumané objekty podle druhu památkové ochrany

Stát chrání svoje kulturní bohatství a dědictví národa a disponuje celou řadou nástrojů. Jedním z nich je soubor právních instrumentů, z nichž nejdůležitější je památkový zákon. Ten stanoví, za jakých podmínek lze věci, movité i nemovité, popřípadě jejich soubory, prohlásit za kulturní památku. Prohlášení za kulturní památku je v gesci MK, stejně tak jako zrušení prohlášení. Typy památkové ochrany na našem území jsou kulturní památka, národní kulturní památka, památková rezervace a památková zóna. Drobné sakrální památky požívají ochrany jen zřídka, v tomto výzkumu se setkáváme pouze s typem kulturní památka a v jednom případě památková zóna.

V následující části je uvedena struktura zkoumaných objektů z hlediska památkové ochrany.

Graf 3 Památkově chráněné objekty - počet

Z celkového počtu 110 sledovaných objektů je jich pouze 25 památkově chráněno. Z toho řada objektů není chráněna samostatně, ale jako soubor staveb, případně požívá ochrany z důvodu lokalizace v památkové zóně.

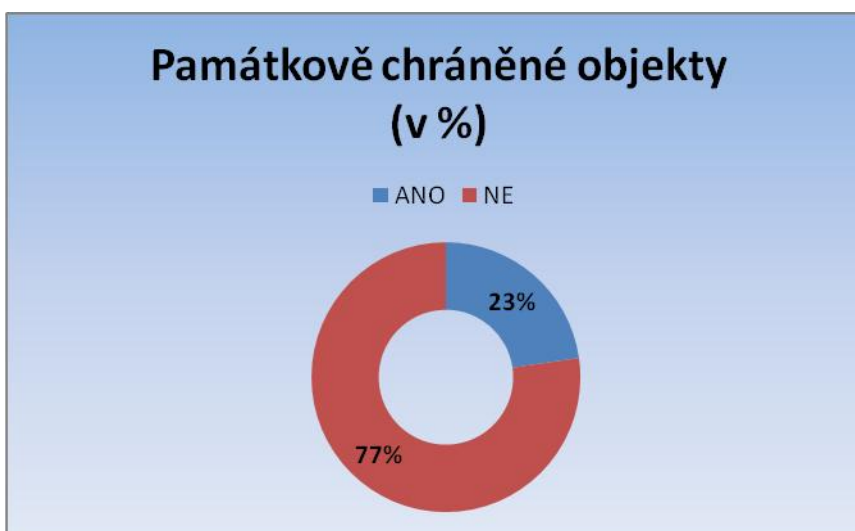
Konkrétní památkově chráněné objekty, včetně druhu ochrany a čísla, pod kterým je lze dohledat v Ústředním seznamu kulturních památek zobrazuje následující tabulka.

Název památky	číslo zápisu ÚSKP
Kříž u kostela v Dnešicích	50149/4-5165
Kaplička v Dnešicích	50149/4-5165
Kaplička u Panny Marie Pomocné	100725
Křížek u kostela	2146
Ježíš na kříži v Dobřanech	2146
Boží muka ve Vodním Újezdu	13267/4-5114
Holýšovská kaplička	29987/4-2072
Kaple svaté Barbory v Honezovicích	34696/4-279
Mariánský sloup v Chotěšově	15398/4-3796
Sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého v Chotěšově	17091/4-309
Boží muka v Chotěšově	18588/4-3795
Socha sv. Jana Nepomuckého v Chotěšově	50967/4-5243
Boží muka v Hořikovicích	14806/4-344
Kaplička v Kvíčovicích	40827/4-2131
Kaple svatého Václava v Líních	17692/4-1361
Kaple Povýšení svatého Kříže v Líšíně	34075/4-358
Socha svatého Gottharda v Merklíně	46991/4-364
Socha svatého Floriána v Merklíně	21789/4-362

Socha svaté Notburgy v Merklíně	21789/4-362
Kaple v Chalupách	52151/4-5305
Přehýšovská kalvárie	13798/4-1545
Socha svatého Jana Nepomuckého v Přestavlkách	28745/4-262
Boží muka u hřbitova v Tlučné	9435/4-1584
Mariánský sloup ve Vsi Touškov	16216/4-515
Socha sv. Jana Nepomuckého ve Vsi Touškov	16023/4-514

Tabulka 3 Památkově chráněné objekty

Procentuální podíl chráněných a nechráněných památek ve zkoumaném regionu pro přehlednost udává následující graf:

Graf 4 Podíl chráněných a nechráněných objektů

5.1.4 Zkoumané objekty z hlediska vlastnictví

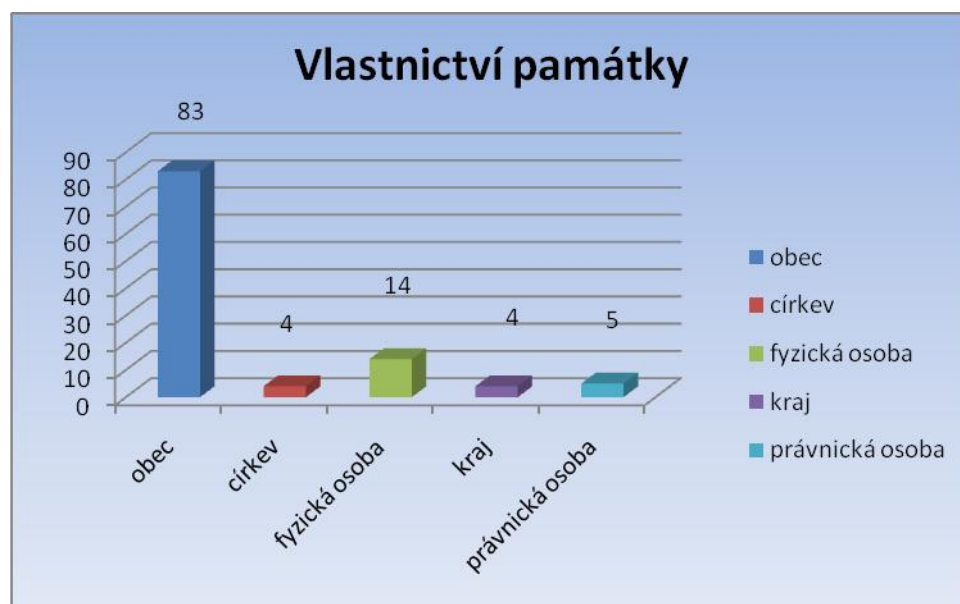
Otázka vlastnictví drobných památek je jedním z největších problémů v dané oblasti. Vzhledem k tomu, že se jedná o památky staré sto a více let, jedná se už o několikátou generaci, na kterou vlastnické právo přechází. Vzhledem k dějinným událostem, zejména nucenému odsun původního obyvatelstva po 2. světové válce, se vlastnické vazby zpretrhaly úplně. Otázka vlastnictví je ovšem zásadní, neboť vlastník památky je ten, kdo je povinen se o ni řádně starat a pečovat. S účinností nového občanského zákoníku, zákona č. 89/2012 zákon občanský zákoník, se vlastnické vztahy staveb a pozemků zjednodušují.

Vlastnická struktura zkoumaných objektů je přibližena v následující tabulce.

Vlastnictví	počet objektů
obec	83
církev	4
fyzická osoba	14
kraj	4
právnícká osoba	5
Celkem	110

Tabulka 4 Vlastnická struktura

Pro lepší přehlednost je vlastnická struktura uspořádána i do přehledného grafu:

Graf 5 Vlastnická struktura

5.1.5 Zkoumané objekty z hlediska hodnocení stavu objektu

Stěžním cílem této práce je zhodnocení stavu vybrané skupiny drobných památek na monitorovaném území a zodpovězení otázky, zda se vlastníci řádně o tyto objekty starají. Celkem bylo zahrnuto do výzkumu 110 objektů, základní zjištěné údaje byly zpracovány do jednoduché databáze a ke každému objektu byl vyhotoven evidenční list. Vše je součástí této práce v přílohách.

Hodnotící škála monitorovaných objektů je v rozmezí 1 – 5, které se dá přirovnat ke školní klasifikaci, tj. **1 – výborný stav, 2 – velmi dobrý stav, 3 – dobrý stav, 4 – neuspokojivý stav, 5 – havarijný stav.**

Při místním šetření byly pozorovány a hodnoceny zejména tyto parametry:

Statika objektu – zejména, zda není vychýlena ze své osy, zda není narušena kořeny blízko rostoucích stromů apod., zda není okolí podmáčené a poškozeno erozí

Úplnost památky – zda nejsou patrné chybějící fragmenty, či zda památka není zjevně poškozena

Stav materiálu – u kamenných částí zvětrávání, ztráta originální modelace, tvorba tmavých skvrn, napadení mikrovegetací (mechy, lišejníky, plísňe), pevnost a ošetření spár, u kovových částí koroze materiálu, zanesení povrchu nečistotami, u zděných objektů pak stav zdiva, stav omítek, štuků, samostatně je posuzován stav zastřešení objektu, případně krytiny.¹¹⁴ Dále byla věnována pozornost, upravenosti okolí památky, případně, zda je opatřena informačním popisem s údaji o historii vzniku památky. V případě zjištění nedostatků a závad na objektu je do evidenčního listu zaznamenáno doporučení pro vlastníka, jak nedostatky odstranit.

Výsledky šetření jsou uspořádány v následující tabulce.

Stav	Počet
1- výborný	68
2 - velmi dobrý	29
3 - dobrý	9
4 - neuspokojivý	3
5 - havarijní	1
Celkem	110

Tabulka 5 Hodnocení objektů

¹¹⁴HRUBÝ, Petr, Eva ALTOVÁ a Antonín KADLEC, *Metodika dokumentace drobných památek: certifikovaná metodika*, Ústí nad Labem: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, 2015, Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav), ISBN 978-80-85036-57-2, str. 46

Zatím bez jakéhokoliv podrobnějšího rozboru, lze konstatovat, že stav drobných sakrálních památek na území Mikroregionu Radbuza je výborný. Skutečně znepokojivý stav, je spíše výjimkou. U hodnocení 3 – dobrý, se mnohdy jedná o torza objektů, ovšem to neznamená, že o ně pečováno není. Je otázkou, zda je lepší zachovat a udržovat byť jen torzo památky, či se snažit o nahrazení chybějících segmentů ať už se snahou o co největší přiblížení se původnímu segmentu, či zhotovení díla zcela nového. To je ovšem spíše otázka pro odborníky z oblasti památkové péče, neboť snaha o to nejlepší řešení, může mít čistě individuální rozměr, který může být přinejmenším diskutabilní. Obnovení lisovského křížku je jako významná událost zachyceno i v místní kronice.¹¹⁵

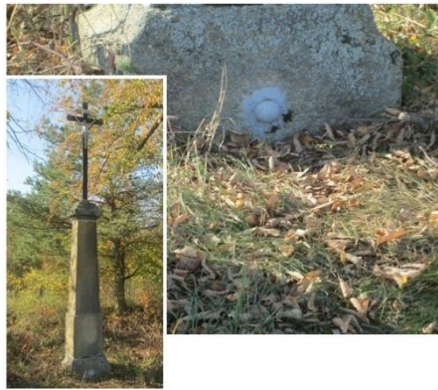
Obrázek 11 Ukázka repliky chybějícího kříže v Lisově, zdroj: vlastní zpracování

Leckdy je též obtížné hodnotit upravenost okolí památky, která se během časů ocitla na místech, která dříve měla duchovní rozměr, u klidných polních cest a v remízcích. Dnes však působí mnohdy až nepatřičně a nevhodně na místech, kde nové generace přetvářejí krajinu k obrazu svému a svým potřebám. Přesto tedy, že leckde je stav památky výborný, případného návštěvníka k zastavení nelákají. Ať už jsou to krásná boží muka Osoblaha, která se ocitla v zajetí průmyslové zóny (viz příloha č. 2, objekt. 19), či třeba svatý Jan Nepomucký, stojící v Chotěšově v těsném sousedství nádrže na prasečí kejdu před místním zemědělským podnikem (viz příloha č. 2, objekt č. 44).

¹¹⁵Obec Lisov, *Kronika obce Lisov*, [online], [cit. 15.7.2018]dostupné z : <https://www.lisovou.cz/file.php?nid=3078&oid=4634371>

Ukázky negativního dopadu lidské činnosti na podobu památky:

Příklad nevhodného umístění geodetické značky v patě soklu pamětního kříže.

Obrázek 12 Kříž u Dnešic, zdroj: vlastní zpracování

Příklad necitlivého umístění sloupu elektrického vedení před kulturní památkou Kalvárie v Přehýšově. Tři ze sloupů jsou památkově chráněny, čtvrtý přebývá.

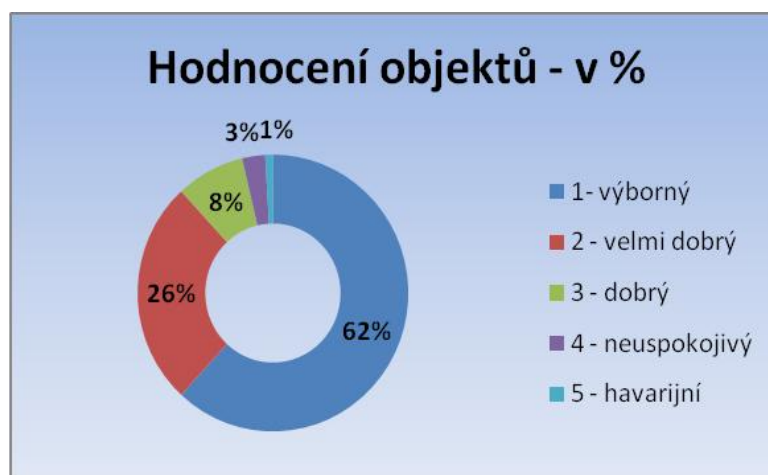

Obrázek 13 Kalvárie Přehýšov, zdroj: vlastní zpracování

Celkově však lze hodnotit stav památek velmi pozitivně. Pro lepší přehlednost jsou dílčí výsledky hodnocení též uspořádány v grafech.

Graf 6 Hodnocení objektů - počet

Graf 7 Hodnocení objektů v %

Jedna ze stěžejních otázek tohoto výzkumu řeší i závislost mezi typem vlastnictví a mírou péče, která je památkám svými vlastníky věnována. Je tedy třeba nalézt odpověď i na to, zda se některá skupina vlastníků, vyznačuje výrazně odlišným chováním ve vztahu k péči o tyto objekty. Z empiricky zjištěných dat je tedy možné sestavit hodnocení objektů dle typu vlastnictví. Výsledné hodnocení stavu bude vyjádřeno jako průměrná známka.

Vlastník objektu	Počet objektů hodnocených známkou 1	Počet objektů hodnocených známkou 2	Počet objektů hodnocených známkou 3	Počet objektů hodnocených známkou 4	Počet objektů hodnocených známkou 5	Průměrné hodnocení
obec	57	19	4	2	1	1,35
církev	3	1				1,25
fyzická osoba	5	6	3			1,85
kraj	1	3				1,75
právnícká osoba	2		2	1		2,4

Tabulka 6 Průměrné hodnocení dle vlastníků

Ze sestaveného přehledu tedy vyplývá, že lze seřadit vlastníky dle míry péče o památku následovně:

1. církev (s průměrným hodnocením 1,25)
2. obec (s průměrným hodnocením 1,35)
3. kraj (s průměrným hodnocením 1,75)
4. fyzická osoba (s průměrným hodnocením 1,85)
5. právnícká osoba (s průměrným hodnocením 2,4)

Z daného přehledu vyplývá, že výrazně se, v míře péče o hodnoty ve svém vlastnictví, odlišují právnícké osoby, kdy památky v jejich vlastnictví mají nejhorší hodnocení.

5.2 Syntéza dílčích dat a vyhodnocení výsledků

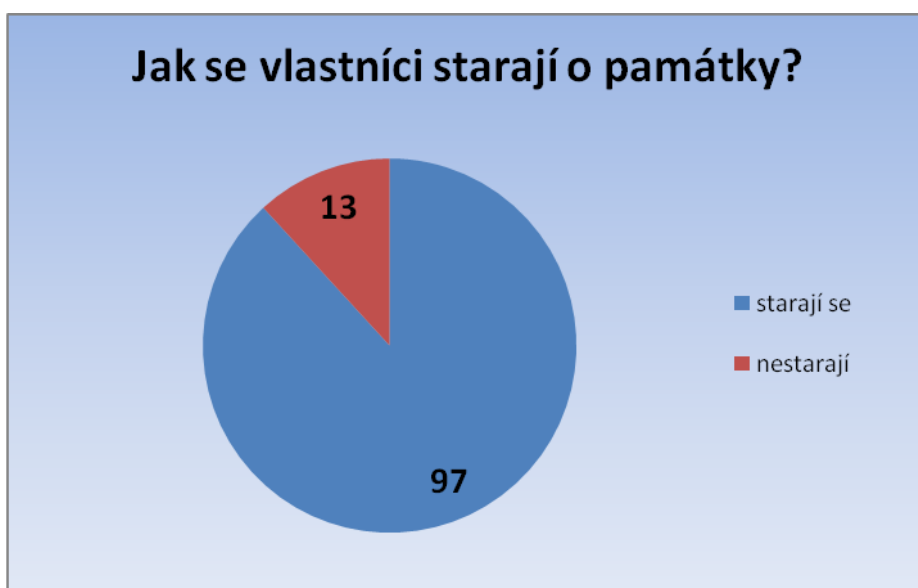
Hlavní cíl tohoto výzkumu je zodpovězení otázky, zda se vlastníci řádně starají o památky tak, jak jim ukládá zákon. Zákon, přesněji památkový zákon, hovoří pouze o vlastnictví kulturních památek. To však neznamená, že vlastníci památek ostatních, památkově nechráněných, se o ně starat nemusí. V tomto případě je však stěžejním faktorem zejména zodpovědnost vlastníka.

Jak lze definovat pojem „starají“ a „nestarají“? Dílčí data zhodnocující stav památek je rozškálován do pěti známek, dá se tedy stanovit, že:

hodnocení 1 a 2 (stav výborný a velmi dobrý) je přiřazena hodnota „starají“

hodnocení 3, 4 a 5 (stav dobrý, nevyhovující a havarijní) je přiřazena hodnota „nestarají“. Následně lze ze získaných dat sestavit stručný přehled, jaký je počet objektů v jednotlivých kategoriích.

Analýzou sebraných dat lze konstatovat, že z celkového počtu 110 zkoumaných objektů, je o 97 je pečováno, vlastníci se starají o stav památky, zatímco u 13 památek je možné konstatovat, že se o ně jejich vlastníci nestarají.

Graf 8 Počet vlastníků - starají x nestarají

Jednoznačně je patrné, že drtivá většina drobných církevních památek je v dobrém stavu a je o ně pečováno. Již v této části práce je možné potvrdit hypotézu, že se vlastníci o památky řádně starají.

Stále však zůstává část těch, které jsou ve stavu, kdy hrozí nebezpečí, že památka bude navždy ztracena. Výsledky je možné interpretovat i formou procentuálního podílu.

Graf 9 Podíl vlastníků starají x nestarají

Přesto, že počet vlastníků, kteří o památku nepečují řádně, je minoritní, bude tato problematika podrobněji rozebrána. Další část zpracování dat bude proto zaměřena na segment „nestarají se“. Vzhledem k tomu, že je to pouze 13 objektů resp. 12 %, budou data uspořádána v tabulce a následně interpretována.

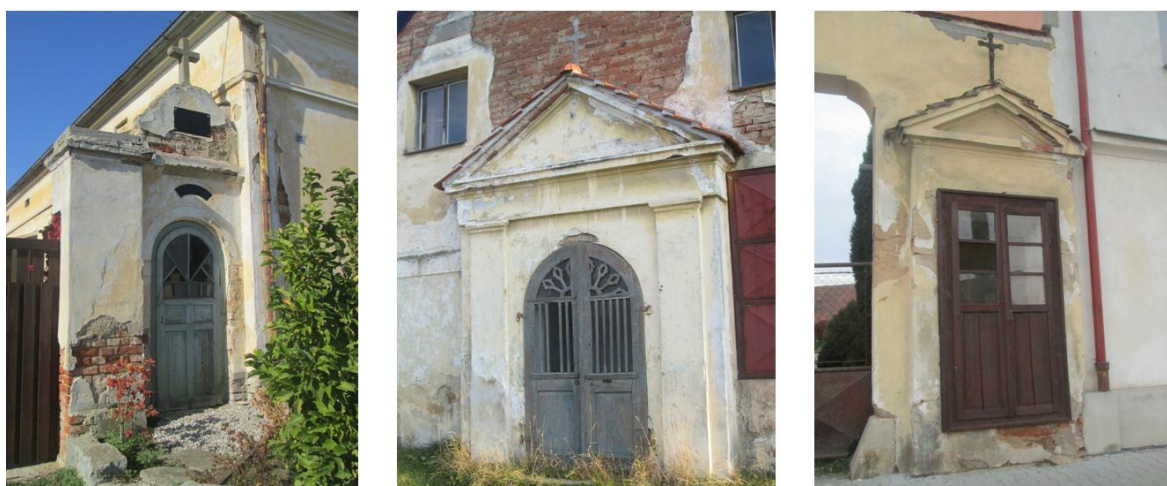
Tabulka objektů, které jsou vyhodnoceny jako ohrožené

PŘÍLOHA Č.	NÁZEV PAMÁTKY	DRUH	HODNOCENÍ	VLASTNÍK	PAMÁTKOVÁ OCHRANA
3	Kaplička v Černotíně	kaplička	3	fyzická osoba	NE
91	Kaplička v Dolních Lažanech	kaplička	3	fyzická osoba	NE
42	Kaplička v Havlíčkově ulici	kaplička	3	právnícká osoba	NE
79	Kaplička v Kloušově	kaplička	3	obec	NE
96	Kaplička ve Stodu	kaplička	3	fyzická osoba	NE
54	Kříž před Hoříkovicemi	pamětní kříž	3	právnícká osoba	NE
69	Křížek v Líšíně	pamětní kříž	3	obec	NE
16	Křížek ve Vodním Újezdu	pamětní kříž	3	obec	NE
87	Přehýšovská kalvárie	kalvárie	3	obec	kulturní památka
80	Kříž u Kloušova	pamětní kříž	4	právnícká osoba	NE
53	Kříž v Hoříkovicích	pamětní kříž	4	obec	NE
30	Torzo kříže za Honezovicemi	pamětní kříž	4	obec	NE
90	Torzo kříže v Přestavlkách	pamětní kříž	5	obec	NE

Tabulka 7 Ohrožené objekty

Objekty jsou řazeny podle míry ohrožení tj. od hodnocení 3 – dobrý stav až po 5 – havarijní stav a objekty v jednotlivých sekcích dle abecedního názvu památky.

Nejvíce objektů je ve skupině s hodnocením 3 – dobrý stav. To není stav alarmující, ani památku bezprostředně ohrožující, nicméně při nezměněném postoji vlastníků může i zde dojít k nezvratnému poškození objektu. To, co je znepokojující je, že v této skupině se vyskytují 3 objekty, které jsou svým výskytem v regionu ojedinělé a ve zkoumaném vzorku 110 objektů unikátní (viz příloha 2, objekt č. 3 Kaplička v Černotíně, příloha 2, objekt č. 42 Kaplička v Havlíčkově ulici v Chotěšově a příloha 2, objekt č. 95 Kaplička ve Stodu).

Obrázek 14 Ohrožené kapličky

V tomto případě se jedná o unikátní a zřejmě jedny z posledních zachovaných ukázek kapliček, tzv. oltáříků, které vznikaly v průčelí bohatších stavení a sloužily při procesích. Ta byla součástí bohatého církevního, ale i světského života našich předků. O tyto oltáříky se starali sedláci, v jejichž domech byly zbudovány. Procesí byl průvod obyvatel, který šel za křížem a předříkával prosebné modlitby, za déšť, za úrodu, na tzv. prosební dni.¹¹⁶ Dva objekty jsou v soukromém vlastnictví, jeden objekt ve vlastnictví právnické osoby, sloužící k podnikání. Stav památky zcela koresponduje se špatným stavem hlavního objektu, kterého jsou součástí. Je žádoucí, aby při rekonstrukci hlavního objektu, vlastník dbal na to, aby byla zachována stávající unikátní podoba památky, přestože se nejedná o kulturní památku. Stěžejním problémem vlastníků drobných památek, bývají finance. Vlastníkům lze doporučit, aby se obrátili o radu a pomoc na Územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu v Plzni, nebo odbor památkové péče na obecním úřadu ve Stodu, což je obecní úřad s rozšířenou působností. Pro tento typ památky lze čerpat například dotaci poskytovanou Krajským úřadem v rámci dotačního titulu Záchrana a obnova staveb drobné architektury dotvářející kulturní krajinu 2018.¹¹⁷

Alarmujícím jevem je, že se ve skupině objevuje i 1 památkově chráněný objekt a to již výše zmíněná Přehýšovská kalvárie. Jedná se o tři pilíře, z toho 2 jsou sloupy

¹¹⁶KUNDRATA Petr, *Sakrální stavby a drobné památky na Holýšovsku*, brožura, město Holýšov 2007

¹¹⁷Plzeňský kraj, *Dotační tituly Plzeňského kraje*, [online], [cit. 21.9.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/549/>

zdobené reliéfy a sousošími, třetí má podobu pamětního kříže. Na vrcholu prvního pilíře se nachází poškozené sousoší Navštívení Panny Marie. Sošky jsou bez vrcholové části. Druhý pilíř býval osazen sousoším Nejsvětější Trojice, korunující Pannu Marii. Tato část však zcela chybí. Tyto dva pilíře jsou opatřeny naznačením kapličkového prostoru, tvořeného zdobenými železnými pruty, který je kryt stříškou zvlněnou do podoby baldachýnu. Ikonografie obou sousoší a jejich podoba je známa pouze z literatury, aktuální podoba dnes není zřejmá. V roce 2011 prošel objekt rekonstrukcí. Jednalo se zejména o práce na kamenných částech sloupů, opravy stříšek a domodelování kříže na třetím objektu. Vzhledem k nedochovanému vzhledu sousoší, nebyla provedena rekonstrukce výzdoby na 1. a 2. sloupu¹¹⁸

Přestože restaurátorský zásah proběhl v poměrně nedávné době, stav objektu není dobrý. Krom nedochovaných komponentů se jedná zejména o degradaci kamenných částí a hlavně barevné skvrny, zasahující všechny pískovcové části. Jedná se o skvrnitost v odstínech rudé až hnědé barvy. Dle sdělení místních obyvatel, byly zbytky sousoší nestabilní, části odpadávali a hrozilo zranění osob, proto bylo sousoší a jeho odlomené části sňaty a momentálně jsou uschovány na místním obecním úřadě. V tomto případě, je objekt hodnocen známkou 3, což není zatím stav havarijní, ovšem signalizuje možné zhoršení stavu při nedostatečné péči. O to více je třeba věnovat zvýšenou péči objektu, který je památkově chráněn. Tristní je též umístění sloupu elektrického vedení v těsném sousedství památky. V tomto případě, je možné vlastníkově památky, což je obec Přehýšov, doporučit zvážení komplexního restaurátorského zásahu. O spoluúčast na financování projektu je vhodné využít možností, které nabízí různé dotační tituly Plzeňského kraje. O jejich aktuálním vypisování, podmínkách schválení projektu i všech potřebných dokumentech, nutných k podání žádosti je třeba se informovat, nejlépe na webových stránkách. Každoročně jsou vypisovány dotační tituly, pro jejichž realizaci by byl právě tento projekt vhodný a to Dotace na restaurování ohrožených nemovitých kulturních památek - děl v exteriéru.

¹¹⁸ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*, Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7., str. 422

Známkou 4 – nevyhovující stav, jsou hodnoceny objekty 3, všechno pamětní kříže. V jednom případě – pamětní kříž za Kloušovem (viz příloha 2, objekt č. 80), se jedná o amatérskou opravu, která má za následek zcela nevyhovující stav, nicméně se zřejmě i tak jednalo pouze o snahu o záchranu torza. V historii obce je uváděna doba vzniku asi kolem roku 1883.¹¹⁹ S největší pravděpodobností byla z původního kříže zachována pouze původní soška Krista a ta byla umístěna železný kříž, který je svařen z železných profilů a zabetonovaný do země. Celý artefakt je navíc natřen nátěrem zelenošedé barvy a to včetně korpusu Krista. Zmar objektu je dovršen, tím, že je zcela zarostlý křovinami a neudržovaným stromovím, na okraji pole. Objekt není viditelný a lze jej nalézt pouze s pomocí mapy. Problematické bylo i pořízení fotodokumentace, neboť objekt je jen velmi špatně přístupný.

Obrázek 15 Ohrožené kříže

Další 2 kříže, které jsou hodnoceny známkou 4, jsou křížek za Honezovicemi (viz příloha 2, objekt č. 30) a křížek v Hoříkovicích, (viz příloha 2, objekt č. 53) zřejmě přišly o své kovové komponenty z důvodu vandalství či krádeže. U kříže v Hoříkovicích je vrchol soklu osazen zřejmě provizorním řešením. Ve všech těchto případech je otázkou, na které

¹¹⁹Merklín, *Kostel a některé další památky*, [online], [cit. 21.8.2018], dostupné z: <http://www.merklin.cz/od-minulosti-k-soucasnosti-merklin-1356-2006/kostel-a-nektere-dalsi-pamatky/>

se ovšem neshodnou ani odborníci z oboru památkové péče. A to, do jaké míry památky obnovovat, kam až navracet jejich původní podobu, a je replika stále ještě památkou?¹²⁰

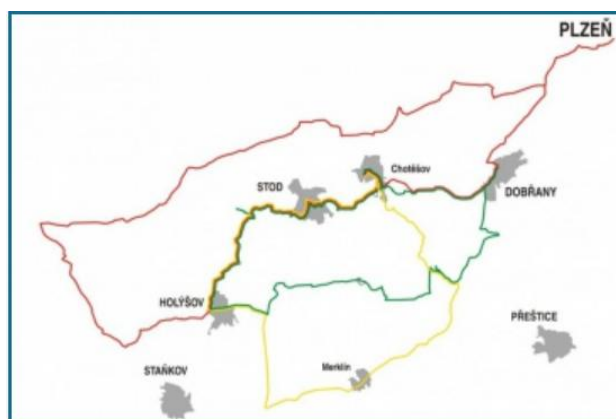
Pouze 1 objekt je hodnocen známkou 5, to je stav havarijní. Jedná se o zcela zničený objekt, z jehož torza lze odvodit, že se dříve jednalo o pamětní kříž. V tomto případě, se jedná o torzo objektu v Přestavlkách. Ovšem zde jsou již podnikány ze strany obce kroky k jeho záchraně. Kříž se původně nacházel nedaleko, na pozemcích soukromého vlastníka, který se o objekt dlouhodobě nestaral. Momentálně byl objekt přemístěn na obecní pozemek a zabezpečen proti dalšímu postupu destrukce. Jednotlivé fragmenty jsou podloženy paletami a tím ochráněny proti vztlínající vlhkosti. Ze strany obce je zájem o obnovení památky, ovšem je třeba vyřešit majetkoprávní vztahy s původním vlastníkem objektu.

5.3 Drobné církevní památky a jejich využití v turistickém ruchu

Terénním výzkumem a následným vyhodnocením získaných dat, bylo zjištěno, že na zkoumaném území Mikroregionu Radbuza se vyskytuje velké množství drobných sakrálních památek. Monitorováno je jich zde 110, ovšem vyskytuje se zde celá řada objektů, které sice nespĺňovaly kritéria pro zařazení do výzkumu, ovšem jejich hodnota pro atraktivitu regionu je vysoká. Stav monitorovaných objektů byl vyhodnocen jako velmi dobrý, pouze 12 % památek byl zařazen do skupiny objektů, které jsou ve větší či menší míře ohrožené poškozením až zánikem. Z tohoto důvodu je žádoucí, využít tyto objekty k zatraktivnění a oživení turistického ruchu ve zdejším regionu.

Z turistického hlediska jsou velmi oblíbené lokality kláštera Chotěšov, oblast města Dobřan či Křížový vrch. Ostatní oblasti jsou v jejich stínu, ovšem neprávem. Jednou z možností, jak zakomponovat tyto objekty do různých turistických tras, je například využití stále populárnějších cyklostezek, kterými je Mikroregion Radbuza doslova protkán.

¹²⁰DVOŘÁK, Max, *Katechismus památkové péče*, 2. vyd., Přeložil Jaroslav PETRŮ, Praha, Národní památkový ústav, 2004, ISBN 80-86234-55-x., str. 39 - 45

Obrázek 16 Mapa cyklotras Mikroregionu Radbuza¹²¹

Na mapce jsou vyznačeny však pouze cyklostezky, které byly nově vyznačeny a to počátkem roku 2008 nákladem 288 tis. Kč realizované z rozpočtu Mikroregionu Radbuza. Navazují na celou řadu stávajících cyklotras a jsou rozděleny podle obtížnosti červená dálková, žlutá pohodová a modrá dětská). Přes území též vede, postupně budovaná, mezinárodní cyklostezka Praha – Plzeň, Regensburg. Podpora turistického ruchu a to pěší i cykloturistiky je také jednou z priorit mikroregionu. V dokumentu Strategie rozvoje Mikroregionu Radbuza na období 2012 – 2020, je kladen důraz mimo jiné i na efektivní využití potenciálu cestovního ruchu, zejména budování a značení nových tras. Mikroregion také vydal cyklomapu (příloha č. 3) a za přispění kraje nákladem 421 tis. Kč, byly v jednotlivých obcích osazeny informační tabule o turistických zajímavostech a cyklotrasách v okolí.¹²²

Značnou výhodou je i to, že se zde jedná o venkovský prostor, který je, snad kromě hlavních silničních tahů z Plzně na Domažlice, obsluhován silnicemi nižších tříd, které lze v rámci bezpečnosti používat pro cykloturistiku bez větších rizik. Kromě budování nových tras, je tak spíše žádoucí zakomponovat drobné církevní stavby do oblasti turistiky a cestovního ruchu. Také je třeba zajistit odpočinková místa, stojany na kola, úschovny a půjčovny kol, případně další, tematicky zaměřené, informační tabule. Vzhledem k tomu, že objekty drobné sakrální kultury jsou rozmístěny na poměrně velkém území a v různé

¹²¹Mikroregion RADBUZA, *Mikroregion Radbuza na kole*, [online], [cit. 12.7.2018], dostupné z: <http://www.mikroregion-radbuza.cz/cyklotrasy/>

¹²²Mikroregion RADBUZA, *Strategie rozvoje Mikroregionu Radbuza na období 2012 – 2020*, [online], [cit. 12.7.2018], dostupné z: http://www.mikroregion-radbuza.cz/e_download.php?file=data/editor/227cs_2.pdf&original=strategie+mikroregionu+2012.pdf

intenzitě, spíše než uzavřené okruhy s návštěvou jednotlivých míst, by bylo vhodnější zrealizování například geocachingové hry, nebo sbírání QR kódů umístěných v blízkosti památky, případně různé aktivity pro rodiny s dětmi. V té souvislosti by bylo vhodné vydání tištěné brožurky, seznamující návštěvníky s těmito objekty, případně dárkových předmětů typu pexeso, kalendář apod. s vyobrazením památek.

Jako v každé oblasti investic, jsou nejzásadnějším problémem finance. Ovšem Mikroregion, stejně tak, jako samostatné obce jsou i úspěšnými žadateli o dotace, zejména z krajského rozpočtu. Nakonec i Plzeňský kraj je velmi štědrý, co se týká podpory cyklomobility. Jen pro rok 2018 jsou pro oblast rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v krajském rozpočtu připraveny pro čerpání 4 mil. Kč.¹²³ Dalším zdrojem mohou například být prostředky ze Státního fondu dopravní infrastruktury, kde je jen pro rok 2018 připraveno pro účely výstavby nebo opravy cyklistických stezek nebo zřízení jízdních pruhů pro cyklisty na místních komunikacích 150 mil. Kč.¹²⁴

5.4 Vnímání problematiky drobných sakrálních staveb veřejností

Výstupy z terénního výzkumu jsou seříděny a vyhodnoceny. Je však ještě třeba porovnat empiricky zjištěné výstupy s tím, jak je daná problematika vnímána širokou veřejností. Pro tyto účely byl po ukončení terénního výzkumu a vyhodnocení dat, realizován výzkum pomocí dotazníkového šetření. To bylo provedeno formou osobního dotazování na předem dané, strukturované otázky. Cílem tohoto šetření bylo zjištění souladu či nesouladu s výsledky zjištěnými terénním výzkumem. Výzkumná otázka je definována jako: Vnímání drobných sakrálních staveb v krajině.

Dotazníkové šetření bylo prováděno v období leden až únor 2019 v prostoru Mikroregionu Radbuza. Respondenti byli vybíráni náhodně a po krátkém seznámení s problematikou, byli požádáni o vyplnění krátkého dotazníku. Otázky byly pokládány tazatelem a zaznamenávány do předem vytvořeného dotazníku.

¹²³Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 9.9.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/dotacnititul/569/>

¹²⁴SFDI, *Rozpočet SFDI na rok 2018 a střednědobý výhled na roky 2019 a 2020*, [online], [cit. 10.10.2018], dostupný z: https://www.sfdi.cz/soubory/obrazky-clanky/rozpocet/2017_rozpocet2018.pdf

Dotazníkové šetření

Výzkumná otázka: Vnímání drobných sakrálních staveb v krajině

1. Jaký máte vztah k Mikroregionu Radbuza:

- a) jsem trvale žijící obyvatel
- b) jsem chatař/chalupář
- c) jsem turista
- d) dojíždím sem za prací/do školy
- e) pravidelný návštěvník

2. Drobné církevní stavby – křížky, boží muka, kapličky apod. vnímám jako

(vyberte jen jednu možnost)

- a) čistě náboženskou záležitostí
- b) kulturní či historickou pamětihodnost
- c) okrasu krajiny
- d) turistický cíl
- e) relaxační či meditační místo
- d) nevnímám je

3. Dokážete si uvědomit umístění, vzhled, stav alespoň deseti takových objektů v okolí?

- a) ano
- b) ne

4. Myslíte, že je péče o tyto památky dostatečná?

- a) ano
- b) ne
- c) neumím posoudit

5. Vybavíte si nějaký objekt, který je ve havarijním stavu?

- a) ano
- b) ne

6. Měl by se na péči o tyto objekty finančně podílet stát?

- a) ano
- b) ne
- c) neumím posoudit

7. Měla by se na péči o tyto objekty finančně podílet církve?

- a) ano
- b) ne
- c) neumím posoudit

8. Jakou formu popularizace těchto objektů byste uvítali?

(lze i více možností)

- a) tištěná brožura s popisem objektů
- b) informační popisky/tabule v blízkosti objektu
- c) poznávací soutěž/hra
- d) tematická cyklostezka/naučná stezka
- e) jiné, uveďte _____
- f) popularizace není vhodná

Výsledky dotazníkového šetření

Otázka č. 1

Jaký je Váš vztah k Mikroregionu Radbuza

Vztah k Mikroregionu Radbuza	Počet respondentů
Trvale žijící obyvatel	46
Chatař/chalupář	37
Turista	7
Dojíždějící za prací/do školy	3
Pravidelný návštěvník	7

Tabulka 8 Dotazníkové šetření – otázka č. 1

Otázka č. 2**Drobné církevní stavby – křížky, boží muka, kapličky apod. vnímám jako**

Vnímání drobných církevních staveb	Počet odpovědí
Čistě náboženská záležitost	2
Kulturní/ historická pamětihodnost	37
Okrasa krajiny	26
Turistický cíl	6
Relaxační či meditační místo	28
Žádné vnímání	1

*Tabulka 9 Dotazníkové šetření – otázka č. 2***Otázka č. 3****Dokážete si uvědomit umístění, vzhled, stav alespoň deseti takových objektů v okolí?**

Vybaví si alespoň 10 objektů	Počet odpovědí
ANO	74
NE	26

*Tabulka 10 Dotazníkové šetření – otázka č. 3***Otázka č. 4****Myslíte, že je péče o tyto památky dostatečná?**

Péče o drobné církevní památky	Počet odpovědí
Je dostatečná	21
Není dostatečná	72
Neumím posoudit	7

*Tabulka 11 Dotazníkové šetření – otázka č. 4***Otázka č. 5****Vybavíte si nějaký objekt, který je v havarijním stavu?**

Vybaví si objekt v havarijním stavu	Počet odpovědí
ANO	15
NE	85

*Tabulka 12 Dotazníkové šetření – otázka č. 5***Otázka č. 6**

Měl by se na péči o tyto objekty finančně podílet stát?

Stát by se měl finančně podílet na péči o drobné církevní stavby	Počet odpovědí
ANO	73
NE	21
Neumím posoudit	6

*Tabulka 13 Dotazníkové šetření – otázka č. 6***Otázka č. 7****Měla by se na péči o tyto objekty finančně podílet církev?**

Církev by se měla finančně podílet na péči o drobné církevní stavby	Počet odpovědí
ANO	92
NE	7
Neumím posoudit	1

*Tabulka 14 Dotazníkové šetření – otázka č. 7***Otázka č. 8****Jakou formu popularizace těchto objektů byste uvítali? (lze i více možností)**

Forma propagace drobných církevních staveb	Počet odpovědí
Tištěná brožura s popisem objektů	7
Informační popisky/tabule	72
Poznávací soutěž/hra	81
Tematická cyklostezka/naučná stezka	90
Propagace není vhodná	17

Tabulka 15 Dotazníkové šetření – otázka č. 8

Další uvedené možnosti: televizní reklama, článek v městském tisku, pohlednice, pexeso či desková hra s motivy kapliček, reklamní předměty

Rozbor a vyhodnocení dotazníkového šetření

Otázka č. 1

Jaký je Váš vztah k Mikroregionu Radbuza

Tato otázka na úvod dotazníkového šetření má za úkol vyloučit případné respondenty, kteří nemají k regionu vůbec žádný vztah. Pomáhá také navázat první kontakt s dotazovaným. Ve většině případů, přistoupí-li respondent na vyplnění dotazníku, je ochoten bez výzvy rozvést podrobněji svůj vztah ke zdejšímu kraji.

Otázka č. 2

Drobné církevní stavby – křížky, boží muka, kapličky apod. vnímám jako

Druhá otázka se zaměřila na to, jakým způsobem lidé vnímají a zda vůbec vnímají drobné sakrální stavby v krajině. Získané odpovědi jednoznačně ukazují, že lidé tyto objekty vnímají, pouze jeden z respondentů uvedl, že tyto objekty krajině nevnímá vůbec.

Překvapující je skutečnost, že pouze 2 respondenti odpověděli, že vnímají církevní drobné stavby pouze jako čistě náboženskou záležitost. Nejvíce respondentů totiž tyto objekty vnímá spíše jako kulturní či historickou pamětihodnost. Dalšími nejčtetnějšími odpověďmi pak bylo, že lidé tyto objekty vnímají jako okrasu krajiny či relaxační a meditační místa. Pouze 6 respondentů odpovědělo, že tyto objekty vnímá jako turistický cíl.

Otázka č. 3

Dokážete si uvědomit umístění, vzhled, stav alespoň deseti takových objektů v okolí?

V druhé otázce bylo zjišťováno, zda si respondenti dokážou vybavit alespoň 10 takových objektů a to nejen jejich umístění, ale i vzhled, technický stav apod. 76 respondentů odpovědělo, že ano, většina z nich vyjmenovala konkrétní stavby, přesto, že byla vyžadována pouze odpověď ANO/NE. 24 respondentů pak odpovědělo, že si tolik objektů vybavit nedokáže.

Otázka č. 4

Myslíte, že je péče o tyto památky dostatečná?

Další otázka byla zacílena na to, zda lidé vnímají skutečný stav památek, zda péče o tyto objekty je dostatečná. Většina dotazovaných odpověděla, že není. Na otázku, zda péče

o tyto památky je dostatečná, odpovědělo 72 respondentů záporně, pouze 21 označilo péči za dostatečnou. 7 dotazovaných pak vybralo odpověď „neumím posoudit“. Tento výsledek je však překvapivě v rozporu s výsledky provedeného terénního výzkumu ve vymezené oblasti, neboť zde bylo prokázáno, že o památky je pečováno poměrně dobře.

Otázka č. 5

Vybavíte si nějaký objekt, který je v havarijním stavu?

Tento rozpor z výsledku předchozí otázky následně potvrzuje i vyhodnocení odpovědí na otázku číslo 4 a to, zda si lidé jsou schopni vybavit nějaký objekt, který se nachází v havarijním stavu. Zde ze stovky respondentů odpovědělo „ano“ pouze 15 z nich. Ostatní respondenti si žádný takový objekt ve svém okolí nevybavují.

Otázka č. 6

Měl by se na péči o tyto objekty finančně podílet stát?

V šesté otázce bylo zjišťováno, zda lidé mají pocit, že by měla být povinnost státu spolupodílet se na finančně na péči o památky. Zde byla většina odpovědí kladných, tj., že stát by se měl finančně spolupodílet na péči o památky a to četností 73. 21 odpovědí pak bylo, že ne, pouze 6 dotazovaných nedokázalo odpovědět na danou otázku.

Otázka č. 7

Měla by se na péči o tyto objekty finančně podílet církve?

Sedmou otázkou a to, zda by se na péči o drobné církevní památky měla podílet církve, byla většina respondentů zaskočena a vyžadovali přečíst otázku ještě jednou. Z reakcí většiny bylo zjevné, že automaticky předpokládají, že vlastníkem církevní památky je církev a ta jako vlastník má povinnost se starat o „své“ památky. Zajímavostí je, že i po stručném nastínění výsledků terénního výzkumu a toho, že církve vlastní na území celého monitorovaného území jen 4 objekty, 92 respondentů odpovědělo, že ano, že by se církve měla podílet na finanční podpoře péče o památky. Pouze 7 odpovědělo, že ne a jeden dotazovaný nedokázal na otázku odpovědět.

Otázka č. 8

Jakou formu popularizace těchto objektů byste uvítali?

Poslední otázka byla zaměřena na způsoby popularizace těchto objektů. V této otázce měli dotazovaní možnost nejen vybírat z více možností, ale i možnost vlastních

nápadů. Nejvíce dotazovaných, 90, vybralo možnost zbudování tematické cyklostezky či naučné stezky, 82 pak vybralo možnost realizace poznávací hry či soutěže a 72 dotazovaných by přivítalo instalování informačních tabulí či popisků s informacemi u jednotlivých objektů. Pouze 6 dotazovaných by jako optimální způsob prezentace těchto objektů volilo tištěnou brožuru s informacemi o jednotlivých objektech. 17 dotazovaných pak uvedlo, že propagace těchto objektů není vhodná. Respondenti zde měli možnost vyjádřit svůj vlastní názor a navrhnout další způsoby prezentace těchto objektů, zde se pak objevila například možnost televizní reklamy, reklamních předmětů (například přívěsek na klíče ve tvaru kapličky či božích muk), vytištění pohlednic s motivy sakrálních staveb, zhotovení pexesa či karet apod.

Závěr dotazníkového šetření

Z výsledků dotazníkového šetření lze vyčíst, že většina respondentů vnímá drobné sakrální stavby ve svém životním prostoru jako pamětihodnosti s historickou či uměleckou hodnotou. Příliš však nevnímají jejich duchovní či náboženský rozměr. Většina respondentů pak takové objekty ve svém okolí zná, vnímá je jako součást svého života. Dále většina respondentů vyjadřuje názor, že o tyto památky není dobře pečováno, přesto většina nedokáže označit objekt, který je ve stavu, jež lze označit za havarijní. Většina respondentů pak vyjadřuje názor, že stát by měl mít povinnost finančně se podílet na péči o památky, dále většina vyjadřuje názor, že hlavním přispěvatelem na péči by měla být církev. Otázka popularizace drobných sakrálních staveb je zaměřena spíše na možnosti využití pro volnočasové aktivity, turistiku, sport, výlety apod.

Celkově lze konstatovat, že lidé ve svém okolí vnímají drobné sakrální stavby kladně, jsou součástí jejich životů a jejich životního prostoru, přejí si, aby o ně bylo dobře pečováno. Je však znát, že povědomí o nich není příliš rozšířené.

5.5 Příklad dobré praxe

Jedním z dílčích úkolů této práce bylo, v případě nalezení problematických míst, navržení opatření k nápravě, či rada ke zlepšení. Co však dělat v případě, kdy je zjištěno, že vše funguje, jak má? Že Mikroregion Radbuza se stará o všestranný rozvoj svého území a jeho představitelé jsou ti, kteří by mohli radit ostatním. Při rešerších zdrojů informací

zcela jednoznačně vyčnívá aktivita města Dobřan, které je i sídlem Mikroregionu Radbuza. Na jeho území, a to nejen v jeho historické části, která je prohlášena památkovou zónou, je znát péče a starostlivost o celkový rozvoj města i celého regionu. Péče o drobné sakrální stavby je zde zcela příkladná. Město převzalo do svého majetku stavby a stavbičky se sakrální tematikou a postupně jim vrací jejich zašlou krásu. Město je též velmi aktivní v získávání dotací, u drobných památek, pak zejména těch krajských. V roce 2016 bylo také město Dobřany hodnoceno, jako v celé republice, druhý nejlepší veřejný zadavatel v kategorii malých měst. Hodnocení bylo uděleno odborníky ze spolku Econlab při Univerzitě Karlově.¹²⁵

Příkladem dobré praxe při péči o krajinu, je zcela ojedinělý projekt revitalizace lesoparku Martinská stěna. Obnova odpočinkového a relaxačního prostoru pro místní obyvatele i návštěvníky, je ukázkou projektu, který vzešel z prvotního nadšení několika dobrovolníků, kteří od roku 2008 započali s obnovou tohoto prvorepublikového parku, který byl posledních, více než padesát let, zcela bez využití. Prostor zcela zarostlý náletovými dřevinami byl obnoven dle původních plánů nákladem více než 6 mil. Kč.¹²⁶ Tento projekt byl zrealizován za přispění spolufinancování z prostředků Evropské Unie. Prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v rámci Programu rozvoje venkova, město Dobřany získalo dotaci ve výši 2 mil. Kč.¹²⁷

Z hlediska tématu této práce je zajímavé zejména to, že naučná stezka, která prochází tímto prostorem, je mimo jiné, věnována ikonografii světců, jejich vyobrazení, vysvětlení jednotlivých atributů a oblastí, kterých jsou patrony. Pro radost, relaxaci i meditaci návštěvníků parku slouží celá řada rozestých uměleckých děl ve tvaru kříže, zvonu či srdce. Naprostým unikátem je pak obnovená kaple Čtrnácti svatých pomocníků v nouzi. Lépe než obnovená je snad použít výraz znovuzrozená. Byla totiž postavena zcela

¹²⁵ZINDEX.CZ, *Přehled kategorie Malá města*, [online], [cit. 7.7.2018], dostupné z: https://www.zindex.cz/category/detail/MALA_OBEC/7/

¹²⁶Portál pro vhodné uveřejnění, *Obnova lesoparku Martinská stěna v Dobřanech*, [online], [cit. 7.7.2018], dostupné z: <https://www.vhodne-uverejneni.cz/index.php?m=xenorders&h=contractsregister&a=detail&contract=5959>

¹²⁷Město Dobřany, *Obnova lesoparku Martinská stěna v Dobřanech*, [online], [cit. 7.7.2018], dostupné z: <https://www.dobranycz/mesto-dobranycz/podpora-eu-narodni-programy-a-jine/obnova-lesoparku-martinska-stena-v-dobranech/>

nově na pozůstatcích rozvalených základů. Její podoba byla pečlivě zrekonstruována podle projektu plzeňského architekta Ing. arch. Jana Soukupa.¹²⁸

Nejen tímto projektem tak Dobřany oponují knize Michala Valenčíka *Ohrožené památky*. Právě tato kaplička Čtrnácti svatých pomocníků, která je zde uváděna jako zcela zbořená památka.¹²⁹

Obrázek 17 Kaple Čtrnácti svatých pomocníků v nouzi na Kamínku, zdroj: vlastní zpracování

A ještě jeden příklad z téže publikace. Kaplička Panny Marie Pomocné u Vartova mlýna při silnici z Dobřan do Šlovic byla dlouhá léta v žalostném stavu. Město proto i zde, jako v ostatních případech, využilo titulu věci opuštěné a tímto ji tak získalo do svého majetku. (viz příloha 4 – Výzva vlastníkovu opuštěné věci).¹³⁰

¹²⁸ *Lesopark Martinská stěna*, informační materiál vydaný Městským kulturním střediskem Dobřany a informace získané z terénního šetření

¹²⁹ VALENČÍK, Michal, *Ohrožené památky: (kostely, kaple a kapličky v České republice)*, Praha: Baset, 2006, ISBN 80-7340-082-0, str. 178

¹³⁰ Město Dobřany, *Výzva města Dobřany*, [online], [cit. 7.5.2018], dostupné z: https://www.dobřany.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah2065_2.pdf&original=V%C3%BD-zva+Kaple+u+ml%C3%BDna.pdf

Obrázek 18 Kaple těsně před opravou r. 2015¹³¹

Obrázek 19 Kaple současný stav r. 2018, zdroj: vlastní zpracování

I tato stavba, kaple Panny Marie Pomocné, byla v publikaci *Ohrožené památky*, jmenována, jako jedna z těch, které hrozí zánik. Tato drobná sakrální stavba byla těsně před zničením, ovšem v roce 2015 se jí podařilo zrestaurovat do dnešní podoby. Spolu s dvěma drobnými křížky v okolí, bylo proinvestováno bezmála 900 tis. Kč, Plzeňský kraj se spolupodílel částkou 160 tis. Kč.¹³² A opět i v tomto případě, je zřejmé, že pokud je vůle a zájem, cesty k nápravě se dají nalézt, konkrétně na rekonstrukci této kapličky přispěl Krajský úřad částkou 120 tis. Kč.¹³³ Přesto zůstává ještě celá řada objektů, které do této knihy bohužel patří.

¹³¹foto převzato z periodika *Dobřanské listy*, listopad 2015, roč. XIII., Město Dobřany, str. 4

¹³²*Dobřanské listy*, periodikum, listopad 2015, roč. XIII., Město Dobřany, str. 4

¹³³Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 7.5.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/zadost/6800/>

6 Závěr

Na počátku této práce byl stanoven cíl, a to zodpovězení otázky, zda se vlastníci drobných církevních staveb na vybraném území, o ně starají v souladu se zákonem. Po zhodnocení dílčích dat, získaných terénním výzkumem, který byl proveden na počtu 110 objektů nacházejících se na území Mikroregionu Radbuza, lze jednoznačně odpovědět, že ano. Z celkového počtu zkoumaných objektů byly nedostatky shledány pouze u 12 %. V havarijním stavu byl shledán pouze 1 objekt, zde však jsou již podnikány kroky k nápravě.

Terénní výzkum proběhl metodou pozorování, kdy byla sledována předem určená kritéria a stav zhodnocen pomocí hodnotící škály. Výstupem je vypracování pasportizačního listu, ve kterém jsou uvedena základní data o každém objektu. V případě zjištění nedostatků je u takového objektu uvedeno doporučení pro zlepšení stavu.

Praktické části této práce předcházelo studium teoretických východisek pro danou problematiku. Bylo zjištěno, že problematika drobných sakrálních staveb není jednoznačně vymezena terminologicky ani legislativně. Legislativa upravující péči o památky, zejména zákon č. 20/1987 Sb., zákon o státní památkové péči, vytváří organizační rámec pro péči o objekty, které jsou prohlášeny kulturní památkou, národní kulturní památkou, nachází se v památkové zóně či památkové rezervaci. V praktické části bylo zjištěno, že pod některý typ památkové ochrany spadá pouze 23 % zkoumaných objektů. Není-li objekt památkově chráněn, záleží zejména na vůli a zodpovědnosti každého vlastníka, aby konal tak, jak mu ukládá ne zákon, ale jeho vlastní svědomí.

V péči o drobné církevní památky je zřetelná výrazná role státu. Ten se podílí jak na financování památkové péče, tak i na institucionálním zabezpečení této péče. Finanční prostředky jsou poskytovány ze státního rozpočtu, ale také v rámci příspěvků krajů a obcí. Významným zdrojem jsou též fondy Evropské unie. Existuje celá řada finančních nástrojů, které mají za cíl vlastníkově památky pomoci pokrýt náklady spojené s údržbou památky, dá se proto konstatovat, že ve většině případů nemůže být nedostatek financí důvodem pro zanedbávání péče o památku.

V rámci terénního výzkumu byl sledován také druh vlastnictví objektu. Zde bylo zjištěno, že jednoznačně převládá vlastnictví obcí. Nejméně objektů je pak ve vlastnictví právnických osob a ve vlastnictví církve. Zpracováním dat bylo zjištěno, že druh

vlastnictví nemá zásadní vliv na míru péče, kterou jednotlivé skupiny vlastníků památkám věnují. Z průměrného hodnocení technického stavu památek vybočuje pouze vlastnictví právnických osob, které bylo hodnoceno nejhorším průměrem.

Na závěr práce bylo provedeno dotazníkové šetření, ve kterém byla stanovena výzkumná otázka, jaké je vnímání drobných sakrálních staveb v krajině. Výsledky šetření ukázaly, že veřejnost tyto památky vnímá spíše jako kulturní či historické objekty než jako objekty spojené s vírou a náboženstvím, objekty v krajině si uvědomují, znají je. Více než tři čtvrtiny respondentů si však myslí, že péče o památky není dostatečná. Tento rozpor s výsledkem terénního výzkumu umocňuje fakt, že většina respondentů si nedokáže vybavit žádný objekt v havarijním stavu. Z názorů respondentů dále vyplývá, že stát by se měl finančně podílet na péči o tyto památky, stejně tak církve.

Po dlouhých dobách, v lepším případě, nezájmu, v horším případě zájmu o to, aby navždy vymizely z naší krajiny, narůstá zájem o drobné sakrální stavby. Proč právě v této době, v době sekularizace společnosti a odklonu od víry? Vztah jednotlivce k věcem náboženským, je intimní věcí každého z nás. Každý z nás si vytváří k památkám s církevní tematikou svůj vlastní vztah. Dnes již tyto památky z větší části neplní svůj původní účel, ale jsou pro návštěvníky zdrojem duchovní síly, zklidnění mysli, inspirace a hlavně krásy, kterou naši předkové svojí prací vytvořili. Pečujme proto o tento odkaz, zakomponujme tyto drobné krajinné ozdůbky do našich životů, starejme se o ně, ať přinášejí radost nám a po nás i dalším generacím.

Slovník sakrální architektury

V průběhu vzniku práce bylo prostudováno mnoho materiálů, jak odborných tak i zájmových či publicistických. Pro čtenáře, ne až tak zběhlého, ve věcech církevních však mnoho výrazů bývá nesrozumitelných, nebo jejich výklad vnímá jen velmi vzdáleně. Pro tyto potřeby je závěrem práce připojen stručný přehled, těch nejpoužívanějších. Je zde čerpáno z publikace *Slovník pojmů sakrálního výtvarného umění*.¹³⁴

Anděl

Pochází z řeckého slova angelos. Posel čistě duchovní podstaty, trestající nebo pomáhající, v křesťanském učení andělé strážní, člověku ku pomoci. Častými náměty jsou Gabriel – zvěstující Marii narození Ježíše, Michael – bojující s ďáblem či vyhánějící Adama a Evu z ráje. Většinou má podobu půvabné mužské postavy s křídly.

Apoštolové

Učedníci Krista, postavy, nacházející se na portálech a na oltářích. Mívají svoje atributy, např. sv. Petr – kniha a klíč, sv. Pavel – kniha a meč, sv. Ondřej – kříž ve tvaru X atd.

Architektonické tvarosloví

Soubor tvarů, které zachycují typickou podobu díla.

Artefakt

Reálná a hmotná podoba výsledku umělecké činnosti.

Assupmta

Panna Maria Nanebevzatá, zobrazovaná jako postava nesená anděli.

Atribut

Určený předmět, tvořící symbolický znak vlastní jednotlivých světcům, např. sv. Barbora – věž a koruna.

¹³⁴CHODURA, Radko, Alois KŘIŠŤAN, Věra KLIMEŠOVÁ, *Slovník pojmů sakrálního výtvarného umění*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství, 2001, Studie teologické fakulty Jihočeské univerzity, ISBN 80-7192-530-6

Aureola

Zlatá svatozář kolem hlavy světců, též gloriola. Může být zobrazena s hvězdami, Panna Marie – 12, sv. Jan Nepomucký – 5.

Boží muka

Drobný kamenný či zděný objekt ve formě sloupku či pilíře. V horní části je rozšířený prostor pro sošku, obrázek, reliéf. Ve vrcholu bývá umístěn kříž.

Dřík sloupu

Hlavní část sloupu mezi patkou a hlavicí – hladký, s entazí, kanelovaný, tordovaný.

Ecce homo

Ejhle člověk. Běžně užívané pro ikonografický výjev ukřižovaného Krista v bederní roušce s trnovou korunou na hlavě.

Entase

Rozšíření dříku sloupu v jeho dolní třetině.

Faksimile

Přesná napodobenina originálu, zhotovena moderními technikami.

Františkánský kříž

Kříž bez korpusu Krista, vyobrazena pouze částmi těla – ruka, noha, srdce.

Helmice

Tvar zastřešení věže.

Hlavice

Architektonický článek, ukončující sloup nebo pilíř.

I H S

Ježíšův monogram, vzniklý z řečtiny. Někdy též I H C. Řada sekundárních odvozenin – Jesus hominum salvator (Ježíš spasitel lidí), Jesus homo sanctus (Ježíš svatý člověk), In hoc salus (V tomto je spása) a řada dalších.

Ikonografie

Nauka o námětech náboženských témat, typologie světců a jejich atributů ve výtvarném umění.

Immaculata

z latiny, Neposkvrněná. Zobrazení prostovlasé Panny Marie, se sepjatýma rukama na prsou, stojící na půlměsíci či zeměkouli, další symboly – had, jablko, malý drak.

I N R I

Počáteční písmena, jež dal Pilát umístit na Kristův kříž – Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum (Ježíš Nazaretský, král židovský).

Kalvárie

Též Golgota. Umělecké ztvárnění ukřižování Krista, zobrazována většinou s Pannou Marií, sv. Janem Evangelistou a Marií Magdalénou, někdy též skupina tří křížů.

Kaple

Menší bohoslužebný prostor, původně malé svatyně nad hroby mučedníků.

Kaplička

Drobná sakrální stavba v krajině.

Korpus

Označení pro tělo ukřižovaného Krista (corpus Christy).

Krásná madona

Zobrazení Panny Marie s Ježíškem.

Krucifix

Kříž, ve výtvarném umění zobrazení kříže s ukřižovaným Kristem.

Kříž

Zdobený symbol Kristova ukřižování. Latinský – prodloužené svislé rameno, řecký – stejnoramenný, ondřejský – ve tvaru písmena X, egyptský či antonínský – ve tvaru písmene T, lotrinský – se dvěma příčnými břevny, papežský – se třemi břevny atd.

Lapidárium

Sbírka kamenných soch a jejich zlomků a fragmentů ze zničených či poškozených artefaktů.

Mariánská ikonografie

Typy zobrazení Panny Marie ve výtvarném umění. Madona s dítětem, Pieta a Zvěstování, Královna nebes, Neposkvrněná, Nanebevzatá atd.

Mariánský sloup

Památník mariánské úcty, sloup morový.

Nika

Výklenek

Panna Maria

Dle biblického výkladu je matkou Ježíše Krista, jehož život v ní vznikl působením Ducha sv., proto panna. Častý námět výtvarného umění

Pašije

Evangelní vyprávění o Kristově zatčení, mučení a popravě.

Pašijový cyklus

Vyobrazení výjevů z Kristova života, smrti i vzkříšení.

Pískovec

Usazená hornina z pevných písků, významný stavební materiál a téměř výlučný sochařský materiál u nás.

Plintus

Čtvercová deska, základ pod patkou sloupu.

R.I.P.

Zkratka Requiescat in pace – odpočivej v pokoji.

Římsa

Vodorovný architektonický prvek, jednoduchý nebo členitý pás, konstrukční, členicí prvek.

Světec

Křesťan, jehož život byl příkladný a po své smrti žije v Boží přítomnosti, je předmětem úcty i adresátem proseb o přimluvu či pomoc. Od 10. století vyhlašuje papež.

Trojiční sloup

Sloup s vyobrazením Nejsvětější Trojice.

Voluta

Spirálovitě stočený ornamentální stavební prvek.

Výdusek

Kopie plastiky nebo architektonického detailu zhotovená dusáním hmoty do formy.

Žula

Granit, vyvřelina, hojně užívaný stavební materiál.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

- ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*, Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7
- BAXA, Václav, *Dobřansko na starých pohlednicích: Dobrzan und Umgebung in alten Ansichtskarten*, Přeložil Hana KYRALOVÁ, Hostivice, Baron, 2016, ISBN 978-80-88121-17-6
- BELIS, Jiří, Natalie BELISOVÁ, Petra ČERVINKOVÁ, *Krajina kovaných křížů*, Praha, Národní muzeum, 2015, ISBN 978-80-7036-472-7
- BUKAČOVÁ, Irena a Jiří FÁK, *Paměť krajiny VIII*, Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2013, ISBN 978-80-87185-18-6
- DRNEK, Jan, *Krajina nad pokladem: průvodce po historii kamenouhelného dolování na Plzeňsku*, Plzeň, Street, 2012, ISBN 978-80-904746-0-4
- DVOŘÁK, Max, *Katechismus památkové péče*, 2. vyd., Přeložil Jaroslav PETRŮ, Praha, Národní památkový ústav, 2004, ISBN 80-86234-55-x
- FOUD, Karel, *Vesnice Plzeňského kraje: [okres Plzeň-sever a Plzeň-město, Plzeň: Plzeňský kraj*, 2010, ISBN 978-80-260-2146-9
- HÁJEK, Tomáš a Irena BUKAČOVÁ, *Příběh drobných památek: (od nezájmu až k fascinaci)*, Lomnice, Studio JB, 2001, Krajina domova, ISBN 80-900903-9-7
- HRUBÝ, Petr, ALTOVÁ, Eva, KADLEC, Antonín, *Metodika dokumentace drobných památek: certifikovaná metodika*, Ústí nad Labem, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, 2015. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). ISBN 978-80-85036-57-2
- CHODURA, Radko, KŘIŠŤAN, Alois, KLIMEŠOVÁ, Věra, *Slovník pojmů sakrálního výtvarného umění*. Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství, 2001, Studie teologické fakulty Jihočeské univerzity, ISBN 80-7192-530-6
- JÍLEK, Tomáš, *Kapitoly z historie západních Čech: od pravěku do současnosti*, Západočeská univerzita v Plzni, Ústav celoživotního vzdělávání, Plzeň, 2010, ISBN 978-80-7043-910-4
- KRČMÁŘ, Luděk *Putování je IN: poutní místa a místa zvláštní zbožnosti plzeňské diecéze*, Plzeň, Biskupství plzeňské, 2012, ISBN 978-80-260-3827-6
- KUNDRATA Petr, *Sakrální stavby a drobné památky na Holýšovsku*, brožura, město Holýšov 2007
- MERHOUT, Jaromír a kol., *Líně - 900 let: historie známá i neznámá*,. Plzeň, pro obec Líně vydala Nava - Nakladatelská a vydavatelská agentura, 2017, ISBN 978-80-7211-509-9.

PETŘÍKOVÁ, Olga, *Legislativní analýza právních předpisů v oblasti památkové péče*, Pardubice, Univerzita Pardubice, 2013, ISBN 978-80-7395-741-4.

VALENČÍK, Michal, *Ohrožené památky: (kostely, kaple a kapličky v České republice)*, Praha: Baset, 2006, ISBN 80-7340-082-0

Abeceda fondů EU 2014-2020, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha 2018, 978-80-7538-169-9

Jižní Plzeňsko ...: historickovlastivědný sborník Muzea jižního Plzeňska v Blovicích, Blovice, Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích, 2003, ISBN 978-80-87495-09-4

Dobřany, Členská obec Mikroregionu Radbuza, informační leták

Kotovice, Členská obec Mikroregionu Radbuza, informační leták

Nová Ves, Členská obec Mikroregionu Radbuza, informační leták

Mikroregion RADBÚZA, informační brožura

Dobřanské listy, periodikum vydávané městem Dobřany

Elektronické zdroje

DotaceEU.cz, *Záchrana a využití konventu kláštera v Chotěšově*, dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/Statistiky-a-analyzy/Mapa-projektu/Projekty/06-Integrovaný-regionální-operacní-program/06-3-Dobrá-správa-území-a-zefektivnění-veřejných-i/Zachrana-a-vyuziti-konventu-klastera-v-Chotesove>

Hradec, *O obci Hradec*, dostupné z: <http://www.ou-hradec.cz/menu/omeste.html>

iDnes.cz, *Nepatří vám kříž a boží muka? ptá se dobřanská radnice*, dostupné z: https://plzen.idnes.cz/dobranska-radnice-chce-opravit-krizky-a-bozi-muka-v-okoli-pn8-/plzen-zpravy.aspx?c=A140106_140543_plzen-zpravy_pp

Merklin, *Kostel a některé další památky*, dostupné z: <http://www.merklin.cz/od-minulosti-k-soucasnosti-merklin-1356-2006/kostel-a-nektere-dalsi-pamatky/>

Město Dobřany, *Globální dotační program města Dobřany (GDT)*, dostupné z: <https://www.dobransky.cz/mesto-dobransky/globalni-dotacni-titul-mesta-dobransky/>

Město Dobřany, *Charakteristika města*, dostupné z: <https://www.dobransky.cz/mesto-dobransky/>

Město Dobřany, *Obnova lesoparku Martinská stěna v Dobřanech*, dostupné z: <https://www.dobransky.cz/mesto-dobransky/podpora-eu-narodni-programy-a-jine/obnova-lesoparku-martinska-stena-v-dobranech/>

Město Dobřany, *Výzva města Dobřany*, dostupné z: https://www.dobransky.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah2065_2.pdf&original=V%C3%BDzva+Kaple+u+m1%C3%BDna.pdf

Město Holýšov, *Historie*, dostupné z: <https://www.mestoholysov.cz/mesto/historie/>

Mikroregion RADBÚZA, *Mikroregion Radbuza na kole*, dostupné z: <http://www.mikroregion-radbuza.cz/cyklotrasy/>

Mikroregion Radbuza, *Strategie rozvoje Mikroregionu Radbuza na období 2012 – 2020*, dostupné z: http://www.mikroregion-radbuza.cz/e_download.php?file=data/editor/227cs_2.pdf&original=strategie+mikroregionu+2012.pdf

Mikroregion Radbuza, *Základní informace*, dostupné z: <http://www.mikroregion-radbuza.cz/o-nas/zakladni-informace-a-seznam-clenu/>

Ministerstvo kultury, *Působnost ministerstva*, dostupné z: <https://www.mkcr.cz/pusobnost-ministerstva-1113.html>

Ministerstvo kultury, *Logo Ministerstva kultury České republiky*, dostupné z: <https://www.mkcr.cz/>

Ministerstvo kultury, *Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení*, dostupné z <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení programu záchrany architektonického dědictví 2017*, dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Havarijního programu za rok 2017*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón za rok 2017*, dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Programu péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny za rok 2017*, dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Programu restaurování movitých kulturních památek za rok 2017*, dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Ministerstvo kultury, *Vyhodnocení Programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností za rok 2017*, [online], [cit. 14.2.2018], dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Ministerstvo kultury, *Příručka vlastníka kulturní památky a péče o ně*, dostupné z: <https://www.mkcr.cz/prirucka-vlastnika-kulturni-pamatky-kulturni-pamatky-a-pece-o-ne-290.html?searchString=p%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka%20pro%20vlastn%C3%ADka>

Ministerstvo kultury, *Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení*, dostupné z: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-267.html>

Ministerstvo pro místní rozvoj, 17D8210-Podpora obnovy a rozvoje venkova [online], [cit. 14.1.2019], dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/2a54bf24-151b-4521-895d-e2f6d8dc008e/Zasady-podprogramu-Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova.pdf.aspx?ext=.pdf>

MVČR, *Konání veřejných sbírek*, dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>

MZVČR, *Stručně o UNESCO*, dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/st_rucne_o_unesco/index.html

MZVČR, *Seznam vyhlášených mezinárodních smluv, k jejichž ratifikaci dal souhlas zákonodárny sbor a jimiž je Česká republika vázána, které jsou v evidenci MZV*, dostupné z https://www.mzv.cz/public/4f/37/6/2714699_1860857_Smlouvy_leden_2018.pdf*

Nadace ČEZ, *O nadaci*, dostupné z: <http://www.nadacecez.cz/cs/o-nadaci.html>

Nadace ČEZ, *Logo nadace ČEZ*, dostupné z: <http://www.nadacecez.cz/cs/o-nadaci.html>

Nadace Občanského fóra, *Vznik a vývoj Nadace Občanského fóra*, dostupné z: <http://www.nadaceof.cz/o-nadaci#poslani-nadace>

Nadace Občanského fóra, *Známka kvality*, [online], [cit. 14.6.2018], dostupné z: <http://www.nadaceof.cz/o-nadaci#poslani-nadace>

Nadace Občanského fóra, *Vznik a vývoj Nadace Občanského fóra*, dostupné z: <http://www.nadaceof.cz/o-nadaci#historie-nadace>

Nadace VIA, *Živá komunita*, dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/ziva-komunita/>

Nadace VIA, *Logo Nadace VIA*, dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/>

Národní památkový ústav, *Činnosti NPÚ*, dostupné z <https://www.npu.cz/cinnosti>

Národní památkový ústav, *Logo NPÚ*, dostupné z: <https://www.npu.cz/cs>

Národní památkový ústav, *Památkový katalog*, dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/>

Národní památkový ústav, *Financování*, dostupné z: <https://www.npu.cz/cs/opravujete-pamatku/financovani>

Národní památkový ústav, *Co, proč a jak chráníme*, dostupné z: <https://www.npu.cz/cs/opravujete-pamatku/jak-postupovat/co-proc-a-jak-chranime>

Novinky.cz, *V chotěšovském klášteře, ojedinéle církevní památce, sloužil na vojně Karel Kryl*, dostupné z: <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/plzensky-kraj/plzen-jih/1297-52263-v-chotesovskem-klastere-ojedinele-cirkevni-pamatce-slouzil-na-vojne-karel-kryl.html>

Novinky.cz, *Poslanci odmítli novelu památkového zákona*, dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/443316-poslanci-odmitli-novelu-pamatkoveho-zakona.html>

Obec Dnešice, *Současnost*, dostupné z: <http://www.dnesice.cz/informace-o-obci/soucasnost/>

Obec Honezovice, *O obci - historie*, dostupné z: <http://www.honezovice.cz/informace-o-obci/historie/>

Obec Lisov, *Kronika obce Lisov*, dostupné z :
<http://www.lisovou.cz/file.php?nid=3078&oid=4634371>

Plzeňský kraj, *e-dotace*, dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/>

Portál pro vhodné uveřejnění, *Obnova lesoparku Martinská stěna v Dobřanech*, dostupné z: <https://www.vhodne-uverejneni.cz/index.php?m=xenorders&h=contractsregister&a=detail&contract=5959>

RISY.cz, *Holýšov, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=553654&zsj=300306#zsj>

RISY.cz, *Chotěšov, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=557838>

RISY.cz, *Lisov, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=540064>

RISY.cz, *Nová Ves, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=540269>

RISY.cz, *Přestavlky, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=530131#samosprava>

RISY.cz, *Stod, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=558389>

RISY.cz, *Sřelice, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=540056#samosprava>

RISY.cz, *Štichov, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=566101>

RISY. cz, *Zbůch, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=559661#samosprava>

RISY.cz, *Zemětice, základní data*, dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=558591#samosprava>

Seznam.cz, dostupné z: <https://mapy.cz>

SFDI, *Rozpočet SFDI na rok 2018 a střednědobý výhled na roky 2019 a 2020*, dostupný z:
https://www.sfdi.cz/soubory/obrazky-clanky/rozpocet/2017_rozpocet2018.pdf

Spolek klášter Chotěšov, *Historie chotěšovského kláštera*, dostupné z:
<http://www.klasterchotesov.eu/?st=historie>

Spolek klášter Chotěšov, *Opravy v klášteře Chotěšov*, dostupné z:
<http://www.klasterchotesov.eu/?st=opravy>

ZINDEX.CZ, *Přehled kategorie Malá města*, [online], [cit. 7.7.2018], dostupné z:
https://www.zindex.cz/category/detail/MALA_OBEC/7/

Pro hledání v platné legislativě použit webový projekt *Zákony pro lidi*, dostupný z: www.zakonyprolidi.cz

Zákon č. 20/1987 Sb., Zákon o státní památkové péči

Zákon č. 71/1994 Sb., Zákon o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty

Zákon č. 256/2013 Sb., Zákon o katastru nemovitostí (katastrální zákon)

Zákon č. 89/2012 Sb., Zákon občanský zákoník

Zákon č. 183/2006 Sb., Zákon o územním plánování a stavebním řádu

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Seznam obrázků

<i>Obrázek 1 Logo Ministerstva kultury České republiky</i>	18
<i>Obrázek 2 Logo Národního památkového ústavu</i>	19
<i>Obrázek 3 Logo Nadace Občanského fóra</i>	26
<i>Obrázek 4 Označení Certifikátu kvality</i>	27
<i>Obrázek 5 Logo Nadace ČEZ</i>	28
<i>Obrázek 6 Logo Nadace VIA</i>	28
<i>Obrázek 7 Logo Mikroregionu Radbuza</i>	38
<i>Obrázek 8 Dobová pohlednice z r. 1931</i>	42
<i>Obrázek 9 Hledání trosek sochy</i>	42
<i>Obrázek 10 Krucifix v hornickém duchu</i>	43
<i>Obrázek 11 Ukázka repliky chybějícího kříže v Lisově, zdroj: vlastní zpracování</i>	68
<i>Obrázek 12 Kříž u Dnešic, zdroj: vlastní zpracování</i>	69
<i>Obrázek 13 Kalvárie Přehýšov, zdroj: vlastní zpracování</i>	69
<i>Obrázek 14 Ohrožené kapličky</i>	75
<i>Obrázek 15 Ohrožené kříže</i>	77
<i>Obrázek 16 Mapa cyklotras Mikroregionu Radbuza</i>	79
<i>Obrázek 17 Kaple Čtrnácti svatých pomocníků v nouzi na Kamínku, zdroj: vl. zprac.</i>	89
<i>Obrázek 18 Kaple těsně před opravou r. 2015</i>	90
<i>Obrázek 19 Kaple současný stav r. 2018, zdroj: vlastní zpracování</i>	90

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1 Počet zkoumaných objektů v jednotlivých obcích.....</i>	<i>60</i>
<i>Tabulka 2 Počet objektů podle druhu</i>	<i>61</i>
<i>Tabulka 3 Památkově chráněné objekty</i>	<i>65</i>
<i>Tabulka 4 Vlastnická struktura</i>	<i>66</i>
<i>Tabulka 5 Hodnocení objektů</i>	<i>67</i>
<i>Tabulka 6 Průměrné hodnocení dle vlastníků</i>	<i>71</i>
<i>Tabulka 7 Ohrožené objekty</i>	<i>74</i>
<i>Tabulka 8 Dotazníkové šetření – otázka č. 1</i>	<i>82</i>
<i>Tabulka 9 Dotazníkové šetření – otázka č. 2</i>	<i>83</i>
<i>Tabulka 10 Dotazníkové šetření – otázka č. 3</i>	<i>83</i>
<i>Tabulka 11 Dotazníkové šetření – otázka č. 4</i>	<i>83</i>
<i>Tabulka 12 Dotazníkové šetření – otázka č. 5</i>	<i>83</i>
<i>Tabulka 13 Dotazníkové šetření – otázka č. 6</i>	<i>84</i>
<i>Tabulka 14 Dotazníkové šetření – otázka č. 7</i>	<i>84</i>
<i>Tabulka 15 Dotazníkové šetření – otázka č. 8</i>	<i>84</i>

Seznam grafů

<i>Graf 1 Počet zkoumaných objektů v jednotlivých obcích</i>	<i>61</i>
<i>Graf 2 Počet objektů podle druhu.....</i>	<i>62</i>
<i>Graf 3 Památkově chráněné objekty - počet.....</i>	<i>64</i>
<i>Graf 4 Podíl chráněných a nechráněných objektů</i>	<i>65</i>
<i>Graf 5 Vlastnická struktura</i>	<i>66</i>
<i>Graf 6 Hodnocení objektů - počet.....</i>	<i>70</i>
<i>Graf 7 Hodnocení objektů v %</i>	<i>70</i>
<i>Graf 8 Počet vlastníků - starají x nestarají.....</i>	<i>72</i>
<i>Graf 9 Podíl vlastníků starají x nestarají</i>	<i>73</i>

Seznam příloh

<i>Příloha č. 1</i>	<i>Databáze monitorovaných objektů</i>
<i>Příloha č. 2</i>	<i>Evidenční listy objektů</i>
<i>Příloha č. 3</i>	<i>Mapa – Cyklotrasy Mikroregionu Radbuza</i>
<i>Příloha č. 4</i>	<i>Výzva vlastníkovi opuštěné věci</i>

Příloha č. 1

Databáze objektů

Ev.č.	Název	Obec	Druh	Památková ochrana	Stav	Vlastník	Druh památkové ochrany	Číslo zápisu	Chráněno od	Vznik	pozn.
1.	Kříž u kostela v Dnešicích	Dnešice	pamětní kříž	ANO	1	obec	kulturní památka	50149/4-5165	1999	1827	soubor Kostel sv. Mikuláše
2.	Kříž na návsi v Černotíně	Dnešice	pamětní kříž	NE	1	obec					
3.	Kaplička v Černotíně	Dnešice	kaplička	NE	3	fyzická osoba					
4.	Kaple na návsi v Černotíně	Dnešice	návesní kaple	NE	1	obec					
5.	Křížek v Černotíně	Dnešice	pamětní kříž	NE	2	obec					
6.	Křížek u nádrže v Černotíně	Dnešice	pamětní kříž	NE	2	fyzická osoba					
7.	Křížek na rozcestí	Dnešice	pamětní kříž	NE	2	fyzická osoba					
8.	Kaplička v Dnešicích	Dnešice	kaplička	ANO	1	obec	kulturní památka	50149/4-5165	2002	první pol. 19. století	
9.	Kaplička ve Šlovicích	Dobřany	kaplička	NE	1	fyzická osoba					
10.	Kaplička před Šlovicemi	Dobřany	kaplička	NE	1	fyzická osoba					
11.	Kaplička Panny Marie Pomocné	Dobřany	kaplička	ANO	1	obec	kulturní památka	100725	2003	do 1773	
12.	Křížek u kostela v Dobřanech	Dobřany	pamětní kříž	ANO	1	obec	památková zóna	2146	1992		
13.	Ježíš na kříži v Dobřanech	Dobřany	dřevěný kříž	ANO	1	obec	památková zóna	2146	1992		
14.	Křížek u léčebny v Dobřanech	Dobřany	pamětní kříž	NE	1	obec					
15.	Boží muka ve Vodním Újezdu	Dobřany	boží muka	ANO	1	obec	kulturní památka	13267/4-5114	1997	počátek 17. století	
16.	Křížek ve Vodním Újezdu	Dobřany	pamětní kříž	NE	3	obec					
17.	Křížek ve Vodním Újezdu na návsi	Dobřany	pamětní kříž	NE	1	obec					
18.	Kříž na Vodním Újezdem	Dobřany	pamětní kříž	NE	1	obec					
19.	Boží muka Osoblaha v Dobřanech	Dobřany	boží muka	NE	2	obec					
20.	Kříž u dobřanského mostu	Dobřany	pamětní kříž	NE	1	obec			1616		
21.	Kříž v Lipové ulici v Dobřanech	Dobřany	pamětní kříž	NE	1	obec					
22.	Kříž před Holýšovem	Holýšov	pamětní kříž	NE	1	právnícká osoba					

23.	Kříž u kostela v Holýšově	Holýšov	pamětní kříž	NE	1	církev					
24.	Holýšovská kaplička	Holýšov	kaplička	ANO	1	obec	kulturní památka	29987/4-2072	1958	první pol. 19. století	soubor venkovské usedlosti
25.	Kaplička u Dolnokamenického mlýna	Holýšov	kaplička	NE	2	fyzická osoba					
26.	Kříž u holýšovského hřbitova	Holýšov	pamětní kříž	NE	2	obec					
27.	Kaple svaté Barbory v Honezovicích	Honezovice	návesní kaple	ANO	1	obec	kulturní památka	34696/4-279	1958	1715	
28.	Kříž v Honezovicích	Honezovice	pamětní kříž	NE	2	obec					
29.	Kaple za Honezovicemi	Honezovice	kaplička	NE	2	obec					
30.	Torzo kříže za Honezovicemi	Honezovice	pamětní kříž	NE	4	obec					
31.	Kaple v Hradišťanech	Honezovice	návesní kaple	NE	1	obec					
32.	Kříž za Honezovicemi	Honezovice	pamětní kříž	NE	1	obec					
33.	Kaplička za Hradcem	Hradec u Stoda	kaplička	NE	1	kraj					
34.	Kříž před Hradcem	Hradec u Stoda	pamětní kříž	NE	1	obec					
35.	Kříž za Hradcem	Hradec u Stoda	pamětní kříž	NE	1	obec					
36.	Kříž u školy v Chlumčanech	Chlumčany	pamětní kříž	NE	1	obec					
37.	Socha sv. Jana Nepomuckého v Chlumčanech	Chlumčany	socha	NE	1	obec					
38.	Kříž v poli u Chlumčan	Chlumčany	pamětní kříž	NE	1	fyzická osoba					
39.	Kříž na rozcestí v Chlumčanech	Chlumčany	pamětní kříž	NE	2	obec					
40.	Křížek v Rokličkách	Chlumčany	pamětní kříž	NE	1	obec					
41.	Kříž u kostela v Chotěšově	Chotěšov	pamětní kříž	NE	2	církev					
42.	Kaplička v Havlíčkově ulici v Chotěšově	Chotěšov	kaplička	NE	3	právnícká osoba					
43.	Mariánský sloup v Chotěšově	Chotěšov	sloup	ANO	1	obec	kulturní památka	15398/4-3796	1958	1687	
44.	Sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého v Chotěšově	Chotěšov	sloup	ANO	2	obec	kulturní památka	17091/4-309	1958	1700	
45.	Kříž u Losiny	Chotěšov	pamětní kříž	NE	2	kraj					
46.	Kaplička před Chotěšovem	Chotěšov	kaplička	NE	2	kraj					

47.	Boží muka v Chotěšově	Chotěšov	boží muka	ANO	1	obec	kulturní památka	18588/4-3795	1958	kolem 1600	
48.	Socha sv. Jana Nepomuckého v Chotěšově	Chotěšov	socha	ANO	1	obec	kulturní památka	50967/4-5243	2001	1853	KOPIE!
49.	Kaplička v Losině	Chotěšov	kaplička	NE	2	obec					
50.	Kříž v poli u Losiny	Chotěšov	pamětní kříž	NE	2	obec					
51.	Kaplička v Mantově	Chotěšov	kaplička	NE	1	obec					
52.	Kaplička v Hoříkovicích	Chotěšov	kaplička	NE	1	obec					
53.	Kříž v Hoříkovicích	Chotěšov	pamětní kříž	NE	4	obec					
54.	Kříž před Hoříkovicemi	Chotěšov	pamětní kříž	NE	3	právnícká osoba					
55.	Boží muka v Hoříkovicích	Chotěšov	boží muka	ANO	2	obec	kulturní památka	14806/4-344	1958	1609	oprava 1884
56.	Kaple v Kotovicích	Kotovice	návesní kaple	NE	1	obec					
57.	Kaple v Záluží	Kotovice	návesní kaple	NE	1	obec					
58.	Socha Panny Marie v Záluží	Kotovice	socha	NE	1	obec					
59.	Kříž v Novém	Kotovice	pamětní kříž	NE	1	obec					
60.	Kaplička v Kvíčovicích	Kvíčovice	návesní kaple	ANO	1	obec	kulturní památka	40827/4-2131	1958	18. století	
61.	Kříž v Kvíčovicích	Kvíčovice	pamětní kříž	NE	2	obec					
62.	Kříž v Kvíčovické aleji	Kvíčovice	pamětní kříž	NE	1	obec					
63.	Kříž u křižovatky v Kvíčovicích	Kvíčovice	pamětní kříž	NE	1	obec					
64.	Kaple svatého Václava v Líních	Líně	návesní kaple	ANO	1	obec	kulturní památka	17692/4-1361	1958	1. pol. 19. století	
65.	Křížek u školy v Líních	Líně	pamětní kříž	NE	2	obec					
66.	Žižkův křížek na Sulkově	Líně	pamětní kříž	NE	1	právnícká osoba					
67.	Kříž v Lisově	Lisov	pamětní kříž	NE	2	obec					
68.	Kříž nad Lisovem	Lisov	pamětní kříž	NE	1	obec					
69.	Křížek v Líšíně	Líšina	pamětní kříž	NE	3	obec					
70.	Kaple Povýšení svatého Kříže v Líšíně	Líšina	návesní kaple	ANO	1	obec	kulturní památka	34075/4-358	1958	1. pol. 19. století	
71.	Socha svatého Vavřince v Merklíně	Merklín	sloup	NE	1	obec					
72.	Kaplička v Merklíně	Merklín	kaplička	NE	2	obec					

73.	Kaplička pod zámekem v Merklíně	Merklín	kaplička	NE	2 kraj					
74.	Socha svatého Gottharda v Merklíně	Merklín	socha	ANO	1 obec	kulturní památka	46991/4-364	1958	1765	
75.	Socha svatého Floriána v Merklíně	Merklín	socha	ANO	1 církev	kulturní památka	21789/4-362	1958	1765	areál kostela sv. Mikuláše
76.	Socha svaté Notburgy v Merklíně	Merklín	socha	ANO	1 církev	kulturní památka	21789/4-362	1958	1765	areál kostela sv. Mikuláše
77.	Socha svaté Anny v Merklíně	Merklín	sloup	NE	1 obec					
78.	Socha svatého Jana Nepomuckého u zámku	Merklín	socha	NE	1 obec					
79.	Kaplička v Kloušově	Merklín	kaplička	NE	3 obec					
80.	Kříž u Kloušova	Merklín	pamětní kříž	NE	4 právnická osoba					
81.	Kaplička ve Lhotě	Merklín	kaplička	NE	2 obec					
82.	Kaplička v Nové Vsi	Nová Ves	kaplička	NE	1 obec					
83.	Kříž na návsi v Radějovicích	Přehýšov	pamětní kříž	NE	1 obec					
84.	Kříž na křižovatce v Radějovicích	Přehýšov	pamětní kříž	NE	2 obec					
85.	Kříž u rybníka v Přehýšově	Přehýšov	pamětní kříž	NE	2 obec					
86.	Přehýšovská kalvárie	Přehýšov	kalvárie	ANO	3 obec	kulturní památka	13798/4-1545	1958	1864-65	soubor
87.	Socha svatého Jana Nepomuckého v Přestavlkách	Přestavlky	socha	ANO	1 obec	kulturní památka	28745/4-262	1958	2. pol. 18. století	
88.	Kříž v Přestavlkách	Přestavlky	pamětní kříž	NE	1 fyzická osoba					
89.	Torzo kříže v Přestavlkách	Přestavlky	pamětní kříž	NE	5 obec					
90.	Kaplička v Dolních Lažanech	Přestavlky	kaplička	NE	3 fyzická osoba					
91.	Boží muka za Přestavlkami	Přestavlky	boží muka	NE	2 fyzická osoba					
92.	Kříž před Stodem	Stod	pamětní kříž	NE	1 obec					
93.	Sousoší sv. Jana Nepomuckého a Panny Marie	Stod	socha	NE	1 obec					
94.	Křížek za Stodem	Stod	pamětní kříž	NE	1 obec					
95.	Kaplička ve Stodu	Stod	návesní kaple	NE	3 fyzická osoba					
96.	Kaplička u řeky ve Stodu	Stod	kaplička	NE	1 fyzická osoba					
97.	Kříž na Šibeničáku	Stod	pamětní kříž	NE	1 obec					

98.	Boží muka u hřbitova v Tlučné	Tlučná	boží muka	ANO	1	obec	kulturní památka	9435/4-1584	1958	1678	
99.	Boží muka v Tlučné	Tlučná	boží muka	NE	2	obec					
100.	Mariánský sloup ve Vsi Touškov	Ves Touškov	sloup	ANO	1	obec	kulturní památka	16216/4-515	1958	1738	socha odcizena 2005, replika
101.	Socha sv. Jana Nepomuckého ve Vsi Touškov	Ves Touškov	socha	ANO	1	obec	kulturní památka	16023/4-514	1958	patrně konec 18. stol.	
102.	Křížek u touškovského kostela	Ves Touškov	pamětní kříž	NE	2	obec					
103.	Křížek ve Vstiši	Vstiš	pamětní kříž	NE	1	obec					
104.	Křížek za Vstiší	Vstiš	pamětní kříž	NE	2	fyzická osoba					
105.	Kříž ve Zbůchu	Zbůch	pamětní kříž	NE	1	obec					
106.	Boží muka v Červeném Újezdu	Zbůch	boží muka	NE	1	obec					restaurování 2010
107.	Kříž u Zemětice	Zemětice	pamětní kříž	NE	1	obec					
108.	Kaplička v Čelákovech	Zemětice	kaplička	NE	1	obec					
109.	Kaplička v Zeměticích u rybníka	Zemětice	kaplička	NE	2	fyzická osoba					
110.	Kaple v Chalupách	Zemětice	návesní kaple	ANO	1	obec	kulturní památka	52151/4-5305	2002	poč. 19. století	

Příloha č. 2

Evidenční listy objektů:¹

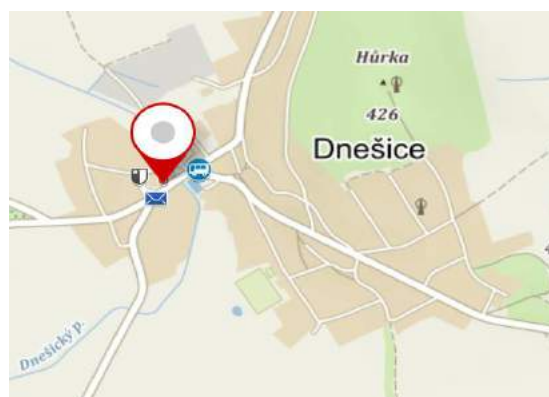
Obec	č. objektu
Dnešice	1 - 8
Dobřany	9 - 21
Holýšov	22 - 26
Honezovice	27 - 32
Hradec	33 - 35
Chlumčany	36 - 40
Chotěšov	41 - 55
Kotovice	56 - 59
Kvíčovice	60 - 63
Líně	64 - 66
Lisov	67 - 68
Líšina	69 - 70
Merklín	71 - 81
Nová Ves	82
Přehýšov	93 - 86
Přestavlký	87 - 91
Stod	92 - 97
Tlučná	98 - 99
Ves Touškov	100 - 102
Vstíš	103 - 104
Zbůch	105 - 106
Zemětice	107 - 110

¹Orientační mapové výřezy jsou zpracovány pomocí webové služby mapy.cz, dostupné z: <https://mapy.cz/>

Evidenční list objektu

Kříž u kostela v Dnešicích

Obec: **Dnešice**
Katastrální území: **Dnešice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.604400N**
13.263263E
Vlastník objektu: **obec Dnešice**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Kříž se nachází v centrální části obce Dnešice před kostelem svatého Václava.

Popis objektu:

Latinský kovový kříž s vyobrazením Krista, který je umístěn v soklu ze světlého pískovce. Sokl jednoduchého tvaru je bez výraznějšího zdobení. Skládá se z kvádrové podstavy a kuželovitého dřívku. Na vrcholu je umístěn černý litinový kříž se zlaceným korpusem ukřižovaného Ježíše Krista a bohatým zdobením květinovými ornamenty stříbrné barvy. Pod sochou je umístěna oválná tabulka se zlaceným nápisem „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“. Na soklu je vytesáno datování 1827 a 1930. Kříž byl prohlášen kulturní památkou spolu s kostelem svatého Václava v roce 1999.

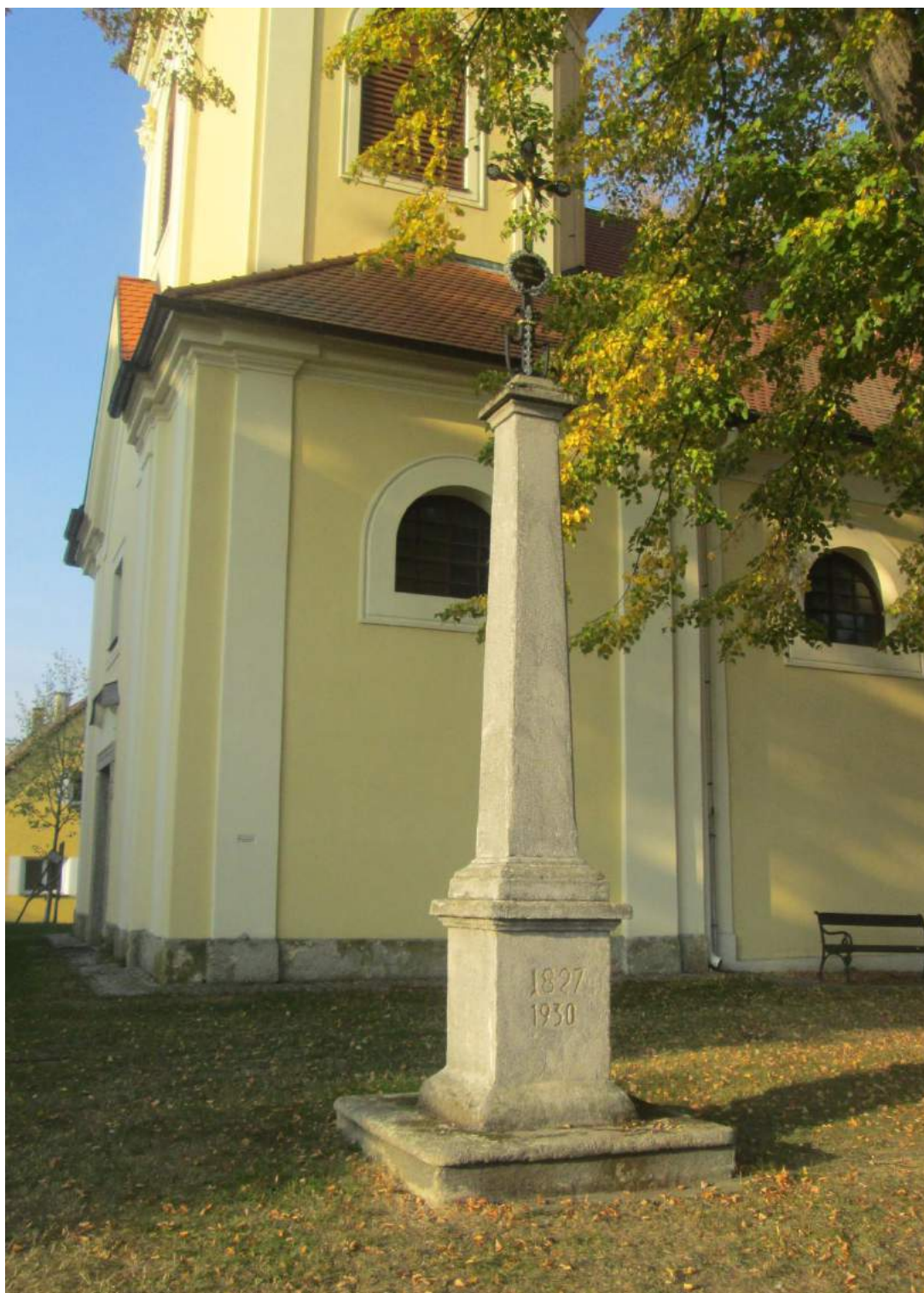
Hodnocení stavu:

Památka se nachází v bezvadném stavu. Kamenné i kovové části jsou bez známek opotřebení, bez trhlin, spáry jsou pevné. Sokl je lehce pokryt mikrovegetací. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

O památku je zjevně dobře pečováno. Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 1 Kříž u kostela v Dnešicích, zdroj: vlastní zpracování [20. 9. 2017]

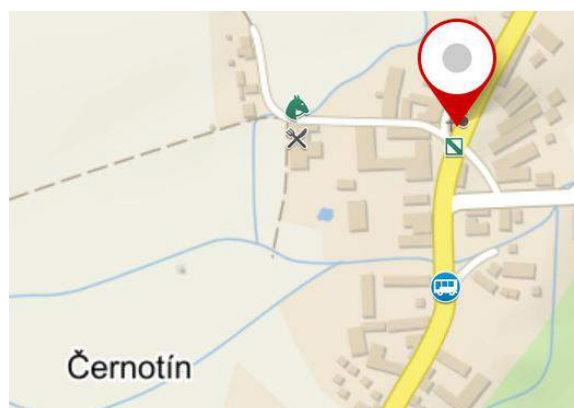
Další šetření: Doba vzniku 1827. Kříž prohlášen kulturní památkou v souboru s kostelem sv. Václava v roce 1999.¹

¹ NPÚ, Památkový katalog, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z:
https://iispp.npu.cz/mis_public/searchDocument.htm?search=id%3A%28736636%29

Evidenční list objektu

Kříž na návsi v Černotíně

Obec: **Dnešice**
Katastrální území: **Černotín u Dnešic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6195731N**
13.2386900E
Vlastník objektu: **obec Dnešice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází v centrální části obce Černotína, který je administrativní částí obce Dnešice.

Popis objektu:

Kovový kříž s vyobrazením Krista, který je umístěn v žulovém soklu. Sokl jednoduchého tvaru je bez výraznějšího zdobení. Skládá se z kvádrové podstavy a jehlanového dříku. Na vrcholu je umístěn černý litinový kříž se zlaceným a stříbřeným korpusem ukřižovaného Ježíše Krista. Pod soškou je umístěna oválná tabulka bez dochovaného nápisu. V patě kříže se nachází vyobrazení náhrobku s postavou Panny Marie.

Hodnocení stavu:

Památku se nachází v dobrém stavu. Kamenné i kovové části jsou bez známek opotřebení, bez trhlin, spáry jsou pevné. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

O památku je zjevně dobře pečováno. Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

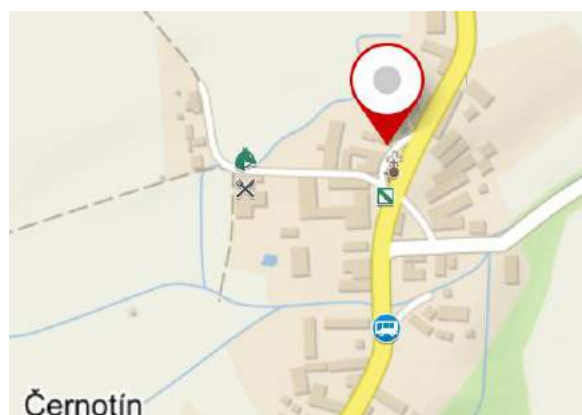

Obrázek 2 Kříž na návsi v Černotíně, zdroj: vlastní zpracování [24. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Kaplička v Černotíně

Obec: **Dnešice**
Katastrální území: **Černotín u Dnešic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6198561N**
13.2386081E
Vlastník objektu: **fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička je vestavěna do zděného hrazení domu číslo 13 na návsi v Černotíně, který je součástí obce Dnešice.

Popis objektu:

Drobná kaplička s vnitřním prostorem navazuje na obytný dům a tvoří součást oplocení objektu. Na kapličku navazují masivní dřevěná vrata. Jedná se bývalý statek, tvořící oblouk návsi. Vrchol objektu je opatřen prostým betonovým křížem. Doplněno dvěma skleněnými tabulkami s nedochovanými nápisy. Okolí objektu je udržované.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází v celkově špatném technickém stavu a koresponduje se stavem hlavní budovy. Statika objektu narušena není. Stavba není nijak architektonicky náročná, nechybí žádné stavební ani dekorativní komponenty. Rekonstrukce bude zahrnovat zejména práce zednické, sanace stávající omítky, nové štuky. Náročnější bude renovace dveří a vnitřního prostoru kapličky.

Doporučení: Dům včetně přilehlé kaple je zjevně před celkovou rekonstrukcí. Přestože objekt není památkově chráněn, je žádoucí zachování této ojedinělé památky pro budoucí generace. Vlastník objektu by se měl obrátit na Ústav památkové péče v Plzni, ev. na Městský úřad Stod s žádostí o konzultaci, jakým způsobem provést renovaci a na možnosti získání příspěvku z veřejných prostředků na její realizaci.

Celkové hodnocení stavu: 3

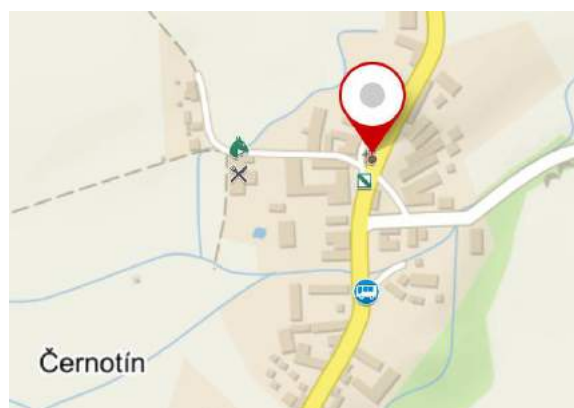

Obrázek 3 Kaplička v Černotíně, zdroj: vlastní zpracování [2. 9. 2018]

Evidenční list objektu

Kaple na návsi v Černotíně

Obec: **Dnešice**
Katastrální území: **Černotín u Dnešic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Návesní kaple**
GPS souřadnice: **49.6196256N**
13.2387161E
Vlastník objektu: **obec Dnešice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaple se nachází ve středu vsi Černotín, která je součástí obce Dnešice.

Popis objektu:

Návesní osmiboká kaple s plechovou střechou, kterou korunuje zvonička zdobená křížem.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází v dobrém stavu. Objekt má novou fasádu, střecha je ošetřena nátěrem. Zdivo je bez trhlin, nejsou zřetelné ani stopy vlhkosti, oplechování bez poškození. Okolí památky je udržované, doplněno o odpočinkové sezení se stolem a lavičkami. Místo je opatřeno informační tabulí „Dnešice – cyklotrasy mikroregionu Radbuza“.

Doporučení:

O památku je zjevně dobře pečováno. Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

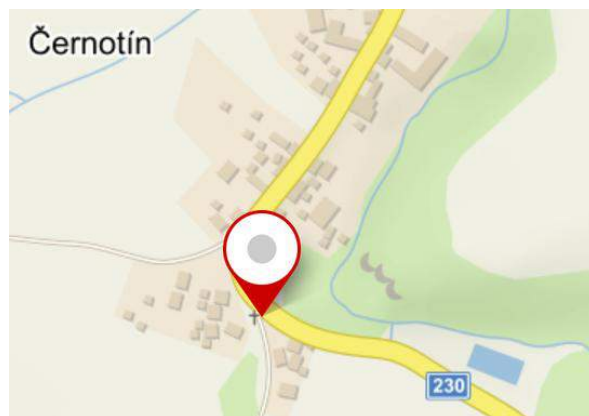

Obrázek 4 Kaple na návsi v Černotíně, zdroj: vlastní zpracování [20. 9. 2017]

Evidenční list objektu

Křížek v Černotíně

Obec: **Dnešice**
Katastrální území: **Černotín u Dnešic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6151939N**
13.2366881E
Vlastník objektu: **Obec Dnešice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází v jižní části obce Černotína, u silnice směrem na Dnešice, jehož je součástí.

Popis objektu:

Jedná se o kombinaci pískovce a zděného soklu, do kterého je zasazen kovový artefakt bohatě zdobený rostlinnými motivy. Kříž je pouze naznačen a na vrcholu je opatřen bohatě zdobenou kulatou plochou s nápisem: „GELOBT SEI JESUS CHRISTUS! 1881.“

Hodnocení stavu:

Památku se nachází v uspokojivém stavu. Na kamenných částech soklu jsou patrné známky mikrovegetace, lehký porost lišejníkem. Kovová část je opatřena nátěrem a nenesou známky poškození. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

O památku je dobře pečováno. Odstranit nánosy z kamenných částí, opatřit ochranným nátěrem.

Celkové hodnocení stavu:

2

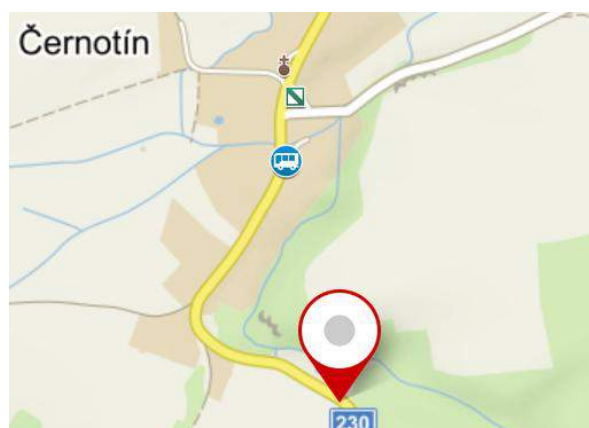
Obrázek 5 Křížek v Černotíně, zdroj: vlastní zpracování [2. 9. 2018]

Další šetření: Atypický vzhled v kontextu okolních objektů. Snad chybějící kříž.

Evidenční list objektu

Křížek u nádrže v Černotíně

Obec: **Dnešice**
Katastrální území: **Černotín u Dnešic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6142469N**
13.2399869E
Vlastník objektu: **Fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází na pravé straně silnice z Černotína do Dnešic v blízkosti vodní nádrže.

Popis objektu:

Kombinace pískovcového soklu a litinového kříže se soškou Ježíše. Architektura soklu je členitá s výrazným římsováním. Protikladem je pak prostý, nezdobený černý kříž se zlaceným korpusem Krista, bez ornamentů a zdobení.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází v uspokojivém stavu. Na kamenných částech soklu jsou patrné známky zvětrávání a mikrovegetace. Černá litinová část spolu se zlacenou soškou je v bezvadném stavu. Relativně dobrý stav památky je v kontrastu s nevzhledným okolím, památka je zasazena do, toho času neobhospodařovaného, pole.

Doporučení:

Památka zjevně prošla renovací a vlastník se o ni stará dobře. Je nutná úprava bezprostředního okolí, vymýcení náletových dřevin a plevelů.

Celkové hodnocení stavu:

2

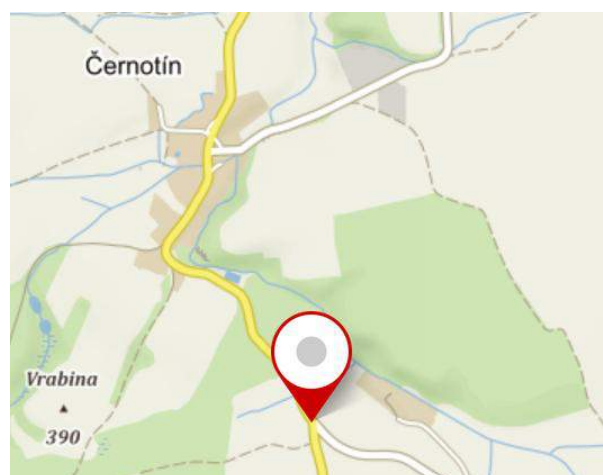

Obrázek 6 Křížek u nádrže v Černotíně, zdroj: vlastní zpracování [20. 9. 2017]

Evidenční list objektu

Křížek na rozcestí

Obec: **Dnešice**
Katastrální území: **Černotín u Dnešic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.609988,
13.243793**
Vlastník objektu: **Fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází vpravo na křižovatce na silnici od Černotína do Dnešic a Přestavlk.

Popis objektu:

Kombinace pískovcového soklu a kovového kříže se soškou Ježíše. Architektura soklu vychází z jednoduché linie, která je zakončena profilovanou římsou. Do té je zasazen černý kovový kříž, doplněný stříbřenou figurou ukřižovaného Ježíše Krista. Vrchol kříže zdobí prostá stříbrná tabulka s nápisem „I N R I“. V patce soklu je umístěna nivelační značka.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází v dobrém stavu. Na kamenných částech soklu jsou patrné malé známky zvětrávání pískovce a také jemný porost mechu a lišejníku. Kovové části jsou v bezvadném stavu. Okolí památky je upravené.

Doporučení:

Památka zjevně prošla renovací a vlastník se o ni stará dobře. Nivelační značka umístěna nevhodně, ale zde náprava zřejmě možná není.

Celkové hodnocení stavu:

2

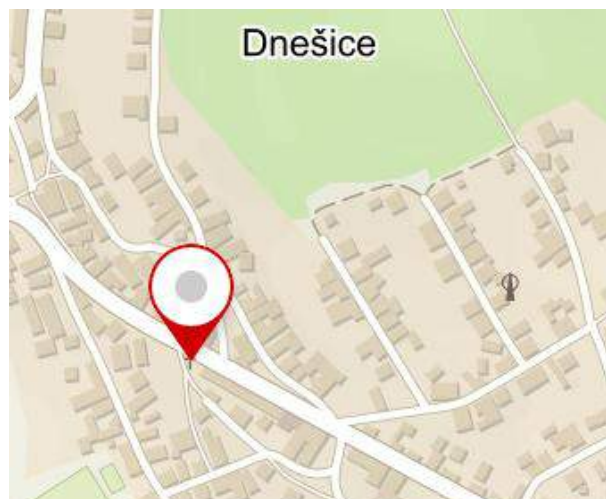

Obrázek 7 Křížek na rozcestí, zdroj: vlastní zpracování [20. 9. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička v Dnešicích

Obec: **Dnešice**
Katastrální území: **Dnešice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6033450N**
13.2675542E
Vlastník objektu: **obec Dnešice**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Drobná kaplička je lokalizována před obytným domem č. p. 103 v Dnešicích. Objekt leží vpravo u komunikace vedoucí z Dnešic do Přeštic.

Popis objektu:

Jedná se o drobnou výklenkovou kapličku půlkruhovitěho půdorysu s obloukovou klenbou. Kaplička má ve své horní polovině klenutý prostor. Průčelí klenby je zdobeno prohlubní, s barevně odlišenou fasádou, stejně tak ozdobné portály kolem výklenku a spodní části kapličky. Barva fasády je v kombinaci bílé a růžové. Nika je osazena soškou sv. Jana Nepomuckého ve zlidovělé podobě. Na vrcholu stavby je umístěn drobný křížek.

Hodnocení stavu:

Objekt je v technicky dobrém stavu. Okolí objektu i jeho vnitřní výzdoba jsou upravené.

Doporučení:

Bez doporučení

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 8 Kaplička v Dnešicích, zdroj: vlastní zpracování [2. 9. 2018]

Další šetření: Vznik v první polovině 19. století. Soška Nepomuckého ve zlidovělé podobě je dílem místního občana. Kulturní památkou prohlášeno v r. 2002.¹

¹ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 12.12.2017], dostupné z: https://iispp.npu.cz/mis_public/searchDocument.htm?search=id%3A%28378960+OR+1060435%29

Evidenční list objektu

Kaplička ve Šlovicích

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Šlovice u Plzně**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6742350N**
13.3500700E
Vlastník objektu: **fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička se nachází vlevo u silnice při výjezdu z obce Šlovice směrem na Dobřany.

Popis objektu:

Kaplička s vnitřním prostorem má členitou barevně odstupňovanou fasádu, střecha je pokryta plechovou střešní krytinou a ve vrcholu střechy je umístěn kovový křížek. Vchod do kaple je uzavřen dřevěnými dvoukřídlými dveřmi s prosklenými mřížovanými okénky. Ve štítu kapličky je vyobrazen kalich a pod ním datace: „MCMIII.“

Hodnocení stavu:

Objekt prošel v nedávné době renovací a její stav je velmi dobrý. Okolí je udržované.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

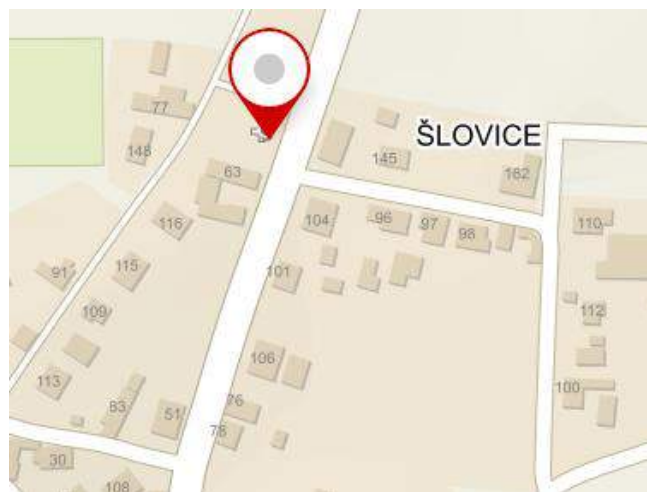

Obrázek 9 Kaplička ve Šlovicích, zdroj: vlastní zpracování [13. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička před Šlovicemi

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Šlovice u Plzně**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6784311N**
13.3503989E
Vlastník objektu: **fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička se nachází vpravo u silnice při vjezdu do Šlovic směrem od Plzně. Kaplička je součástí domu č. 63 a je lokalizována do prostoru oplocení domu.

Popis objektu:

Kaplička s vnitřním prostorem má členitou barevně odstupňovanou fasádu v odstínech, střecha je pokryta taškami bobrovkami a ve vrcholu střechy je umístěn kovový křížek. Pod střechou je ozdobná římsa krytá řadou tašek. Vchod do kaple je orámován štukovým portálem a je uzavřen plechovou brankou s mřížováním. Nad vchodem je uvedena datace 1930.

Hodnocení stavu:

Objekt prošel v nedávné době renovací a její stav je velmi dobrý. Okolí je udržované.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 10 Kaplička ve Šlovicích, zdroj: vlastní zpracování [13. 11. 2017]

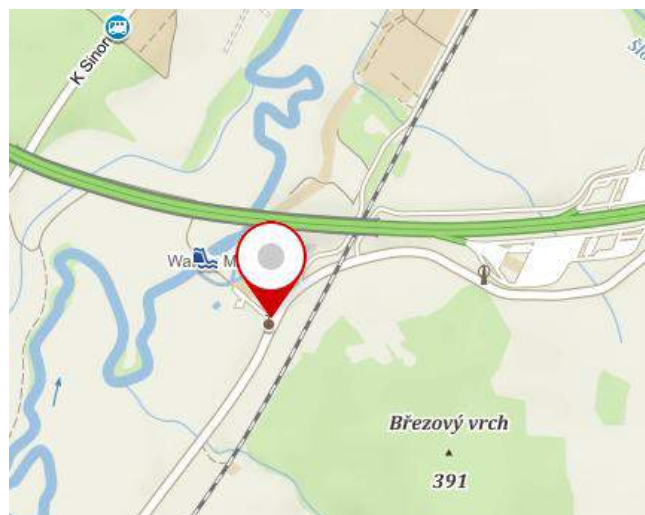
Další šetření: Kaplička je v soukromém vlastnictví, v letech 2013-2015 provedena komplexní rekonstrukce na náklady pana Miroslava Kotala. Kaple slavnostně vysvěcena na počest 770. výročí Šlovic v červenci 2015.¹

¹ Dobřanské listy, periodikum, č. 9/2015, roč. XIII., str. 5

Evidenční list objektu

Kaplička Panny Marie Pomocné v Dobřanech

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Dobřany**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6755167N
13.3179206E**
Vlastník objektu: **Město Dobřany**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Kaplička se nachází vpravo u silnice ze Šlovic do Dobřan v blízkosti dálničního mostu. Kaple je zapuštěna do prudkého srázu pod silnicí.

Popis objektu:

Kaplička s vnitřním prostorem je kruhového půdorysu se stříškou pokrytou taškami bobrovkami. Ve střeše jsou umístěny 2 kovové kříže. Vchod do kaple je uzavřen dřevěnými vraty s malým mřížovaným okénkem. V zaobleném štítu je umístěno malé členité okénko.

Hodnocení stavu:

Objekt prošel v nedávné době renovací a její stav je velmi dobrý. Okolí je udržované.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 11 Kaplička Panny Marie Pomocné v Dobřanech, zdroj: vlastní zpracování [2. 9. 2018]

Další šetření: Vznik datován do r. 1773, kulturní památkou prohlášeno v r. 2003.¹ Celková rekonstrukce provedena v roce 2015, Plzeňský kraj přispěl částkou 120 tis. Kč.²

¹Národní památkový ústav, *Památkový katalog*, [online], [cit. 15.8.2018], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?legalState=129331082&mode=fulltext&keywords=Dob%C5%99any&order=relevance%3Adesc&action=legalState&presenter=LegalStatesResults>

² Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 15.8.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/zadost/6800/>

Evidenční list objektu

Křížek u kostela v Dobřanech

Obec: **Dobřany**
 Katastrální území: **Dobřany**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Pamětní kříž**
 GPS souřadnice: **49.6558439N**
13.2897689E
 Vlastník objektu: **Město Dobřany**
 Památková ochrana: **Památková zóna**

Umístění objektu:

Kříž stojí u brány do areálu kostela svatého Víta v Dobřanech v severozápadním rohu náměstí.

Popis objektu:

Černý litinový kříž je vsazen do štíhlého pískovcového soklu jednoduchého tvaru. Sokl vychází z kvádrové podstavy, na něj navazuje štíhlý válcovitý dřík zakončený římsou. Kříž je doplněn zlacenou soškou ukřižovaného Ježíše Krista. Z křížení vycházejí zlacené andělské perutě. V patě kříže je zobrazen náhrobek. Kříž je přikotvený kovovou spojkou do brány kostela.

Hodnocení stavu:

Všechny části kříže jsou v bezvadném stavu. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

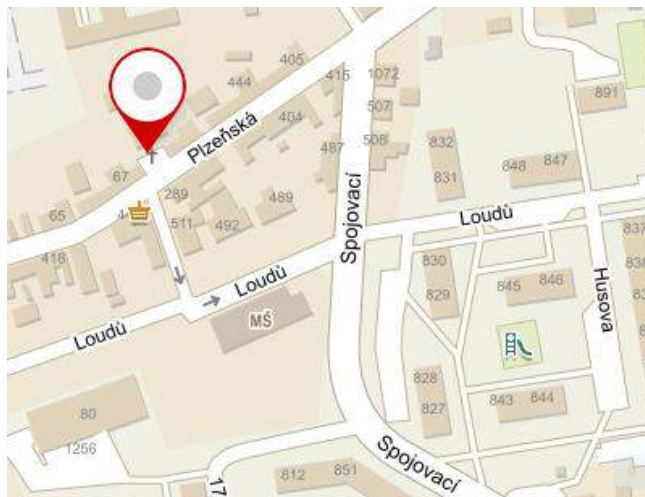

Obrázek 12 Kříž u kostela v Dobřanech, zdroj: vlastní zpracování [2. 9. 2018]

Evidenční list objektu

Ježíš na kříži v Dobřanech

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Dobřany**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6576867N**
13.2944411E
Vlastník objektu: **Město Dobřany**
Památková ochrana: **Památková zóna**

Umístění objektu:

Kříž v Plzeňské ulici v Dobřanech před domem č. 68.

Popis objektu:

Masivní celodřevěný kříž je doplněn vyřezávanou sochou ukřižovaného Ježíše Krista v životní velikosti. Objekt je krytý měděnou zdobně tvarovanou stříškou, doplněnou drobnými okapničkami. Patka kříže je oplechovaná. Kříž je doplněn nápisem: „PLIC EST REX JUDAEORUM“. Prostor okolo památky chrání nízký kovový plůtek.

Hodnocení stavu:

Všechny části kříže jsou v bezvadném stavu. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

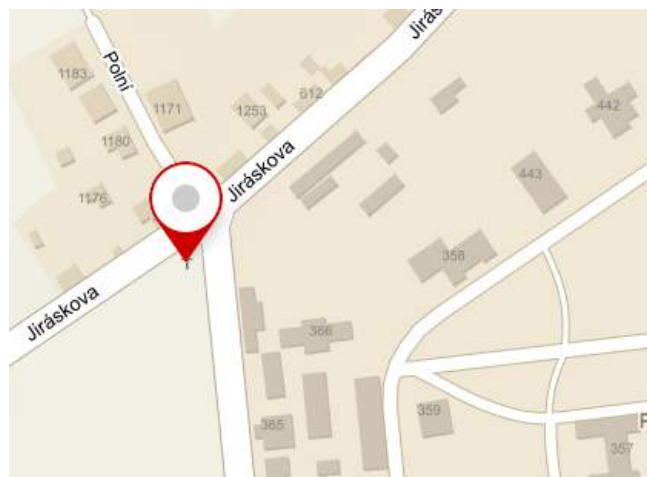

Obrázek 13 Ježíš na kříži v Dobřanech, zdroj: vlastní zpracování [24. 6. 2018]

Evidenční list objektu

Křížek u léčebny

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Dobřany**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6457500N**
13.2816000E
Vlastník objektu: **Město Dobřany**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází při výjezdu z Dobřan na rozcestí ve směru do Vstiše a Chlumčan.

Popis objektu:

Černý litinový kříž je vsazen do štíhlého pískovcového soklu jednoduchého tvaru. Sokl vychází z kvádrové podstavy, na něj navazuje štíhlý válcovitý dřík zakončený římsou. Kříž je doplněn zlacenou soškou ukřižovaného Ježíše Krista. Z křížení vycházejí zlacené andělské perutě. V patě kříže je černá oválná tabulka se zlaceným zdobením bez nápisu. Nad soškou je umístěn drobný praporec se zlaceným nápisem INRI. Bezprostřední okolí památky ochraňuje řetězové hrazení s žulovými patníky.

Hodnocení stavu:

Všechny části kříže jsou v bezvadném stavu. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 14 Křížek u léčebny v Dobřanech, zdroj: vlastní zpracování [14. 8. 2018]

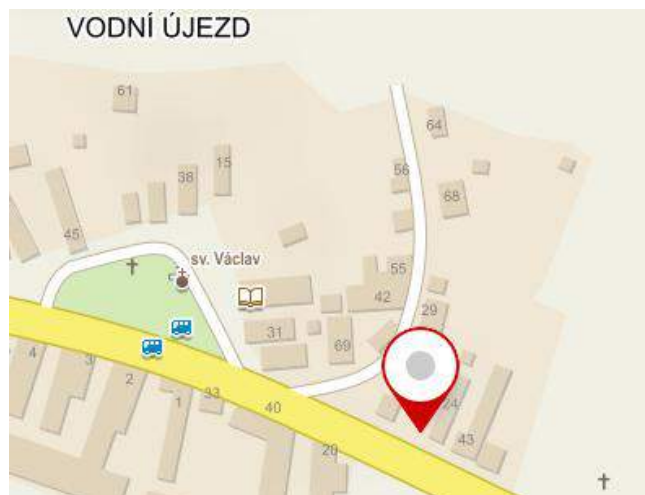
Další šetření: Kříž byl nevhodně doplněn o motivy hornické tematiky – překřížená hornická kladívka. V roce 2015 provedena rekonstrukce, v podstatě se jedná o nově vyrobený kříž – replika. Spoluúčast Plzeňského kraje ve výši 20 tis. Kč.¹

¹ Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 14.8.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/zadost/6311/>

Evidenční list objektu

Boží muka ve Vodním Újezdu

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Vodní Újezd**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Boží muka**
GPS souřadnice: **49.6571767N**
13.2601208E
Vlastník objektu: **Město Dobřany**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Boží muka se nacházejí ve Vodním Újezdu před domem č. p. 24.

Popis objektu:

Kamenná boží muka sestávají z kvádrového podstavce, na který navazuje čtverhranný dřík, na vrcholu jsou ukončena rozšířenou polokruhovou nikou, ve které je barevná mozaika zobrazující výjev Madonky s Ježíškem. Na zhruba 120 cm vysokém, kamenném objektu, je v tenké vrstvě natažena cementová ochranná vrstva.

Hodnocení stavu:

Boží muka jsou udržovaná. Drobná popraskání a odrolení cementového nátěru ve spodní části soklu.

Doporučení:

Jen drobné opravy cementové vrstvy.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 15 Boží muka ve Vodním Újezdu, zdroj: vlastní zpracování [12. 8. 2018]

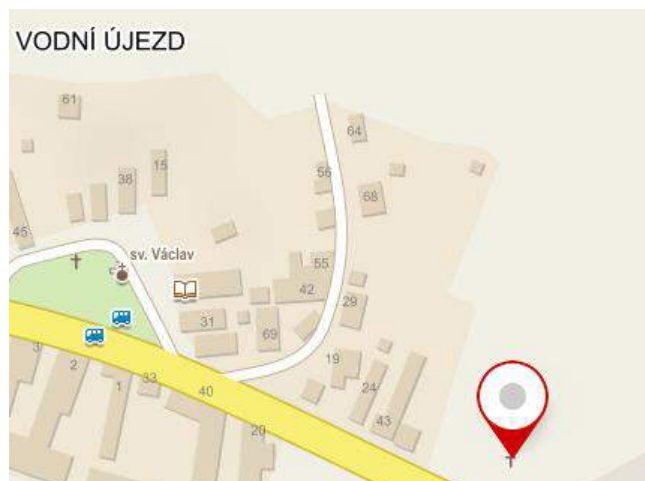
Další šetření: Vznik pravděpodobně počátkem 17. století. Mozaikový obraz vyplňující niku vznikl po roce 1997. Původně snad obsahovala kamenný krucifix.¹

¹ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?element=15347668&mode=fulltext&keywords=Dob%C5%99any&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Evidenční list objektu

Křížek ve Vodním Újezdu

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Vodní Újezd**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6569753N**
13.2613439E
Vlastník objektu: **Město Dobřany**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází vpravo při silnici z Dobřan do Vodního Újezdu u odbočky do výrobního areálu.

Popis objektu:

Vysoký válcovitý dřík, vycházející ze čtvercové podstavy je ukončen široce profilovanou římsou. Kovová část je zřejmě nekompletní. Do soklu je vsazen litinový komponent, zobrazující náhrobek. Chybějící kříž byl nahrazen plechovým křížkem jako improvizovaná náhrada.

Hodnocení stavu:

Pískovcový sokl je bez známek poškození. Vrcholová část je nepůvodní.

Doporučení:

Zvážit rekonstrukci kříže podle dochované dokumentace, ev. výroba nového kříže ve stylu obdobných památek nacházejících se v okolí.

Celkové hodnocení stavu:

3

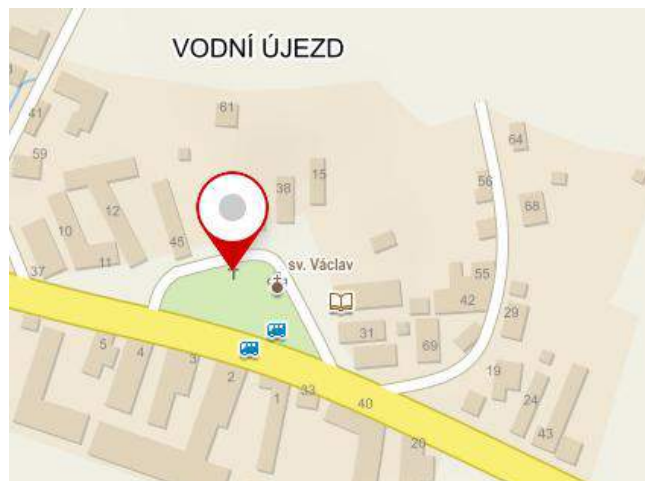

Obrázek 16 Křížek ve Vodním Újezdu, zdroj: vlastní zpracování [5. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Křížek ve Vodním Újezdu na návsi

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Vodní Újezd**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6578889N**
13.2582150E
Vlastník objektu: **Město Dobřany**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází na návsi ve Vodním Újezdu v těsné blízkosti kaple svatého Václava.

Popis objektu:

Vysoký jehlanovitý dřív má naznačené rýhování, je ukončen členitou římsou, která je olemovaná černým železným páskem. Architektura soklu je zvýrazněna jemným štukováním. Kříž je zdoben zlatým lemováním a andělskými křídly. Ve vrcholu kříže je upevněna zlatá soška Ježíše Krista.

Hodnocení stavu:

Sokl, stejně jako vrcholová část, je bez poškození. Lehký povlak mikrovegetace.

Doporučení:

Odstranění mechu a lišejníků. Jinak bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

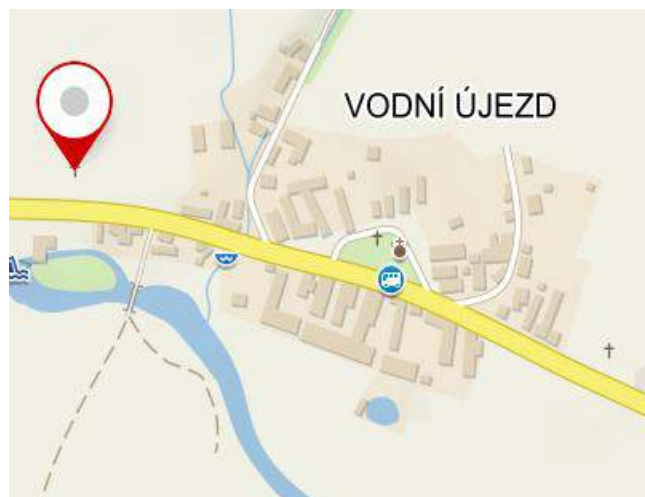

Obrázek 17 Křížek ve Vodním Újezdu, zdroj: vlastní zpracování [5. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž za Vodním Újezdem

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Vodní Újezd**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6584478N**
13.2541769E
Vlastník objektu: **Město Dobřany**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází vpravo při silnici z Vodního Újezdu na Chotěšov těsně za poslední zástavbou.

Popis objektu:

Vysoký válcovitý dřík, vycházející ze čtvercové podstavy je ukončen široce profilovanou římsou, která je bohatě ornamentálně zdobená. Litinový kříž je též bohatě zdoben. Patu kříže tvoří náznak chrámu se stojící ženskou postavou svírající kříž a kalich. Na vrcholu kříže je umístěna zlacená soška Ježíše Krista. Ramena kříže jsou bohatě dekorované.

Hodnocení stavu:

Kamenný sokl i kovové části kříže jsou v bezchybném stavu.

Doporučení:

Udržovat okolí památky.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 18 Křížek za Vodním Újezdem, zdroj: vlastní zpracování [5. 10. 2018]

Další šetření: Provedena kompletní rekonstrukce v roce 2015 se spoluúčástí Plzeňského kraje ve výši 20 tis. Velmi cenný litinový kříž byl těsně před rekonstrukcí odcizen, proto je nahrazen replikou.¹

¹ Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 5.10.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/zadost/3580/>

Evidenční list objektu

Boží muka Osoblaha v Dobřanech

Obec: **Dobřany**
 Katastrální území: **Dobřany**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Boží muka**
 GPS souřadnice: **49.6556061N**
13.3137961E
 Vlastník objektu: **Město Dobřany**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Výrazná boží muka se nacházejí v polích poblíž hlavního tahu od Štěnovic do Dobřan na silnici zvané Osoblaha těsně před Dobřany vlevo.

Popis objektu:

Bíle omítnutá čtyřboká, vysoká a štíhlá stavba je na svém vrcholu zakončena stanovou střechou, pokrytou taškovou krytinou. Ve vrcholu střechy je umístěn kovový křížek s dvěma horizontálními rameny. Z vyvýšeného soklíku odděleného ozdobnou římsou pokračuje stavba s vyklenutými okénky na všech čtyřech stranách. Na vrcholu je kaplička s naznačenými slepými okénky. Jednotlivé oddíly jsou odděleny jemnými horizontálními římsami.

Hodnocení stavu:

Boží muka jsou udržovaná a v relativně dobrém stavu. Jsou patrné drobné známky poškození omítky resp. nátěru následkem povětrnostních vlivů. Problematické je umístění v blízkosti průmyslové zóny, bez možnosti přístupu k objektu, momentálně v těsné blízkosti probíhá výstavba, okolí objektu je velmi neudržované.

Doporučení:

Drobné opravy na fasádě, zvážít obnovení původní výzdoby.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 19 Boží muka Osoblaha v Dobřanech, zdroj: vlastní zpracování [17. 10. 2018]

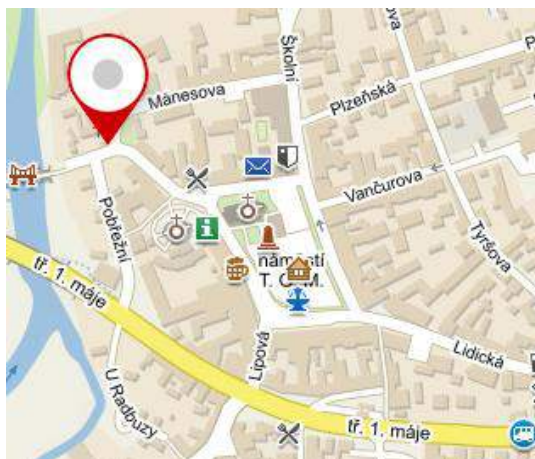
Další šetření: Dle pověsti byla boží muka vystavěna místním mlynářem jako poděkování Bohu, že ušetřil dvě místní dívky před morovou ranou.¹

¹ Informační leták města Dobřany

Evidenční list objektu

Kříž u dobřanského mostu

Obec: **Dobřany**
Katastrální území: **Dobřany**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6564750N
13.2884519E**
Vlastník objektu: **Město Dobřany**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází v blízkosti historického mostu přes řeku Radebuze na křižení ulic Mostecká a Mánesova v Dobřanech.

Popis objektu:

Černý litinový, bohatě zdobený kříž je kombinován s žulovým soklem. Architektura soklu je tvořena hranolovým podstavcem zakončeným jemnou římsou. Litinový kříž je bohatě zdoben. Je doplněn kulatou černou tabulkou bez dochovaného nápisu. V křižení ramen je kruhový zlacený dekor s nápisem „INRI“. Na soklu jsou vytesány nápisy: „MARIA, I H S, JOSEF“. Na levém boku je text v německém jazyce viz výřez.

Hodnocení stavu: Objekt prošel v r. 2018 kompletním restaurováním. Perfektní stav.

Doporučení: stav bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu: 1

Obrázek 20 Kříž u mostu v Dobřanech, zdroj: vlastní zpracování [17. 10. 2018]

Další informace: Autor neznámý, vznik datován r. 1616. Původně byl objekt ve tvaru božích muk s vrcholovou kaplicí a reliéfy s tematikou Ukřižování, Archanděla Michaela, sv. Václava a sv. Vojtěcha. Dnes dochován jen podstavec.¹ Spolu s křížem u kostela, získána dotace Plzeňského kraje ve výši 60 tis. Kč. Provedena celková rekonstrukce v roce 2018.²

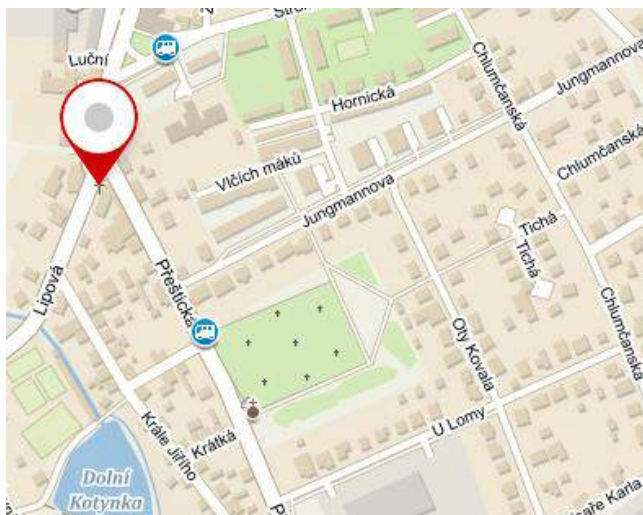
¹ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*. Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7, str. 147

² Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 17.10.2018], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/zadost/24811/>

Evidenční list objektu

Kříž v Lipové ulici v Dobřanech

Obec: **Dobřany**
 Katastrální území: **Dobřany**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Pamětní kříž**
 GPS souřadnice: **49.6508158N**
13.2879833E
 Vlastník objektu: **Město Dobřany**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nalézá poblíž kruhového objezdu v Lipové ulici v Dobřanech na komunikaci vedoucí z Dobřan do Vstiše a Chlumčan.

Popis objektu:

Černý litinový, bohatě zdobený kříž je kombinován se soklem, který je bíle omítnutý. Architektura soklu je jednoduchá, tvořena kvádrovým podstavcem, na který navazuje rovný válcovitý dřík zakončený čtvercovou deskou. Litinový kříž je bohatě zdoben. Je doplněn kulatou černou tabulkou bez dochovaného nápisu.

Hodnocení stavu:

Kovová část je v perfektním stavu, na soklu je jemný povlak prachu a špíny.

Doporučení:

Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 21 Kříž v Lipové ulici v Dobřanech, zdroj: vlastní zpracování [17. 4. 2018]

Další šetření: Provedena kompletní rekonstrukce v roce 2016. Plzeňský kraj přispěl částkou 20 tis. Kč.¹

¹ Plzeňský kraj, *e-dotace*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <http://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost/zadost/12773/>

Evidenční list objektu

Kříž před Holýšovem

Obec: **Holýšov**
Katastrální území: **Holýšov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.5976697N**
13.1057244E
Vlastník objektu: **Právnícká osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází u hlavního silničního tahu z Plzně do Domažlic, vlevo při vjezdu do Holýšova. Objekt je umístěn před zdejším autosalonem.

Popis objektu:

Kříž působí velmi jednoduchým dojmem. Vzhled soklu je geometricky čistý, vychází z krychlové podstavy a následuje štíhlý, komolý čtyřboký jehlan. Na rozdíl od křížů ve zdejším regionu, je zhotoven z žuly a ne z pískovce. Kovový kříž je jednoduchého tvaru bez zdobení s jednoducho soškou Krista, který je postříbřený. Ve spodní části soklu je vytesána datace 1893.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu. Kříž nenese žádné stopy poškození či degradace materiálu. Okolí kříže je udržované.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 22 Kříž před Holýšovem, zdroj: vlastní zpracování [12. 5. 2018]

Evidenční list objektu

Kříž u kostela v Holýšově

Obec: **Holýšov**
 Katastrální území: **Holýšov**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Pamětní kříž**
 GPS souřadnice: **49.5935283N**
13.0971028E
 Vlastník objektu: **Církev**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází u bočního vchodu kostela svatého Petra a Pavla v Holýšově.

Popis objektu:

Bohatě zdobený kovový kříž s korpusem Krista je zapuštěn do štíhlého podstavce, jehož architektura se skládá z dvoustupňového kvádrového soklu s členitou římsou, na kterou navazuje válcovitý dřík ukončený čtvercovou hlavicí. V patě kříže je figura modlícího se andělka, nad nímž je umístěna oválná malovaná tabulka s nápisem: „CELOBT SEI CELOOFD ZIJ POCHVÁLEN BUĎ JESUS CHRIST“. Korpus Krista je zobrazen v reálných barvách, kříž je ve své horní části zdoben andělskými křídly a nápisem INRI. Ve vrcholu kříže je opět zobrazena hlava andělka.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu. Kříž nenese žádné stopy poškození či degradace materiálu. Okolí kříže je udržované.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

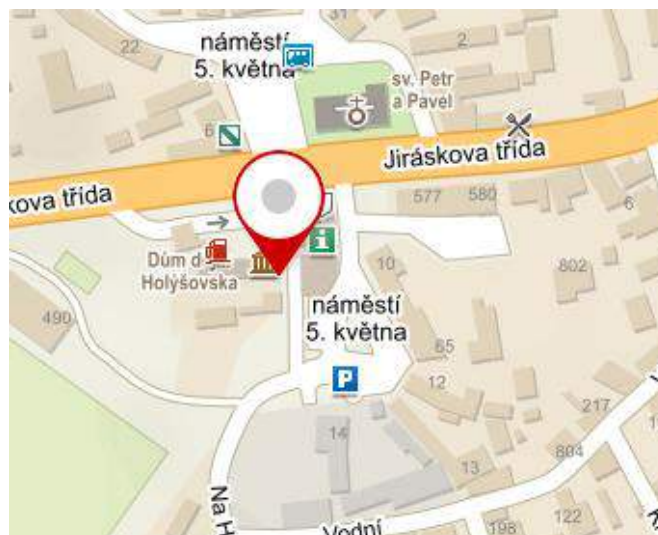

Obrázek 23 Kříž u kostela v Holýšově, zdroj: vlastní zpracování [14. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Holýšovská kaplička

Obec:	Holýšov
Katastrální území:	Holýšov
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Kaplička
GPS souřadnice:	49.5927981N 13.0966736E
Vlastník objektu:	Město Holýšov
Památková ochrana:	Kulturní památka

Umístění objektu:

Kaplička je vestavěna do zděného hrazení domu č. p. 18. Dnes je zde sídlí Dům dějin Holýšovska.

Popis objektu:

Kaplička se nachází vedle brány do bývalého statku, je vestavěna do oplocení objektu. Vlastní kapličku tvoří mřížovanými dveřmi oddělený vnitřní prostor, který je sakrálně vyzdoben. Zeď je v místě na kaplí snižená a hřeben je zvýrazněn taškovou krytinou. Jedná se o poslední zachovalou „Holýšovskou kapličku“, která byla v minulosti součástí procesí ke kapličkám a oltáříkům během tzv. prosebních dnů.

Hodnocení stavu:

Objekt je součástí objektu muzea, zaměřeného na regionální historii a v té souvislosti je o něj vzorně pečováno. Je součástí památkově chráněného areálu.

Doporučení:

Vzhledem k bezchybnému stavu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 24 Holýšovská kaplička, zdroj: vlastní zpracování [12. 8. 2018]

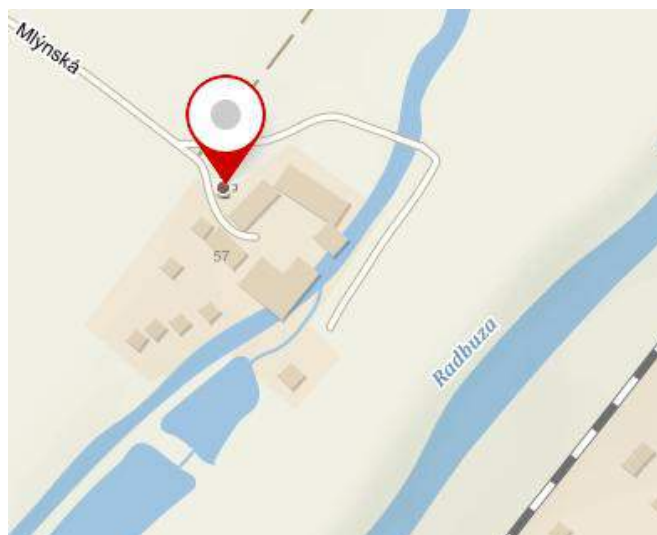
Další šetření: Památkově chráněno od r. 1958 v rámci objektu venkovské usedlosti. Vznik v 1. polovině 19. století. Dnes se v objektu nachází muzeum Dům dějin Holýšavska.¹

¹NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?element=18483521&sequence=2&mode=fulltext&keywords=Hol%C3%BD%C5%A1ov&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Evidenční list objektu

Kaplička u Dolnokamenického mlýna

Obec: **Holýšov**
Katastrální území: **Dolní Kamenice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.5882983N**
13.0951931E
Vlastník objektu: **Fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička se nachází v objektu Dolnokamenického mlýna, který se nachází asi půl kilometru za holýšovským hřbitovem na břehu řeky Radbuzy.

Popis objektu:

Drobná kaplička jednoduchého tvaru se sedlovou střechou a zdobeným barokním štítem. Ve štítě je plastická značka s písmeny „JHS“. Vstup do objektu je tvořen klenutou brankou, uzavřenou dřevěnými vrátky. Interiér je zdoben prostě, drobnými sakrálními předměty a obrázky.

Hodnocení stavu:

Objekt je součástí objektu mlýna, který je v současnosti rekonstruován. Kaplička je v technicky dobrém stavu. Krytina i oplechování střechy je nové, fasáda bez trhlin či poškození. Na omítce jsou lehké stopy opotřebení povětrnostními vlivy. Okolí není příliš upravené.

Doporučení:

O kapličku je pečováno, drobné estetické vady budou řešeny spolu s rekonstrukcí hlavní budovy.

Celkové hodnocení stavu:

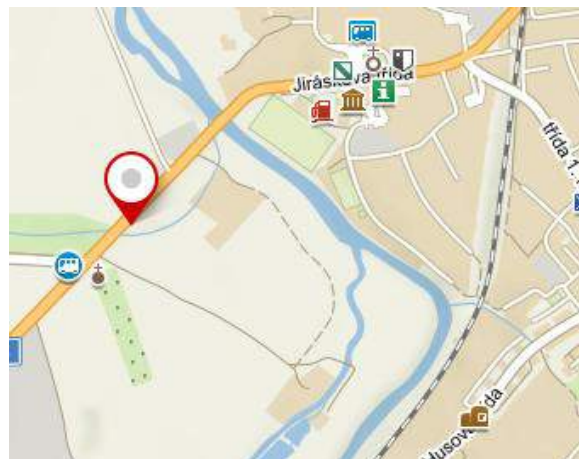

Obrázek 25 Kaplička v Dolnokamenickém mlýně, zdroj: vlastní zpracování [12. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Kříž u holýšovského hřbitova

Obec:	Holýšov
Katastrální území:	Holýšov
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Pamětní kříž
GPS souřadnice:	49.5976697N 13.1057244E
Vlastník objektu:	Město Holýšov
Památková ochrana:	NE

Umístění objektu:

Kříž se nachází u hlavního silničního tahu z Plzně do Domažlic, vlevo při výjezdu z Holýšova nedaleko místního hřbitova.

Popis objektu:

Železný kříž je umístěn v nízkém pískovcovém podstavci jednoduchého tvaru. Kříž je tvořen železnými pruty a konce ramen jsou rozdvojené. Kříž je prostý s jednoduchou stříbřenou soškou Krista. Nad jeho hlavou je drobná stříbřená tabulka s nápisem „INRI“.

Hodnocení stavu:

Objekt je v relativně dobrém stavu. Kříž nese drobné známky rzi. Opravy byly provedeny zjevně neodborně, spojovací prvky jsou nesourodé a nevhodné, např. soška je připevněna křížovými vruty. Na kříži jsou drobné otvory, svědčící o chybějících částech původní výzdoby. Okolí kříže je udržované.

Doporučení:

Kovové části ošetřit, konzervovat, zvážit výměnu spojovacích prvků. Dohledat archivní dokumenty, znázorňující původní výzdobu.

Celkové hodnocení stavu:

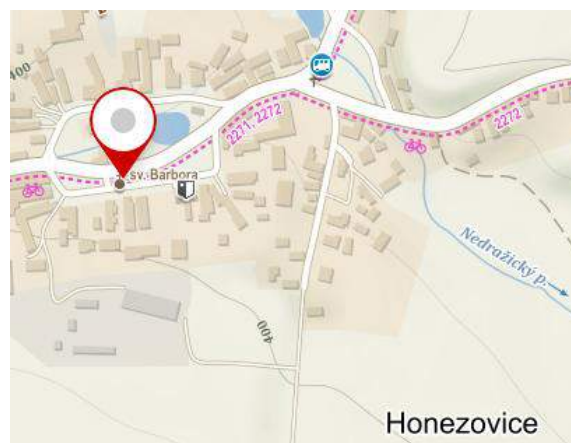

Obrázek 26 Kříž u holýšovského hřbitova, zdroj: vlastní zpracování [5. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Kaple svaté Barbory v Honezovicích

Obec:	Honezovice
Katastrální území:	Honezovice
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Návesní kaple
GPS souřadnice:	49.6381219N 13.0626711E
Vlastník objektu:	Obec Honezovice
Památková ochrana:	Kulturní památka

Umístění objektu:

Hrázděná návesní kaple se nachází při vjezdu do centra ze směru od Vsi Touškova vlevo v mírném kopci.

Popis objektu:

Architektura objektu je ve zdejší regionu neobvyklá, jedná se hrázděnou šestibokou kapličku v kombinaci dřeva a zdiva. Střecha špičatá je ze štípaných šindelů a z jejího vrcholu vychází štíhlá zvonice s cibulovitou bání pokrytou plechem, na špičce ukončena kovovým křížkem. Objekt je prosvětlen kruhovými okénky. Dveře jsou dřevěné, zdobené řezbou. Nade dveřmi je nápis: „EHRET S. BARBORA ANNO 1715“.

Hodnocení stavu:

Kaple je velmi dobrém stavu. Udržovaná je i místní náves.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu, bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 27 Kaple svaté Barbory v Honezovicích, zdroj: vlastní zpracování [15. 10. 2017]

Další šetření: Vznik do r. 1715. Památková ochrana od r. 1958.¹ Kaple a její okolí bylo opraveno v roce 2009 nákladem obce za přispění Plzeňského kraje, Nadace České spořitelny, Nadace VIA a místních občanů.²

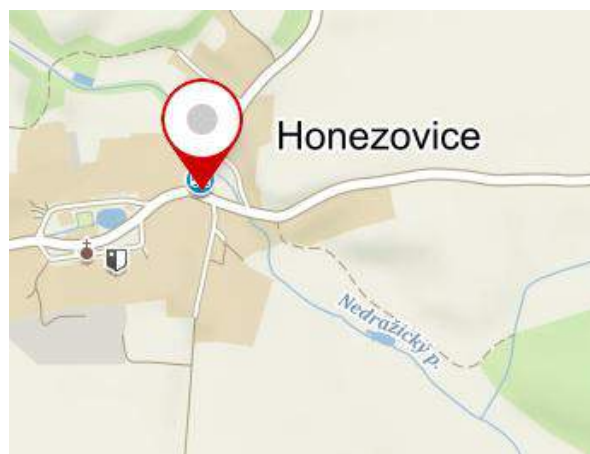
¹ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?legalState=146429&mode=fulltext&keywords=Honezovice&order=relevance%3Adesc&action=legalState&presenter=LegalStatesResults>

² *Informační popisek u objektu*

Evidenční list objektu

Kříž v Honezovicích

Obec:	Honezovice
Katastrální území:	Honezovice
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Pamětní kříž
GPS souřadnice:	49.6391100N 13.0656342E
Vlastník objektu:	Obec Honezovice
Památková ochrana:	NE

Umístění objektu:

Kříž se nachází na zatravněné ploše tam, kde se v Honezovicích sbíhají silnice ve směru od Mířovic a Lisova.

Popis objektu:

Objekt je kamenný, sokl i masivní kříž. Na jednoduchém masivním kříži je umístěn prostý korpus Krista z černé litiny. Sokl je štíhlý, čtvercového půdorysu, štíhlý dřík se zužuje směrem k hlavici zakončené římsou. Všechny kamenné části jsou natřeny vápenným nátěrem. Na soklu je vyryt symbol kříže a datace 1912.

Hodnocení stavu:

Kříž působí omšelým dojmem, ovšem je to dáno nepříliš funkčním, odlupujícím se vápenným nátěrem. Soška je v bezvadném stavu. Spodek soklu je porostlý mikrovegetací.

Doporučení:

Odstranění nátěru na kameni, ev. obnovení vhodnějším typem nátěru.

Celkové hodnocení stavu:

2

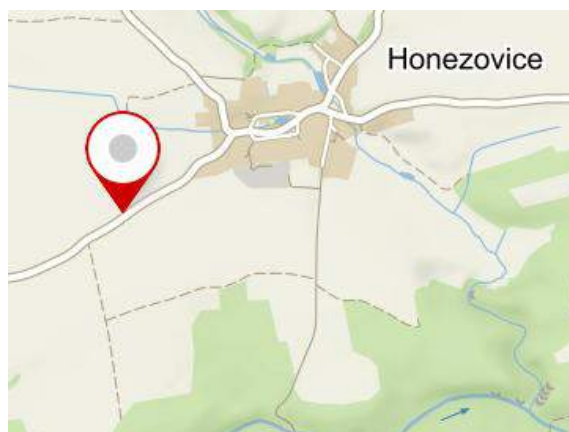

Obrázek 28 Kříž v Honezovicích, zdroj: vlastní zpracování [15. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička za Honezovicemi

Obec: **Honezovice**
Katastrální území: **Honezovice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6353678N**
13.0546172E
Vlastník objektu: **Obec Honezovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Při pravé straně silnice z Honezovic do Hradišťan na okraji pole.

Popis objektu:

Drobná prostorová kaplička jednoduché architektury. Sedlová střecha je pokryta taškami. Objekt je bez oken, prosvětlují jej pouze obloukovitá zamřížovaná okénka v bocích. Ve štítu je drobná nika, bez výzdoby. Vstup do objektu je tvořen klenutou brankou, zajištěna ozdobnou mříží s korpusem Krista. Fasáda je v kombinaci žluté a okrové s bílými doplňky. Na hřebenu střechy je umístěn kamenný nebo betonový křížek.

Hodnocení stavu:

Kaplička je v relativně dobrém stavu. Nejsou patrné známky závažných stavebních poruch, pouze drobné poškození vrchní barevné omítky. Ve štítové nise jsou známky porušení zdiva. Okolí kapličky je zarostlé vysokou trávou, místo je doplněno odpočinkovou lavičkou.

Doporučení:

Vyspravení niky, oprava barevného nátěru fasády, úprava okolí.

Celkové hodnocení stavu:

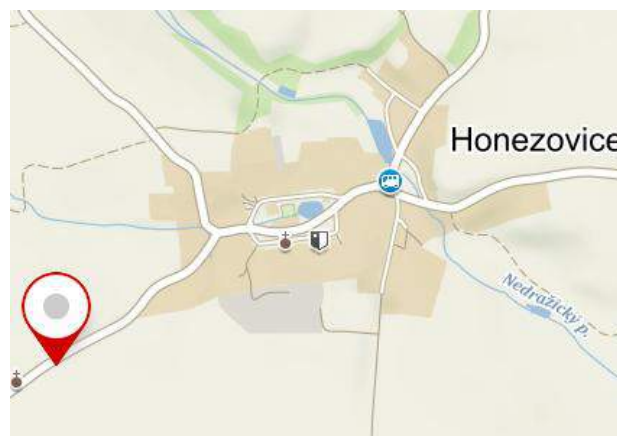

Obrázek 29 Kaple za Honezovicemi, zdroj: vlastní zpracování [15. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Torzo kříže za Honezovicemi

Obec: **Honezovice**
Katastrální území: **Honezovice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6356364N
13.0558211E**
Vlastník objektu: **Obec Honezovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Při levé straně silnice z Honezovic do Hradišťan na okraji pole naproti kapličce.

Popis objektu:

Pískovcový sokl, ve kterém byl s největší pravděpodobností umístěn kříž. Ten se nedochoval. Sokl má kvádrový soklík, na který navazuje čtyřboký komolý jehlan, zakončený hranatou hlavicí.

Hodnocení stavu:

Sokl je v dobrém stavu, spodek je lehce porostlý lišejníkem.

Doporučení:

Vytvoření repliky původního kříže podle dochovaných podkladů, případně vytvoření obdobného kříže typově podobného regionálním zvyklostem.

Celkové hodnocení stavu:

4

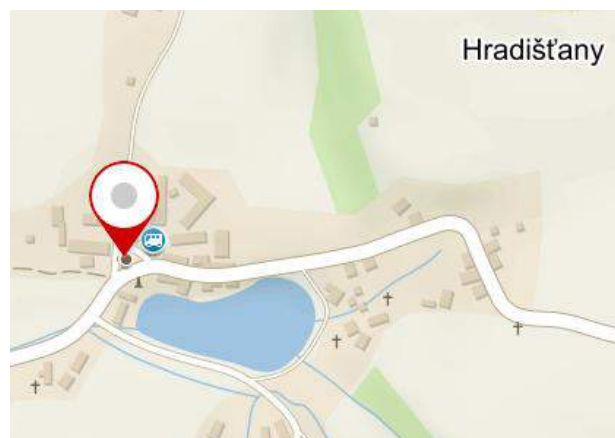

Obrázek 30 Torzo kříže za Honezovicemi zdroj: vlastní zpracování [15. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kaple v Hradišťanech

Obec: **Honezovice**
Katastrální území: **Hradišťany**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Návesní kaple**
GPS souřadnice: **49.6315019N**
13.0301792E
Vlastník objektu: **Obec Honezovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Návesní kaple se nachází v centru vsi Hradišťany.

Popis objektu:

Šestiboká prostorová kaple bez oken, s plechovou jehlanovitou střechou, na kterou navazuje štíhlá zvonice se špičatou stříškou zakončenou makovicí, ze které vychází plechový kříž. Vstup je tvořen klenutou brankou, krytou zdobenou mříží.

Hodnocení stavu:

Kaplička je ve velmi dobrém stavu. Okolí návsi je upravené.

Doporučení:

Vzhledem ke perfektnímu stavu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

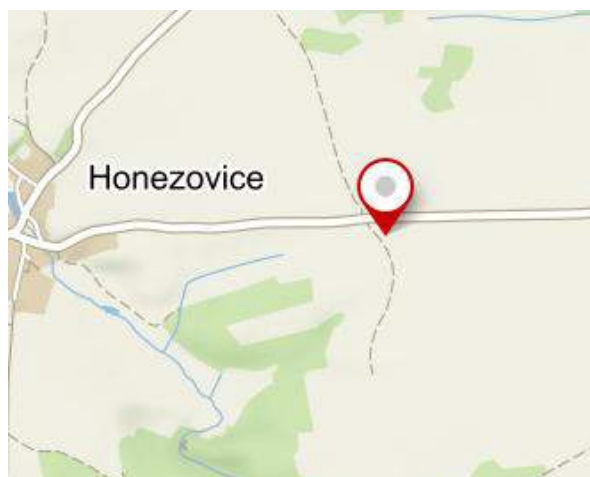

Obrázek 31 Kaple v Hradištonech, zdroj: vlastní zpracování [15. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž za Honezovicemi

Obec: **Honezovice**
Katastrální území: **Honezovice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6390431N
13.0833650E**
Vlastník objektu: **Obec Honezovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází asi 200 m za obcí Honezovice východně, směrem na obec Lisov. Je lokalizován cca 100 m od komunikace v poli v remízku, obklopen vzrostlými stromy.

Popis objektu:

Objekt se skládá z pískovcového soklu a kovového kříže. Architektura soklu je jednoduchých linií. Podstavu tvoří soklík čtvercového půdorysu, na něj navazuje o něco štíhlejší dřík, opatřený čtvercovou hlavicí s římsováním. Litinový kříž je zdoben na konci ramen motivy lilie. Na kříži je umístěna stříbřená soška ukřižovaného Ježíše Krista.

Hodnocení stavu:

Přestože je křížek umístěn poměrně daleko od obydlené oblasti, je o něj velmi dobře pečováno. Sokl je očištěn, spáry jsou viditelně opravené a pevné. Kovové části kříže jsou v perfektním stavu.

Doporučení:

Vzhledem k perfektnímu stavu, bez doporučení

Celkové hodnocení stavu:

1

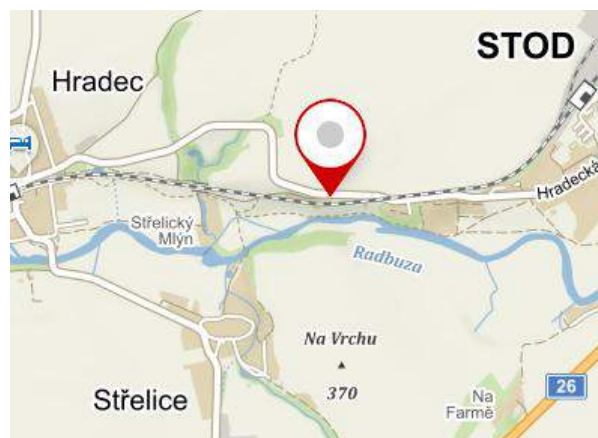

Obrázek 32 Kříž za Honezovicemi, zdroj: vlastní zpracování [15. 10.2017]

Evidenční list objektu

Kaplička za Hradcem

Obec: **Hradec**
 Katastrální území: **Hradec u Stoda**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Kaplička**
 GPS souřadnice: **49.6359706N
 13.1407561E**
 Vlastník objektu: **Obec Hradec**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Objekt kapličky se nachází zhruba v polovině trasy mezi Hradcem a Stodem, vpravo v blízkosti železniční trati mezi vzrostlými stromy.

Popis objektu:

Drobná prostorová kaplička jednoduché architektury se sedlovou střechou je pokryta taškami. Objekt je situován vchodem směrem od komunikace. Štít je orámován jemnou římsou. Barva fasády je vyvedena v kombinaci žluté a bílé barvy. Vnitřní výzdoba je tvořena obloukovitě klenutou nikou, která tvoří oltářík, je ozdoben drobnými sakrálními předměty a náboženskými obrázky. Kaplička je bez oken, vstup do objektu je řešen klenutou brankou krytou dřevěnými vykládanými dveřmi. Okolí kapličky je upravené.

Hodnocení stavu:

Kaplička je v dobrém stavu. Nejsou patrné známky žádných stavebních poruch, pouze lehké stopy po opotřebení nátěru fasády.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

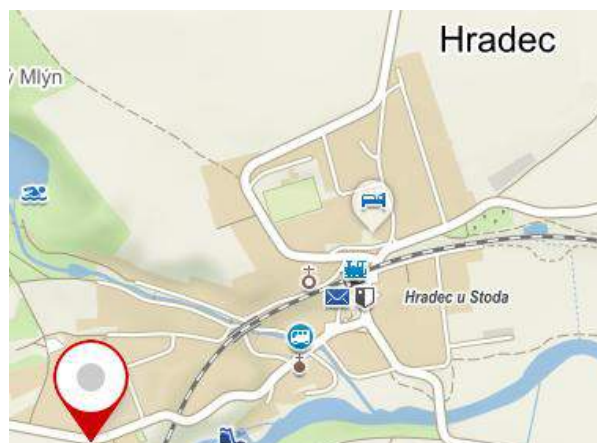

Obrázek 33 Kaplička za Hradcem, zdroj: vlastní zpracování [6. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž před Hradcem

Obec: **Hradec**
Katastrální území: **Hradec u Stoda**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6331831N
13.1153231E**
Vlastník objektu: **Obec Hradec**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází těsně u okraje obce vpravo při silnici od Lisova.

Popis objektu:

Objekt je v kombinaci kamenného soklu a kovového kříže. Sokl je zhotoven z žuly, má kvádrovou podstavu, na ni navazuje štíhlý dřík ve tvaru komolého čtyřbokého hranolu. Horní část soklu tvoří masivní čtvercová hlava, která je zdobena římsováním. Do vrchní části soklu je zasazen bohatě zdobený kovový kříž, v jehož patě je znázorněn hrob. Kříž je osazen stříbřenou soškou ukřižovaného Ježíše Krista. Ve spodní části soklu je datace 1902 a litery „M S“.

Hodnocení stavu:

Kříž je v bezvadném stavu, včetně úpravy okolí.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

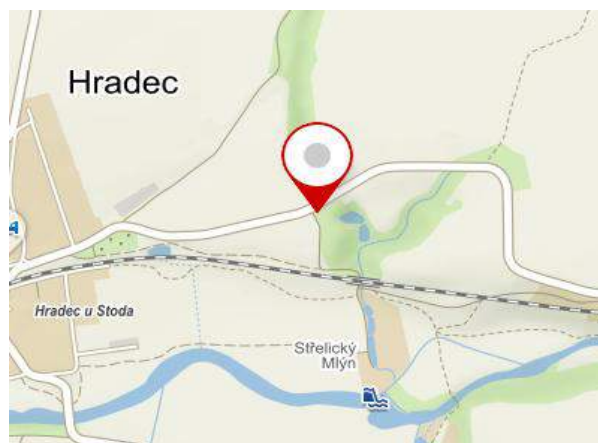

Obrázek 34 Kříž před Hradcem, zdroj: vlastní zpracování [6. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž za Hradcem

Obec: **Hradec**
Katastrální území: **Hradec u Stoda**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6376881N
13.1320231E**
Vlastník objektu: **Obec Hradec**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází vpravo za hřbitovem u silnice při výjezdu z Hradce směrem do Stodu.

Popis objektu:

Objekt je v kombinaci kamenného soklu a kovového kříže. Sokl je zhotoven z pískovce, má kvádrovou podstavu, druhá část soklu, je oddělena širokou římsou. Dřík je štíhlý ve tvaru komolého čtyřbokého hranolu a v horní části je zdoben horizontálním plastickým pásem. Do vrchní části soklu je zasazen železný kříž, který je tvořen dvojitými pásy a je doplněn korpusem Krista. Ve spodní části soklu je datace 1902 a litery „J A K“.

Hodnocení stavu:

Kříž je v dobrém stavu, včetně úpravy okolí. Na pískovcovém soklu jsou stopy probarvení, zřejmě od rzi z původního kříže.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

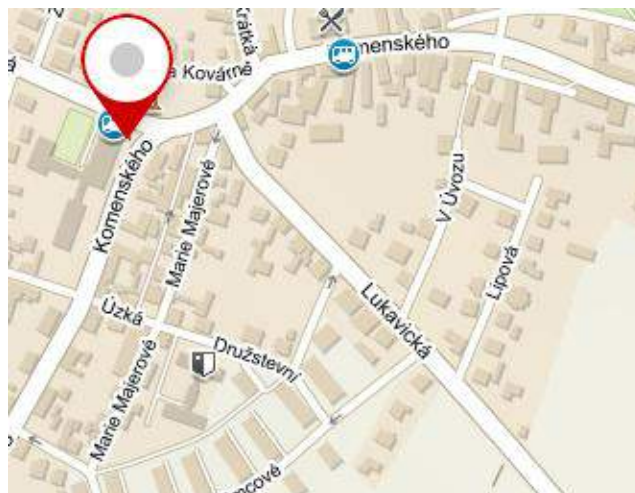

Obrázek 35 Kříž za Hradcem, zdroj: vlastní zpracování [6. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž u školy v Chlumčanech

Obec:	Chlumčany
Katastrální území:	Chlumčany u Přeštic
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Pamětní kříž
GPS souřadnice:	49.6313000N 13.3089000E
Vlastník objektu:	obec Chlumčany
Památková ochrana:	NE

Umístění objektu:

Kříž se nachází v parčíku před místní základní školou v ulici Komenského.

Popis objektu:

Černý litinový kříž je opatřen zlaceným korpusem Ježíše Krista. Pod soškou je umístěna oválná tabulka zdobená květinovými ornamenty a opatřena nápisem: „obci Chlumčany věnuje rodina Dvořáková 1889“. V zadní části je kříž opatřen kovovou vzpěrou. Kříž je vsazen do pískovcového soklu, který je členěn na několik částí. Čtvercová podstava je ukončena širší římsou, na ni navazuje válcovitý dřík opět ukončený římsou.

Hodnocení stavu:

Kříž je po renovaci a ve velmi dobrém stavu. Koruna kříže je kryta větvemi vzrostlých lip. Spodní část pískovcového soklu je znečištěna od venčících se psů.

Doporučení:

Úprava větvení sousedících stromů. Vymezení ochranného prostoru památky, například patníky s řetězy, nízkým plůtkem nebo vysázením živého plotu.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 36 Kříž u školy v Chlumčanech, zdroj: vlastní zpracování [10. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Socha svatého Jana Nepomuckého v Chlumčanech

Obec: **Chlumčany**
 Katastrální území: **Chlumčany u Přeštic**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Socha**
 GPS souřadnice: **49.6331650N**
13.3142800E
 Vlastník objektu: **obec Chlumčany**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Socha se nachází nad severním cípem náměstí Bohuslav Kašpara v boční uličce mezi vilkami v mírném svahu.

Popis objektu:

Pískovcová socha světce umístěná na pískovcovém soklu, který je zasazen do čtyřstupňového ochozu, tvořící masivní schodiště. Nepomucký je zobrazen v klasické podobě s pětihvězdou aureolou kolem hlavy, s biretem na hlavě, v ruce držící krucifix a palmový list. Na jednoduchém pískovcovém soklu s římsováním je umístěna polokruhová mramorová deska se zlateným nápisem: „Věnováno od manželů Mikoláše a Marie Dolanských“. Socha je datována r. 1888.

Hodnocení stavu:

Socha je dobrém stavu, pískovcové části bez známek degradace materiálu, žulové komponenty jsou pevně zaspárované, působí monoliticky. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

Vzhledem k bezchybnému stavu památky bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

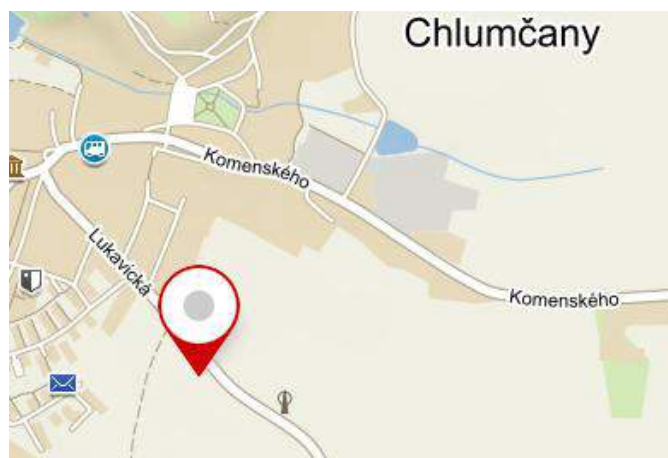

Obrázek 37 Socha sv. Jana Nepomuckého v Chlumčanech, zdroj: vlastní zpracování [10.10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž v poli u Chlumčan

Obec:	Chlumčany
Katastrální území:	Chlumčany u Přeštic
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Pamětní kříž
GPS souřadnice:	49.6281500N 13.3139000E
Vlastník objektu:	fyzická osoba
Památková ochrana:	NE

Umístění objektu:

Kříž se nachází v poli, vpravo poblíž silnice vedoucí z Chlumčan do Dolní Lukavice asi 100 m od výjezdu z obce. Kříž je skryt v hustém porostu akátů.

Popis objektu:

Kombinace pískovcového soklu a kovového kříže. Architektura soklu je tvořena kvádrovou podstavou, ze které vychází válcovitá štíhlá podstava zakončená profilovanou římsou a deskou, do níž je zasazen vrcholový komponent, bohatě ornamentovaný černý litinový kříž se zlacenou soškou ukřižovaného Ježíše Krista. V patě kříže jsou znázorněny 3 modlící se postavy. Na vrcholu kříže je umístěna oválná tabulka se zlaceným nápisem: „INRI“.

Hodnocení stavu:

Kříž je po renovaci a ve velmi dobrém stavu. Jeho stav však nekorresponduje s neupraveným okolím. Kříž je umístěn ve vzrostlém akátovém porostu, který jej téměř celý zakrývá.

Doporučení:

Úprava větvoví sousedících stromů, případně vykácení přestárlého porostu a nahrazení novou výsadbou.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 38 Kříž v poli u Chlumčan, zdroj: vlastní zpracování [10. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž na rozcestí v Chlumčanech

Obec:	Chlumčany
Katastrální území:	Chlumčany u Přeštic
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Pamětní kříž
GPS souřadnice:	49.6293750N 13.3213389E
Vlastník objektu:	obec Chlumčany
Památková ochrana:	NE

Umístění objektu:

Kříž se nachází u silnice vpravo při výjezdu z Chlumčan směrem na Hradčany u odbočky na polní cestu.

Popis objektu:

Při výrobě kříže bylo zkombinováno několik druhů materiálu. Jednoduchý válcovitý sokl z hrubozrnného pískovce vychází z kvádrové podstavy a je zakončen čtvercovou římsou. Z ní vychází soklík, lepený z mramorových desek. Kříž je vyroben z černé litiny, je zdoben kovovou růžicí. Zapuštění do soklíku je provedeno pomocí železného profilu. Na soklu je umístěna mramorová tabulka se zlaceným nápisem: „OBNOVENO OBCÍ CHLUMČANY 28. 4. 2001“.

Hodnocení stavu:

Kříž je v relativně dobrém stavu. Pískovec ani litina nenesou stopy po poškození materiálu. Kovový profil, spojující kříž se soklem nese stopy rzi. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

Výměna kovového profilu, případně natření černou barvou. Výměna šroubů držících kříž. Při další renovaci zcela změnit způsob zapuštění kříže do soklu.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 39 Kříž na rozcestí v Chlumčanech, zdroj: vlastní zpracování [10. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Křížek v Rokličkách

Obec: **Chlumčany**
Katastrální území: **Chlumčany u Přeštic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6351989N**
13.3188469E
Vlastník objektu: **obec Chlumčany**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází pod vzrostlými smrky u plotu domu č. 281 v ulici V Rokličkách..

Popis objektu:

Jedná se o prostý pískovcový kříž bez zdobení, který je zasazen v mohutném, bohatě římsováním členitém soklu. Podstavec je opatřen čtvercovou tabulkou z černého skla se zlatým nápisem: „OBNOVENO OBCÍ CHLUMČANY V ROCE 2002“.

Hodnocení stavu:

Kříž je ve výborném stavu. Kříž je částečně skryt hustým smrkovým větrovím.

Doporučení:

Pravidelná údržba přerostlých a proschlých větví u sousedních stromů.

Celkové hodnocení stavu:

1

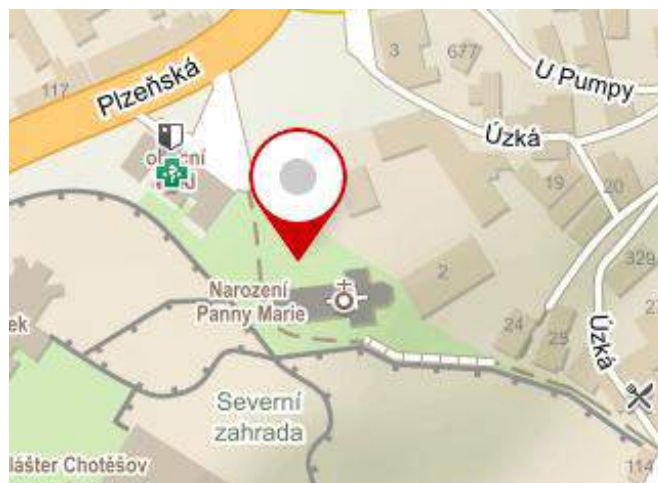

Obrázek 40 Křížek v Rokličkách, zdroj: vlastní zpracování [10. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž u kostela v Chotěšově

Obec: **Chotěšov**
 Katastrální území: **Chotěšov**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Pamětní kříž**
 GPS souřadnice: **49.6541750N**
13.1992728E
 Vlastník objektu: **Církev**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Pamětní kříž se nachází v parčíku poblíž chotěšovského kostela.

Popis objektu:

Kříž je ukotven v prostém pískovcovém soklu, který se skládá ze dvou odstupňovaných kvádrů. Kříž je zdobný, opatřen zlaceným korpusem Ježíše Krista. V patě kříže jsou zobrazeny 3 ženské postavy a 2 klečící andělé. Na horním dílu soklu je černá oválná tabulka bez nápisu, zdobená zlatými ratolestmi.

Hodnocení stavu:

Statika kříže je mírně narušená. Kříž se nepatrně naklání na levou stranu. Pískovcový sokl nese stopy zvětrávání. Kovové součásti jsou ošetřené a bez poškození.

Doporučení:

Zajistit statiku objektu. Úprava bezprostředního okolí

Celkové hodnocení stavu:

2

Obrázek 41 Kříž u kostela v Chotěšově, zdroj: vlastní zpracování [17. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Kaplička v Havlíčkově ulici v Chotěšově

Obec: **Chotěšov**
 Katastrální území: **Chotěšov**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Kaplička**
 GPS souřadnice: **49.6548339N**
13.2039581E
 Vlastník objektu: **Právnícká osoba**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička je vestavěna do objektu obytného domu v Havlíčkově ulici č. p. 520 v Chotěšově.

Popis objektu:

Kaplička je vestavěna do čela obytného domu. Půdorys kaple je naznačen přibližně 30 cm vystouplým obrysem. Naznačená stříška je kryta vyskládanými taškami bobrovkami. Vstup do kapličky je uzavřen dvoukřídlými vyřezávanými dveřmi. Je naznačen ozdobný portál, který pod štítem přechází v členitou římsu. Vnitřní prostor kaple je bez výzdoby.

Hodnocení stavu:

Objekt je značně zanedbaný a koresponduje se stavem hlavní obytné budovy. Stavebně technický stav kaple je dobrý. Poškozená je omítka a štukování. U dveří chybí malé dřevěné komponenty a kování.

Doporučení:

V rámci nutné rekonstrukce hlavní obytné budovy, zakomponovat kapličku do objektu. Nahradit nebo zakrýt plechová vrata v blízkosti kapličky. Oprava fasády, renovace dveří. Úprava okolí.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 42 Kaplička v Havlíčkově ulici v Chotěšově, zdroj: vlastní zpracování [17. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Mariánský sloup v Chotěšově

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Chotěšov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Sloup**
GPS souřadnice: **49.6512631N**
13.1964181E
Vlastník objektu: **Obec Chotěšov**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Mariánský sloup je lokalizován v Chotěšově v ulici Klostermannova, naproti místní základní škole.

Popis objektu:

Pískovcová socha Panny Marie se sepjatýma rukama a zlacenou aureolou s hvězdami je umístěna na vysokém štíhlém sloupu. Sloup je tvořen hranolovou podstavou s masivní profilovanou římsou, ze které vychází kuželovitý sloup zakončený římsou s bohatými ornamenty. Na spodním dílu soklu je vytesán znak chotěšovského kláštera. Sloup je opatřen informačním popiskem.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu. Objekt nenesé žádné stopy poškození či degradace materiálu. Okolí sloupu je upravené. Nepříliš vhodné je oplocení objektu vysokým pletivem.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení. Pouze zvážit jiný druh oplocení památky.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 43 Mariánský sloup v Chotěšově, zdroj: vlastní zpracování [17. 8. 2018]

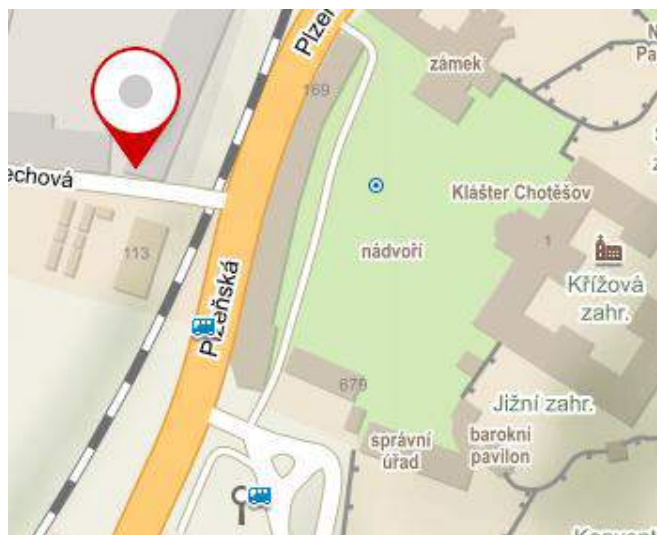
Další šetření: Autor Jan Mejlík, vznik zřejmě 1687 jako připomínka památky dobytí kláštera husity roku 1421 a jimi v sudu upáleného klášterního Hejtmána. V roce 1998 v rámci grantu Nadace Občanského fóra proveden restaurátorský zásah.¹

¹ ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a piliře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*. Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7, str. 163-165

Evidenční list objektu

Sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého v Chotěšově

Obec: **Chotěšov**
 Katastrální území: **Chotěšov**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Sloup**
 GPS souřadnice: **49.6535700N**
13.1958781E
 Vlastník objektu: **Obec Chotěšov**
 Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Sloup se sochou svatého Jana Nepomuckého je umístěn naproti chotěšovskému klášteru v ulici Ořechová.

Popis objektu:

Pískovcová socha svatého Jana Nepomuckého zobrazuje světce s biretem na hlavě, s palmovou ratolestí a krucifixem. Socha je umístěna na vrcholu sloupu tvořeného hranolovou podstavou s vytesanými barokními motivy a znakem chotěšovského kláštera. Jsou zde i špatně čitelná písmena: „I H S“ a vytesaná datace 1700. Na podstavu navazuje sloup, který je usazen do masivní profilované římsy.

Hodnocení stavu:

Objekt nese lehké stopy degradace pískovce. Spodek soklu je pokryt nánosy mechu a lišejníku. Zcela nevhodné umístění památky u výrobního areálu (silný automobilový provoz, smog, zápach z místního vepřína).

Doporučení:

Renovace poškozených míst a konzervace zvětrávajícího pískovce. Očištění kamene. Zvážit přemístění památky na příhodnější místo.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 44 Sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého v Chotěšově, zdroj: vlastní zpracování [17. 8. 2018]

Další šetření: Autor neznámý, doba vzniku cca r. 1700. Původně socha kryta plechovou stříškou. Částečné restaurování památky provedeno v roce 1995.¹

¹ ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*. Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7, str.170

Evidenční list objektu

Kříž u Losiny

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Mantov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6368681N**
13.2146661E
Vlastník objektu: **Plzeňský kraj**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek je lokalizován těsně před vsí Losina vpravo u silnice od Mantova.

Popis objektu:

Litinový zdobený kříž zasazený v pískovcovém soklu. Na kříži je umístěna stříbřená soška s vyobrazením Ježíše Krista. Architektura soklu je rozdělena do 3 dílů, širokého profilovaného podstavce, krychlové podstavy s římsou zakončenou malým soklíkem, ve kterém je zapuštěn kříž. Pískovcový sokl je částečně omítnutý.

Hodnocení stavu:

Objekt je v poměrně dobrém stavu. Kříž nenese žádné stopy poškození či degradace materiálu. Pouze pískovcové části jsou pokryty nečistotami a mírně porostlé mechem a lišejníkem. Okolí je neupravené, zarostlé plevelem a náletovými dřevinami.

Doporučení:

Očištění a konzervace pískovcových částí. Úprava okolí kříže.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 45 Kříž u Losiny, zdroj: vlastní zpracování [17. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Kaplička před Chotěšovem

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Chotěšov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6566250N**
13.2260761E
Vlastník objektu: **Plzeňský kraj**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička je umístěna v těsné blízkosti hlavního tahu vlevo ve směru do Chotěšova od Dobřan asi 200 m před vjezdem do Chotěšova.

Popis objektu:

Drobná výklenková kaplička bez vnitřní výzdoby. Kaple je štíhlá a vysoká, výklenek je obloukovitého tvaru v celé výšce kaple. Objekt je krytý malou stříškou krytou taškami bobrovkami, stejně jako malá římsa lemující stříšku po celém obvodu. Kaple je obrácena vchodem směrem od silnice do pole.

Hodnocení stavu:

Objekt je bez vnitřní výzdoby. Poruchy lze nalézt ve spodní části objektu, opadaná omítka, vzlínající vlhkost. Jinak pouze estetické vady, odřený nátěr, zašpiněná omítka.

Doporučení:

Sanace poškozené omítky. Nový nátěr. Vzhledem k nepříliš atraktivnímu umístění objektu (bez přístupové cesty, v poli, u frekventované silnice bez možnosti odbočení) zvážit obnovení výzdoby vnitřního prostoru kaple.

Celkové hodnocení stavu:

2

Obrázek 46 Kaplička před Chotěšovem, zdroj: vlastní zpracování [17. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Boží muka v Chotěšově

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Chotěšov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Boží muka**
GPS souřadnice: **49.6556439N**
13.2063389E
Vlastník objektu: **Obec Chotěšov**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Boží muka se nacházejí v parčíku naproti místnímu hřbitovu u hlavního tahu na Dobřany.

Popis objektu:

Hranolová podstava s masivní zaoblenou římsou tvoří podstavu pro štíhlý válcovitý dřík, který je ve svém ukončení zdoben válcovitým zdobením s tesanými růžicemi. Na vrcholu je umístěna hranolovitá kaplička s naznačenými výklenky, tu zakončuje špice ve tvaru plastického kříže. Celý objekt je z jednotlitého materiálu, světlého pískovce.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 47 Boží muka v Chotěšově, zdroj: vlastní zpracování [17. 8. 2018]

Další šetření: Vznik v 17. století, památkově chráněno od r. 2000.¹

¹ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?element=15347477&sequence=3&mode=fulltext&keywords=Chot%C4%9B%C5%A1ov&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Evidenční list objektu

Socha sv. Jana Nepomuckého v Chotěšově

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Chotěšov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Socha**
GPS souřadnice: **49.6533444N**
13.2013325E
Vlastník objektu: **Obec Chotěšov**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Socha svatého Jana Nepomuckého se nachází v centru Chotěšova pod klášterní zahradou v ulici Klášterní.

Popis objektu:

Pískovcová socha svatého Jana Nepomuckého v životní velikosti je usazena na mohutném podstavci se schodištěm. Na dolní části soklu je vyryt zlatý nápis: „Zur Ihre Gottes und Verehrung des heiligen Landes patrons Johanen von Nepomuken von Jaklin Johann und seinem Liebe Maria 1853“. Součástí objektu je i oplocení žulovými sloupky spojenými řetězy.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu, včetně úpravy okolí.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 48 Socha sv. Jana Nepomuckého v Chotěšově, zdroj: vlastní zpracování [17. 8. 2018]

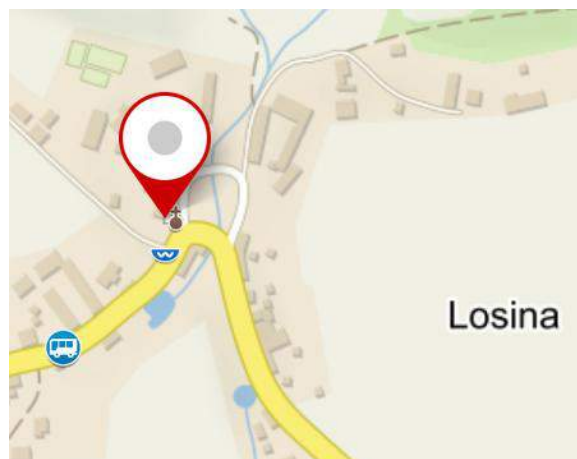
Další šetření: Dalším zkoumáním zjištěno, že se jedná o repliku a originál sochy je umístěn v lapidáriu chotěšovského kláštera.¹

¹ Návštěva kláštera Chotěšov

Evidenční list objektu

Kaplička v Losině

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Losina**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6380336N**
13.2184422E
Vlastník objektu: **Obec Chotěšov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Malá návesní kaplička se nachází v prudké zatáčce při vjezdu na místní návěs ve směru od Chotěšova vlevo v mírném svahu.

Popis objektu:

Drobná návesní kaple se střídou sakrální výzdobou. Kaplička má taškovou sedlovou střechu z jejíhož hřebene vychází drobná zvonička s cibulovitou bání, jejíž stříška je pokryta měděným plechováním. Okénka i vstupní dveře mají tvar gotického oblouku, vstup je tvořen kovaným mřížováním. Fasáda objektu je jednoduchá v kombinaci žluté a bílé barvy.

Hodnocení stavu:

Objekt je bez zjevných stavebně technických poruch. Na omítce jsou lehké stopy opotřebení povětrnostními vlivy. Podezdívka je lehce provlhlá s místy opadanou omítkou.

Doporučení:

Sanace poškozené omítky na podezdívce, zvážít odvlhčení objektu drenáží. Nový nátěr fasády.

Celkové hodnocení stavu:

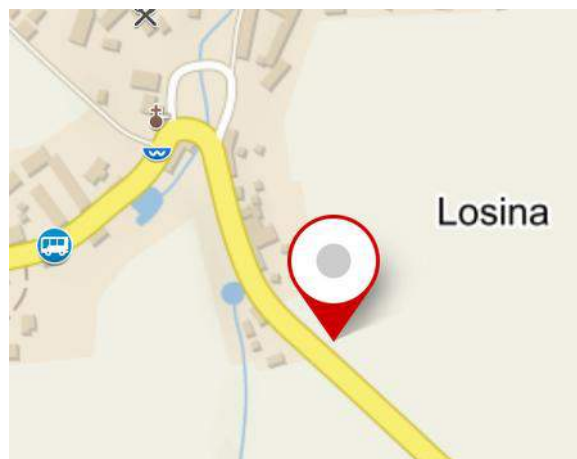

Obrázek 49 Kaplička v Losině, zdroj: vlastní zpracování [5. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž v poli u Losiny

Obec: **Chotěšov**
 Katastrální území: **Losina**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Pamětní kříž**
 GPS souřadnice: **49.6363939N**
13.2204511E
 Vlastník objektu: **Obec Chotěšov**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek je lokalizován těsně před za vsí směrem do Černotína vlevo v mírném svahu nad silnicí u odbočky na polní cestu.

Popis objektu:

Litinový zdobený kříž zasazený v pískovcovém soklu. Architektura soklu vychází z kvádrové podstavy, která pokračuje válcovitým dřikem a je zakončena čtvercovou hlavicí, do které je zapuštěn kříž. Ten je jednoduchého tvaru se zdobenými konci ramen. Na kříži je umístěna kovová soška s vyobrazením Ježíše Krista černé barvy. Pod korpusem Krista je umístěna zdobená tabulka obdélníkového tvaru s nápisem „PRO SLÁVU BOŽÍ“. Kolem objektu jsou umístěny pískovcové patníky s železnými oky, které byly původně zřejmě spojeny řetezy.

Hodnocení stavu:

Objekt je v poměrně dobrém stavu. Kříž nenesé žádné stopy poškození či degradace materiálu. Spáry v soklu jsou pevné, vyspravené. Patníky kolem objektu jsou částečně vyvráceny a chybí řetězové hrazení. Okolí objektu je velmi neudržované, náletové dřeviny částečně objekt zakrývají.

Doporučení:

Úprava okolí objektu, vyčištění od plevelů a náletových dřevin. Obnovení řetězového hrazení.

Celkové hodnocení stavu:

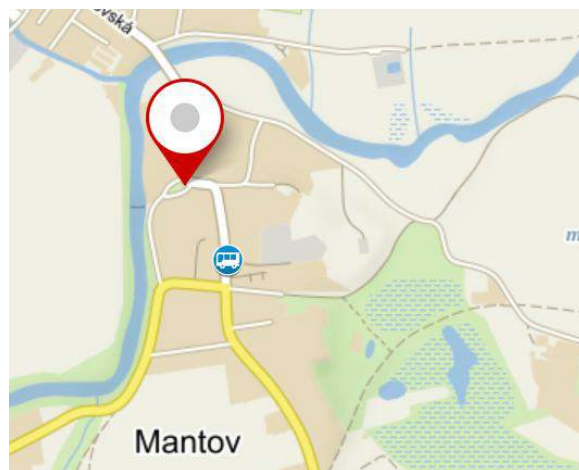

Obrázek 50 Kříž v poli u Losiny, zdroj: vlastní zpracování [5. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička v Mantově

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Mantov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6484825N**
13.2082094E
Vlastník objektu: **Obec Chotěšov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Malá návesní kaple se nachází na mantovské návsi v prudké zatáčce v mírném svahu.

Popis objektu:

Drobná návesní kaple s taškovou sedlovou střechou, z jejíhož hřebene vychází štíhlá cibulovitá zvonička, zakončena křížem. Na přední straně pod štítem je štíhlá vodorovná římsa, vyskládaná taškami. Stavba je jednoduchá, barvy na fasádě jsou v kombinaci bílé a žluté. Stavba je prosvětlena mřížovanými okénky kruhového tvaru. Vstup do objektu je klenutou brankou zajištěnou kovovým mřížovím.

Hodnocení stavu:

Objekt je v perfektním stavu včetně upraveného okolí.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 51 Kaplička v Mantově, zdroj: vlastní zpracování [5. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička v Hoříkovicích

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Hoříkovice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6727311N**
13.1823764E
Vlastník objektu: **Obec Chotěšov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Malá návesní kaplička se nachází při vjezdu na zdejší náves vpravo na velkém travnatém pozemku pod vzrostlými stromy.

Popis objektu:

Drobná návesní kaple s liniovým zdobením fasády. Kaple má sedlovou střechu pokrytou taškami a z hřebene vychází zvonička s kopulovitou plechovou stříškou zakončenou křížkem. Prostor je prosvětlen obloukovitými okny a uzavřen dřevěnými vyřezávanými dveřmi krytými mřížemi. Ve štítu je výstupkem naznačen nižší štít, zdobený taškami. Vchod je orámován naznačením portálu. Fasáda je v kombinaci žluté a bílé barvy s šedou hrubozrnnou podezdívkou. Nad dveřmi je datace 1856.

Hodnocení stavu:

Objekt je velmi dobře udržovaný a v perfektním stavu.

Doporučení:

Bez doporučení

Celkové hodnocení stavu:

1

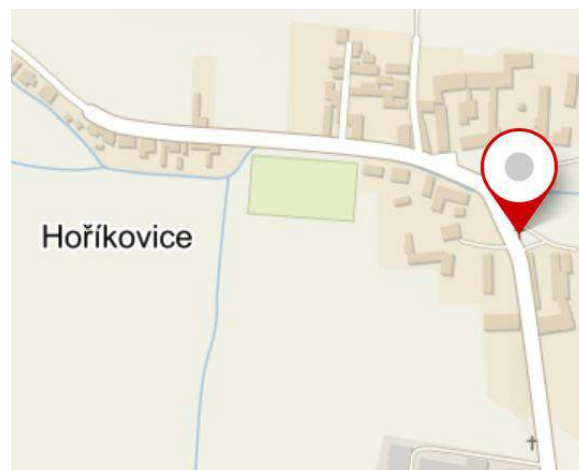

Obrázek 52 Kaplička v Hoříkovicích, zdroj: vlastní zpracování [20. 9. 2018]

Evidenční list objektu

Kříž v Hoříkovicích

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Hoříkovice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6724672N**
13.1824514E
Vlastník objektu: **obec Chotěšov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek je lokalizován po pravé straně při vjezdu na návěs v Hoříkovicích.

Popis objektu:

Značně zvětralý sokl, původně zřejmě s bohatým zdobením. Kovový kříž, který je do něj zapuštěn, zřejmě není původní. S největší pravděpodobností byl původní artefakt zničen či zcizen a nahrazen prostým křížem z železných prutů.

Hodnocení stavu:

U objektu již není rozeznatelná jeho původní podoba. Kamenná část je značně zdegradovaná a chybí části objektu. Na soklu je množství vrypů novějšího datování, zřejmě vandalismus. Horní část soklu je porostlá lišejníkem. Prostý železný kříž je dobře řemeslně zpracován, ovšem bez jakékoli výzdoby.

Doporučení:

Je žádoucí provést celkové restaurování objektu a to jak částí kamenných, tak zhotovení kopie původního kříže, pokud lze ještě nalézt doklady o jeho původní podobě. Ev. vytvořit zcela nový kříž s obdobnou tematikou, jako jsou dochované kříže v okolí. Nutný posudek odborníka.

Celkové hodnocení stavu:

4

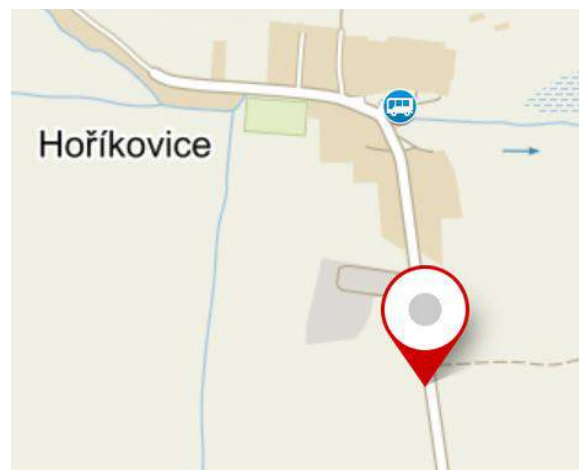

Obrázek 53 Kříž v Hoříkovicích, zdroj: vlastní zpracování [5. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž před Hoříkovcemi

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Hoříkovice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6687881N**
13.1830281E
Vlastník objektu: **Právnícká osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází vlevo v polích u silnice vedoucí z Chotěšova do Hoříkovic.

Popis objektu:

Jedná se pískovcový podstavec s jednoduchým železným křížem. Sokl je ve tvaru čtyřbokého komolého jehlanu umístěného na kvádrovém podstavci. Kovový kříž je vytvořen z jednoduchých železných prutů bez jakéhokoli zdobení. Pravděpodobně náhrada za původní zničený či odcizený kříž.

Hodnocení stavu:

Sokl je značně zvětralý, nicméně bez poškození a chybějících částí. Kovový kříž je zřejmě provizorní značení symbolu kříže.

Doporučení:

Snaha o zdokumentování původní podoby objektu, vytvoření repliky původního kříže. Konzervace pískovcových částí.

Celkové hodnocení stavu:

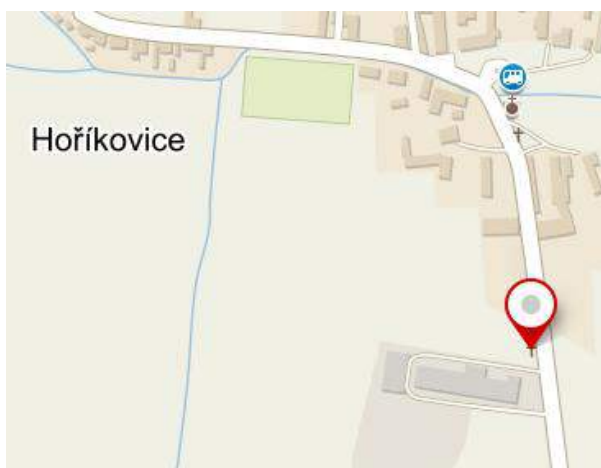

Obrázek 54 Kříž před Hoříkovicemi, zdroj: vlastní zpracování [5. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Boží muka v Hoříkovicích

Obec: **Chotěšov**
Katastrální území: **Hoříkovice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Boží muka**
GPS souřadnice: **49.6706494N**
13.1826392E
Vlastník objektu: **Obec Chotěšov**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Boží muka se nacházejí v poli vlevo před obcí Hoříkovice ve směru od Chotěšova v blízkosti zdejšího zemědělského podniku.

Popis objektu:

Pískovcová boží muka vycházejí z tvaru štíhlého vysokého hranolu, který má ve svém vrcholu drobnou čtyřbokou kapličku se slepými tesanými nikami. Ve špici kapličky je drobný tesaný křížek.

Hodnocení stavu:

Objekt sám je v relativně dobrém stavu, který odpovídá přirozenému opotřebení materiálu vlivem času a povětrnostních vlivů. Ovšem zcela nevyhovující je okolí památky, je zcela zarostlá náletovými dřevinami a vysokou trávou. Památka je zcela skryta.

Doporučení:

Nutná úprava okolí, vysekání křovin, odstranění kořenů, odkopání okolí, drenáž.

Celkové hodnocení stavu:

2

Obrázek 55 Boží muka v Hoříkovicích, zdroj: vlastní zpracování [21. 12. 2017]

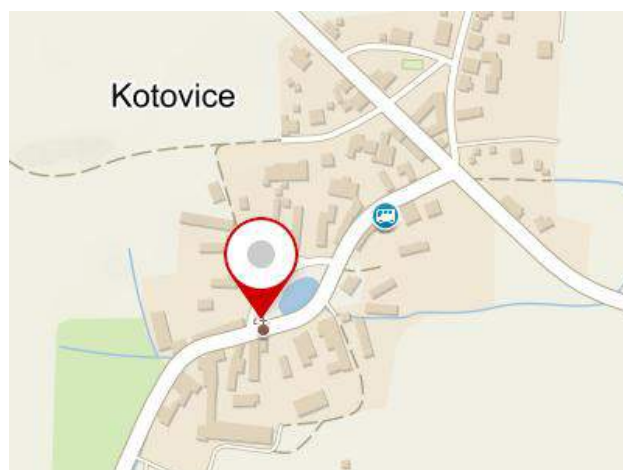
Další šetření: Autor neznámý, původně v kaplici zobrazen reliéf Odpočívajícího Krista. K poškození vrcholové kaplice a povalení božích muk, došlo kolem r. 1986, v r. 1988 proveden restaurátorský zásah. Vrcholová část je dnes umístěna v depozitu chotěšovského kláštera a nahrazena výduskem.¹

¹ ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*. Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7, str.161

Evidenční list objektu

Kaple v Kotovicích

Obec: **Kotovice**
Katastrální území: **Kotovice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Návesní kaple**
GPS souřadnice: **49.6719686N**
13.1536736E
Vlastník objektu: **Obec Kotovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Návesní kaple se nachází v centrální části obce Kotovice v blízkosti místního rybníka.

Popis objektu:

Prostorová návesní kaple menších rozměrů a jednoduché architektury. Objekt má sedlovou střechu pokrytou taškovou krytinou, ve špici štítu je umístěn malý křížek. Z hřebene střechy vychází štíhlá zvonice čtvercového půdorysu, ukončená plechovou stanovou střechou s křížkem. Pod střechou objektu je jemné římsování, zvýrazněné bílou a okrovou barvou a řadou tašek. Objekt je bez oken, pouze prosvětlen dvěma malými kulatými otvory. Vchod do objektu je řešen dřevěnými dveřmi. Ve štítu je vyryto datování 1896.

Hodnocení stavu:

Památku se nachází ve výborném stavu. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

O památku je zjevně dobře pečováno. Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 56 Kaple v Kotovicích, zdroj: vlastní zpracování [2. 12. 2017]

Evidenční list objektu

Kaple v Záluží

Obec: **Kotovice**
Katastrální území: **Záluží**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Návesní kaple**
GPS souřadnice: **49.6770994N**
13.1420006E
Vlastník objektu: **Obec Kotovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Návesní kaple se nachází v centrální části vsi Záluží.

Popis objektu:

Prostorová návesní kaple je novějšího data, nade dveřmi je datace 1936. Je zde patrné použití moderních materiálů, např. podezdívka je betonových tvarovek, schody do objektu jsou též betonové. Kaple je jednoduchých rysů, bez zdobení či římsování. Jediným zdobným prvkem je barevné rámování v kombinaci cihlové a bílé. Střecha je sedlová, pokrytá taškovou krytinou. Z hřebene vychází štíhlá zvonička čtvercového půdorysu, která je kryta měděnou stříškou stanového tvaru. Ukončena je měděnou špičkou s makovicí. Kaple je prosvětlena obloukovými okénky. Vstup je též řešen obloukovou brankou, ta je uzavřena řemeslně umně zpracovanými dřevěnými dveřmi. Okolí kapličky je upraveno jako odpočinkové místo s posezením.

Hodnocení stavu:

Památku se nachází ve výborném stavu. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

O památku je zjevně dobře pečováno. Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

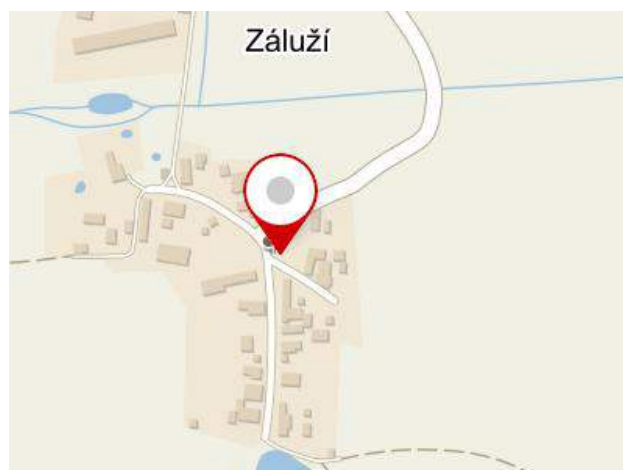

Obrázek 57 Kaple na návsi v Záluží, zdroj: vlastní zpracování [28. 9. 2017]

Evidenční list objektu

Socha Panny Marie v Záluží

Obec: **Kotovice**
Katastrální území: **Záluží**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Socha**
GPS souřadnice: **49.6769989N**
13.1420889E
Vlastník objektu: **Obec Kotovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Socha Panny Marie se nachází v blízkosti návesní kaple v Záluží.

Popis objektu:

Socha světice je umístěna na mohutném soklu s bohatým římsováním. Na soklu je dochován nápis „Ano 1739“. Architektura soklu je tvořena masivními dvoustupňovými schody, na které navazuje podstavec obdélníkového půdorysu, ten je ukončen výrazně vystupující římsou. Boky soklu jsou zdobené kamennými ornamenty. Na soklu je umístěna socha v podživotní velikosti. Materiál pro výrobu soklu a sochy je nesourodý, s největší pravděpodobností se jedná o žulu. Vzhledem k tomu, že ve spodní části sochy je krátký válcovitý segment, dá se předpokládat, že původní podoba objektu byla vyšší, snad Mariánský sloup.

Hodnocení stavu:

Památku se nachází ve výborném stavu. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

O památku je zjevně dobře pečováno. Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 58 Socha Panny Marie v Záluží, zdroj: vlastní zpracování [28. 9. 2017]

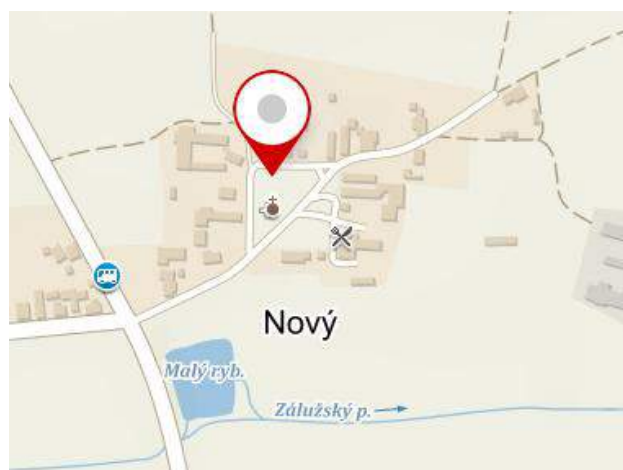
Další šetření: Vznik roku 1739, autor neznámý. Původně zřejmě sloup, který se nedochoval. Restaurování proběhlo v roce 2015 panem Milanem Směšným.¹

¹ ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*. Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7, str.226-227

Evidenční list objektu

Kříž v Novém

Obec: **Kotovice**
Katastrální území: **Nový**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6811525N**
13.1520581E
Vlastník objektu: **Obec Kotovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Pamětní kříž se nachází ve vsi Nový na návsi v blízkosti návesní kaple.

Popis objektu:

S ohledem na vzhled pamětních křížů ve zdejší regionu, je tento kříž svým vzhledem atypický. Je složen z žulového podstavce s výrazným horizontálním rýhováním a masivního kovového kříže. Ten je oproti jiným křížům vyšší, velmi zdobný s rozšířenými, zdobenými konci ramen. Kříž je opatřen zlateným korpusem ukřižovaného Krista. Nad jeho hlavou je drobná cedulka ve tvaru praporečky s nápisem: „INRI“. Pod jeho nohama pak velká oválná zdobená cedulka bez dochovaného nápisu. Na zadní straně kříže je upevněna kovová vzpěra.

Hodnocení stavu:

Památková se nachází ve výborném stavu. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

Vzhledem k bezchybnému stavu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 59 Kříž v Novém, zdroj: vlastní zpracování [28. 9. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička v Kvíčovicích

Obec: **Kvíčovice**
Katastrální území: **Kvíčovice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.5902639N**
13.0717400E
Vlastník objektu: **Obec Kvíčovice**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Kaplička se nachází v centru obce Kvíčovice, těsně u místní komunikace.

Popis objektu:

Drobná šestiboká kaplička s vysokou štíhlou střechou, zakončenou cibulovitou bání se zvonem. Stříška zvoničky je pokryta plechovou krytinou, ze špice vychází kříž, jehož dřík je zdoben makovicí. Zděná část kaple je prosté architektury, bez zdobení a bez oken, jen s prosvětujícími kruhovými okénky. Vstup je tvořen dřevěnými dveřmi, krytými mříží.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází v relativně dobrém stavu a je o ni pečováno. Drobné povrchové poškození nátěru střešní krytiny, omítka zašpiněná od projíždějících aut, silnice je v bezprostřední blízkosti.

Doporučení:

Provést nový nátěr střechy. Ošetřit fasádu ochranným nátěrem.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 60 Kaplička v Kvičovicích, zdroj: vlastní zpracování [25. 8. 2018]

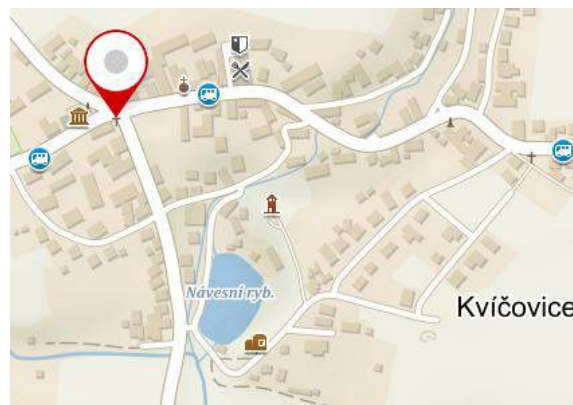
Další šetření: Vznik pravděpodobně někdy v průběhu 18. století. Památkově chráněno od r. 1958.¹

¹ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?element=15008857&sequence=1&mode=fulltext&keywords=Kv%C3%AD%C4%8Dovice&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Evidenční list objektu

Kříž v Kvíčovicích

Obec:	Kvíčovice
Katastrální území:	Kvíčovice
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Pamětní kříž
GPS souřadnice:	49.5899800N 13.0706231E
Vlastník objektu:	Obec Kvíčovice
Památková ochrana:	NE

Umístění objektu:

Kříž se nachází v centrální části obce Kvíčovice. Objekt je zakomponován do oplocení domu č. p. 12.

Popis objektu:

Kombinace zděného podstavce, pískovcového soklu a kovového kříže. Spodní část objektu tvoří kvádrový podstavec vyzděný z cihel a omítnutý hrubou omítkou, následuje pískovcový díl tvořený kvádrovým, profilovaným sloupkem. Černý kovový kříž má bohaté zdobení ramen a prostou sošku ukřižovaného Ježíše. V jeho patách je umístěna zdobená tabulka bez dochovaného nápisu.

Hodnocení stavu:

Cihlová část je lehce degradovaná povětrnostními vlivy a má částečně odloupenou omítku. Pískovcová část je také mírně poškozená, ovšem bez závažných poruch, jedná se spíše o estetický dojem. Kříž je pokryt nánosem nečistot a rzi.

Doporučení:

Ošetření soklu, případně vyspravení omítky. Kovovou část očistit a konzervovat.

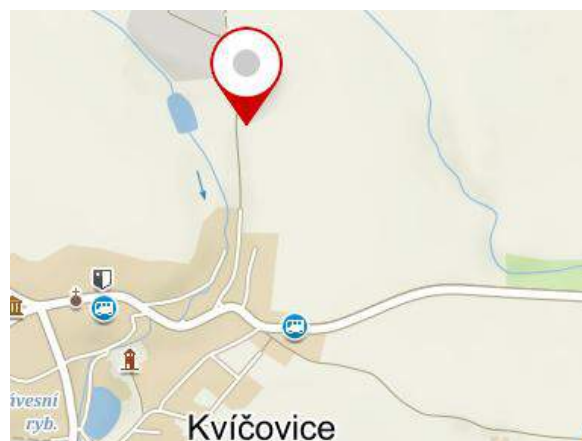
Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 61 Kříž v Kvičovicích, zdroj: vlastní zpracování [25. 8. 2018]

Evidenční list objektu***Kříž v Kvíčovické aleji***

Obec: **Kvíčovice**
Katastrální území: **Kvíčovice**
Okres: **Domažlice**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.5933650N
13.0765256E**
Vlastník objektu: **Obec Kvíčovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází mimo intravilán, při polní cestě směrem na Neuměř vpravo v mírném svahu.

Popis objektu:

Štíhlý pískovcový sloup, čtvercového půdorysu, mírně se zužující a zakončen římsou. Pod římsou je jemné ornamentální zdobení. V patě soklu jsou písmena: „VAD“. Kovový kříž je velmi zdobný s postavou zlaceného anděla stojícího v patách kříže. Pod korpusem Krista je umístěna kulatá tabulka zdobená vavřínovými listy s nápisem „OBNOVENO 2013“. U jeho hlavy je pak nápis „INRI“. Hroty kříže jsou bohatě zdobeny motivy zlacených listů vinné révy.

Hodnocení stavu:

Kříž je ve velmi dobrém stavu. Okolí je upravené a je doplněno odpočinkovým sezením s lavičkou.

Doporučení:

Výtečný stav, proto bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

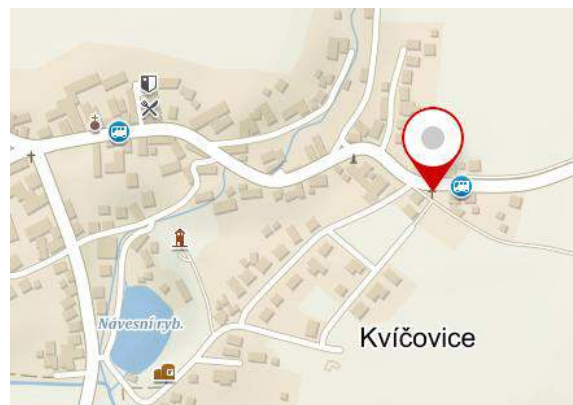

Obrázek 62 Kříž v Kvíčovické aleji, zdroj: vlastní zpracování [25. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Kříž u křižovatky v Kvíčovicích

Obec: **Kvíčovice**
Katastrální území: **Kvíčovice**
Okres: **Domažlice**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.5896094N
13.0772444E**
Vlastník objektu: **Obec Kvíčovice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází při vjezdu do obce ze směru od Holýšova vlevo.

Popis objektu:

Nižší celokamenný kříž se skládá z pískovcového soklu a masivního kříže z leštěné žuly bez ornamentů a zdobení. Sokl je šestibokého půdorysu, navazuje na něj čtyřboký jehlanovitý dřík, zakončený masivní římsou. Žulový kříž je zapuštěn do krychlového soklíku ze stejného materiálu.

Hodnocení stavu:

Kříž je ve velmi dobrém stavu. Zjevně v nedávné době renovován. Okolí je upravené, nově osázené květinami.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu, bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 63 Kříž u křižovatky v Kvíčovicích, zdroj: vlastní zpracování [25. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Kaple svatého Václava v Líních

Obec: **Líně**
 Katastrální území: **Líně**
 Okres: **Plzeň-sever**
 Typ objektu: **Návesní kaple**
 GPS souřadnice: **49.6935167N**
13.2574000E
 Vlastník objektu: **Obec Líně**
 Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Kaple se nachází na okraji návsi v Líních, v blízkosti místní školy.

Popis objektu:

Návesní prostorová kaple, zdobena četnými architektonickými prvky. Střecha objektu je sedlová, ovšem štít kaple ve svém vrcholu tvořen barokním motivem klenby. Z hřebene střechy, kterou tvoří tašková krytina vychází štíhlá vyzděná zvonice se stanovou plechovou stříškou, ze které vychází zděná věžička. Pod štítem je římsa zdobená řadou tašek. Ve štítu kaple je drobná nika. Objekt je bez oken. Vstup je tvořen dvoukřídlými dřevěnými vraty, umně řemeslně zpracovanými. Barva fasády je vyvedena v kombinaci barev okrová a růžová.

Hodnocení stavu:

Památku se nachází v relativně dobrém stavu a je o ni pečováno. Okolí památky je udržované

Doporučení:

Vzhledem k výbornému stavu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 64 Kaple svatého Václava v Líních, zdroj: vlastní zpracování [1. 10. 2018]

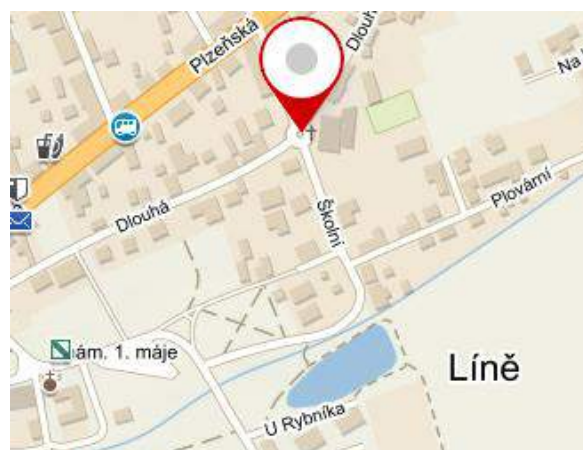
Další šetření: Doba vzniku cca 1767, poslední evidovaná oprava proběhla v r. 1997.¹

¹ BUKAČOVÁ, Irena a Jiří FÁK, *Paměť krajiny VIII*, Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2013, ISBN 978-80-87185-18-6, str. 108

Evidenční list objektu

Křížek u školy v Líních

Obec: **Líně**
 Katastrální území: **Líně**
 Okres: **Plzeň-sever**
 Typ objektu: **Pamětní kříž**
 GPS souřadnice: **49.6954322N**
13.2603506E
 Vlastník objektu: **Obec Líně**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází uprostřed kruhového objezdu ulic Školní a Dlouhá před místní základní školou.

Popis objektu:

Kovový kříž v kombinaci s omítnutým soklem z nezjištěného materiálu. Architektura soklu vychází z kvádrové podstavy, která přechází ve válcovitý dřík. Hlava soklu je tvořena kvádrovým profilem. Sokl je omítnutý a natřený bílou barvou. Železný kříž je bohatě ornamentálně zdoben a není doplněn soškou. Ve středu kříže je drobný nápis: „INRI“.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází v relativně dobrém stavu a je o ni pečováno. Hlava nese drobné stopy omšelosti vlivem povětrnostních vlivů a silničního provozu. Kříž je v dobrém stavu, jen na konci ramen jsou drobné stopy rzi.

Doporučení:

Obnovit nátěr soklu, odstranění rzi a konzervace železných částí.

Celkové hodnocení stavu:

2

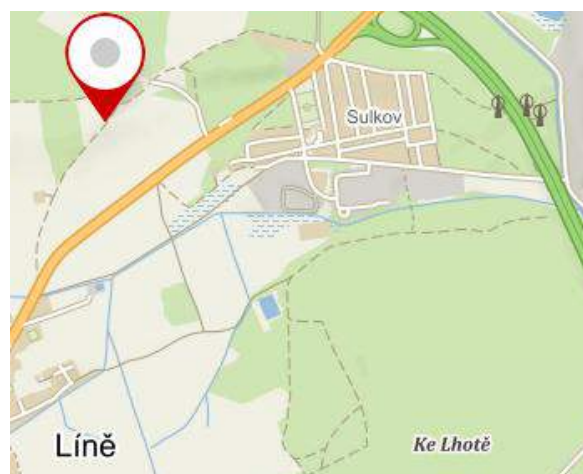

Obrázek 65 Křížek u školy v Líních, zdroj: vlastní zpracování [1. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Žižkův křížek na Sulkově

Obec: **Líně**
Katastrální území: **Líně**
Okres: **Plzeň-sever**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.7044439N**
13.2665000E
Vlastník objektu: **Právnícká osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází v blízkosti lesní cesty mezi Sulkovem a Líněmi. Cesta vede kolem Sulkovského hřbitova po kraji lesa a křížek se nachází na samém vrcholu kopce na rozhraní lesa a pole zhruba v polovině trasy mezi Sulkovem a Líněmi.

Popis objektu:

Kovový křížek jemných zdobných linií je zapuštěn v masivním pískovcovém soklu kvádrového tvaru a členěného římsami. Na soklu je plasticky vyvedený kříž a nápis: „REN 2010 OBEC ZBŮCH“. Kovová část kříže je velmi subtilní, zdobena kovanými ornamenty. Kříž je doplněn drobnou soškou Krista.

Hodnocení stavu:

Dle nápisu byla památka renovována před nedávnou dobou a je o ni dobře pečováno. Křížek je umístěn na odpočinkovém místě s krásným výhledem do okolí, doplněném odpočinkovou lavičkou a popiskem s připomenutím události přenocování Jana Žižky se svým vojskem.

Doporučení:

Vzhledem k výbornému stavu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 66 Žižkův křížek na Sulkově, zdroj: vlastní zpracování [1. 10. 2018]

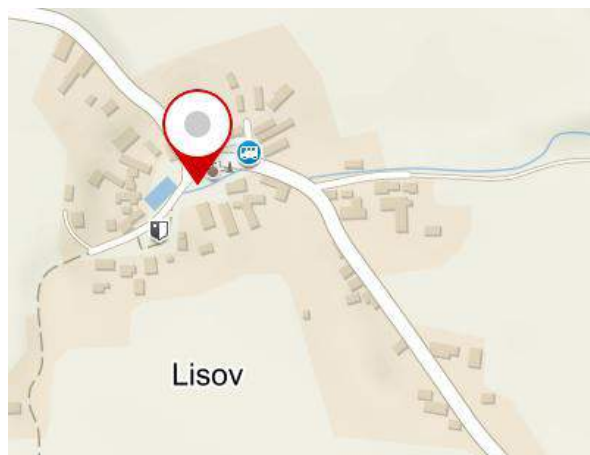
Další šetření: Kříž stojí na místě zvaném „Žižka Küche“, na kterém údajně nocoval Jan Žižka při jednom ze svých tažení. Kříž byl v minulosti zcela zničen, zčásti vhozen do místního rybníka, zbytek rozmetán po okolí. Křížek obnoven roku 2009 ze soukromé iniciativy panů Petra Milta, Bedřicha Váchala a Ladislava Vacka.¹

¹ BUKAČOVÁ, Irena a Jiří FÁK, *Paměť krajiny VIII*, Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2013, ISBN 978-80-87185-18-6, str. 109

Evidenční list objektu

Kříž v Lisově

Obec: **Lisov**
Katastrální území: **Lisov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6382981N
13.1011500E**
Vlastník objektu: **Obec Lisov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází v centru Lisova v blízkosti zdejší kapličky.

Popis objektu:

Objekt je tvořen kamennou spodní částí a kovovým křížem umístěným v části horní. Na kvádřovou podstavu navazuje štíhlý válcovitý dřík, který je ve své horní části zakončen čtvercovou hlavicí. Kříž je opatřen drobnou soškou Krista, který má v nohách zlacenou obdélníkovou tabulku s nápisem: „OBNOVENO 18. 6. 2007 HASIČI“. Kříž je na konci svých ramen zdoben bohatými ornamenty.

Hodnocení stavu:

Křížek prošel v nedávné době rekonstrukcí. Kamenné části nesou přirozené stopy opotřebení povětrnostními vlivy, ale bez uvolněných částí či prasklin. Kovové části jsou v dobrém stavu. Okolí kříže je udržované. Drobné stopy porostu mechů a lišejníků.

Doporučení:

Očištění kamenných částí objektu.

Celkové hodnocení stavu:

2

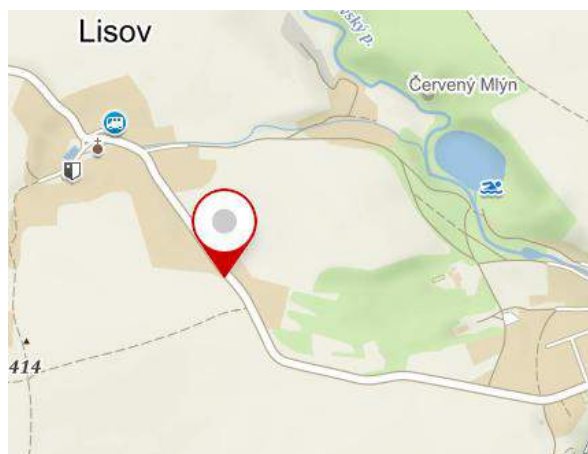

Obrázek 67 Kříž v Lisově, zdroj: vlastní zpracování [2. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Kříž nad Lisovem

Obec: **Lisov**
Katastrální území: **Lisov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6356939N
13.1053886E**
Vlastník objektu: **Obec Lisov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází vpravo těsně za výjezdem z obce směrem na Hradec. Je umístěn na malém paloučku v blízkosti komunikace pod vzrostlými stromy.

Popis objektu:

Původní je pouze sokl kříže. Vrchní kovová část je zjevně novějšího data. Spodek soklu tvoří krychlová podstava, na kterou navazuje válcovitý dřík, s největší pravděpodobností je to pouze upravený fragment původního kříže. Do dříku je zapuštěna modernistická podoba kříže se zlacenou soškou Krista. Kříž je plochý, kovaný se zachováním plastického povrchu kovu. Nad hlavou Krista je drobná cedulka s nápisem „INRI“.

Hodnocení stavu:

Sokl je očištěn a zakonzervován. Drobné stopy degradace materiálu jsou přirozeně způsobené věkem. Zcela netradiční je ztvárnění podoby Ježíše Krista, které se možná každému návštěvníkovi nebude líbit. Je v duchu naivního umění, nicméně řemeslně velice zdařilý. Okolí křížku je zbudováno jako relaxační místo s odpočinkovou lavičkou.

Doporučení:

Vzhledem k perfektnímu stavu, bez doporučení

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 68 Kříž nad Lisovem, zdroj: vlastní zpracování [2. 10. 2018]

Další šetření: Původní křížek byl poničen padající větví. Roku 2013 byl z osobní iniciativy místního starosty p. Šebesty, znovuobnoven.¹

¹ Kronika obce Lisov, *Dobry skutek*, [online], [cit. 5.10.2018], dostupné z: <https://www.lisovou.cz/file.php?nid=3078&oid=4634371>

Evidenční list objektu

Křížek v Líšíně

Obec: **Líšina**
Katastrální území: **Líšina**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6020811N**
13.1635008E
Vlastník objektu: **Obec Líšina**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází vlevo u silnice při vjezdu do obce Líšina ve směru od Čelákov a to těsně před obcí, v lesním porostu.

Popis objektu:

Jedná se o jednoduchý kovový kříž s prostým vyobrazením Ježíše Krista bez zdobení. Kříž je v zadní části opatřen vzpěrou. Kovová část je usazena do štíhlého pískovcového soklu kuželovitého tvaru. Podstava je tvaru čtvercového, stejně tak koruna soklu s výrazným římsováním.

Hodnocení stavu:

Kovové části kříže nesou stopy degradace materiálu. Spodní část kříže je odlomená a provizorně vyspravená kovovým páskem. Sokl nese stopy pigmentace.

Doporučení:

O památku není pečováno příliš dobře. Nutná renovace kovové části kříže. Očištění soklu, natření ochranným nátěrem. Úprava okolí památky, zejména likvidace náletových rostlin.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 69 Křížek v Líšíně, zdroj: vlastní zpracování [14. 9. 2018]

Evidenční list objektu

Kaple Povýšení svatého Kříže v Líšíně

Obec: **Líšina**
Katastrální území: **Líšina**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Návesní kaple**
GPS souřadnice: **49.6036289N**
13.1644831E
Vlastník objektu: **Obec Líšina**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Návesní kaple se nachází v centrální části obce Líšina.

Popis objektu:

Osmiboká zděná kaple krytá střechou zakončenou zvoničkou v kulovité báni. Stavba je omítnuta, fasáda je kombinací žluté a bílé barvy. Pod střechou je profilovaná římsa. Vstup do kaple je uzavřen vyřezávanými vrátky.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází ve výborném stavu. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

O památku je zjevně dobře pečováno. Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 70 Kaple na návsi v Líšíně, zdroj: vlastní zpracování [26. 9. 2017]

Další šetření: Vznik v první polovině 19. století, památkově chráněno od r. 1958.¹

¹ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?element=15384974&sequence=1&mode=fulltext&keywords=L%C3%AD%C5%A1ina&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Evidenční list objektu

Socha svatého Vavřince v Merklíně

Obec: **Merklín**
Katastrální území: **Merklín u Přeštic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Socha**
GPS souřadnice: **49.5650131N**
13.1944492E
Vlastník objektu: **obec Merklín**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Socha se nachází v ulici 1. máje po levé straně silnice směrem na Zemětice téměř u výjezdu z obce.

Popis objektu:

Barokní vyobrazení svatého Vavřince s vyobrazením jeho atributu – roštu. Socha je zhotovena z hrubozrnného tmavšího pískovce a je umístěna na štíhlém vysokém soklu, který je členěn drobnými římsami. Na soklu je vytesána datace 1867.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu. Vykazuje stopy lehkého porostu mikrovegetací.

Doporučení:

Očistit nános lišejníku a mechu.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 71 Socha sv. Vavřince v Merklíně, zdroj: vlastní zpracování [15. 12. 2017]

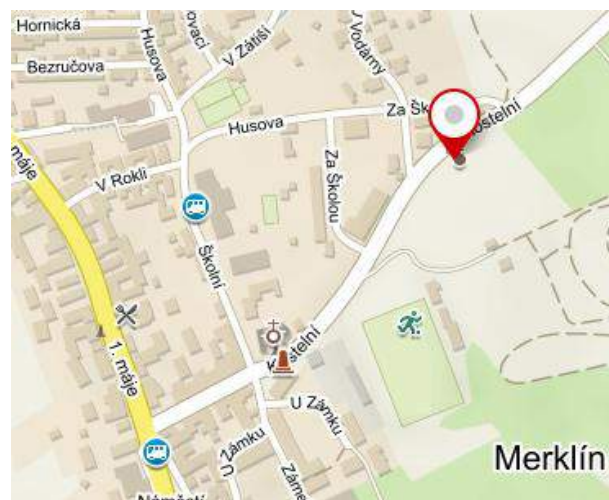
Další šetření: Autor Ludvík ? Wildt z Plzně, vznik roku 1867.¹

¹ ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*. Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7, str.175-176

Evidenční list objektu

Kaplička v Merklíně

Obec: **Merklín**
 Katastrální území: **Merklín u Přeštic**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Kaplička**
 GPS souřadnice: **49.5634600N**
13.2015644E
 Vlastník objektu: **obec Merklín**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Drobná výklenková kaplička je umístěna v mírném svahu vpravo u silnice přicházející do Merklína ze Soběkur.

Popis objektu:

Drobná kaplička s vnitřním prostorem a taškovou stříškou. Výklenek je zdoben vyobrazením sv. Prokopa. Stavba je bez výraznějšího zdobení, drobné římsování je zvýrazněno barevně odlišenou omítkou.

Hodnocení stavu:

Spodní část objektu je viditelně poškozena vlhkostí, omítky je opadaná. Degradace materiálu je znatelná i na schůdcích vedoucích do výklenku. Horní část objektu je v dobrém stavu.

Doporučení:

Sanace poškozené omítky, nové štukování, zpevnění schodů. Nový nátěr stávající fasády

Celkové hodnocení stavu:

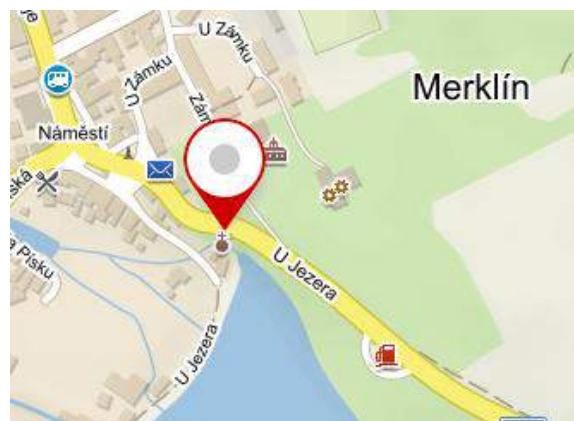

Obrázek 72 Kaplička v Merklíně, zdroj: vlastní zpracování [18. 8. 2018]

Evidenční list objektu

Kaplička pod zámkem v Merklíně

Obec: **Merklín**
Katastrální území: **Merklín u Přeštice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.5597539N**
13.1997411E
Vlastník objektu: **Plzeňský kraj**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Malá výklenková kaplička je umístěna vpravo v těsné blízkosti komunikace při výjezdu z Merklína směrem na Přeštice.

Popis objektu:

Drobná kaplička s vnitřním prostorem a taškovou stříškou. Výklenek je zdoben vyobrazením sv. Antonína s Jezulátkem. Stavba má členité, barevně odlišené štukování.

Hodnocení stavu:

Střešní plášť je po renovaci. Spodní část objektu je vyspravená, bez probarvené omítky. Povrch objektu zjevně trpí nevhodným umístěním u hlavního dopravního tahu. Omítka je spíše špinavá než poškozená.

Doporučení:

Jen drobné zednické práce, nový nátěr fasády. Zvážit aplikaci ochranného nátěru pro extrémní zatížení.

Celkové hodnocení stavu:

2

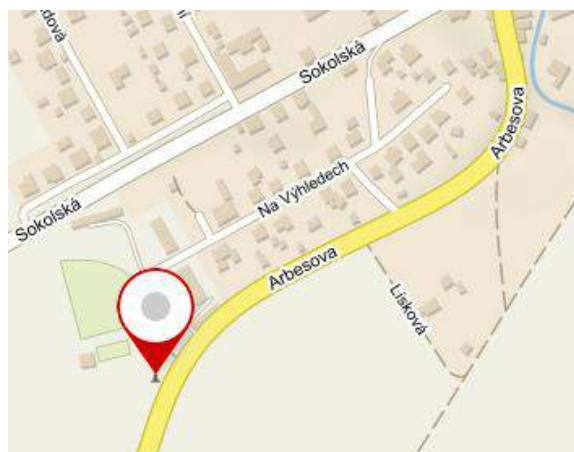

Obrázek 73 Kaplička pod zámek v Merklíně, zdroj: vlastní zpracování [12. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Socha svatého Gottharda v Merklíně

Obec: **Merklín**
 Katastrální území: **Merklín u Přeštic**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Socha**
 GPS souřadnice: **49.5560756N
 13.1916931E**
 Vlastník objektu: **obec Merklín**
 Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Socha se nachází na pravé straně silnice spojující Merklín a Ptenín těsně za výjezdem z obce na mírné vyvýšenině.

Popis objektu:

Barokní vyobrazení svatého Gottharda Barokní vyobrazení svatého Gottharda se zdviženou paží, biskupským čepcem a s bohatým rozevlátým pláštěm. Socha je zhotovena z hrubozrnného pískovce. Socha je umístěna na vysokém soklu s římsami, na kterém je ornamentální zdobení. Na soklu špatně čitelný nápis: „II SC V Gotthard“. Socha je chráněna kovovým plůtkem.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu. Socha i podstavec jsou lehce pokryty lišejníkem.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 74 Socha sv. Gottharda v Merklíně, zdroj: vlastní zpracování [12. 10. 2017]

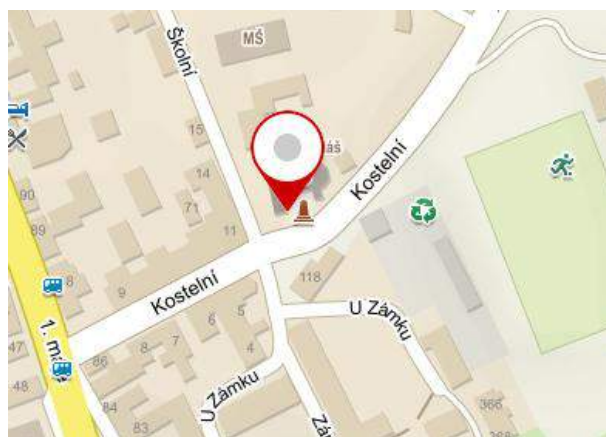
Další šetření: Vznik díla patrně v polovině 18. století. Památkově chráněno od r. 1958. Původně zhotoveno v souboru děl, nákladem rodu Morzinů pro výzdobu zámku, později díla přemístěna.¹

¹ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?element=15396400&sequence=5&mode=fulltext&keywords=Merkl%C3%ADn&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Evidenční list objektu

Socha svatého Floriána v Merklíně

Obec: **Merklín**
 Katastrální území: **Merklín u Přeštic**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Socha**
 GPS souřadnice: **49.5618269N**
13.1991300E
 Vlastník objektu: **církev**
 Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Socha se nachází v areálu kostela svatého Mikuláše vlevo od hlavního portálu. Objekt je památkově chráněn jako jeho součást.

Popis objektu:

Barokní vyobrazení svatého Floriána s vyobrazením jeho atributů – vědra s vodou hasící hořící dům, v ruce drží praporec. Socha je zhotovena z hrubozrnného pískovce a je umístěna na bohatě ořímsovaném soklu, na jehož přední straně je vyobrazení erbu rodu Morzinů a datace 1765.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 75 Socha sv. Floriána v Merklíně, zdroj: vlastní zpracování [18. 8. 2018]

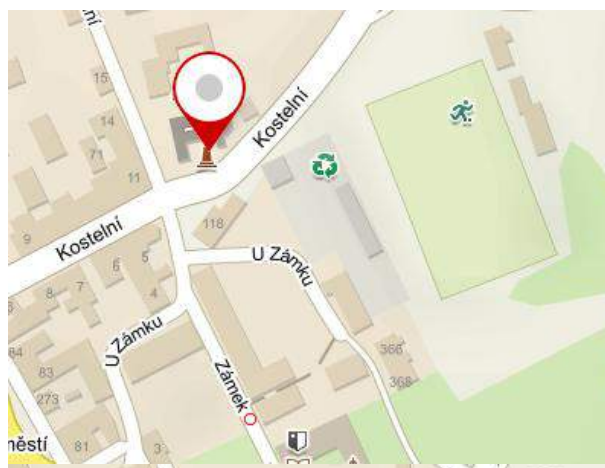
Další šetření: Památkově chráněno od r. 1958 v souboru s kostelem sv. Mikuláše. Sochy zhotoveny Karlem Legátem r. 1765.¹

¹ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?element=18617108&sequence=2&mode=fulltext&keywords=Merkl%C3%ADn&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Evidenční list objektu

Socha svaté Notburgy v Merklíně

Obec: **Merklín**
Katastrální území: **Merklín u Přeštic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Socha**
GPS souřadnice: **49.5618619N**
13.1992539E
Vlastník objektu: **církev**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Socha se nachází v areálu kostela svatého Mikuláše vpravo od hlavního portálu. Objekt je památkově chráněn jako jeho součást.

Popis objektu:

Barokní vyobrazení svaté Notburgy s vyobrazením jejích atributů – koše a srpu, je zhotovena z hrubozrnného pískovce a je umístěna na bohatě ořímsovaném soklu, na jehož přední straně je vyobrazení erbu rodu Morzinů a datace 1765.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 76 Socha sv. Notburgy v Merklíně, zdroj: vlastní zpracování [18. 8. 2018]

Další šetření: Památkově chráněno od r. 1958 v souboru s kostelem sv. Mikuláše. Sochy zhotoveny Karlem Legátem r. 1765.¹

¹ NPÚ, *Památkový katalog*, [online], [cit. 22.10.2017], dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/?element=18617108&sequence=2&mode=fulltext&keywords=Merkl%C3%ADn&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>

Evidenční list objektu

Socha svaté Anny v Merklíně

Obec: **Merklín**
Katastrální území: **Merklín u Přeštic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Socha**
GPS souřadnice: **49.5620231N**
13.1969700E
Vlastník objektu: **obec Merklín**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Socha se nachází v centru Merklína v ulici 1. Máje po levé straně směrem na Zemětice.

Popis objektu:

Barokní vyobrazení svaté Anny s vyobrazením jejích atributů – vyobrazení Panny Marie jako její malé dcerky a knihou. Socha je zhotovena z hrubozrnného pískovce a je umístěna na štíhlém vysokém soklu, který je zapuštěn do podstavy ve tvaru květiny. Na soklu je datace 1854.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 77 Socha sv. Anny v Merklíně, zdroj: vlastní zpracování [15. 12. 2017]

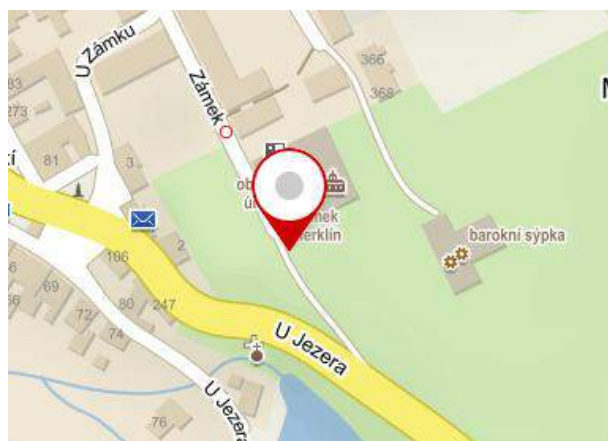
Další šetření: Autor neznámý, vznik asi v 2. polovině 19. století.¹

¹ ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*. Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7, str.177

Evidenční list objektu

Socha svatého Jana Nepomuckého u zámku

Obec: **Merklín**
Katastrální území: **Merklín u Přeštic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Socha**
GPS souřadnice: **49.5601192N**
13.1999794E
Vlastník objektu: **obec Merklín**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Socha se nachází v zámeckém areálu vpravo od vchodu do obecního úřadu. Socha byla v rámci renovace přemístěna z původního nevyhovujícího prostranství na mostě přes říčku Merklínka pod náměstím.

Popis objektu:

Barokní vyobrazení svatého Jana Nepomuckého. Světec drží v pravé ruce krucifix a levou si na prsa tiskne bilet. Socha je zhotovena z pískovce a je umístěna členitým pískovcovém soklu s bohatým zdobením.

Hodnocení stavu:

Objekt zjevně prošel v nedávné době renovací a je ve výborném stavu.

Doporučení:

Vzhledem k perfektnímu stavu památky bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

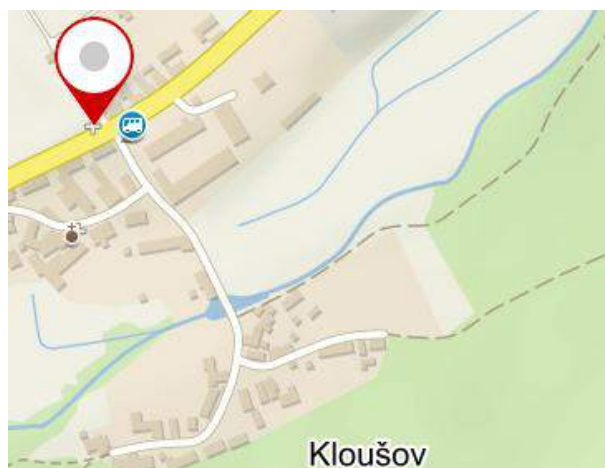

Obrázek 78 Socha sv. Jana Nepomuckého u zámku, zdroj: vlastní zpracování [15. 12. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička v Kloušově

Obec: **Merklín**
Katastrální území: **Kloušov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.5477900N**
13.1799200E
Vlastník objektu: **obec Merklín**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička se nachází v obci Kloušov, vpravo při hlavním tahu z Merklína. Objekt je umístěn na křižovatce vedoucí do centra obce.

Popis objektu:

Drobná výklenková kaplička s taškovou stříškou. Vnitřní prostor je uzavřen čtyřdílným oknem. Ve spodní části kapličky je špatně čitelný nápis: „NA PAMÁTKU MARTIN Z. SUCHÝ“ a datování LP 1894. Objekt je vyzděný z cihel a bíle omítnutý.

Hodnocení stavu:

Objekt je v dost zanedbaném stavu. Omítka je otlučená, okno je bez zasklení. Vnitřek kapličky je bez výzdoby. Okolí kapličky působí zanedbaně, což ještě umocňuje nevhodné umístění elektrického zařízení v těsné blízkosti objektu.

Doporučení:

Úprava okolí, odkopání zeminy okolo kapličky, drenáž základů, sanace omítky, nové štuky, zasklení oken. Renovace vnitřního prostoru.

Celkové hodnocení stavu:

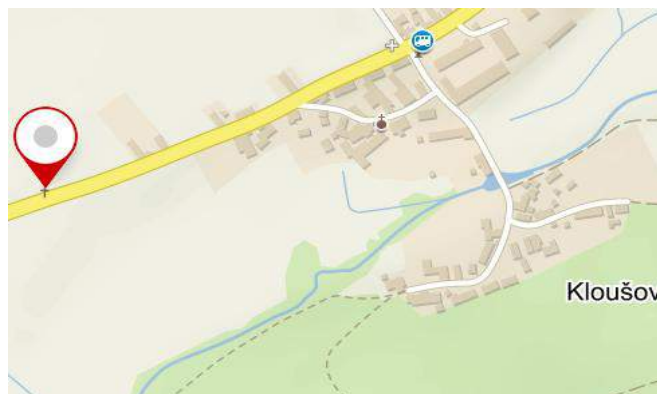

Obrázek 79 Kaplička v Kloušově, zdroj: vlastní zpracování [15. 12. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž u Kloušova

Obec: **Merklín**
Katastrální území: **Kloušov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.5461731N**
13.1743639E
Vlastník objektu: **Právnícká osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází vpravo u silnice asi 300 m po výjezdu z Kloušova směrem na Lhotu.

Popis objektu:

Prostý železný kříž zasazený v betonové podezdívce. Na kříži je umístěn korpus Krista. Konstrukce kříže je zjevně novějšího data, amatérská práce, kříž je svařen z ocelových profilů a natřen zelenošedou barvou. Soška na kříži je zřejmě původní a je ošetřena stejným nátěrem. Objekt je zcela zarostlý náletovými dřevinami a není téměř viditelný.

Hodnocení stavu:

Objekt je evidentně nepůvodní, novějšího data. Soška Krista je zřejmě původní, je skryta pod nevyhovujícím nátěrem, ovšem ten ji konzervuje a lze predikovat, že po odborném odstranění stávajícího ošetření bude soška v dobrém stavu. Okolí kříže je zarostlé a zcela objekt kryje.

Doporučení:

Úprava okolí, vymýcení náletových dřevin a plevelů, prořezání vzrostlých lip a akátů. Následně provést restaurátorský průzkum k určení umělecké a historické hodnoty díla a na základě jeho výsledku, určit další postup.

Celkové hodnocení stavu:

3

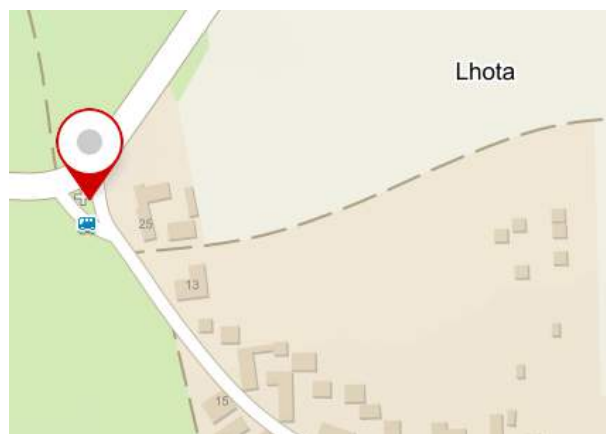

Obrázek 80 Kříž u Kloušova, zdroj: vlastní zpracování [12. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička ve Lhotě

Obec: **Merklín**
Katastrální území: **Lhota**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.5531019N**
13.1533189E
Vlastník objektu: **obec Merklín**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička se nachází na okraji vesnice Lhota, ležící poblíž hlavního silničního tahu mezi obcemi Staňkov a Merklín.

Popis objektu:

Drobná výklenková kaplička s taškovou stříškou. Vnitřní prostor je uzavřen dvoukřídlým členěným okénkem. Podezdívka je z příznaných cihel, podstava s kapličkou je bíle omítnuta s cihlově červenými prvky. Ve spodní části kapličky je datování „LP 1894“. Vnitřní prostor je zdobený drobnými sakrálními předměty a obrázky s náboženskou tematikou v různých uměleckých stylech, upravený, udržovaný.

Hodnocení stavu:

Objekt je v technicky dobrém stavu. Nátěr na objektu je lehce opotřebený. Okolí je upravené.

Doporučení:

Drobné zednické vysprávky, natření fasády, oprava barevných výloží, renovace rámu okna.

Celkové hodnocení stavu:

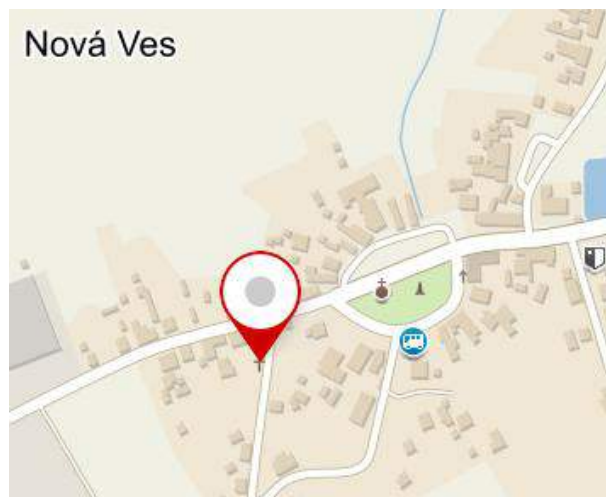

Obrázek 81 Kaplička ve Lhotě, zdroj: vlastní zpracování [12. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička v Nové Vsi

Obec: **Nová Ves**
Katastrální území: **Nová Ves**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6850592N**
13.2900600E
Vlastník objektu: **obec Nová Ves**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Drobná kaplička je součástí oplocení zahrady obytného domu č. p. 90 v Nové Vsi.

Popis objektu:

Jedná se o drobnou výklenkovou kapličku s taškovou sedlovou stříškou. Ve štítu je drobná nika bez výzdoby. Objekt je bíle omítnutý. Prostor výklenku je chráněn dřevěnou mříží. Vnitřní prostor je zdobený drobnými sakrálními předměty a obrázky s náboženskou tematikou v různých uměleckých stylech, upravený, udržovaný. Ve štítu je drobná nika se soškou andělíčka.

Hodnocení stavu:

Objekt je v technicky dobrém stavu. Nátěr na objektu je lehce opotřebený. Okolí i vnitřní výzdoba jsou upravené.

Doporučení:

Bez doporučení

Celkové hodnocení stavu:

1

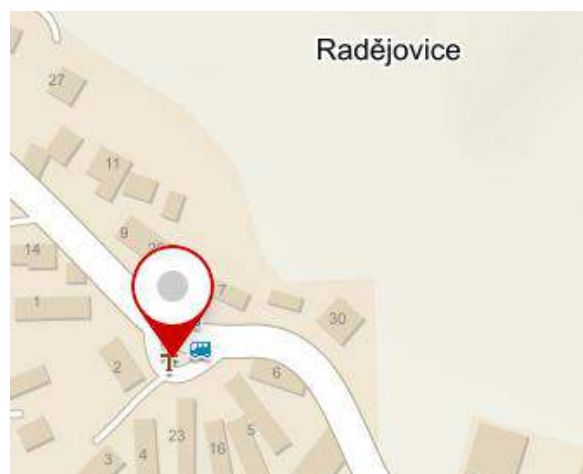

Obrázek 82 Kaplička v Nové Vsi, zdroj: vlastní zpracování [18. 9. 2018]

Evidenční list objektu

Kříž na návsi v Radějovicích

Obec: **Přehýšov**
Katastrální území: **Radějovice**
Okres: **Plzeň-sever**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6955367N**
13.0721014E
Vlastník objektu: **Obec Přehýšov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází na místní návsi v blízkosti zdejšího kostelíka.

Popis objektu:

Kombinace pískovcového soklu a železného kříže. Architektura kamenné části je poměrně členitá a zdobná. Na plochý kvádrový soklík navazuje krychlová podstava a na tu navazuje užší kvádr s reliéfem ve tvaru prolamovaného obdélníku. Sokl je završen hlavicí s římsováním, která zdobena náznakem vytesaného štítu. V patě kříže je znázorněna postava modlící se Panny Marie, následuje oválná zdobená tabulka bez nápisu a soška Krista ve stejném materiálu, jako je kříž. Nad jeho hlavu je drobný praporek s nápisem: „INRI“. Hroty ramen kříže jsou zdobeny květinovým motivem.

Hodnocení stavu:

Kříž je v relativně dobrém stavu. Na kamenných částech jsou drobné známky mikrovegetace a zbarvení pískovce. Kříž je v dobrém stavu. Okolí objektu je upravené.

Doporučení:

Očistit kamenné části objektu.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 83 Kříž na návsi v Radějovicích, zdroj: vlastní zpracování [26. 8. 2018]

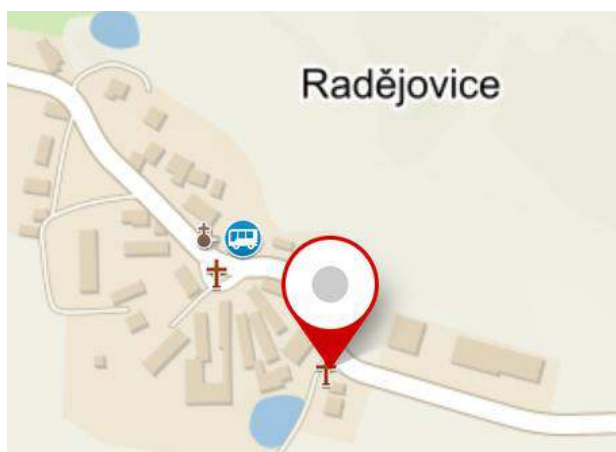
Další šetření: Kříž stojí v místech, kde stávala původní kaple.¹

¹ BUKAČOVÁ, Irena a Jiří FÁK, *Paměť krajiny VIII*, Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2013, ISBN 978-80-87185-18-6, str. 148

Evidenční list objektu

Kříž na křižovatce v Radějovicích

Obec: **Přehýšov**
Katastrální území: **Radějovice**
Okres: **Plzeň-sever**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6949156N**
13.0732908E
Vlastník objektu: **Obec Přehýšov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází při příjezdu do Radějovic vlevo ve směru od Bítova u odbočky na polní cestu k bývalému rybníčku.

Popis objektu:

Masivní železný kříž je zapuštěný do žulového soklu. Ten je tvořen plochou čtverhrannou podestou s navazující kvádrovou podstavou a dříkem ve tvaru komolého hranolu. Kříž je plochý s bíle natřenou soškou Krista. Konce ramen kříže jsou rozšířené a ornamentálně zdobené.

Hodnocení stavu:

Sokl i kříž je v dobrém stavu. Soška Krista nese stopy opotřebení. Plastika je opatřena nátěrem, který se odlupuje.

Doporučení:

Odborně zhodnotit stav plastiky Ježíše Krista a provést restaurování jeho povrchu.

Celkové hodnocení stavu:

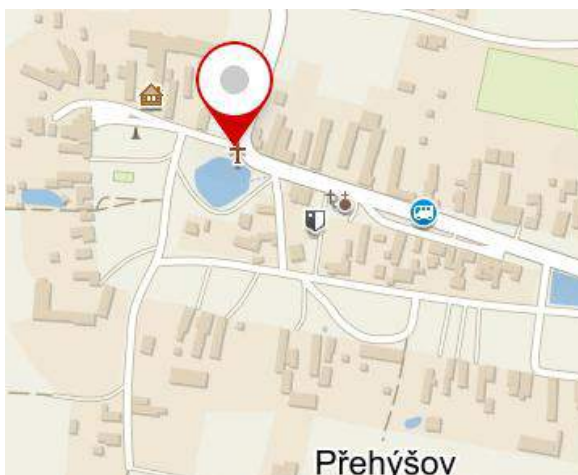

Obrázek 84 Kříž na návsi v Radějovicích, zdroj: vlastní zpracování [16. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž u rybníka v Přehýšově

Obec: **Přehýšov**
Katastrální území: **Přehýšov**
Okres: **Plzeň-sever**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.7033608N
13.1247142E**
Vlastník objektu: **Obec Přehýšov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází v prudké zatáčce při výjezdu z Přehýšova ve směru na Heřmanovu Huť. Je umístěn pod úrovní komunikace vlevo pod mostkem v blízkosti místního rybníka.

Popis objektu:

Jedná se o celokamenný kříž se zlacenou soškou Krista. Mohutný pískovcový sokl je doplněn žulovým křížem. Architektura soklu je zdobná a velmi členitá. Použitý materiál i způsob výroby a zdobení jednotlivých dílů zcela nekorespondují, s největší pravděpodobností kříž není původní. Kolem objektu jsou v rozích umístěny 4 patníky s otvory, původně zřejmě řetězové ohrazení.

Hodnocení stavu:

Sokl nese známky opotřebení, pískovcové části jsou zvětralé a místy je chybějící materiál. Kříž i soška jsou v dobrém stavu. Spodní část soklu je porostlá mechem.

Doporučení:

Očistit a konzervovat sokl kříže a odstranit nánosy mikrovegetace.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 85 Kříž u rybníka v Přehýšově, zdroj: vlastní zpracování [16. 10. 2017]

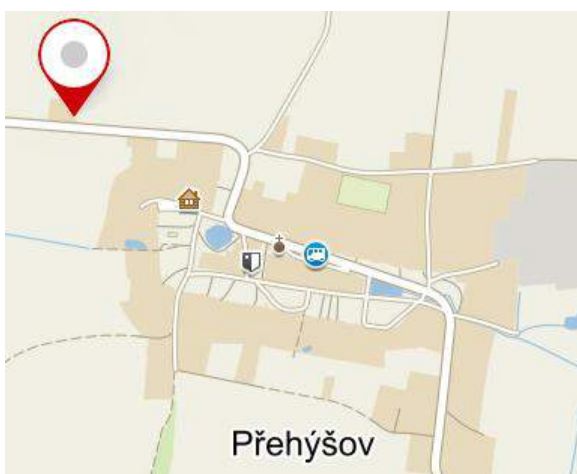
Další šetření: Původně byla architektura soklu vyšší, součástí byly další dva nástavce, v jejichž čele byla nika ukončena cimbuřím.¹

¹ BUKAČOVÁ, Irena a Jiří FÁK, *Paměť krajiny VIII*, Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2013, ISBN 978-80-87185-18-6, str. 143-144

Evidenční list objektu

Přehýšovská kalvárie

Obec: **Přehýšov**
Katastrální území: **Přehýšov**
Okres: **Plzeň-sever**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.7033608N
13.1247142E**
Vlastník objektu: **Obec Přehýšov**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Soubor objektů je umístěn vpravo u silnice ve směru z Přehýšova na Heřmanovu Huť. Nachází se zhruba ve vzdálenosti půl kilometru od konce Přehýšova u osamocenému domu č. p. 179. V těsné blízkosti objektu se nachází sloup elektrického vedení.

Popis objektu:

Soubor kalvárie tvoří tři vysoké sloupy s rozdílnými motivy i výtvarným zpracováním. Sloupy jsou zhotoveny z pískovce. První jsou boží muka s označením kapličky pomocí železných prutů a plechovou vlnitou stříškou a sousoším dvou postav. Na spodní části soklu je dochovaný nápis: „I L 1865“. Druhá jsou boží muka s kapličkou ze zdobených železných prutů s klenutou kovanou stříškou zcela bez dochované dekorace. Třetí sloup tvoří pamětní kříž se zlaceným korpusem Ježíše Krista.

Hodnocení stavu:

U prvního sousoší chybí fragment postav – obě hlavy, jinak bez závad. U druhého sloupu zcela chybí obsah kapličky, na pískovcovém soklu jsou stopy zbarvení tmavě rudými a hnědými skvrnami, zřejmě od železitých solí, chybí část římsování hlavice sloupu. Třetí sloup s křížem je bez závad.

Doporučení: Rekonstrukce sousoší u prvního sloupu. Navrácení ev. vytvoření repliky výzdoby do druhého sloupu, očištění a konzervace kamenných částí, doplnění římsového reliéfu. Zvážit přeložení sloupu elektrického vedení.

Celkové hodnocení stavu: 3

Obrázek 86 Přehýšovská kalvárie, zdroj: vlastní zpracování [5. 10. 2018]

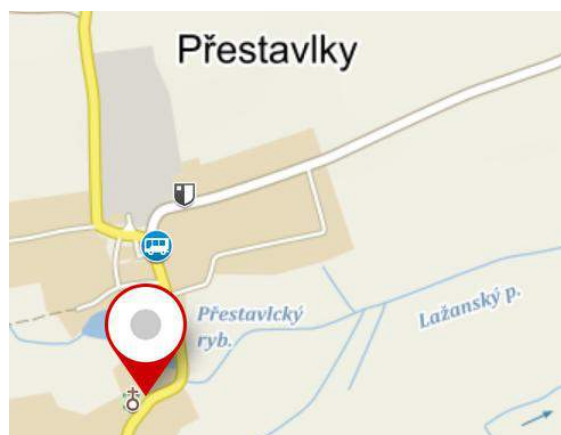
Další šetření: Autor neznámý, vznik 1864-1865. V roce 2011 provedeno restaurování objektu, provedeno čištění, částečná rekonstrukce chybějících fragmentů a tvarů, domodelování kříže.¹

¹ ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*. Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7, str.422-427

Evidenční list objektu

Socha svatého Jana Nepomuckého v Přestavlkách

Obec: **Přestavky**
Katastrální území: **Přestavky u Dnešic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Socha**
GPS souřadnice: **49.5972419N**
13.2455200E
Vlastník objektu: **obec Dnešice**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Socha se nachází před kostelem svatého Petra a Pavla před místním hřbitovem.

Popis objektu:

Jedná se barokní kamennou plastiku, zobrazující klasickou podobu sv. Jana Nepomuckého s jeho atributy, aureolou s pěti hvězdami, palmovým listem a krucifixem. Socha je umístěna na podstavci, který je tvořen kombinací kamenného soklu a vyzděného pilíře.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází v bezvadném stavu. Kamenné i kovové části jsou bez známek opotřebení, bez trhlin, spáry jsou pevné. Sokl je lehce pokryt mikrovegetací. Okolí památky je udržované.

Doporučení:

O památku je zjevně dobře pečováno. Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

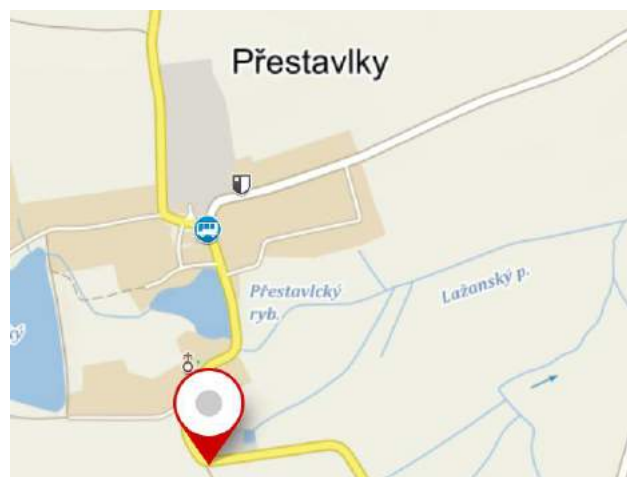

Obrázek 87 Socha sv. Jana Nepomuckého v Přestavlkách, zdroj: vlastní zpracování [28. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž v Přestavkách

Obec: **Přestavky**
Katastrální území: **Přestavky u Dnešic**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.595277**
13.245667
Vlastník objektu: **Fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází při výjezdu z obce směrem na Oplot na křižovatce s polní cestou, vedoucí na Soběkury.

Popis objektu:

Kovový kříž s vyobrazením Krista, který je umístěn v žulovém soklu. Sokl jednoduchých tvarů. Čtvercová podstava s několika římsami, válcovitý dřík, zakončeno širší římsou, do které je zasazen černý kříž s korpusem Ježíše a kruhovou tabulkou bez nápisu. Zadní strana kříže je opatřena kovovou vzpěrou. V patě soklu se nachází datace 1882.

Hodnocení stavu:

Památka prošla renovací a je v perfektním stavu. Okolí je upravené.

Doporučení:

O památku je zjevně dobře pečováno. Bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

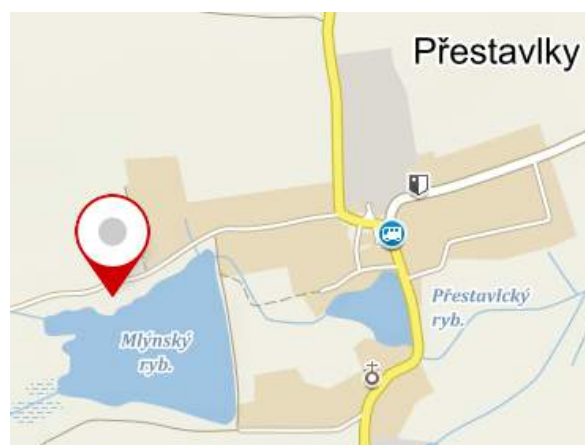

Obrázek 88 Kříž Přestavlkách, zdroj: vlastní zpracování [5. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Torzo kříže v Přestavlkách

Obec: **Přestavlky**
 Katastrální území: **Přestavlky u Dnešic**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Pamětní kříž - torzo**
 GPS souřadnice: **49.598678**
13.237891
 Vlastník objektu: **obec Přestavlky**
 (vlastník pozemku, na kterém se torzo nachází)
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Fragmenty rozbořeného kříže se nacházejí vlevo od silnice směrem na Lažany, poblíž Mlýnského rybníka. Podle zobrazení v mapách to však zřejmě není jeho původní umístění. To se nacházelo na druhé straně silnice v poli.

Popis objektu:

Na místě se nachází 3 segmenty rozbořeného objektu. Jedná se torzo soklu z pískovce. Dle otvoru na vrcholu podstavce lze dovodit, že se původně jednalo o pamětní kříž. Vrcholová část objektu se zřejmě nedochovala. Segmenty jsou přemístěny na obecní pozemek a části jsou podloženy dřevěnými paletami.

Hodnocení stavu:

Objekt je zcela rozbořen. Jedná se o 3 oddělené segmenty, krychlový podstavec, válcovitý dřík a hlava soklu. Jednotlivé díly soklu jsou bez zjevně chybějících částí. Kovové části zcela chybí.

Doporučení:

Zajištění fragmentů památky proti další destrukci. Dokumentace původní podoby objektu, a jeho následná obnova. Případně zhotovení repliky kříže v duchu regionálních tradic.

Celkové hodnocení stavu:

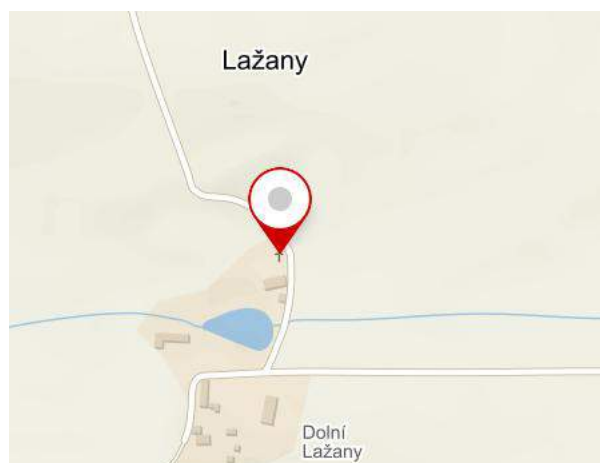

Obrázek 89 Torzo kříže v Přestavlkách, zdroj: vlastní zpracování [5. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Kaplička v Dolních Lažanech

Obec:	Dolní Lažany
Katastrální území:	Přestavky u Dnešic
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Kaplička
GPS souřadnice:	49.5985758N 13.2146161E
Vlastník objektu:	Fyzická osoba
Památková ochrana:	NE

Umístění objektu:

Kaplička je vestavěna do zděného hrazení statku v obci Dolní Lažany, která je administrativní součástí obce Přestavky.

Popis objektu:

Drobná kaplička s vnitřním prostorem je součástí kamenného oplocení zdejšího statku. Kaplička je datována r. 1905. Stříška je pokryta taškami, vnitřní prostor je prázdný. Kaplička je opatřena mramorovou tabulkou s vyrytým nápisem „Zur Erinnerung Franz Heinrich gestiftet von Theresa Heinrich“.

Hodnocení stavu:

Památková je neudržovaná a koresponduje s celkově špatným stavem celého objektu. Statika objektu narušena není. Střecha je nově vyspravena. Jsou zachovány ozdobné římsy a štukové ozdoby. Na většině objektu chybí omítka. S největší pravděpodobností chybí též dveře či mříž na vnitřním prostoru. Výklenek v kapli je prázdný, původní vybavení a výzdoba není dochováno.

Doporučení:

Přestože objekt není památkově chráněn, je žádoucí zachování této kapličky pro budoucí generace. Vlastník objektu by se měl obrátit na Ústav památkové péče v Plzni, ev. na Městský úřad Stod s žádostí o konzultaci, jakým způsobem provést renovaci a na možnosti získání příspěvku z veřejných prostředků na její realizaci.

Celkové hodnocení stavu: 3

Obrázek 90 Kaplička v Dolních Lažanech, zdroj: vlastní zpracování [5. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Boží muka za Přestavky

Obec: **Přestavky**
 Katastrální území: **Přestavky u Dnešic**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Boží muka**
 GPS souřadnice: **49.6033700N**
13.2436031E
 Vlastník objektu: **Fyzická osoba**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Boží muka se nacházejí na sever od Přestavlk, vlevo u silnice vedoucí na Černotín. Objekt se nachází u odbočky na polní cestu.

Popis objektu:

Zděná, bíle omítnutá boží muka jednoduchého tvaru jsou na vrcholu opatřena výklenky bez výzdoby a malou, taškami pokrytou stříškou. V ní je umístěn litinový kříž s postavou Krista. V patě kříže jsou 3 andělé. Kříž je doplněn tabulkou obdélníkového tvaru s nedochovaným nápisem. Boží muka jsou opatřena datací 1722.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází v uspokojivém stavu. Zděné části jsou udržované, na spodní části jsou známky provlhlání omítky. Litinový kříž nese stopy poškození, jsou ulámané okrajové komponenty kříže. V těsné blízkosti objektu je umístěna nevzhledná závora, což narušuje celkový dojem z památky.

Doporučení:

Provedení sanace provlhlého zdiva, odvlhčení pomocí drenáže, ev. chemické ošetření. Poškození kříže není nijak zásadní, odpovídá stáří objektu. Renovace litinového komponentu je na zvážení odborníka.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 91 Boží muka za Přestavlky, zdroj: vlastní zpracování [28. 10. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž před Stodem

Obec: **Stod**
 Katastrální území: **Stod**
 Okres: **Plzeň-jih**
 Typ objektu: **Pamětní kříž**
 GPS souřadnice: **49.6466600N**
13.1816056E
 Vlastník objektu: **Obec Stod**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází mezi Chotěšovem a Stodem zhruba v polovině trasy a to vlevo v poli asi 100 m od silnice v sousedství několika vzrostlých stromů.

Popis objektu:

Kombinace pískovcového soklu a železného kříže se zlacenou soškou Krista. Architektura soklu je tvořena třemi částmi na sebe navazujícími. Spodek tvoří široká podesta, na ni navazuje menší nízký sokl čtvercového půdorysu a ze zdobeného římsování vychází štíhlejší hranol zakončený stříškovou hlavicí. Kříž je poměrně vysoký, plochý a jednoduchého tvaru. Je doplněn zlaceným korpusem ukřížovaného Krista. Nad jeho hlavou je tabulka ve tvaru praporce s nápisem: „INRI“.

Hodnocení stavu:

Objekt zjevně prošel restaurátorským zásahem a jeho stav je perfektní.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

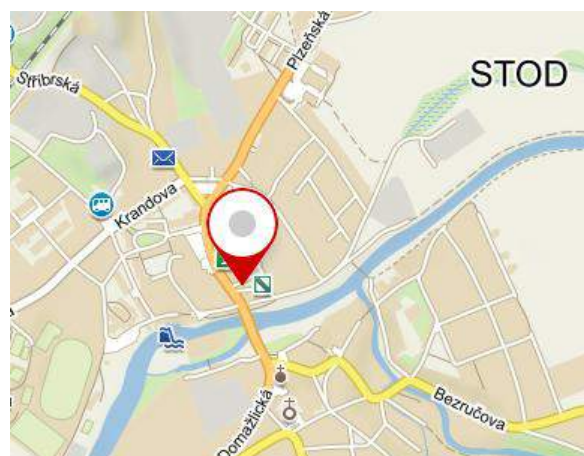

Obrázek 92 Kříž před Stodem, zdroj: vlastní zpracování [10. 12. 2017]

Evidenční list objektu

Sousoší sv. Jana Nepomuckého a Panny Marie

Obec: **Stod**
Katastrální území: **Stod**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Socha**
GPS souřadnice: **49.6389553N**
13.1654319E
Vlastník objektu: **Obec Stod**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Sousoší se nachází v samém centru Stoda, na Komenského náměstí na travnatém prostranství

Popis objektu:

Na mohutném, hojně zdobeném soklu je umístěno pískovcové sousoší Panny Marie s Ježíškem a svatého Jana Nepomuckého. Postavy jsou otočené zády k sobě. Architektura soklu je velmi členitá a zdobná.

Hodnocení stavu:

Až na drobné porosty lišejníkem objekt nenesé stopy opotřebení. Okolí objektu je upravené.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

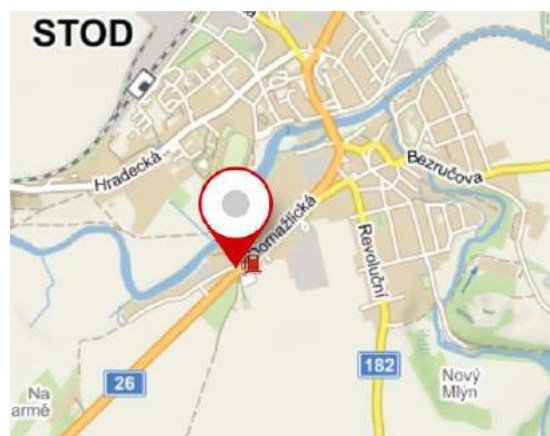

Obrázek 93 Sousoší sv. Jana Nepomuckého a Panny Marie, zdroj: vlastní zpracování [10. 12. 2017]

Evidenční list objektu

Křížek za Stodem

Obec: **Stod**
Katastrální území: **Stod**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6330561N
13.1604281E**
Vlastník objektu: **Obec Stod**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází vpravo u hlavní komunikace směrem na Domažlice, téměř na konci obce před místním hřbitovem.

Popis objektu:

Drobný prostý křížek čistých linií, je zasazen do válcovitého soklu bez dekorů a zdobení. Materiál soklu je hrubozrnný pískovec. Železný kříž je vyroben z železných plátů, prostě nýtovaných, na konci ramen kříže je drobné zdobení kruhového tvaru.

Hodnocení stavu:

Na křížku jsou patrné stopy opotřebení materiálu stářím i povětrnostními vlivy. Kamenná část je zvětřalá, ale bez stop drobení, či prasklin. Kovová část nese drobné stopy rzi, ovšem objekt celkově působí upraveným dojmem. Okolí kříže je udržované.

Doporučení:

Očištění kovové části kříže od rzi a jeho konzervace.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 94 Křížek za Stodem, zdroj: vlastní zpracování [7. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Kaplička ve Stodu

Obec:	Stod
Katastrální území:	Stod
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Kaplička
GPS souřadnice:	49.6355947N 13.1643247E
Vlastník objektu:	Fyzická osoba
Památková ochrana:	NE

Umístění objektu:

Kaplička se nachází v objektu obytného domu, bývalého statku, v Domažlické ulici č. p. 221 ve Stodu. Objekt je součástí mohutné vstupní brány.

Popis objektu:

Malá prostorová kaplička vezděná do objektu domu. Obrys kaple je na fasádě vstupní brány do statku naznačen výstupkem, je naznačena i sedlová střecha s jednou řadou tašek. Stříška je zvýrazněna mohutnou římsou. Ve špici stříšky je umístěn kovový křížek. Vstup do objektu je řešen dvoukřídlými dřevěnými dveřmi s prosklenými okénky.

Hodnocení stavu:

Stav kapličky koresponduje s celkově neutěšeným stavem obytného objektu. Na vstupní bráně, již je kaple součástí i na kapličce samotné jsou stopy stavebně technických poruch, praskliny, narušení zdiva, provlhání základů. Jsou znatelné stopy po amatérských stavebních zásazích, které zabraňují další destrukci objektu. Vnitřní vybavení kaple zcela chybí.

Doporučení:

Nutná celková obnova kapličky včetně vstupní brány. Součástí řešení bude odizolování základů, sanace stávající omítky, nové vyzdění destruovaných částí zdiva, nové omítnutí a ozdobné štukování, renovace dveří. Zvážit vybavení interiéru sakrálními předměty.

Celkové hodnocení stavu:

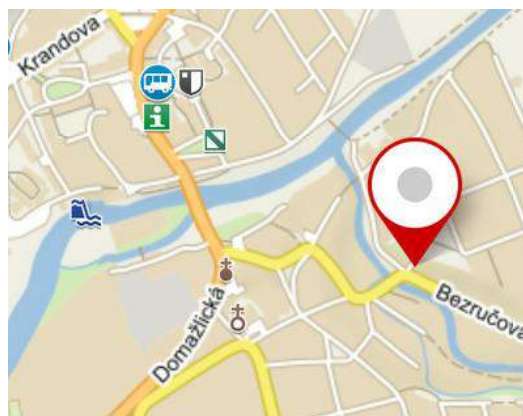

Obrázek 95 Kaplička ve Stodu, zdroj: vlastní zpracování [10. 12. 2017]

Evidenční list objektu

Kaplička u řeky ve Stodu

Obec: **Stod**
Katastrální území: **Stod**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.6372500N**
13.1704050E
Vlastník objektu: **Fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička se nachází v prudké zatáčce, vlevo u silnice vedoucí ze Stoda na Mantov a to v blízkosti mostu vedoucího přes řeku Merklínku. Kaplička je částečně zapuštěna do svahu. Tvoří část mohutné zdi kolem zdejší obytné usedlosti.

Popis objektu:

Malá prostorová kaplička vezděná do masivní cihlové zdi statku. Jedná se klasickou kapličku se sedlovou střechou pokrytou taškami. V hřebeni střechy je umístěn kovový křížek. Zděná část kapličky je zdobena barevně odlišeným římsováním a s naznačeným portálem kolem vstupních dveří. Fasáda je řešena v kombinaci bílé a žluté barvy. Vstup do objektu je řešen dřevěnými dveřmi. Kaple je bez oken, prosvětlena je pouze klenutým proskleným okénkem nade dveřmi.

Hodnocení stavu:

Stav kapličky je uspokojivý. V současnosti probíhá rekonstrukce hlavního objektu a spolu s ním je udržována i kaple. Jedná se však pouze o povrchové úpravy, nové nátěry a výbava interiéru, protože kaple je jinak ve velmi dobré kondici. Nejeví žádné závažné stavební poruchy.

Doporučení:

Zakomponovat kapli nenásilně do stávající nově opravené zdi. Obnovení barevného nátěru.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 96 Kaplička u řeky ve Stodu, zdroj: vlastní zpracování [7. 12. 2018]

Evidenční list objektu

Kříž na Šibeničáku

Obec: **Stod**
Katastrální území: **Stod**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6321539N**
13.1770761E
Vlastník objektu: **Město Stod**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž se nachází mimo intravilán jihovýchodně od Stodu, směrem na Vrabinu. Místo je nazýváno Šibeniční vrch nebo také Šibeničák. Objekt se nachází asi 20 m vpravo od polní cesty v lesním porostu.

Popis objektu:

Kombinace soklu vyvedeného z hrubozrnného pískovce a bohatě dekorovaného kovového kříže. Architektura soklu vychází ze čtvercového půdorysu a je postupně členěna římsami, nejdominantnější část soklu je štíhlý dřík ve tvaru čtyřbokého komolého jehlanu, nepatrně se zužujícího. Hlavice soklu je zvýrazněna jemnými římsami. Na černém kovovém kříži je umístěna stříbřená soška Krista, stejně tak ostatní dekory – andělská křídla, kulové zdobení konců ramen kříže, jsou stříbřeny. Kříž je doplněn zadní železnou vzpěrou.

Hodnocení stavu:

Objekt je v perfektním stavu a přesto, že se nachází mimo hlavní komunikace v lesním porostu, je o něj dobře pečováno.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

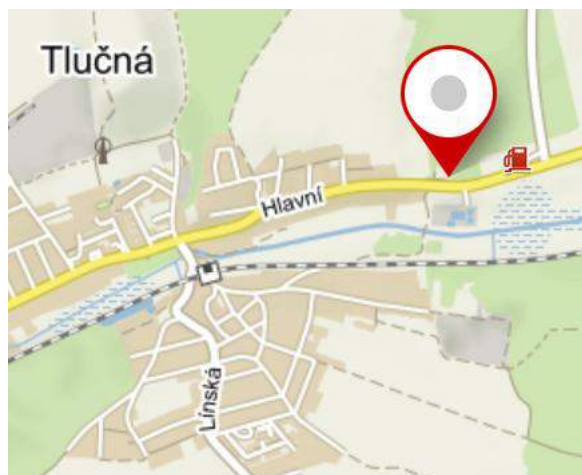

Obrázek 97 Kříž na Šibeničáku, zdroj: vlastní zpracování [7. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Boží muka u hřbitova v Tlučné

Obec:	Tlučná
Katastrální území:	Tlučná
Okres:	Plzeň-sever
Typ objektu:	Boží muka
GPS souřadnice:	49.7270750N 13.2523800E
Vlastník objektu:	Obec Tlučná
Památková ochrana:	Kulturní památka

Umístění objektu:

Objekt se nachází vpravo při vjezdu do obce směrem od Vejprnic. Je umístěn u jihozápadního cípu místního hřbitova před jeho oplocením v prudkém svahu tvořící násep hlavní komunikace.

Popis objektu:

Jedná se kombinaci božích muk a pamětního kříže. Na hranolovém dřívku válcovitého tvaru, zřejmě zhotoveného z žuly, se nachází kaplička se třemi okénky bez výzdoby. Z její koruny vychází kovový kříž, doplněný stříbřenou soškou Krista, nad jehož hlavou je oválná tabulka s nápisem: „INRI“. Konce ramen kříže jsou ornamentálně zdobené. Kamenná část božích muk je opatřena zřejmě vápenným nátěrem. Ve spodní části je nečitelný nápis, s největší pravděpodobností letopočet.

Hodnocení stavu:

Objekt je v dobrém stavu. Drobné stopy degradace nátěru soklu zřejmě způsobené povětrnostními vlivy. Okolí udržované

Doporučení:

Obnovení nátěru na kamenné části objektu.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 98 Boží muka u hřbitova v Tlučné, zdroj: vlastní zpracování [12. 1. 2018]

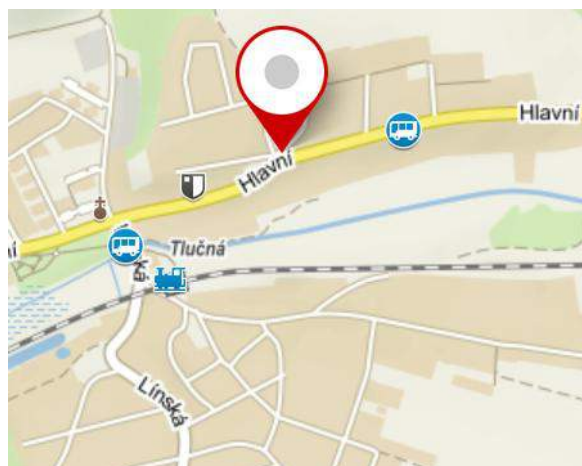
Další šetření: Doba vzniku zřejmě 1079, to ovšem nepotvrzeno, zřejmě později. Dle původního místopisu se nachází v Němčím dole. Podle pověsti, zde proběhla bitva, ovšem podle jiné se zde shledal po válce hospodář se svojí ženou.¹

¹ BUKAČOVÁ, Irena a Jiří FÁK, *Paměť krajiny VIII*, Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2013, ISBN 978-80-87185-18-6, str. 160

Evidenční list objektu

Boží muka v Tlučné

Obec: **Tlučná**
 Katastrální území: **Tlučná**
 Okres: **Plzeň-sever**
 Typ objektu: **Boží muka**
 GPS souřadnice: **49.7263139N**
13.2444719E
 Vlastník objektu: **Obec Tlučná**
 Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Objekt se nachází vpravo při hlavní komunikaci v Tlučné ve směru na Nýřany na křižovatce ulic Hlavní a Jiráskova.

Popis objektu:

Jedná se vysokou, štíhlou stavbu s klenutým vnitřním prostorem a drobnou stanovou stříškou pokrytou taškami. Z jejího hřebene vychází kovový křížek. Ve štítu je drobná nika bez výzdoby. Klenutý dutý prostor je určen pro výzdobu a je vymalován obrázkem svatého Jana Nepomuckého. Obrázek zřejmě není původní, je vymalován na dřevěné desce a je do prostoru vložen. Fasáda je zdobena spárováním, které imituje opracované pískovcové kameny. K objektu vedou 2 betonové schody.

Hodnocení stavu:

Objekt ve své spodní části mírně poškozen, zřejmě vztlínající vlhkostí a v části podezdívky je opadaná omítka až na cihlový základ. Betonové schody jsou částečně poškozené, porostlé mechem. Zděná část objektu i střecha jsou v relativně dobrém stavu.

Doporučení:

Odvlhčení objektu drenáží, odvětvění blízko sazené zeleně, sanace poškozené omítky na podezdívce, zpevnění schodů, očištění.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 99 Boží muka v Tlučné, zdroj: vlastní zpracování [28. 9. 2018]

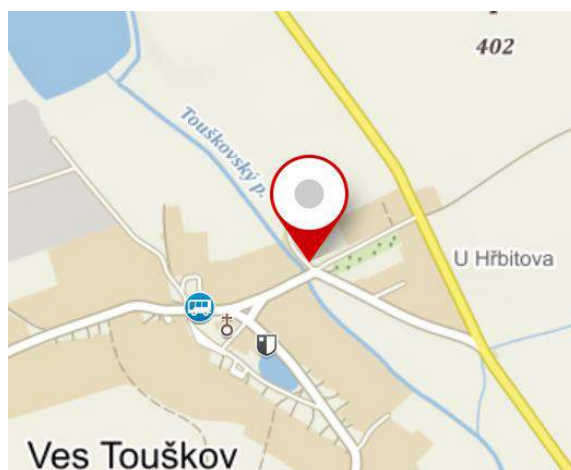
Další šetření: Lidový název „U Jáníčka“. Konaly se zde Svatojánské pobožnosti, naposledy v roce 1905.¹

¹ BUKAČOVÁ, Irena a Jiří FÁK, *Paměť krajiny VIII*, Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2013, ISBN 978-80-87185-18-6, str. 159

Evidenční list objektu

Mariánský sloup ve Vsi Touškov

Obec:	Ves Touškov
Katastrální území:	Ves Touškov
Okres:	Plzeň-jih
Typ objektu:	Sloup
GPS souřadnice:	49.6633158N 13.1209772E
Vlastník objektu:	Obec Ves Touškov
Památková ochrana:	Kulturní památka

Umístění objektu:

Mariánský sloup se nachází na okraji Vsi Touškova a to vpravo v travnatém prostoru u silnice vedoucí ze Stoda naproti místnímu hřbitovu.

Popis objektu:

Socha Panny Marie se sepjatýma rukama a v bohatě řaseném rouchu zlacenou aureolou se zlatými hvězdami kolem hlavy je umístěna na vysokém štíhlém sloupu. Socha i sloup jsou zhotoveny z žuly. Sloup vychází ze čtvercové podstavy, jež je tvořena dvěma nízkými čtvercovými deskami, tvořící dvoustupňové schodiště po obvodu sochy, následuje užší stupeň čtvercového půdorysu zakončený mohutnou římsou. Následuje štíhlý sloup válcovitého tvaru, jež je pod hlavicí zdoben kulovými přízdobami. Na vrcholu pak stojí socha Panny Marie v podživotní velikosti. Socha je zjevně novějšího data než sloup.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu. Nenese žádné stopy poškození či degradace materiálu. Okolí sloupu je upravené jako relaxační odpočinkové a meditační místo s lavičkami pod památnou lípou.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 100 Mariánský sloup ve Vsi Touškově, zdroj: vlastní zpracování [17. 11. 2017]

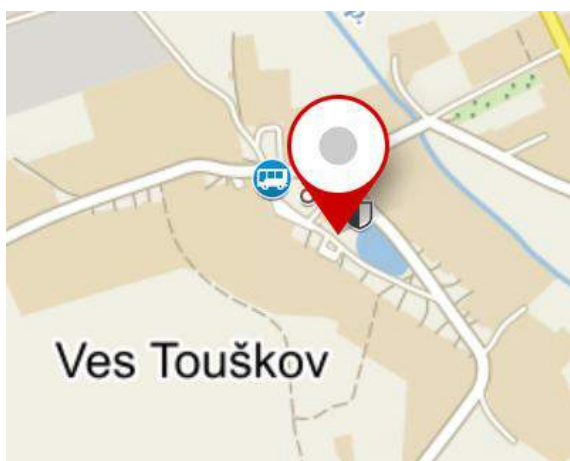
Další šetření: Neznámý autor, vznik r. 1738. Roku 1995 evidováno poškození sochy (odlomení hlavy sochy po vichřici). Restaurování provedeno v roce 2000. V roce 2005 socha odcizena.¹

¹ ADAMCOVÁ, Kateřina a kol., *Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a piliře v Plzeňském kraji: (okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov)*. Praha, Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2015, ISBN 978-80-7480-046-7, str.223-225

Evidenční list objektu

Socha svatého Jana Nepomuckého ve Vsi Touškov

Obec: **Ves Touškov**
Katastrální území: **Ves Touškov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Socha**
GPS souřadnice: **49.6615283N**
13.1191964E
Vlastník objektu: **Obec Ves Touškov**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Socha s vyobrazením svatého Jana Nepomuckého se nachází východním cípu zdejší návsi u místního rybníka.

Popis objektu:

Socha je umístěna na masivním stupňovitém soklu čtvercového půdorysu. Spodní dva stupně schodiště jsou zřejmě novějšího data, zhotovené z betonu, sloužící jako podstavec pro původní dílo. Třetí stupeň schodiště je již původní, je zpevněn železnými skobami a zaspárován. Následuje vysoký štíhlý podstavec hranolového tvaru zdobený římsami. Samotná socha znázorňuje Nepomuckého s jeho atributy biretem na hlavě, kolem které má aureolu se zlatými hvězdami, v rukou držící krucifix a zlatou palmovou ratolest.

Hodnocení stavu:

Objekt je ve výborném stavu. Nenese žádné stopy poškození či degradace materiálu. Okolí sloupu je upravené.

Doporučení:

Udržovat okolní vzrostlé stromy.

Celkové hodnocení stavu:

1

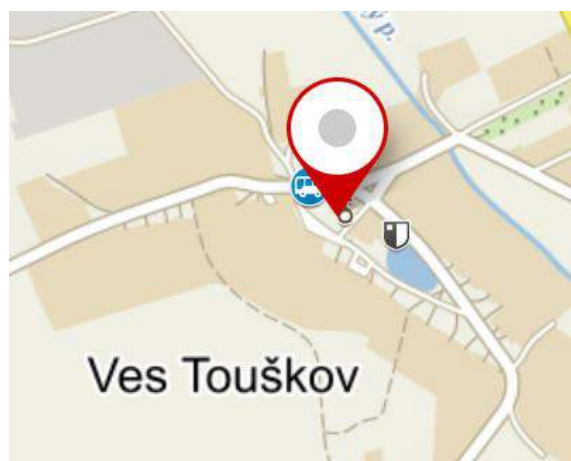

Obrázek 101 Socha sv. Jana Nepomuckého ve Vsi Touškově, zdroj: vlastní zpracování [17. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Křížek u touškovského kostela

Obec: **Ves Touškov**
Katastrální území: **Ves Touškov**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6619692N**
13.1185500E
Vlastník objektu: **Obec Ves Touškov**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kříž je umístěn uprostřed zdejší návsi před kostelem svaté Markéty.

Popis objektu:

Prostý kovaný kříž, zhotovený z železných prutů bez zdobení a dekoru. Doplněn korpusem Krista, jemuž v nohách stojí Panna Marie se sepjatýma rukama. Kříž je zasazen do pískovcového soklu hranolového tvaru. V čelní straně soklu je umístěn železný držák.

Hodnocení stavu:

Železná část kříže nenese žádné stopy poškození či degradace materiálu. Sokl je značně zvětralý s místy chybějící částí povrchu soklu. Spodní římsa je porostlá mechem.

Doporučení:

Očištění a zakonzervování současného stavu pískovcového soklu.

Celkové hodnocení stavu:

2

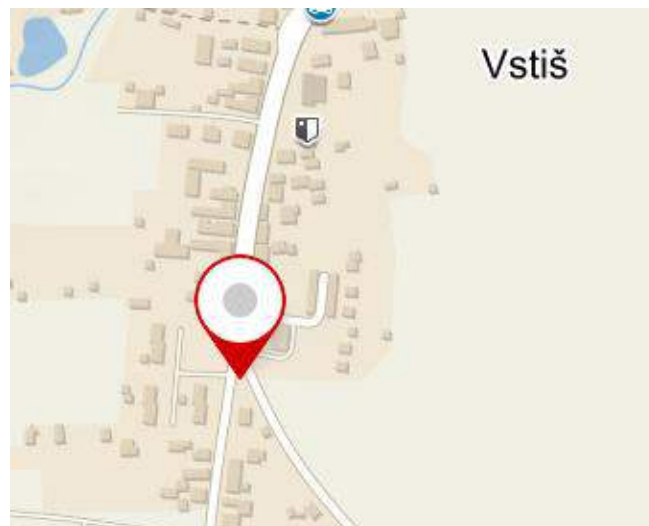

Obrázek 102 Kříž u touškovského kostela, zdroj: vlastní zpracování [17. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž ve Vstiši

Obec: **Vstiš**
Katastrální území: **Vstiš**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6419533N**
13.2479017E
Vlastník objektu: **obec Vstiš**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází v místech, kde se sbíhají silnice od Kastelského rybníka a od Dnešic.

Popis objektu:

Jedná se o kombinaci pískovcového soklu a železného kříže. Architektura soklu je členitá, čtvercového půdorysu, skládající se z krychlové podstavy ohraničené římsou, ze které vychází jehlanovitý dřík ukončen hlavicí s bohatou římsou. Kříž je kovový z rovného plochého profilu, zdobení konců ramen je zlaceno, stejně tak, jako korpus Ježíše Krista. Ze stejného materiálu je též postava v patě kříže, což je Panna Maria v bohatém rouchu, znázorněna prostovlasá se sepjatýma rukama. Pod nohama Krista je umístěna kulatá smaltovaná tabulka s nápisem: „POCHVÁLEN BUĎ JEŽÍŠ KRISTUS“. Nad jeho hlavou pak drobná cedulka s nápisem: „INRI“.

Hodnocení stavu:

Památka je ve velmi dobrém stavu.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu památky bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

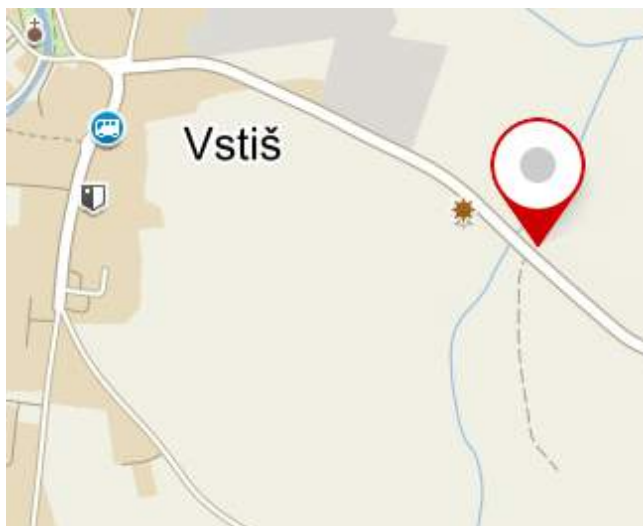

Obrázek 103 Kříž ve Vstiši, zdroj: vlastní zpracování [5. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Křížek za Vstiší

Obec: **Vstiš**
Katastrální území: **Vstiš**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.6430594N**
13.2581614E
Vlastník objektu: **fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází v poli v blízkosti silnice ve směru od Vstiše do Dobřan zhruba půl kilometru od hranice obce.

Popis objektu:

Jedná se o zachovalý pískovcový sokl se zřejmě provizorním křížkem. Původní podoba kříže, který byl zřejmě zničený či ukradený, nebyla zjištěna. Křížek je zhotoven z jednoduchých železných prutů, prostě snýtovaných. Sokl vychází z kvádrové podstavy, následuje čtyřboký hranol, mírně se zužující. Hlava dřívku je zakončena masivní římsou s horizontálním rýhováním.

Hodnocení stavu:

Stav pískovcového soklu je uspokojivý, pouze částečně porostlý lišejníkem a mechem. Okolí kříže je neupravené, vzrostlé stromy, pod kterými křížek stojí, jsou polámané. Železný křížek nese drobné stopy rzi.

Doporučení:

Úprava okolí objektu, prořezání a vyčištění okolí, očištění soklu od mikrovegetace. Zvážit obnovení původního vzhledu kříže.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 104 Křížek za Vstiší, zdroj: vlastní zpracování [14. 11. 2017]

Evidenční list objektu

Kříž ve Zbůchu

Obec:	Zbůch
Katastrální území:	Zbůch
Okres:	Plzeň-sever
Typ objektu:	Pamětní kříž
GPS souřadnice:	49.6783861N 13.2261011E
Vlastník objektu:	Obec Zbůch
Památková ochrana:	NE

Umístění objektu:

Křížek se nachází přímo u hlavního silničního tahu z Plzně do Domažlic a to vlevo při křížení s ulicí Na Výhledech na travnatém výběžku u místního sídliště.

Popis objektu:

Jedná se o kombinaci pískovcového soklu a litinového kříže s bohatými ornamenty. V patě kříže je zobrazena figura klečící Panny Marie se sepjatýma rukama. Na vrcholu kříže je umístěn drobný praporek s nápisem: „INRI“. Architektura soklu je jednoduchého tvaru, kvádrová podstava a válcovitý, štíhlý dřík, zakončený plochou čtvercovou hlavou bez zdobení. Na patě soklu je špatně čitelný nápis: „KARL SCHAFFER AUS ZWUG 18?8“.

Hodnocení stavu:

Stav pískovcového soklu je uspokojivý, ovšem hojně porostlý lišejníkem. Kovová část kříže je bez závad. Je však otázkou, zda součástí kříže nebyla soška Krista.

Doporučení:

Očistit sokl od mikrovegetace.

Celkové hodnocení stavu:

1

Obrázek 105 Kříž ve Zbůchu, zdroj: vlastní zpracování [26. 8. 2018]

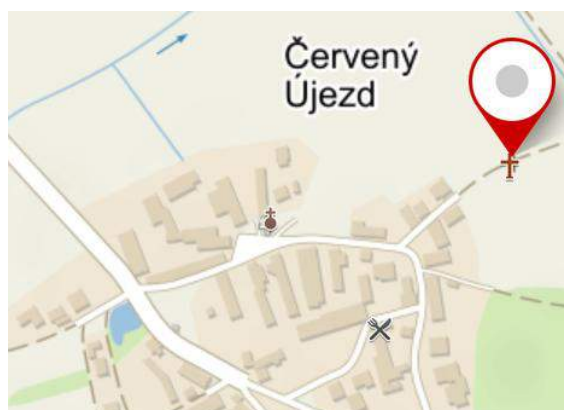
Další šetření: Původní umístění bylo na druhé straně komunikace, při rekonstrukci v r. 1998 přemístěn. Křížek byl postaven Karlem Schafferem, z domu č. p. na oslavu zrušení roboty. V roce 2010 proveden restaurační zásah firmou Karel Granát ze Starého Plzeňska nákladem 45 tis. Kč.¹

¹ BUKAČOVÁ, Irena a Jiří FÁK, *Paměť krajiny VIII*, Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2013, ISBN 978-80-87185-18-6, str. 181

Evidenční list objektu

Boží muka u Červeného Újezdu

Obec: **Zbůch**
Katastrální území: **Červený Újezd**
Okres: **Plzeň-sever**
Typ objektu: **Boží muka**
GPS souřadnice: **49.6837281N**
13.2480750E
Vlastník objektu: **Obec Zbůch**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Pískovcová boží muka se nalézají těsně před Červeným Újezdem, poblíž úvozové polní cesty, vedoucí mezi poli od Líní do Zbůchu.

Popis objektu:

Jedná se vysokou, štíhlou stavbu z pískovce. Objekt se skládá z ploché kvádrové desky, z té pokračuje užší hranol čtvercového profilu a následuje vysoký, štíhlý dřík válcovitého tvaru. Dřík je zakončen plochou čtvercovou deskou, ohraničenou římsou. Vrchol objektu tvoří malá kaplička s naznačenými, slepými okénky s vrcholových křížkem.

Hodnocení stavu:

Stav pískovcového soklu je velmi dobrý. Pískovcové části jsou jemně porostlé mechy a lišejníkem.

Doporučení:

Očistit pískovec od mikrovegetace.

Celkové hodnocení stavu:

Obrázek 106 Boží muka u Červeného Újezdu, zdroj: vlastní zpracování [2. 10. 2018]

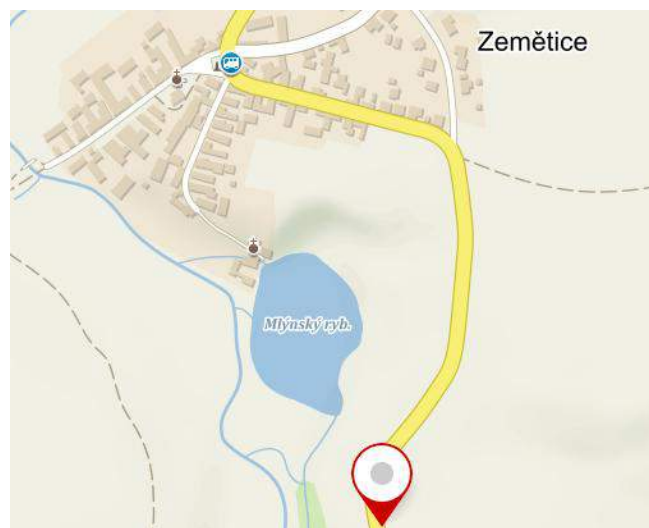
Další šetření: Z památky pouze dochované torzo, v roce 2009-10 objekt restaurován, z důvodu chybějící dokumentace, byl nahrazen kopií ve stylu regionálních zvyklostí. Provedena firmou Granát Starý Plzenec a to nákladem 84 700 Kč, z toho 50 tis. Činila dotace Plzeňského kraje.¹

¹ BUKAČOVÁ, Irena a Jiří FÁK, *Paměť krajiny VIII*, Mariánská Týnice, Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2013, ISBN 978-80-87185-18-6, str. 58

Evidenční list objektu

Kříž u Zemětice

Obec: **Zemětice**
Katastrální území: **Zemětice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Pamětní kříž**
GPS souřadnice: **49.5731969N**
13.1886681E
Vlastník objektu: **Obec Zemětice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Křížek se nachází vpravo u silnice vedoucí z Merklína do Zemětic.

Popis objektu:

Černý kovový zdobený kříž, doplněný zlaceným korpusem Ježíše Krista je vsazen do žulového soklu. Architektura soklu je členěna do tří částí, kvádrové podstavy, štíhlého sloupu jehlanového tvaru, zakončeného římsovou korunou. Ve spodní části soklu je vytesán nápis: „P. a M. H. 1902“. U paty kříže je položena kovová růže z tepaných okvětních lístků.

Hodnocení stavu:

Památka se nachází v dobrém stavu. Zjevně prošla v nedávné době renovací. Na kamenných částech soklu jsou patrné malé známky mikrovegetace. Okolí památky je upravené.

Doporučení:

Vzhledem ke stavu památky bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

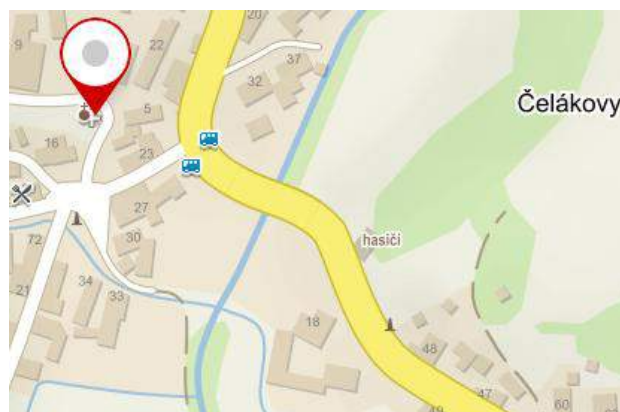

Obrázek 107 Kříž u Zemětic, zdroj: vlastní zpracování [1. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Kaplička v Čelákovech

Obec: **Zemětice**
Katastrální území: **Čelákovy**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.5886061N**
13.1719631E
Vlastník objektu: **Obec Zemětice**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaple se nachází v obci Čelákovy nad místní návší v mírném svahu.

Popis objektu:

Jedná se o zděnou stavbu s taškovou střechou a ze hřebenu vynesenou zvonící, krytou plechovou stříškou. Obě střechy jsou ve svých vrcholech zdobeny zlacenými kříži. Ve štítu objektu se nachází výklenek, který je osazen soškou svatého Jana Nepomuckého s jeho atributy – palmovým listem a krucifixem. Vchod do kaple tvoří klenutá branka opatřena dřevěnými dvířky. Objekt je bíle omítnut.

Hodnocení stavu:

Objekt je dobře udržovaný, ve výborném stavu.

Doporučení:

Vzhledem k bezchybnému stavu objektu bez doporučení.

Celkové hodnocení stavu:

1

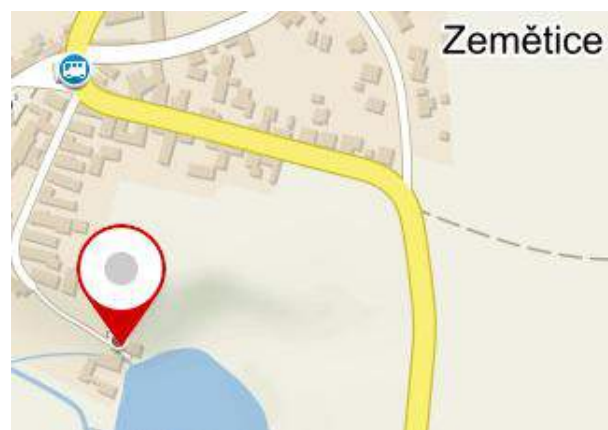

Obrázek 108 Kaple v Čelákovech, zdroj: vlastní zpracování [1. 10. 2018]

Evidenční list objektu

Kaplička v Zeměticích u rybníka

Obec: **Zemětice**
Katastrální území: **Zemětice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Kaplička**
GPS souřadnice: **49.5761881N**
13.1865719E
Vlastník objektu: **Fyzická osoba**
Památková ochrana: **NE**

Umístění objektu:

Kaplička se nachází v blízkosti Mlýnského rybníka v obci Zemětice. Je součástí rozlehlého objektu bývalého mlýna

Popis objektu:

Drobná kaplička jednoduché architektury se sedlovou střechou, malým výklenkem a zdobenými vrátky. Pod střechou je objekt lemován drobnými římsami, lemovanými střešní krytinou. Kaplička je opatřena datací 1855.

Hodnocení stavu:

Kaplička nese drobné známky opotřebení. Část stavby je zapuštěna ve svahu a spodní část objektu vykazuje stopy po vzlínání vlhkosti. Na objektu jsou patrné drobné stavební nedostatky jako praskliny v omítce, poškození střešní krytiny, vydrolení spár. Tyto stavební poruchy však nejsou nijak fatální a jsou spíše estetického charakteru.

Doporučení:

Odkopání zdiva, izolace objektu, ošetření proti vlhkosti. Drobné zednické práce.

Celkové hodnocení stavu:

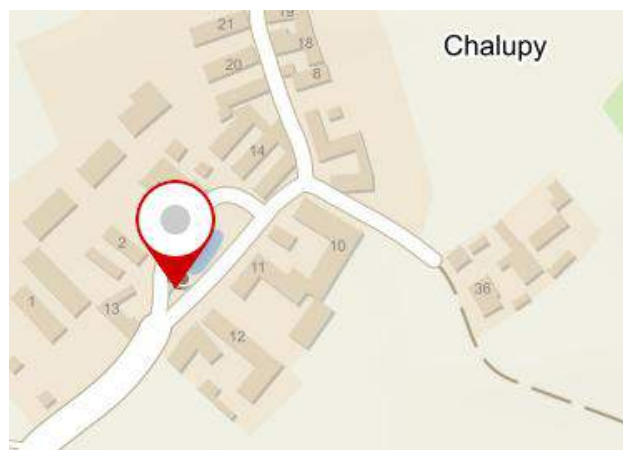

Obrázek 109 Kaplička v Zeměticích u rybníka, zdroj: vlastní zpracování [28. 9. 2018]

Evidenční list objektu

Kaple v Chalupách

Obec: **Zemětice**
Katastrální území: **Zemětice**
Okres: **Plzeň-jih**
Typ objektu: **Návesní kaple**
GPS souřadnice: **49.5888000N
13.1931919E**
Vlastník objektu: **Obec Zemětice**
Památková ochrana: **Kulturní památka**

Umístění objektu:

Kaple se nachází ve vesnici Chalupy, které jsou administrativní součástí Zemětic. Objekt se nachází v centru, na návsi.

Popis objektu:

Kaple má výrazný barokní štít s římsováním a štukovým zdobením. Střecha je pokryta taškami bobrovkami. Ze hřebene vystupuje dřevěná zvonička, pokrytá střechou plechovou, zakončena kulovitou bání a křížem. Zděná část je též hojně členěna štukovými římsami, barevně odlišenými odstíny žluté barvy. Vstup do objektu uzavírá klenutá branka osazená zdobenými dřevěnými dveřmi.

Hodnocení stavu:

Objekt je dobře udržovaný, v dobrém stavu. Omítka nese lehké známky opotřebení, což není závažným narušením stavby, spíše ruší estetický dojem.

Doporučení:

Oprava fasádního nátěru.

Celkové hodnocení stavu:

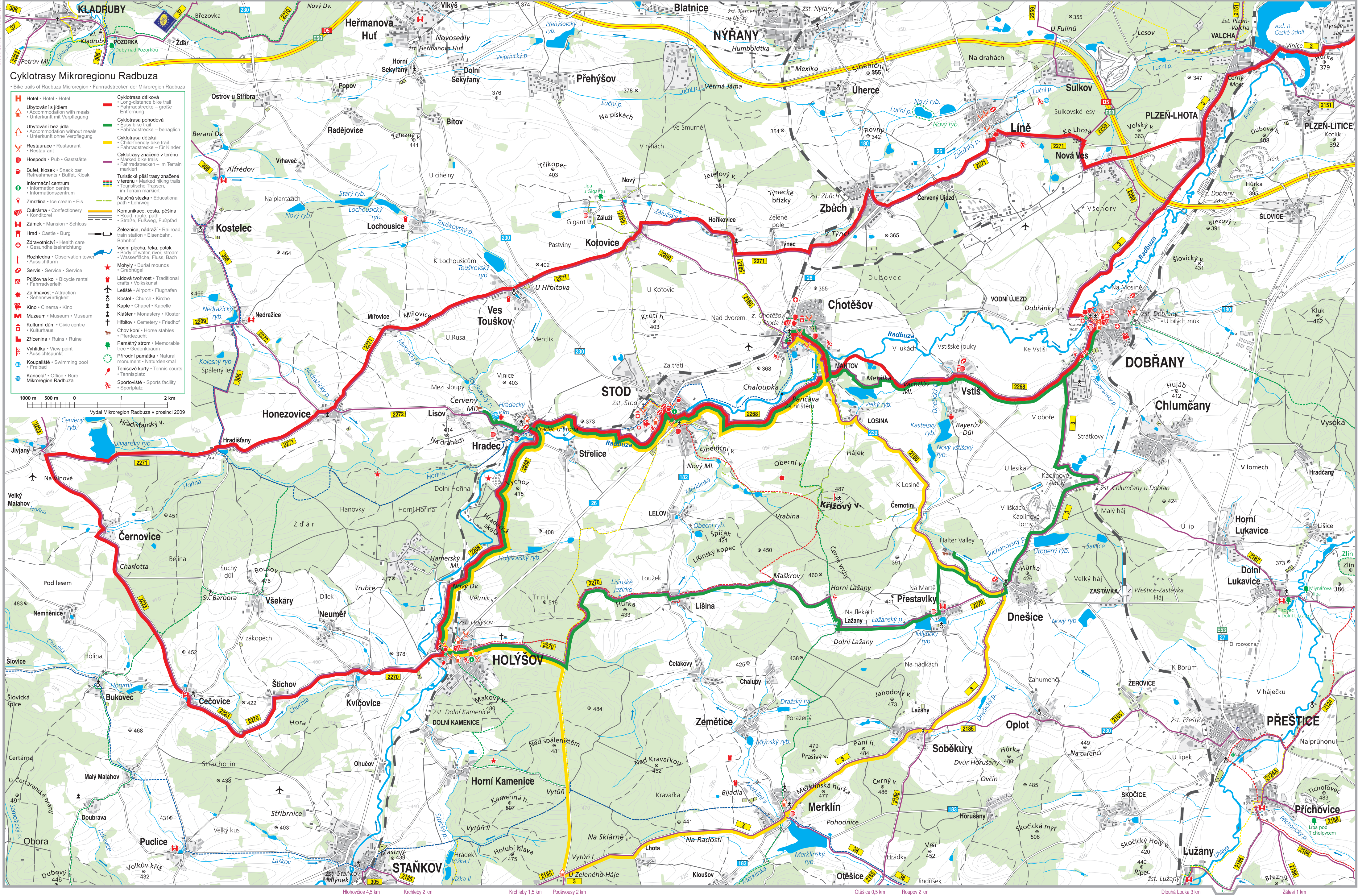
1

Obrázek 110 Kaple v Chalupách, zdroj: vlastní zpracování [28. 9. 2018]

Příloha č. 3

Cyklomapa Mikroregionu Radbuza

Cyklotrasy Mikroregionu Radbuza

• Bike trails of Radbuza Microregion • Fahrradstrassen der Mikregion Radbuza

Hotel • Hotel • Hotel	Cyklotrasa dálková • Long-distance bike trail • Fahrradstrasse – große Entfernung
Ubytování s jídlem • Accommodation with meals • Unterkunft mit Verpflegung	Cyklotrasa pohodová • Easy bike trail • Fahrradstrasse – behaglich
Ubytování bez jídla • Accommodation without meals • Unterkunft ohne Verpflegung	Cyklotrasa dětská • Child-friendly bike trail • Fahrradstrasse – für Kinder
Restaurace • Restaurant	Cyklotrasy značené v terénu • Marked bike trails • Fahrradstrassen – im Terrain markiert
Hospoda • Pub • Gaststätte	Turistické pěší trasy značené v terénu • Touristische Trassen im Terrain markiert
Bufet, kiosky • Snack bar, Refreshments • Buffet, Kiosk	Naučná stezka • Educational path • Lehrweg
Informační centrum • Information centre • Informationszentrum	Komunikace, cesta, pěšina • Road, route, path • Straße, Fußweg, Fußpfad
Zmrzlina • Ice cream • Eis	Železnice, nádraží • Railroad, train station • Eisenbahn, Bahnhof
Cukrárna • Confectionery • Konditorei	Vodní plocha, řeka, potok • Body of water, river, stream • Wasserfläche, Fluss, Bach
Zámek • Mansion • Schloss	Mohyly • Burial mounds • Grabhügel
Hrad • Castle • Burg	Lidová tvořivost • Traditional crafts • Volkskunst
Zdravotnická • Health care • Gesundheitsseinrichtung	Letiště • Airport • Flughafen
Rozhledna • Observation tower • Aussichtsturm	Kostel • Church • Kirche
Servis • Service • Service	Kaple • Chapel • Kapelle
Půjčovna kol • Bicycle rental • Fahrradverleih	Klášter • Monastery • Kloster
Zajímavost • Attraction • Sehenswürdigkeit	Hřbitov • Cemetery • Friedhof
Kino • Cinema • Kino	Chov koní • Horse stables • Pferdezucht
Muzeum • Museum • Museum	Památný strom • Memorable tree • Gedenkbaum
Kulturní dům • Civic centre • Kulturhaus	Přírodní památka • Natural monument • Naturdenkmal
Zřícenina • Ruins • Ruine	Tenisové kurty • Tennis courts • Tennisplatz
Vyhledka • View point • Aussichtspunkt	Sportoviště • Sports facility • Sportplatz
Koupaliště • Swimming pool • Freibad	
Kancelář • Office • Büro	

1000 m 500 m 0 1 2 km
Vydal Mikroregion Radbuza v prosinci 2009

Mikroregion Radbuza

Mikroregion Radbuza leží v Plzeňském kraji, v západní části okresu Plzeň-jih. Vznikl v březnu roku 1999, aby obcím umožnil společný postup při řešení otázek v mikroregionu. Jedná se o území venkovského charakteru o rozloze 470 km² s několika menšími městy, kde žije téměř 36 tisíc obyvatel. Je přirozeným spádovým územím při řece Radbuze, po které byl pojmenován. Tvofí jej svazek 27 členských obcí a 1 obec přidružená.

Nové cyklotrasy v Mikroregionu Radbuza

Kancelář Mikroregionu Radbuza

nám. T.G.M. 1, 334 41 Dobřany, ☎ 377 970 420, www.mikroregion-radbuza.cz, e-mail: manazerka@mikroregion-radbuza.cz

Městské kulturní středisko Dobřany

nám. T.G.M. 5, ☎ 377 972 725, www.dobransy.cz, e-mail: ic@dobransy.cz

Městské kulturní a informační středisko Holýšov

nám. 5. května 32, ☎ 379 412 608, www.mestoholysov.cz, info@mestoholysov.cz

Informační středisko CK Přestice Tour

Masarykovo náměstí 311, ☎ 377 982 637

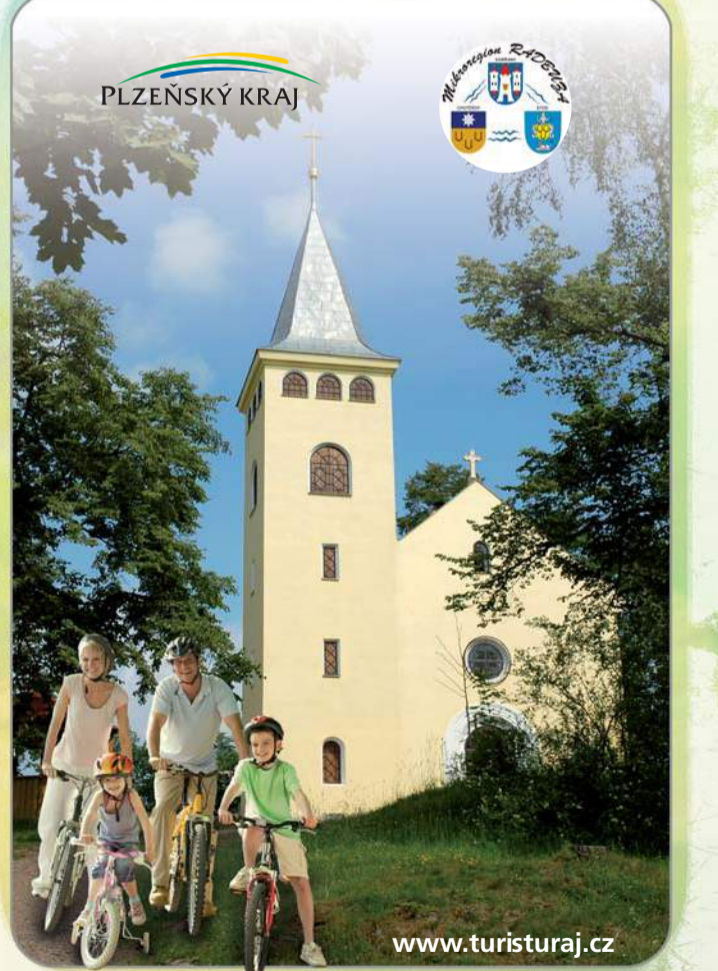
Městské kulturní středisko Stod

nám. ČSA 294, ☎ 379 209 482, www.mestostod.cz, e-mail: mks@mestostod.cz

Vydal: Mikroregion Radbuza v prosinci 2009
Zpracovali: Ing. Andrea Kubernátová, manažerka MR Grafické studio Mikro DTP s.r.o.
Konzultace a návrhy tras: Radka Žáková, www.plzenskonakole.cz
Projekt spolufinancován z prostředků Plzeňského kraje.

Mikroregion Radbuza na kole

1 : 50 000

Cykloturistická mapa s tipsy na výlet

Cycling map with trip tips • Radfahrkarte mit Ausflugstipps

Plzeň – Dobřany – Vstří – Chotěšov – Stod – Hradec – Holýšov – Křivčovice – Štichov – Čevčovice – Carnovice – Jiviny – Hradišany – Hanezovice – Ves Touškov – Katovice – Hartkovice – Zbůch – Lině – Nová Ves – Lhota – Valcha – Plzeň

Dobřany – Dnešice – Halter Valley – Přestavky – Dolní a Horní Lažany – Lišina – Holýšov – Hradec – Lisov – Stod – Mantov – Chotěšov – Metalko – Vstří – Dobřany

Stod – „chaloupka“ – Mantov – Černotín – Halter Valley – Dnešice – Soběkury – Merklín – No Radostí – Háj – Výtůň – Holýšov – Hradec – Stod

Kulturní památky a zajímavosti • Cultural Monuments • Kulturdenkmäler

Čečovice

• Cihlový gotický kostel sv. Mikuláše postavený kolem roku 1364 – národní kulturní památka.

• Red brick Gothic Church of St. Nicholas built around 1364 – national historic landmark.

• Gotische Ziegelkirche des heiligen Nikolaus, gebaut etwa im Jahre 1364 – nationales Kulturdenkmal.

Dobřany

- Kostel sv. Víta – barokní kostel s dvoustranným oltářem uprostřed, dílo Plzeňského architekta Jakuba Augustona ml. z 18. století. Kostel sv. Mikuláše – dominantna náměstí, původně gotický, později přestavěný do barokního sluhu.
- Church of St. Vitus – Baroque church with bilateral altar in the middle, work of the Pilsen architect Jakub Auguston Jr. from the 18th century. Church of St. Nicholas – view point of square, originally a gothic church was later rebuilt in baroque style.
- Kirche des heiligen Veit – eine Barockkirche mit zweiseitigem Altar in der Mitte, Werk des Pilsner Architekten Jakub Auguston Jr. aus dem 18. Jahrhundert. St. Nikolaus-Kirche – Dominante des Stadtplatz, diese ursprünglich gotische Kirche wurde später im Barockstil umgebaut.

• Kirche des heiligen Veit – eine Barockkirche mit zweiseitigem Altar in der Mitte, Werk des Pilsner Architekten Jakub Auguston Jr. aus dem 18. Jahrhundert. St. Nikolaus-Kirche – Dominante des Stadtplatz, diese ursprünglich gotische Kirche wurde später im Barockstil umgebaut.

Gigant

- Klášterní barokní dvůr Gigant v Záluží ze 14. stol.
- Baroque style monastic manor house Gigant in Záluží from the 14th century.
- Barock-Klosterhof Gigant in Záluží aus dem 14. Jh.

Holýšov

- Secesní radnice s hodinovou věží. Barokně přestavěný kostel sv. Petra a Pavla z 18. stol. s třipatrovou barokní věží.
- Art Nouveau style Town Hall with dock tower. Church of St. Peter and Paul reconstructed in baroque style from the 18th century with three-storey baroque tower.
- Jugendstilrathaus mit Uhrturm. Im Barockstil umgebaute Kirche des heiligen Peter und Paul aus dem 18. Jahrhundert mit dreistöckigem Barockturm.

Hradec

- Prastaré hraděté na jihozápadním okraji obce je stejně jako kostel sv. Jiří ze 14. století kulturní památkou.
- The site of ancient fortified settlement on the south-western outskirts of the town is a historic landmark, as is the Church of St. George from the 14th century.
- Die uralte Burgstätte am südwestlichen Teil der Gemeinde ist ähnlche wie die Kirche des heiligen Georg aus dem 14. Jahrhundert ein Kulturdenkmal.

Hradišany

- Zbytky slovanského hradiště z 10. až 11. století. V blízkém okolí k vidění poslední roubenka.
- Remains of Slavic fortified settlement from the 10th to the 11th century period. You can visit the last timber cottage in close proximity.
- Rückstände einer slavischen Burgstätte aus dem 10. bis 11. Jahrhundert. In näher Umgebung ist das letzte Blockhaus zu sehen.

Chotěšov

- Kláster premonstrátek přestavěn do dnešní podoby v 18. století, fresky uvnitř kostela jsou dílem Františka Julia Luxe z Plzně z pol. 18. stol.
- Premonstratensian convent, reconstructed in the 18th century to its present appearance; the church interior mural paintings were painted by František Julius Lux of Pilsen in the 18th century.
- Die heutige Form hat das Prämonstratenserinnenkloster im 18. Jahrhundert bekommen, die Fresken im Inneren stammen von František Julius Lux aus Pilsen aus der Hälfte der 18. Jahrhundert.

Křížový vrch „Vrabina“

- Poutní místo s kostelem a vyhlídkovou věží z 20. stol. Otevřena o víkendech a svátcích od dubna do října. Každoročně pořádáné akce: Slet čarodějnic (30.4.) a Letní slavnost (5.7.).

- Pilgrimage site with church and observation tower from the 20th century. Open during weekends and holidays from April to October. Events held annually: Witches’ Gathering (30.4.) and Summer Festival (5.7.).

- Pilgerstelle mit einer Kirche und einem Aussichtsturm aus dem 20. Jahrhundert. Der Turm ist an Wochenenden und Feiertagen von April bis Oktober geöffnet. Alljährlich finden hier folgenden Veranstaltungen statt: Hexentreffen (30.4.) und Sommerfeier (5.7.).

Lině

- Památník vojenských letců - vojenský letoun MIG 19.
- Military pilots’ memorial – military aircraft MIG 19.
- Denkmal der Militärlflugzeugführer – Militärlflugzeug MIG 19.

Přestavky

- Středověký, původně gotický, kostel sv. Petra a Pavla ze 14. stol. - kulturní památka.
- Medieval, originally Gothic Church of St. Peter and Paul from the 14th century – historic landmark.
- Mittelalterliche, ursprünglich gotische Kirche des heiligen Peter und Paul aus dem 14. Jahrhundert – ein Kulturdenkmal.

Stod

- Kostel sv. Máří Magdalény z 16. stol. s barokním až klasicistním interiérem. Stará pošta č.p. 12 z 18. stol.
- Church of St. Mary Magdalene from the 16th century with baroque to classicist interior. Old Post Office, House No. 12, from the 18th century.
- Kirche der heiligen Maria Magdalena aus dem 16. Jahr-hundert mit einem Barock- bis klassizistischen Interieur. Die Alte Post, Hausnummer 12 aus dem 18. Jahrhundert.

Štichov

- Pomník s bustou T. G. Masaryka k památce 10. výročí vzniku ČR z roku 1928. Historicky cenná je i budova bývalé školy z roku 1912.

- Memorial with the bust of T. G. Masaryk from 1928 commemorating the 10th anniversary of the formation of the Czechoslovak Republic. Of historical value is also the building of the former school from 1912.

- Denkmal mit einer Büste von T. G. Masaryk zur Erinnerung an den 10. Gedenktag an die Entstehung der Tschechoslowakei aus dem Jahre 1928. Historisch wertvoll ist auch das Gebäude der ehemaligen Schule aus dem Jahre 1912.

Ves Touškov

- Kostel sv. Markěty ze 14. stol. s protitým gotickým portálem.
- Church of St. Margaret from the 14th century, with Gothic pointed arch portal
- Kirche der heiligen Margarete aus dem 14. Jahrhundert mit Spitzenportal.

Zbůch

- Stary důl – pozůstatky po těžbě uhlí v obci (halda, budova prodejny AVOKADO).
- Old mine – remnants of coal mining industry in town (waste dump, building of the AVOKADO store).
- Ein altes Bergwerk – Rückstände nach Kohlenförderung in der Gemeinde (Halde, das Gebäude der AVOKADO-Verkaufsstelle).

Informace na cestu • Trip information

• Informationen für den Weg

opravný servis jízdních kol • Bike Shops & Services

☎ Cyklosevis Pavel Bittner, Plzeňská 873, Dobřany, ☎606 425 253

☎ Ulrych Jiří, Dnešice 107, ☎776 815 202

☎ Těšík Petr, Hradec 91, ☎602 364 149, www.ubytovani-cytus.wbs.cz

☎ Cyklosevex, Plzeňská 244, Chotěšov, ☎377 900 990

☎ Moutfield, a.s., Týnecká 550, Chotěšov, ☎377 900 330

☎ Pakandl Ladislav, Luční 317, Lině

☎ Janka Pavel, Dělnická 831, Stod, ☎604 655 389, e-mail: www.velosevis.wz.cz, e-mail: velo.stod@seznam.cz

☎ Služby A-Z, Těšík Petr, Nádražní 761, Stod, ☎377 901 991, ☎602 169 149, e-mail: ptesik@volny.cz

☎ P. Kubela, Vstří 110

Ubytování • Accomodation • Unterkunft

H Pivovar – hotel – restaurant Modrá hvězda, nám. T.G.M. 159, Dobřany, ☎377 973 770, ☎602 739 770, www.modra-hvezda.cz, e-mail: pivovar@modra-hvezda.cz,

H Hotel „Kohout“, Sokolská 63, Merklín, ☎724 003 478, ☎777 146 654

☎ Penzion U náměstí, Lipová 153, Dobřany, ☎377 971 929, ☎737 239 710, www.penzionunamesti.cz

☎ Václav Patera, pension, Hradec, ☎603 214 692

☎ Radek Snášel, Hradec, ☎377 880 305

☎ Penzion „U Josefa“, 1. máje 92, Merklín, ☎377 912 070, ☎606 456 960 (teplá jídla)

☎ Penzion „Zelený Háj“, Merklín, ☎775 283 292 (rychlé občerstvení)

☎ Pavel Šgát, Školní 108, Dobřany, ☎377 972 397, ☎603 233 783

☎ Turistická ubytovna MěÚ, Sportovní hala, ul. Sportovců, Dobřany, ☎377 972 340, ☎721 475 172

☎ TJ Baník Lině, ul. U Stadionu 507, Lině (areál fotbalového hřiště), kontakt – paní Gruberová, ☎377 911 291

☎ Pošumavák, Jiráskova tř. 230, Holýšov, ☎723 302 807, ☎379 490 024

☎ TJ sauna, Táborová 528, Holýšov, ☎379 491 304, ☎721 380 426

☎ Zdychynec, Táborová 55, Holýšov, ☎379 491 431

☎ Petr Těšík, Hradec čp. 91, ☎602 364 149, www.ubytovani-cytus.wbs.cz

☎ Kulturní dům, nám. ČSA 294, Stod, ☎379 209 481, www.mks.mestostod.cz, e-mail: mks@mestostod.cz

☎ Ubytovna na stadionu, Stod, ☎377 901 934

Restaurace • Restaurants & Pubs • Restaurants

✂ Cinema Bowling Dobřany - restaurace, Zahradní 705, Dobřany, ☎739 685 121, www.bowling-dobransy.cz, e-mail: rezervace@bowling-dobransy.cz

✂ Pivnice u Tomášků, Lipová, Dobřany

✂ Pizza EXPRESS, Lipová 193, Dobřany, ☎773 914 664, www.pizzadobransy.cz

✂ Pizza Picasso, Pobřežní 1027, Dobřany, ☎737 967 144, www.pizzapicasso.cz

✂ Restaurace Na Růžku, nám. T. G.Masaryka 4, Dobřany, ☎377 972 487

✂ Restaurace Scéna (u kina Káčko), Sokolovská 1011, Dobřany, ☎603 503 401

✂ Reznictví a uzenářství U Radnice, nám. T.G.M. 112, Dobřany

✂ Pizzerie Pohoda, Jiráskova tř. 143, Holýšov, ☎379 490 427

✂ Restaurace Na Rohu, Mantovská 259, Chotěšov, ☎608 201 277

✂ Restaurace Pod Klášteřem ☞, nám. 1. máje 230, Chotěšov, ☎377 917 243, podklasterem@tuschl.cz

✂ Restaurace Brusel, Plzeňská 86, Lině

✂ Restaurace U Freiu, Plzeňská 155, Lině

✂ Restaurace Za větrem, Lidická 10, Lině

✂ Hospoda Robert Mašek, Přestavky 32, ☎777 976 220

✂ Hostinec U Koně, Kostelní 95, Stod, ☎377 901 461

✂ Restaurace Harlekýn, nám. ČSA 24, Stod, ☎377 901 441

✂ Restaurace U Nádraží, Nádražní 477, Stod, ☎377 901 475

☎ Pivnice Hájek & Hájková (Snack bar), 17. Listopadu, Dobřany, ☎603 872 821

☎ Apetit, Jiráskova tř., Holýšov, ☎774 137 079

☎ Bufet Radbuza, Jiráskova tř. 4, Holýšov, ☎379 491363, ☎602 381 961

☎ Černý slimák, Luční 556, Holýšov, ☎379 490 492

☎ Český dvůr, nám. 5. května 13, Holýšov, ☎777 166 678

☎ Kulturní dům, Americká 516, Holýšov, ☎777 166 678

☎ Na Růžku, Americká 400, Holýšov, ☎721 515 902

☎ Pošumavák, Jiráskova tř. 230, Holýšov, ☎774 137 079

☎ Sport bar, Táborová 592, Holýšov, ☎604 476 453

☎ Tipsport, Luční 653, Holýšov, ☎602 117 362

☎ U Lipy, Školní 119, Holýšov, ☎379 491 326

☎ U Nováku, nám. 5. května 71, Holýšov, ☎602 653 462

☎ Myslivna, Hradec

☎ Hradecká hospůdka, Hradec

☎ Hradecký mlýn, Hradec

☎ Sport bar Miroslav Bednář, Luční 648, Chotěšov, ☎606 630 175

☎ Sport bar U Klokana, Plzeňská 21, Chotěšov, ☎602 117 362

☎ Kulturní dům u Strejců, Soběkury, ☎606 751 198

☎ Selský dvůr, Soběkury, ☎377 912 359

☎ Tipsport bar, Baarova 28, Stod, ☎800 133 141, e-mail: tipsport@tipsport.cz, home.tipsport.cz

☎ Kiosek na Bayerce, Vstří

☎ Pohostinství v KD, Vstří

☎ Cukrárna „U Broučků“, nám. T.G.M. 114, Dobřany, ☎737 629 423

☎ Cukrárna U Kaple, Mostecká, Dobřany, ☎602 249 941 ☎774 949 496

☎ Cukrárna Chotěšov, Plzeňská 213, Chotěšov, ☎377 900 901

☎ Cukrárna, Vladislava Mimrová, Nádražní 760, Stod, ☎377 901 191

☎ Zmrzlina „U Hřiště“, Lenka Žďánská, Jiráskova 368, Dobřany

☎ Cykloklubovna na Gigantu (**nově otevřená!**) Ivan Korec, ☎775 253 596, e-mail: korec@dvurgigant.cz

Sport • Sport • Sport

☝ Cinema Bowling Dobřany - kuželky, bowling, squash, Zahradní 705, Dobřany, rezervace ☎739 685 121, www.bowling-dobransy.cz, e-mail: rezervace@bowling-dobransy.cz

☝ Sportovní areál Dobřany (sportovní hala, víceúčelové hřiště), Sportovců 901, ☎721 475 172

☝ Sportovní areál „Džungle“, Lipova, Dobřany, ☎728 552 467, ☎377 972 869, www.tenisdobransy.estranky.cz, e-mail: tenisdobransy@centrum.cz

☝ Víceúčelové hřiště, Americká, Holýšov, ☎607 269 220

☝ Sportovní hala, Táborová 528, Holýšov, ☎721 380 426

☝ Sportovní areál a hala u ZS, Plzeňská 388, Chotěšov, ☎377 900 342

☝ Sportovní areál v přírodě, Lině

☝ Víceúčelové hřiště, Lině, ☎377 911 234

☝ Sportovní areál Stod, ☎379 209 409

☝ Tenisové kurty Holýšov, ☎721 380 426

☝ Ostatní tenisové kurty – Lochoose, Merklín, Nová Ves, Soběkury

Koupaliště • Swimming pools • Freibäder

☉ Dobřany - přírodní koupaliště „Biotop“, prostor mezi Ústavní ul. a rybníkem Dolní Koptynka nad areálem TJ oddílů tenisu

(otevřeno od srpna 2010)

☉ Hradec - lom

☉ Lině - vodní nádrž v lesním prostředí

☉ Soběkury - vodní nádrž

☉ Tlučná - koupaliště

Kino, rozhledna • Cinema, observation tower

☝ **Kino, Aussichtturm**

☝ „Káčko“, Kino – divadlo – kongresový sál, Sokolovská 1011, Dobřany, ☎739 643 219, www.kacko.cz, e-mail: kino@dobransy.cz

☝ Kino, Chotěšov (květen-září, Pá, So)

↑ Rozhledna Křížový vrch, (duben-říjen, víkendy a svátky)

Informační střediska • Information centres

• Informationszentren

☉ Městské kulturní středisko Dobřany Kontakt: nám. T.G.M. 5, Dobřany, ☎377 972 725, e-mail: ic@dobransy.cz, www.dobransy.cz

☉ Městské kulturní a informační středisko Holýšov Kontakt: nám. 5. května 32, ☎379 412 608, ☎721 456 019, www.mestoholysov.cz, e-mail: info@mestoholysov.cz

☉ Informační středisko CK Přestice Tour, Kontakt: Masarykovo náměstí 311, Přestice, ☎ 377 982 637

☉ Městské kulturní středisko Stod Kontakt: nám. ČSA 294, Stod, ☎379 209 482, www.mestostod.cz, e-mail: mks@mestostod.cz

☉ Mikroregion Radbuza

Kontakt: nám. T.G.M.1, Dobřany ☎377 972 420, ☎602 405 576, www.mikroregion-radbuza.cz, e-mail: manazerka@mikroregion-radbuza.cz

Příroda • Nature • Natur

Příloha č. 4

Výzva vlastníkovi opuštěné věci

Výzva města Dobřany

vlastníkovi opuštěné věci

ve smyslu ustanovení § 135 zákona č.40/1964 Sb., občanský zákoník,
ve znění pozdějších předpisů

Město Dobřany vyzývá vlastníka opuštěné věci nazvané:

„Kaple Panny Marie Pomocné postavené na pozemku p. č. 2688 u mlýna Varta (Strážný) v obci a k. ú. Dobřany“, aby ve lhůtě 6 (šesti) měsíců od zveřejnění této výzvy uplatnil svá vlastnická k předmětné věci a vlastnické právo hodnověrně doložil.

Město Dobřany zjišťovalo informace o vlastníkovi výše specifikované věci, když tento nebyl dohledán a k uvedené věci se dlouhodobě nikdo nehlásí, a proto je tato věc považována za věc opuštěnou ve smyslu ustanovení § 134 odst. 4 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Město Dobřany tuto věc přijala do držby.

Upozornění:

Nepřihlásí-li se o výše uvedenou věc ve stanovené lhůtě její vlastník, případně opuštěná věc, ke které se vlastník nepřihlásil ve smyslu ustanovení § 135 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, městu Dobřany, náměstí T.G.M. 1, 334 41 Dobřany, IČ: 00256552.

Poučení:

Přihlásí – li se vlastník opuštěné věci před uplynutím lhůty 6 (šesti) měsíců ode dne zveřejnění této výzvy, je vlastník povinen ve smyslu ustanovení § 153 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, nahradit městu Dobřany náklady, které mu v souvislosti s opatrováním věci vznikly.

Toto „Oznámení“ bylo schváleno Radou města Dobřany na svém jednání dne 7.5.2013 usnesením č. 3488.

V Dobřanech dne 13. 05. 2013

Bc. Marek Sýkora
starosta města Dobřany

Příloha: kopie katastrální mapy

Vyvěšeno: 13. 05. 2013

Sejmuto: 15. 11. 2013

